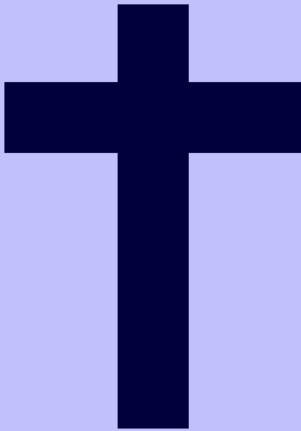

Morokodo

Portions of the Holy Bible in the Morokodo language of South
Sudan

Morokodo

Portions of the Holy Bible in the Morokodo language of South Sudan

copyright © 2010 Pioneer Bible Translators

Language: Morokodo

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
b81b7ca7-810b-5cb2-913f-b28f08d9c01d

Contents

Matayo	1
Marako	47
Yowani	77
Loo 'ba vo Lituwë	111
Yemisi	154
Yowani	159

Kö'du Yöyö Laka 'ba Yësu ma Matayo ayöru

Zutu 'ba Yësu

¹ Nenyé zutu 'ba Yësu Korisitö kozo 'ba Dawidi, kozo 'ba Abarayama.

² Abarayama ra o'jo Yisika,
Yisika ra o'jo Yakoba,
Yakoba ra o'jo Yuda, öndu nî ëti.

³ Yuda ra o'jo Pereze Zera aba,
ma zë ra Tamara,
Pereze ra o'jo Ezerona,
Ezerona ra o'jo Rama,

⁴ Rama ra o'jo Aminadaba,
Aminadaba ra o'jo Nasona,
Nasona ra o'jo Salamono,

⁵ Salamono ra o'jo Bowoza,
ma mo ra Raba.
Bawoza ra o'jo Obede,
ma mo ra Ruta.
Obede ra o'jo Jese.

⁶ Jese ra o'jo Dawidi vo damöku.

Dawidi ra o'jo Solomono
ma mo ra lu'bë pëti Uriya.

⁷ Solomono ra o'jo Rebama,
Rebama ra o'jo Abiya,
Abiya ra o'jo Asa.

⁸ Asa ra o'jo Yesopata,
Yesopata ra o'jo Yorama,
Yorama ra o'jo Uziya.

⁹ Uziya ra o'jo Yotama,
Yotama ra o'jo Aza,
Aza ra o'jo Ezikiya.

¹⁰ Ezikiya ra o'jo Manase,
Manase ra o'jo Amona,
Amona ra o'jo Yosiya.

¹¹ Yosiya ra o'jo Yekoniya zë 'dö
öndu nî ëti kadra 'ba kîri vidi ti'bë Babalöni.

¹² Tapëti kîri vidi ti'bë Babalöni ne.

Yekoniya ra o'jo Salatele,
Salatele ra o'jo Zerobabele,

¹³ Zerobabele ra o'jo Abiyuda,
Abiyuda ra o'jo Elikima,
Elikima ra o'jo Azora,

¹⁴ Azora ra o'jo Zadoka,
Zadoka ra o'jo Akimo,
Akimo ra o'jo Eliyuda,

¹⁵ Eliyuda ra o'jo Elizara,

Elizara ra o'jo Matana,
 Matana ra o'jo Yakoba,
¹⁶ Yakoba ra o'jo Yosepa
 kora 'ba Mariya ma 'ba
 Yēsu ma ako'jo Korisito ne.

¹⁷ Here kozo ēdī kazi Abarayama zi Dawidi 'butē dōmosowō, ēdī kazi Dawidi ma i'bhenni mī Babalōnī 'butē dōmosowō le mī ko'jo 'ba Korisito.

Ko'jo Yēsu

¹⁸ Nenyē hala kō'du ko'jo 'ba Yēsu Korisito. Alivō ma mo zi koze zi Yosepa, mora gba adrō'bo rē nni dē mo ayōlo rē nni mo omo ku kyigo 'ba Lawo Kōlō Laka aba. ¹⁹ Mora kora 'bomo Yosepa vo kō'du laka kō'do mo omba dē zi gburu mo komo vidi kayo. Mo asōsu gbo zi kinga mo liwo. ²⁰ Mora mati mo ēdī kō'du ne sōsu mo here ne, malayika 'ba Yere ayada rē nī zi mo tēmi wiri, iya henyē, "Yosepa Kozo 'ba Dawidi, ere dē ta bi Mariya kīri zi yī na mbara 'bēyi, ga kō'du wisi mī mo ne Lawo Kōlō Laka ra i'di mo omo. ²¹ Mo ako'jo na wisi kora akako'jo ru mo Yēsu ga kō'du mo ra akakonyi vidi 'bēni 'e tēmi kō'du kyenyē 'bēzē."

²² Kō'du ne biya o'do rē nī zi tēdi kaa Wiri i'di me'do mo ku kyere zi nēbi, iya henyē, ²³ Wu'jē maako gba na wu'jē ngulu ako'jo wisi kora akako'jo ru mo Imanowele, mī me'do ne iya henyē, "Wiri ēdi ze aba."

²⁴ Mora Yosepa ongo here oze Mariya gbo kaa malayika 'ba Wiri iya zi mo. ²⁵ Mati gba ze iri dē nni dē Mariya aba mo o'jo wisi ēni ne na kora, mora mo i'di ru mo gbo Yēsu.

2

Tayi 'ba vo yolo me'do'e

¹ O'jo Yēsu ku Beteleme mī dakanjo 'ba Yudiya mī kadra 'ba Heroda vo damōku. Mora vo me'do yolo maako'e ayinni ta humirē okonni Yerusalem. ² Zē ako'jonnī henyē, "Wisi ma o'jo kinye na yere 'ba Yuda'e ne, mo ēdi kila? Dongo kyēlu omo ma ayi ta humirē ne dayi ze zi mo yeto." ³ Mati Heroda owo kō'du ne here, mī mo ēnyi umbē gbo mora vidi 'ba Yerusalem maako'e mī zē umbē kpa. ⁴ Mora mo ako'jo vo da karasa'e 'dō vo komoyandi 'ba kō'du kida'e gbo ti'de mayinni zi nī, mora mo ako'jo hē zē, mo iya henyē, "Kōdo here, Korisito ne ako'jo kila?"

⁵ Zē aya'banni da me'do iyanni henyē, "Ako'jo Korisito ne mī Beteleme mī dakanjo 'ba Yudiya, ga kō'du nēbi maako ayōru kō'du ne ku kyere iya henyē,

⁶ 'Mī, Beteleme, mī dakanjo 'ba Yudiya, anza dē tisiwa aba mī yere'e 'ba Yuda ne. Vidi ma kyedre atasi ndō tēmi 'e mora mo akagaga vidi 'bama 'ba Yiserele.' "

⁷ Mora Heroda ako'jo vo kō'du yolo ne'e gbo liwo tayinni zi nī mo ako'jo kadra 'ba tasi 'ba kyēlu nani kazi zē. ⁸ Mora mo utu zē gbo Beteleme kō'du kira nenyē'e aba, "I'bhē oma'e bi liya na laka kō'du wisi ne, ēzē i'ja'e mo ku ayi iya'e kō'du mo zi ma, ti'bhē kpa mo yeto."

⁹ Mati zē owonni me'do kiyā 'ba Heroda ne ku zē ēnyinni gbo ti'bhē. Zē ongonni te kyēlu ma zē ongonni ta humirē ne. Kyēlu ne alaga nduwē dagba zi zē le i'bhē owo ga bi ma wisi Yēsu ēdi do mo ne. ¹⁰ Mati zē ongonni ku here ne, zē gbo mī kyēyi kyedre aba. ¹¹ Zē odunni gbo i'bhē i'janni wisi

ne ëdi loko ani 'dö ma mo aba. Mora zë alimannî gbo akaño zi mo yeto. Zë upönnî ha anborö 'bënnî i'dinnî waki'dî 'bënnî gbo zi Yësu. Waki'dî morä dahabo, wa kyëzi ngutru, owö teme maako ako'jonnî ru mo “murë.”

¹² Wiri ayada zi zë tëmî wiri, ma'bannî dekpe hulëhu ta da Heroda. Mora zë a'ba i'bënnî gbo dakaño 'bënnî ta gëri mënzë maako.

Taho mi Ezipeto

¹³ Mati zë i'bënnî ku, malayika 'ba Yere alaya zi mo tëmî wiri iya henye, “Heroda omba zi wisi ne kofo. Ënyî oba wisi ne 'dö ma mo aba aho i'bë Ezipeto. Alima ani le ma kiya zi yi a'ba.”

¹⁴ Yosepa ënyî gbo mi yondö nani, oba wisi ne ma mo aba aho gbo mi Ezipeto. ¹⁵ Zë i'bë alimannî Ezipeto ani le mi kadra 'ba koli 'ba Heroda.

Lima 'bëzë ani ne ëdi ku kaa kö'du 'ba Wiri iya zi nëbi iya henye, “Ma ko'jo wisi ama ku ta Ezipeto.”

Kofo 'ba gisi kora mi Beteleme

¹⁶ Mati Heroda ayölo ku vo kö'du yölo ne'e andëndënnî, ni ku, mi mo ënyi ata gbo. Mo utu vo kanya 'bënniye gbo ti'bënnî mi dakaño ti'de 'ba Beteleme gisi kora kofo a'ba ti'de vo halinjö aba. Zë ma okönnî dë gba köo riyö, ga kö'du kadra ma vo kö'du yölo ne'e ayadannî zi mo. ¹⁷ Kö'du ne o'dö rë ni tinyö kaa nëbi Yeremaya iya henye,

¹⁸ “Kporö kudu ëdi mi Rama, kporö 'ba kudu 'e 'dö kuyë aba, Rayile ra ëdi kudu ga kö'du gisi ëniye. Zë olinnî ku ti'de mo omba dë zi vidi maako yata ni ta bi kudu.”

Ta'ba mi Ezipeto

¹⁹ Tapëti koli 'ba Heroda, malayika 'ba Yere alaya tëmî wiri zi Yosepa mi Ezipeto iya zi mo henye, ²⁰ “Ënyî, oba wisi ne ma mo aba, i'bë hulëhu mi dakaño 'ba Yiserele, ga kö'du zë ma i'di rë nni zi wisi ne kofo, olinnî ku.”

²¹ Here Yosepa ënyî oba wisi ne ma mo aba i'bë gbo hulëhu mi Yiserele. ²² Mora here, mati Yosepa owo Arakerosi iri pëti 'bu ni Heroda ku na yere 'ba Yudiya, mo na tere zi ti'bë ani. Ayandi mo tëmî wiri, here mo mi'bë gbo mi dakaño 'ba Galilaya. ²³ Mora o'dö linjö ëni gbo mi gawo 'ba Nazereta. Here kö'du ma nëbiye iyannî ne ayi ku tinyö. “Akako'jo mo vidi 'ba Nazereta.”

3

Yowani Bapatisi

¹ Mi kadra nani 'e Yowani Bapatisi ayi da lipi 'ba Yudiya. Ayeto kö'du yëti, ² iya henye, “Oto'e de 'e tëmî kö'du kyënyë kö'dö 'be'e ga kö'du damöku 'ba Wiri ëdi ku kara.” ³ Yowani ra Yisaya nëbi 'ba Wiri iya me'do ku kyere, ga kö'du mo iya henye, “Here vidi maako ëdi mbere mi da lipi iya henye, ako'jo 'e gëri zi Yere. Adorö'e gëri mbiyi zi mo.”

⁴ Bongo 'ba Yowani o'dö tëmî yövu 'ba jemele. Mo ida kö'di wana ra götö ni na gasi. Wakonyo 'bomo ra wömi yazi 'ba worö aba. ⁵ Vidi ölo i'bënnî zi mo mi Yerusalema, tëmî dalinjö 'ba Yudiya ti'de kpa tëmî linjö ma kara kara ha ranga 'ba Yeredene ne. ⁶ Zë odrö hë nni ga kö'du kyënyë 'bënnî mo a bapatisi zë gbo mi ranga 'ba Yeredene.

⁷ Mati Yowani ongo vidi ma ako'jo ru zē Farasiye ne, 'dō Sadeke ma kayo ne eti tayinni zi nī zē bapatisi, mo iya zi zē henye, “E gisi 'ba wiri ne'e, eyi ra o'ba 'e zi taho kazi riti ma edi tayi de 'e ne?” ⁸ O'do'e wa ma akayada oto'e de 'e ku temi kō'du kyenyē 'be'e. ⁹ Asōsu 'e dē henye, ataho'e kazi riti ma Wirī omba kutu ne kiya mo aba henye, Abarayama ne zutu 'be'e ra. Mayada zi ye Wirī akiri yitō nenyē'e a kō'do na kozo zi Abarayama. ¹⁰ Logo edi ku nzo zi kaga ma ana logo dē ne kiga mo akaṅo ku'du mo mi wa'do.”

¹¹ “Mēdi 'bama bapatisi kō'do nje de 'e toto wini aba zi yada oto'e de 'e ku. Vidi ma atayi ta pēti ma ne, akabapatisi 'e Lawo Kōlō Laka wa'do aba. Mo mbiri kyedre ta da ma mēdi le kamoka 'ba ndi mo mo'bo dē kinjē. Mo aki'di bapatisi de 'e Lawo Kōlō Laka 'dō wa'do aba. ¹² Mo edi sērī eni aba zi kahi nyenyo. Mo akakyito kōru ma laka mora aki'di nyenyo eni gbo mi lo'bi, mo ako'bo turu mo yaga mi wa'do ma kazi tōlu ne.”

Bapatisi 'ba Yēsu

¹³ Yēsu ayi temi Galilaya o'ko ha ranga 'ba Yeredene zi Yowani nī bapatisi. ¹⁴ Yowani omba yata mo iya henye, “Ayi zi ma kaa ma ra ma ti'bē zi yi kō'do bapatisi da ma?” ¹⁵ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “I'di mēdi tikō here, ga kō'du zi rē nī kō'do kaa komba 'ba Wirī ma laka here.” Mora Yowani ēlēzē gbo go mo. ¹⁶ Mati i'di bapatisi ku da Yēsu, mo edi ku tasi yaga temi wini, komoriyē ayēhu rē nī zi mo. Mo ongo Lawo Kōlō Laka 'ba Wirī edi tayi akaṅo dē nī ta komoriyē kaa atu'bu here. ¹⁷ Kpōro aa ta komoriyē iya henye, “Yi ra na Wisi 'bama mowo yi ku pe. Ma mi kyēyi kyedre aba ga kō'du 'bēyi.”

4

Yonzo 'ba Yēsu

¹ Mora Lawo Kōlō Laka ika Yēsu gbo mōku da lipi zi Satani mo yonzo. ² Mati mo oro hē nī ku kadra 'butēsowo 'dō yondo aba kazi wakonyo maako, mo edi ku na o'bo. ³ Mora Satani ayi gbo zi mo iya henye, “Ezē edi na wisi 'ba Wirī ame'do zi ri'di ne'e mofō rē nni zi yi na mangolo'bo.”

⁴ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Ayōru ku mi buku 'ba Wirī iya henye, vidi alima dē nje ra, wakonyo toto kō'du ma edi tasi ta ha Wirī.”

⁵ Mora Satani ika Yēsu le ti'bē mi Yerusalema gawo laka, enyi i'di mo ku le da tolo yēkēlu 'ba Wirī. ⁶ Mo iya zi mo henye, “Ezē edi na Wisi 'ba Wirī unē rē yi akaṅo ga kō'du ayōru ku mi buku 'ba Wirī iya henye, mo aki'di me'do zi malayika eniye ga kō'du 'bēyi zi zē kako yi kazi otra ndi yi ra ri'di.” ⁷ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Ayōru ku iya henye, ayonzo Yere Wirī 'bēyi dē.”

⁸ Mora Satani ika mo lōhu da dōku ma konda riye mora ayada damōku 'dō teme mo aba ti'de zi mo, ⁹ iya henye, “Wa ne ti'de maki'di zi yi ezē alodro ku akaṅo ma yeto.” ¹⁰ Yēsu aya'ba dō mo zi mo iya henye, “Ehe yaga tara ma Satani. Ga kō'du ayōru iya henye, 'Nje Yere Wirī 'bēyi amōtu.” ¹¹ Satani ila mo gbo mora malayika ayinni akonyinni mo gbo.

Loo kō'do 'ba Yēsu

¹² Mati Yēsu owo i'di Yowani ku mi kamba, mo enyi i'bē gbo Galilaya. ¹³ Mo alima dē Nazereta enyi i'bē mi Kaparanamo, gawo ha fōfō 'ba Galilaya mi dakaṅo 'ba Zebolona 'dō Napatali aba. ¹⁴ O'do rē nī ku kaa Yisaya nēbi 'ba Wirī iya ne here. Mo iya henye,

15 “Tu'dē maako'e mī dakaŋo 'ba Zebolona 'dō Napatali aba, 'dō vīdī ma ha gērī 'ba fōfō kyedre kayo ha ranga 'ba Yeredene vīdī 'ba Galilaya dakaŋo 'ba vo leze'e,

16 zē vīdī ma ēdī alimannī mī mandōlu 'ba koli ne.”

17 Mī kadra nani, Yēsu ayeto kō'du kise 'bēnī yēti zi vīdī, iya henye, “Oto'e de 'e tēmi kō'du kyēnyē 'be'e ga kō'du damōku 'ba Wīrī ēdī ku kara.”

Yēsu ako'jo kora vo kyenze kīrye sowo

18 Mati Yēsu ēdī alasi ta da gōtī 'ba fōfō 'ba Galilaya, mo i'ja ōndu vo kyenze kīrye riyō Simona ma ako'jo Petero ōndu nī Anderiya aba. Ēdinnī kyenze kīrī tēmi fōfō ōndu aba. 19 Yēsu iya zi zē henye, “Ayiye zi ma, ma kayandiye zi vīdī kika mo zi Wīrī.” 20 Here kandi ila ōndu 'bēnnī ne, i'bēnnī gbō mo aba.

21 Mo i'bē nduwē dagba i'ja ōndu ma kyamo'e riyō, Yemisi nī Yowani aba gisi 'ba Zebedeyo zē ēdinnī mī tōŋbō ēnnī 'bu nnī Zebedeyo ētī ōndu ēnnī ko'jo mo nzo. Yēsu ako'jo zē. 22 Mora kandi zē ilannī tōŋbō ne 'bu nnī aba, ēnyī i'bēnnī gbō mo aba.

Yēsu ayandī kō'du vīdī ko'jo aba

23 Yēsu ēnyī alasi biya tēmi Galilaya, kō'du yandi aba mī bi 'ba mōtu'e yōyō yōyō laka 'ba damōku 'ba Wīrī aba, zi vīdī ma ēdinnī dakyīnē 'ba koo ma 'berī'berī rakoo ko'jo aba. 24 Kō'du yōyō ga kō'du mo apere rē nī biya tēmi dakaŋo 'ba Siriya, mora here, vīdī ikannī zi mo zē ma na rakoo riti aba tēmi kyīnē 'ba dākoo ne'e biya, vīdī maako'e ndi kenje aba Yēsu ako'jo zē biya. 25 Vīdī kayo alō'bōnnī ga ndī mo tēmi Galilaya a'ba Gawo 'Butē, tēmi Yerusalem, Yudiya dakaŋo kapa 'ba Yeredene ma aga mo.

5

Kō'du kise 'ba Yēsu da dōku

Vo rakyenyiye ra

1 Mati Yēsu ongo vīdī kayo ne'e, mo ēnyī i'bē ēkyī da dōku mora alima gbō akaŋo. Vo lō'bō 'bomo'e atoto rē nnī kpo rō mo, 2 mo ayeto gbō zē yandi iya henye,

3 Vo rakyenyiye ra vīdī wīrī lumē aba, ga kō'du damōku 'ba Wīrī 'bēzē ra.

4 Vo rakyenyiye ra vīdī ma kudu aba, ga kō'du akayēyī zē.

5 Vo rakyenyiye ra vīdī ma dakumbē aba, ga kō'du akīrinnī drīvu 'ba dakaŋo.

6 Vo rakyenyiye ra vīdī ma na o'bo a'ba kōdro aba tīnyō, ga kō'du zē atōvōnnī.

7 Vo rakyenyiye ra vīdī ma mīkyēyī aba, ga kō'du zē akī'jannī mīkyēyī.

8 Vo rakyenyiye ra vīdī ma di'di zē ŋbala, ga kō'du zē akongōnnī Wīrī.

9 Vo rakyenyiye ra vīdī ma vo wayata, ga kō'du akako'jo zē na gisi 'ba Wīrī.

10 Vo rakyenyiye ra vīdī ma ayaza zē ga kō'du tīnyō 'bēzē, ga kō'du damōku 'ba Wīrī 'bēzē ra.

11 Vo rakyenyiye ra vīdī ma alidiye, ayaza'e, o'do'e na kyēnyē dakyīnē kō'du 'ba Satani yada mo na ndōndo ru'e aba ga kō'du 'e vo ga ndī ma. 12 Ēdiye

rakenyeni aba ga kö'du biriti kyedre ëdi na sesi asesi zi biye komoriyë. Nenyë ëdi hala nëbï ma alimannï dagba kazi komo'e ayaza zë.

Yò'do bikanyi aba

¹³ 'E kaa yò'do zi vidi köndu 'ba dakaño ne biya. Mora ëzë yò'do ayaña yoko ni ku, ata'ba akayoko hala? Anza kpe na laka, here aku'du yaga möku mora vidi akutunni do mo ta bi lasi. ¹⁴ 'E kaa bikanyi 'ba damöku ne biya. Gawo ma uvö da lutu oho rë ni dë. ¹⁵ Vidi maako owi lamba dë mora ki'di mo hu siko, ta go mo mo i'di da wa tɔɔ 'ba lamba, i'di bikanyi gbo zi vidi 'ba mi loko ne biya. ¹⁶ Tëmi gëri kölö ne, bikanyi 'be'e ma yanyi ga bi dagba komo vidi, here ne zi zë kongö kö'du laka ma o'do 'e zi yeto 'bu komoriyë.

Kö'du yandi 'ba kö'du ki'di

¹⁷ Asösu 'e dë henye ere, mayi ne zi kö'du ki'di 'ba Mosa ne koba mo 'de, a'ba kö'du yandi 'ba nëbiye. Mayi dë zi zë koba mo 'de, mayi zi kö'du yandi 'bëzë ne kinde mo. ¹⁸ Miya kö'du tinyö ra ze'e, dakaño komoriyë aba alaya dekke, mora gbi le nje ijö kö'du ki'di ma tisi wa aba ölu dë. Kö'du ki'di kinde rë ni. ¹⁹ Here ëzë vidi ma owo gbi dë le nje kö'du ma tisi wa ne a'ba okanni 'e yandi mo zi kö'do kpa here, atëdi nje tisiwa aba mi damöku 'ba Wiri. Ta gëri ma kyamo, vidi ma owo kö'du ki'di a'ba ayandi oka 'e zi kö'do mo kpa here, akatëdi na kyedre mi damöku 'ba Wiri. ²⁰ Mayada zi ye, henye ere, akato'bo 'e tödu damöku 'ba Wiri nje ëzë ëdi 'e koma aba kyo ta da vo kö'du ki'di 'ba vo komoyandiyë nni Farasi ëti tëmi wa ma Wiri omba zi kö'do mo.

Kö'du yandi ga kö'du 'ba kamo

²¹ Owo 'e henye, ayada zi vidi kyere naniye, "Ofo vidi dë. Èzë vidi ma ofo vidi ku, aki'ja riti." ²² Mora yaanya aba mayada zi ye, vidi ma na kamo öndu ni aba akika mo bi 'ba riti. Mo ma ako'jo öndu ni iya henye, "Yi wayawa ra," akika mo komo vurë ma kyedre 'ba Yuda'e. Mo ma iya zi öndu ni, "Yi vo lökyi," aku'du mo mi wa'do 'ba gehena ma ölu dë. ²³ Here ëzë omba ku zi waki'di 'bëyi ki'di zi Wiri da karasa asösu öndu yi ëdi kö'du aba rë yi, ²⁴ ila waki'di 'bëyi ne ani komo bi 'ba wakumu, i'bë inde kö'du ne yaga tëmi kutë'e öndu yi aba, mora a'ba 'da waki'di 'bëyi ne ki'di mo zi Wiri. ²⁵ Èzë vidi maako asusu yi mi gëri 'ba kö'du ki'di, oba yi bi 'ba vurë, inde 'e kö'du ne mo aba ëzë ndi kadra gba kazi toko bi 'ba vurë. Èzë ëdi 'e ku ani, mo aki'di yi zi vo vurë kikyë mora mo akidra yi zi turu da köndu mora aki'di yi gbo mi kamba. ²⁶ Mayada zi yi akalima ani le ëzë opi ndundu kahi 'ba kö'du litë 'bëyi ne ku.

Kö'du yada ga kö'du 'ba ndoro

²⁷ Owo 'e ku iya henye, "O'do ndoro dë." ²⁸ Mora yaanya aba ne mayada zi ye, bi 'ba wakumu zi Wiri, vidi ma ongo bi da mbara maako omba mo zi tëdi zi ni, o'do ndoro ku mo aba mi di'di ni. ²⁹ Mora here, ëzë komo yi ma tiri o'do yi zi kö'du kyënyë kö'do, oba yaga u'du möku. Èdi na laka zi, kya 'ba rë yi koba 'de yaga ta da yi ku'du biya ida rë yi aba mi gehena. ³⁰ Èzë kala yi ma tiri o'do yi zi kö'du kyënyë kö'do ikye u'du möku. Èdi na laka zi kya 'ba rë yi ma kölö koba mo 'de ta da ida rë yi biya zi ti'bë mi gehena ma ölu dë.

³¹ Iya kpa henye, "Vidi mati ayëyi mbara 'bëni mi'di zi mo waraga 'ba rakinga." ³² Yaanya aba ne mayada zi ye henye, ëzë kora ma inga mbara

'bēni ga kō'du ma 'beri anza ndoro dē, ēzē mbara ne i'bē oze kora maako, mo o'do ndoro ku. Kora ma oze mo ne o'do ndoro kpa ku.

Kō'du yandi ga kō'du 'ba lömu

³³ Owo 'e kpa henye ayada zi vīdī ma alagannī kyere ne'e henye, apere mī lömu 'bēyī dē, o'do wa ma o'do lömu mo ne zi Yere zi ko'do. ³⁴ Mora mayada zi ye o'do 'e lömu maako dē komoriyē aba ga kō'du bi lima 'ba Wiri. ³⁵ Alömu rē yī dē dakaṅo aba, ga kō'du bi ndī kutu 'bomo ra. Alömu rē yī dē Yerusalema aba ga kō'du gawo kyedre 'ba Wiri ra. ³⁶ Alömu dē dē yī aba ga kō'du o'bo dē zi yēvu ma kōlō ko'do na kanyi mandere na kōndu. ³⁷ Iya nje henye, “Oo mandere e'e. Wa ma iya 'e 'beri ne ayi kazi Satani.”

Kō'du yandi ga kō'du 'ba dasolo

³⁸ Owo'e ku iya henye, komo, komo aba, yingō ha, yingō ha aba. ³⁹ Yaanya aba miya zi ye henye, “Aya'ba da kō'du kyēnyē dē zi vīdī ma o'do kō'du kyēnyē zi yī. ⁴⁰ Ēzē vīdī maako isa lo'bo yī ma datiri, mo misa lo'bo yī ma da gali kpa.” ⁴¹ Ēzē vīdī maako iri yī na wehe zi wa 'bēni kumbē, wiri kōlō, injē wiri riyō. ⁴² Ēzē vīdī maako ako'jo wa kazi yī, i'di zi mo. Ēzē vīdī maako omba wa koba kazi yī dero, i'di zi mo.

O'do lovo vo wehe oka yiye

⁴³ Owo 'e iya henye, “O'do lovo oka yī 'e biya. Mora oyi vo wehe 'bēyī 'e.” ⁴⁴ Yaanya aba mayada zi ye, o'do lovo vo wehe 'bēyīye amötu ga kō'du zē ma o'donni yī na kyēnyē. ⁴⁵ Zi yada 'e tēdi na gisi 'ba 'bu ma komoriyē, ga kō'du mo i'di kadra ēni zi bi yanyi da vīdī kyēnyē'e 'dō ma laka eti, i'di mirē zi zē ma o'donni kō'du laka kpa zi zē ma o'donni kō'du kyēnyē. ⁴⁶ Hala Wiri aki'di biriti zi yī ēzē o'do nje lovo vīdī ma o'do nni lovo yī? Vīdī 'ba 'be'bele kō'du 'e o'donni kpa here. ⁴⁷ Ēzē ame'do nje zi aboka yiye, here ne o'do ku ndra ta da vīdī ma ayolo Wiri dē ne. ⁴⁸ Ēdi na laka ta ga kadra biya kaa 'bu yī 'ba komoriyē.

6

Waki'di zi vo leri

¹ Andiye re 'e laka o'do'e kō'du laka 'be'e dē komo vīdī zi kongō mo, ēzē o'do'e ku here, i'ja'e wa ma kōlō maako dē kazi 'bu'e ma komoriyē. ² Ēzē yī maako ēdi ki'di wa zi vo leri, iya kō'du mo dē zi vīdī maako kaa vo komo kandiye ēdinni ko'do mo mī bi 'ba mötu'e, a'ba da gēri zi vīdī koronni. Na laka miya zi ye biriti 'bēzē ku nje here. ³ Ēzē ēdi waki'di zi vo leri, i'di vīdī ma kara rē yī ne ma yolo dē. ⁴ I'di toto liwo. Ēzē 'bu Wiri i'ja wa ma o'do ku liwo ne mo aki'di biriti mo zi yī.

Mötu ko'do

⁵ Ēzē ēdiye amötu anza'e dē kaa vo komo kandiye, kō'du zē o'donni lovo toro mötu ko'do aba mī bi 'ba mötu'e ta da gēri zi vīdī nni kongō. Mayada zi ye, tīnyō biriti 'bēzē go mo ra ku nje ne. ⁶ Ēzē omba mötu ödu kutu yī aba loko 'bēyī isi haloko gē yī a mötu zi 'Bu yī, zi Wiri mati ongō ro mo dē ne. Wa mati o'do'e ku liwo ne, 'Bu'e aki'di biriti mo zi ye. ⁷ Ēzē ēdiye ku amötu adele'e mī me'do dē kaa vīdī ma ayolo Wiri dē, ga kō'du zē asösu 'bēnni henye akowonni ga kō'du mötu konda 'bēnni ne. ⁸ Anza'e dē kaa zē, ga kō'du 'bu'e ayolo wa ma, omba'e ne ku kyere gba kazi ako'jo 'e dē. ⁹ Nenyē ēdi hala aka mötu'e.

'Bu ze ma komoriyë nani,
ru yî mēdi na koro.

¹⁰ Ī'di damöku 'bëyi mayi,
kö'du 'bëyi 'ba dakaño kinye mo'do rë nî kpa kaa 'ba komoriyë ne here.

¹¹ Ī'di wakonyo 'ba kadra ma ndenye ne zi ze.

¹² İla ze ga kö'du yaña 'beze kaa dēdi kila oka ze 'e
ga kö'du yaña zē o'donni zi ze ne here.

¹³ İka ze dē mî wayonzo, asesi ze laka kazi Satani.

¹⁴ Ēzē İla'e vīdi ga kö'du ma zē ayañanni zi ye ne, 'bu'e ma komoriyë ne
akila 'e kpa ga kö'du yaña 'be'e. ¹⁵ Ēzē İla'e vīdi dē ga kö'du kyënyë, 'bu'e
ma komoriyë ne İla 'e kpa dē ga kö'du kyënyë 'be'e.

Hakoro

¹⁶ Ēzē ēdiye he 'e koro, ayaña'e da komo'e dē kaa vo komo kandiye
ēdinni ako'do. Zē afufu rë nni vonyö vonyö zi yolo mo nēdinni hē nni
koro. Tinyö miya zi ye biriti Ī'di ku nzo ndo zi zē. ¹⁷ Ēzē ēdi he 'e koro,
akaka'e komo'e osa'e yēni re 'e, ¹⁸ kazi vīdi maako'e ayolanni ēdiye he 'e
koro, nje 'bu'e ma ongo ro mo dē ne, mo ra nje ma yolo wa ma o'do'e na
İliwo ne mo aki'di biriti mo zi ye.

Watoo rë yî

¹⁹ Ulu ha wa dē zi ye dakaño kinye, bi ma malödö ēdi yaña wa ti'de zi
mo ne, wa ma ēdi lēndrē ne, mora vo logo ēdinni logo wa ta do mo ne.
²⁰ Wa ma laka ulu ku zi ye komoriyë, ga bi ma malödö ayaña wa dē ta do
mo, wa lēndrē, vo logo alogo wa dē ta do mo ne. ²¹ Ga kö'du, bi ma ulu
ha wa ku do mo ne di'di yî atēdi ŋburu do mo.

²² Komo yî ra, na lamba 'ba rë yî. Ēzē komo yî ēdi na laka İda rë yî ti'de
akatēdi ndo mî bikanyi kyedre. ²³ Ēzē komo yî na kyënyë rë yî ti'de atēdi
ga bi köndu. Ēzē bikanyi anza dē mî yî di'di yî ndo na bi köndu.

Wirî 'dö kahi aba

²⁴ Vīdi maako o'bo dē zi İtu zi yere riyö, mo atowo nje ma kölö, mo
akoyi ma kölö. O'bo dē zi İtu zi Wirî kpa zi damöku? ²⁵ Mî kadra ko'do
kölö ne mēdi kiya zi ye İlima'e dē kö'du sösu İba ga kö'du 'ba wakonyo,
wa kuwë, bongö ga kö'du lawo oo ndra ta da wakonyo. Mora kö'du İda ra
oo ndra ta da bongö. ²⁶ Ongö'e İliye te, zē İsi nni wa dē, zē umunni wa dē
ki'di mo mî İ'bi. 'Bu 'ba komoriyë ne ēdi zē kulu. Here İnza'e dē kyedre
ta da İliye? Asösu 'be'e 'e ra dē kyedre ta da İliye? ²⁷ Vīdi maako tēmi 'e
ato'bo İma İsi konda, kö'du sösu İba kö'du mo?

²⁸ Kö'du a'di ēdiye İlima kö'du sösu İba ga kö'du bongö? Ongö'e döru
'ba möku te zē urunni bongö dē, o'donni İoo dē zi nni. ²⁹ Tinyö miya zi ye,
Solomono ēdi İe wa dakayo İba İsu bongö ma teme İlaga döru 'ba möku
dē. ³⁰ Ēzē Wirî ēdi kusu bongö ra döru ma ēdi İl'bo İto'bo'e dē bongö
kusu re 'e, vīdi ma kö'du koma İba ne. ³¹ Miya zi ye İlima'e dē kö'du sösu
İba kiya mo İenye, "Ma konyo wa ndenye ta kila? Ma kuwë wa ndenye ta
kila? Ma ki'ja bongö ta kila?" ³² Vīdi ma ayolo Wirî dē ne ēdi nje taho ga
wa 'ba dakaño ne. 'Bu 'e ma komoriyë nani mo ayolo, wa ma İmba'e ne,
mo İki'di zi ye. ³³ Oma mî damöku 'ba Wirî dagba 'dö İtinyö 'bomo İba, wa
ma İmba ne mo İki'di zi yî. ³⁴ Asösu kö'du wa 'ba İmindö İba dē, ga kö'du
İmindö ēdi kö'du sösu 'bēni İba kutu, kadra 'ba İmindö ēdi kpa kö'du 'bēni
İba kutu.

7

Vurë ko'do nje

¹ O'do vurë 'ba vidi maako dë na mbërë. Èzë o'do ku, ako'do vurë 'bëyi kpa here. ² Gëri ma ëdi ko'do vurë 'ba vidi mo aba ne, ako'do vurë 'bëyi kpa mo aba. Ndi me'do ma ëdi yeri mo ra vidi ne akayeri 'bëyi kpa here. ³ Kô'du a'di ongɔ bi da wa mati komo öndu yi, kazi bi kongɔ da kulugbu kyedre ma komo yi ne. ⁴ Hala akiya zi öndu yi, "I'di ma yago ngayo nenyë yaga ta komo yi," mora ëdi 'bëyi gbï kulugbu aba komo yi? ⁵ Yi vo komo kandi nenyë, ayago kulugbu ne dero dagba yaga ta komo yi, zi bi kongɔ na laka zi yago ngayo yaga ta komo öndu yi. ⁶ I'di wa 'ba Wiri dë zi wihye. U'du wa ma teme 'bëyi dë da komo wa'do 'e akalasinni ta do mo, akizanni mi yi sisisi yaga.

Oma aki'ja

⁷ Ako'jo aki'di zi yi, oma aki'ja, akökö, akayëhu haloko zi yi. ⁸ Zë ma ti'de ako'jonnï aki'di zi zë. Zë ma ti'de omani, aki'janni. Zë ma akökönnï akayëhu. ⁹ Eyi ra ezë wisi 'bomo ako'jo mangolo'bo, mo ënyi iri yitö i'di zi mo? ¹⁰ Ezë wisi maako ako'jo kyenze ma mo akiri wiri ki'di zi mo. ¹¹ Vo kö'du kyenyë ko'do'e, ezë i'di 'e waki'di 'be'e zi gisi 'be'e. 'Bu 'ba komoriyë aki'di wa ma laka ndra kyɔ zi ye. ¹² Wa ma omba oka yi 'e ko'do mo zi yi ne o'do kpa zi zë, nenyë kö'du kise 'ba kö'du ki'di 'dó nëbi kö'du ëti. ¹³ Ödu 'e ta ha resi ma tisi ne, ha resi ma kyedre ne i'bë bi 'ba koli. Gëri ma kyedre ne, vidi ma ëdi ti'bënni ta go mo ne zë na kayo. ¹⁴ Ha loko ma ëdi ti'bë bi 'ba didi ma nburu nburu ne nje tisiwa. Vidi ma i'janni ne, toto tisiwa.

¹⁵ I'di 'e komo'e mandï laka, kazi nëbi kö'du 'ba Wiri mambërë ne'e, ga kö'du usunni bongɔ ma o'do tëmi yëvu 'ba tëmëlë ne ta rë nni yaga, mora mi'di dë zë na tuku wöliwöli ma kyenyë. ¹⁶ Akayolo'e zë tëmi wa ma zë ëdinni ko'do mo. Kaga kono ana oha dë, ana kyëlu dë. ¹⁷ Mora kpa here, kaga laka ana gbï logɔ laka. Mora kaga ma kyenyë ana gbï logɔ kyenyë. ¹⁸ Kaga laka ana logɔ kyenyë dë. Kaga kyenyë ana logɔ laka dë. ¹⁹ Kaga ma ti'de ana logɔ ma laka dë ne akiga akanjo aku'du mi wa'do. ²⁰ Akayolo zë nje tara logɔ 'bëzë ma ana ne.

²¹ Anza vidi biya ma ëdinni ko'jo ma, "Yere Yere," ne akatöduinni mi damöku 'ba Wiri, nje zë ma o'donnï wa ma 'Bu ma komoriyë omba zë zi ko'do. ²² Mi kadra 'ba vurë nani, vidi ma kayo akiyanni zi ma henye, Yere, Yere, ze ra dëdi kumë kö'du dakyikyï kore aba yaga tara vidi mi ru yi? ²³ Ma kaya'ba, ma kiya zi zë henye, "Ma yolo 'e dë. I'bë'e yaga tara ma, 'e vo kö'du kyenyë ko'du ne'e."

Vo loko ko'ba'e riyö

²⁴ Ezë vidi ma owo kö'du yandi 'bama ku koro mo aba, atëdi kaa vo kö'du yolo ma o'ba loko ëni da ri'di. ²⁵ Ezë mirë a'di wini oso le, ezë buluku aluku le akyëti rë ni le ra loko nani alöru dë, ga kö'du o'ba hu mo ku da ri'di. ²⁶ Ezë vidi ma owo kö'du yandi 'bama ne dë koro mo aba, atëdi kaa vo lumë ma o'ba loko ëni da yayi. ²⁷ Mirë a'di wini oso, buluku aluku ra loko nani alöru ku na löru kyenyë. ²⁸ Mati Yesu inde kö'du yëti ku zi vidi kayo nani 'e zë ku na rakaga ga kö'du wa yandi 'bomo ne. ²⁹ Ga kö'du mo ëdi kala konda aba. Anza dë kaa vo komoyandi 'ba vo kö'du kida'e.

8

Yēsu ako'jo vo mōnyu

¹ Mati Yēsu asi akaŋo ta da dōku ne, vidī kayo alò'bōnnī gō mo. ² Vo mōnyu maako ayi alòdrō, akaŋo komo Yēsu, iya henye, “Yere, èzè omba ku ako'jo ma ŋbala.” ³ Yēsu iza kala nī gbō ise ra vere nani, iya henye, “Momba dō mo ku.” Mo iya henye, “Èdī na ŋbala.” Ako'jo yī ku, mora rakō ila vere nani gbō kandi. ⁴ Yēsu ise gō mo zi mo, iya henye, “Ì'bè iya me'do nenye dè zi vidī maako, ì'bè zi vo karasa 'e ma nyelinnī rē yī, ì'dī wakumu 'ba wa kō'jo ma Mosa ì'dī kō'du mo ne, zi yada yī zi vidīye ti'de ako'jo yī ku.”

Kyedre 'ba da vo kanya

⁵ Yēsu ödu mī Kaparanamo kyedre 'ba vo da kanya maako 'ba Roma vo da wehe lamikölö ayi ako'jo ha Yēsu ga kō'du wa konyi. ⁶ Iya henye, “Yere, vo kalima 'bama èdī rakō abalijō na keŋe na riti.” ⁷ Yēsu iya henye, “Ma ti'bè liŋō 'bèyī zi mo kō'jo.”

⁸ Kyedre 'ba vo da kanya nani iya henye, “Yere, o'bo dè zi yī tayi liŋō 'bama. Iya nje hē yī akako'jo vo kalima 'bama ne, ⁹ ga kō'du mayōlo kala konda 'bèyī èdī gbī kaa 'bama, mèdī kala konda 'dō vo kanya ètī hu ma. Èzè ma me'do zi ma kōlō, miya henye, 'Ì'bè,' mo ì'bè gbī. Èzè ma me'do zi maako, miya henye, 'Ayi,' mo ayi gbī. Èzè ma me'do zi vo kalima 'bama, o'do wa nenye mo o'do gbī.”

¹⁰ Mati Yēsu owo me'do 'ba vere ne ku, aga gbō rō mo. Mo iya zi vo gēniye iya henye, “Tīnyō miya zi ye, mi'ja vidī maako dè 'de tēmī vidī 'ba Yiserere, ma èdī kō'du koma aba kaa vere ne. ¹¹ Èdī na laka mèdī kiya zi ye, ma kayo mo atayinnī tēmī dakaŋo kapa 'ba humirè 'dō da lèrè aba zi drōkō rē nni ra Abarayama, Yisika, Yakoba ètī mī damōku 'ba Wiri. ¹² Gisi 'ba Yiserere ma kayo, ma ako'jo damōku ga kō'du zè aku'du zè mī bi kōndu 'ba kudu ha konyo aba.” ¹³ Yēsu aya'ba dō mo iya zi vo da kanya nani, iya henye ì'bè liŋō ako'do rē nī kaa wa ma oma ne. Mora vo kalima 'ba da vo kanya ne ako'jo gbō mī kadra nani.

¹⁴ Yēsu ì'bè ödu loko 'ba Petero i'ja wese 'ba Petero zōyī aba o'ba rē nī ku da sora. ¹⁵ Mo ise kala mo, zōyī ila mo gbō. Here mo ènyī gbō litu zi mo. ¹⁶ Mī da hutaga nani aba, ikannī vidī kayo maakowe èdinnī nōkyī aba zi mo. Mo ore dakyikyī yaga ta rē zè me'do aba. Mo ako'jo vidī ma rakō abalijō na keŋe ti'de. ¹⁷ Mo o'do here zi tēdī kaa ma Yesaya nèbī vo me'do 'ba Wiri iya ne. Mo iya henye, “Ma gogo makinjē rakō yaga.”

¹⁸ Yēsu ongō vidī kayo èdinnī ku kpo ta rē nī mo ame'do zi vo lō'bō gēniye zi zè kumu kafo fōfō ma agamo. Mo ame'do gbō zi vo lō'bō gēni 'e zi zè kumu ti'bè kafo ranga ma agamo. ¹⁹ Vo komoyandi maako ayi zi mo iya henye, vo komoyandi. Bi ma ì'bè zi mo. Ma kusu gēyī. ²⁰ Yēsu aya'ba dō mo, iya henye, “Uhwavōdō 'e èdinnī ogo ènnī aba, ali 'e èdinnī loko ènnī aba. Wisi 'ba Vidī anza dè liŋō aba na bi 'ba ralawo.” ²¹ Vere maako na vo lō'bō gō mo iya henye, “Kyedre 'bama, ì'dī ma 'ba dero 'bu ma kusu.” ²² Yēsu iya zi mo henye, “Usu ga ma, ila yōku 'e musunnī yōku ènnī.”

²³ Yēsu èkyī gbō mī tōŋbō 'dō vo lō'bō gēni ètī ²⁴ tisi yaa buluku ènyī gbō aluku da fōfō nani. Buluku alima ku tōŋbō kōhō zi likō kaŋo. Yēsu èdī ako'do. ²⁵ Zè ì'bènnī alironnī mo, iyannī henye, “Yere, akōnyī ze, dēdī ku kara zi koli.” ²⁶ Mo iya zi zè henye, “Èdīye atere ga a'dī? Èdīye koma

tisi aba.” Mo ënyĩ amo da buluku wini kagba aba, mati ɔronnĩ ne, bi gbo liwo. ²⁷ Zë ti'de na rakaga iyannĩ henye, “Vere ne, ëyĩ ra? Buluku 'e wini kagba aba owonnĩ do mo.”

Vo nõkyĩ nnĩ wa'do ëti

²⁸ Mati Yësu umu da föfö i'bë mĩ dakanjo 'ba Gadora ne, vidĩ riyö maako'e zë dakyikyĩ aba andosi dë nnĩ mo aba. Vidĩ ne'e ënyinnĩ na nganga. Vidĩ maako ɔ'bo dë zi laga ta ga bi nani, dakyikyĩ ne'e ayaza rë nnĩ zi Yësu. ²⁹ Zë apinnĩ na kyembe, iyannĩ henye, “Yi Wisi 'ba Wiri nenyè, a'di ra omba kazi zë ayi ku dë ze kinde gba kazi kadra mo toko?”

³⁰ Wa'do kayo 'ba liño ëdinnĩ wakonyo kara ra liño da lutu. ³¹ Dakyikyiyè ayaza rë nnĩ zi Yësu, iyannĩ henye, “Ëzë omba ku kore ze, utu ze zi wa'do nani 'e.” ³² Mo iya zi zë, henye, “I'bëë.” Zë i'bënnĩ ödunnĩ mĩ wa'do kayo naniye, mora wa'do naniye ënyinnĩ gbo ti'de ataho bi lunyĩ 'ba föfö mora aluyinnĩ gbo ti'de mĩ wini. ³³ Vo yako wa'do nani 'e aho iyannĩ mĩ gawo. Ayadannĩ kö'du ma o'do rë nĩ nani ti'de, kö'du mati o'do rë nĩ zi kora dakyikyĩ ne'e. ³⁴ Vidĩ 'ba mĩ gawo nani 'e olonnĩ gbo ti'de tayi Yësu kongö. Zë i'jannĩ mo ako'jonnĩ ho mo zi mo tēnyĩ ti'bë yaga tēmi dakanjo ënni.

9

Yësu ako'jo kora vo keñe maako

(Mk. 2:1-12; Lk. 5:17-26)

¹ Here Yësu ëkyĩ mĩ tɔñbõ i'bë hulëhu kyëti 'ba föfö mĩ gawo 'bëni. ² Ani kya 'ba vidĩ maako'e ikannĩ zi mo kora vo keñe akanjo ne ëdi ako'do da sora. Mati Yësu ongo hala kö'du koma 'bëzë ëdi, mo iya zi kora keñe ne henye, “Akyigo rë yĩ, wisi ama, kö'du kyënyë 'bëyi ila ku.” ³ Mora here, kya 'ba vo komoyandi 'ba vo kö'du kida'e ame'donnĩ na bi dë nnĩ, iyannĩ henye, “Kora nenyè, ëdi me'do 'dasi ra kiya.” ⁴ Mora here, Yësu ayolo kö'du sösu 'bëzë, ne a'ba iya henye, “Kö'du a'di ëdi 'e kö'du kyënyë mahere ne sösu mo? ⁵ Mavala ra zi kiya, ila yĩ ku ga kö'du kodo kyënyë 'bëyi, kodo zi kiya henye, ‘Ënyĩ riyë alasi?’ ⁶ Mako'do tünyo zi ye yolo, Wisi a Vidĩ ëdi kyigo aba dakanjo zi kö'du kyënyë kila.” Mora here, mo iya zi kora keñe ne henye, “Ënyĩ riyë, injë sora 'bëyi ne, i'bë liño!” ⁷ Kora ne ënyĩ riyë i'bë gbo liño. ⁸ Mati vidĩ kayo ongonnĩ ne, zë na tere Wiri yeto aba ga kö'du kyigo kaa mahere ne ki'di mo zi vidĩ.

Yësu ako'jo Matayo

(Mk. 2:13-17; Lk. 5:27-32)

⁹ Here Yësu ila bi nani, ma mo i'bë dagba, mo ongo kora vo 'be'bele kö'du ru mo Matayo, ëdi alima bi 'ba 'be'bele kö'du, mo iya zi mo henye, “Alö'bõ ga ma.” Matayo ënyĩ alö'bõ gbo go mo. ¹⁰ Mati Yësu ëdi wakonyo mĩ liño a Matayo, vo 'be'bele kö'du kyö, a'ba kya 'ba vo kö'du kyënyë ko'do'e ayi onyonnĩ wa Yësu aba a'ba, vo lö'bõ 'bomo'e ëti da tarabiza kölö. ¹¹ Kya 'ba Farasiye ongonnĩ kö'du ne here, ako'jonnĩ ha vo lö'bõ 'bomo'e, “Kö'du a'di vo komoyandi 'be'e ëdinnĩ wakonyo vidĩ mahere ne ëti? ¹² Yësu owo kö'du 'bëzë ne, aya'ba do mo iya henye, vidĩ ma rë zë na laka kazi koo, i'bënnĩ dë zi vo ɔwo, nje zë ma na rakoo. ¹³ I'bë oma'e mĩ kö'du ya'ba ma kö'du yöru iya ne.” Ëdi kö'du laka ma momba, ra anza ngötu kumu. Mayi dë kö'du vidĩ laka'e, mayi ga kö'du vidĩ 'ba kö'du kyënyë'e.

Kö'du ko'jo kö'du 'ba hakoro

(Mk. 2:18-22; Lk. 5:33-39)

14 Here vo lö'bö 'ba Yowani Bapatisi ayinní zi Yésu, ako'jonní kö'du iyanní henye, “Kö'du a'di ze Farasi eti, dedí he ze koro mora vo lö'bö 'bèyíye, oro hē nni dē gō mo?” 15 Yésu aya'ba dō mo iya henye, omba 'be'e yingō ma ēdinní mī kyéré 'ba oze, zi tēdi na rasōsu ezē 'biyēsi ēdi zē eti? Anza here dē. Here kadra mo akatōko, ezē omba ku 'biyēsi koba 'de kazi zē mora atehenní 'da hē nni koro. 16 “Vidí maako uru bōngō ma kyiyí dē zi kō'jo bōngō ma kōo, ga kö'du bōngō ma kyiyí ako'do wogo kyedre mī bōngō ne. 17 Vidí maako ope a'ji ma kyiyí dē mī lōso wana makōo, ga kö'du lōso wana akiha a'ji akalōdi yaga, mora lōso wana ne akayaṇa rē nī. Here a'ji makyiyí mope gbi mī lōso wana makyiyí a'ba 'dō riyō atēdinní na laka.”

Wu'jē 'ba kyedre 'ba Yuda'e nni mbara ma ise ra bōngō 'ba Yésu (Mk. 5:21-43; Lk. 8:40-56)

18 Mati Yésu ēdi kö'du nenyē kiya, vidí mī turu 'ba Yuda'e ayi zi mo alomvo akaṇo komo mo iya henye, “Wu'jē 'bama oli ku yaanya ayi i'di kala yi dō mo zi mo tēdi na didi.” 19 Yésu ēnyi riyē alō'bō gbō gō mo mora vo lö'bö 'bomo'e i'bēnní gbō mo aba. 20 Mbara maako ēdi na riti, kö'du yama ēdi taho ta rō mo kōo 'butē dōmoriyō, ayi ta kafo Yésu ise da ha bōngō 'bomo gbō. 21 Mo iya na bi dēni henye, “Ézē mise gbī le nje ra 'bōngō omo, akako'jo ma.” 22 Yésu opi rē nī ongo mo, iya henye, “Édi na kyigō wu'jē ama! Koma 'bèyi ako'jo yi ku.” Tēmi kadra ne mbara ne ako'jo rē nī gbō na laka. 23 Mati Yésu ödu mī loko 'ba turu kyedre ne, mo i'ja vidí kayo ēdinní kyēzu 'ba da koli kome. 24 Mo iya zi zē henye, “Vidí biya asiye yaga. Wu'jē tisi ne oli dē mo ēdi nje ako'do!” Here zē biya ogonní mo gbō. 25 Kandi ma ti ore vidí ne'e ku yaga, Yésu i'bē mī loko ma yöku wu'jē dō mo ne, iri kala mo mo ēnyi gbō riyē. 26 Kö'du yöyō ne apere rē nī biya tēmi dakaṇo nani.

Yésu ako'jo vo komokōndu riyō

27 Yésu ila bi nani ēdi ku atī'bē, vo komokōndu riyō ayetonni lö'bō ga ndi mo. Zē agbōgbōnni hē nni, iyanní henye, i'di miyi méyi re ze, “Asōsu kö'du ze, Wisi 'ba Dawidi!” 28 Mati Yésu ödu loko, vo komokōndu riyō ne ayinní zi mo, mo ako'jo hē zē iya henye, “Oma'e ku zi matō'bo 'e kō'jo?” Zē aya'banní da me'do, iyanní henye, “Oo Yere.” 29 Yésu ise komo zē, iya henye, “Mo'do rē nī kaa ma oma'e” 30 komo zē ayēhu rē nī gbō. Yésu ise gō mo zi zē iya henye, “Ayada'e kö'du nenyē dē zi vidí maako!” 31 Mora zē i'bē a yēlenni kö'du ne ta ga bi nani ti'de.

Yésu ako'jo kora ma o'bo dē zi me'do

32 Mati vidí kora ne'e ēdinní atī'bē, kya, vidí maako'e ikanní kora maako zi Yésu, mo o'bo dē zi me'do ga kö'du mo ēdi dakyikyí aba. 33 Mora kandi ma ti ore dakyikyí ku yaga, kora ne ayeto me'do mora vidí biya na rakaga. Zē iyanní henye “Gba dongō kö'du ma hee ne dē mī Yiserele.” 34 Mora Farasiye iyanní henye, “Ne yere 'ba dakyikyiyē ra i'di kyigō ne zi Yésu zi dakyikyiyē kore yaga.”

Yésu asōsu rē nī ga kö'du vidí

35 Yésu ēnyi i'bē biya lasi aba tēmi gawo daliṇo aba. Mo ayandi kö'du mī bi 'ba mötu'e, kö'du yöyō laka 'ba damōku 'ba Wiri yēti aba, mora ako'jo vidí kayo dakyinē 'ba kōo aba. 36 Mati mo ongo vidí kayo, di'di mo oso kyō kö'du sōsu aba ga kö'du zē na kö'du sōsu, wakōnyi kpa anza dē kaa tūmélē kazi vo yako. 37 Here mo iya zi vo lö'bö 'bēnniyē henye, “Wa mī yaka ēdi

kyo, mora vo loo ko'do'e ayonnä dë. ³⁸ Amötu zi vo kyeti yaka nenyë, mo mutu yaga vo loo'e zi wa 'bomo toto mo ta yaka."

10

Vo Litu 'butë dömoriyö
(Mk. 3:13-19; Lk. 6:12-16)

¹ Yësu ako'jo vo lö'bö 'butë dömoriyö 'bëniye bi kölö i'di kyigo zi zë kore dakyiky yaga, zi ko'jo koo rakoo aba biya. ² Nenyë'e ru 'ba vo litu, butë dömoriyö ne'e ma dagba Simona (ma ako'jo Petero) öndu mo: Anderiya, Yemisi öndu ni Yowani aba, gisi 'ba Zebedeyo. ³ Pilipo, Baratolomoya, Toma, Matayo, vo 'be'bele kö'du, Yemisi wisi 'ba Alipayo Tadöyösu, ⁴ Simona vo dakaño 'ba Kanana zë Yudasi Sikereto ma asösu Yësu aba.

Loo 'ba vo lö'bö 'butë dömoriyö
(Mk. 6:7-13; Lk. 9:1-6)

⁵ Vidä kora 'butë dömoriyö ne'e, Yësu utu zë kö'du kira nenyë aba. "I'bë'e dë mi dakaño 'ba vo leze'e mandere mi gawo 'ba Samarona'e. ⁶ Omba zi ye ti'bë zi timëlë 'ba Yiserele ma ölu. ⁷ I'bë'e ayëtiye, 'Damöku 'ba Wiri ëdi ku kara.' ⁸ Ako'jo'e vo koo, ayomö'e yöku löhu na didi, ako'jo'e zë ma na riti koo mönyu aba, ore'e dakyiky yaga. I'ja'e kazi ma na mbiya, here i'diye kpa zi zë na mbiya. ⁹ Injë'e dahabo ako dë, kochi mandere menë kochi mi böngö re 'e. ¹⁰ Injë'e anjoro 'ba wa lenze dë ta bi ti'bë 'be'e, oba'e nje böngö kamoka ma ëdiye akusu ne. Oba'e mövo 'ba lasi dë, vo loo'e aki'di zi zë wa ma zë ombanni."

¹¹ "Ezë ayiye mi gawo, i'bë'e bi koma kö'du vidä ma akiriye kala kyedre aba, alima'e mo aba le zi ye bi nani kila. ¹² Ezë i'bë'e mi liño iya'e henyë, 'Rakyëyi mëdi ëti.' ¹³ Ezë vidä mi liño nani iriye kala kyedre aba, i'diye wa mëte 'be'e 'ba rakyëyi malima, ezë zë irinni 'e dë kiri kala kyedre aba, oba'e wa mëte'e hulëhu. ¹⁴ Ezë kya 'ba liño mandere gawo omba dë bi 'e kiri kala kyedre aba mandere kö'du 'be'e kowo, ila'e bi nani akyito'e turufu 'de ta ndiye zi mo na lömu rë zë. ¹⁵ Mayada zi ye tinyö, mi kadra 'ba vurë aba atëdi na kyënyë ndra kö'du gawo nani ta da gawo 'ba Sodomö, Gomora aba."

Yësu ame'do kö'du 'ba riti
(Mk. 13:9-13; Lk. 21:12-17)

¹⁶ "Owo'e te, mëdi 'e kutu yaga kaa timëlë mi kutë wöliwöli. Here ëdiye njbala kaa wiriye. Mora ëdiye kpa kaa atu'bu o'donnä kö'du kyënyë dë. ¹⁷ Ongö'e re 'e laka, ga kö'du vidä maako atëdinni ani zë akiri ni 'e akika bi 'ba vurë mora zë aku'bönni 'e mi bi 'ba mötu'e. ¹⁸ Kö'du ma, akika 'e bi 'ba vurë komo vo dakaño yere ëti, zi kö'du yöyö laka ne yada zi zë zi vo leze'e. ¹⁹ Ezë ikanni 'e bi 'ba vurë, asösu'e dë a'di ra ati'bë'e zi kiya, mandere hala akonyo'e. Mi kadra nani mo oko ku, aki'di zi ye a'di akiya'e. ²⁰ Ga kö'du me'do ma akame'do 'e atanza dë 'be'e, zë atayinni kazi Lawo Kölö Laka 'ba 'bu'e akame'do kpuru kazi 'e."

²¹ "Öndu'e atënyinni akpa da öndu'e zë ki'di zi kofö. 'Bu'e atënyinni akpa da gisisi 'bëniye zë ki'di zi kofö. Gisisiye ako'donnä wehe akpa vo ko'jo zë aba akutu zë zi kofö. ²² Vidä biya akiyiye ga kö'du ma. Mora vidä ma nduwë na kyigo le mi ndundu mo, akayomö mo. ²³ Ezë o'do'e na kyënyë mi gawo maako, aho'e mi gawo ma agamo. Ma yada zi ye tinyö, inde'e

lɔɔ ne'e mĩ gawo biya 'ba Yiserele ne dē, gba kazi Wisi a Vidi tɔko. ²⁴ Vo kɔ'du ko'jo anza kyedre ta da vo komoyandi 'bēnĩ. Vo yasa anza kyedre ta da vo kyedre 'bēnĩ. ²⁵ Here vo kɔ'du ko'jo mo'bo zi tēdĩ kaa vo komoyandi 'bēnĩ, vo lɔ'bɔ kaa vo kyedre 'bēnĩ. Ēzē vo da dakota ako'jo Belezobulu, vo dakota 'ba liɲɔ'e ako'jo ru kyēnyē aba.”

Atere ēyĩ

(Lk. 12:2-7)

²⁶ “Here ere'e vidi dē. Yaanya aba, wa ma ayöfu do mo, akayēhu, kɔ'du koho biya ako'do na yɔlo. ²⁷ Wa mati mēdĩ ayada zi ye mĩ mandölu, akayada'e mĩ bikanyi kyedre, wayawaya 'be'e akame'do ta da tɔlo 'ba loko. ²⁸ Ere'e dē kazi vidi ma ēdinnĩ ida ra kofo, ofonnĩ lawo dē. Ere'e Wirĩ ma akato'bo yaɲa 'dö ida ra lawo aba mĩ wa'do gehena. ²⁹ Nje tarifa kɔlɔ akato'bo silo kogo riyö. Here silo ma kɔlɔ alēpi dē akaɲo kazi da kɔ'du komba 'ba 'bu'e. ³⁰ Ga kɔ'du yēvu biya ma de 'e ne, ēdĩ akiti. ³¹ Here ere'e dē ēdiye na laka ndra ta da silo kayo.”

Kɔ'du kyēnyē yasi Yēsu komba dē aba

(Lk. 12:8-9)

³² “Here kɔ'du zē ma iyannĩ mĩ vidi kayo zē 'bama, mako'do kpa here komo 'bu ma komoriyē. ³³ Mora here, ēzē vidi maako omba ma dē ta komo vidi kayo, ma komba mo kpa dē ta komo 'bu ma komoriyē.”

Anza rakyēyĩ ra dē wa ne kulu ra

(Lk. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Asösu'e dē henye ere, mayi zi rakyēyĩ ra kika mĩ damöku. 'E'e, mayi dē zi rakyēyĩ ra kika, kulu ra. ³⁵ Mayi zi gisi kora'e tēnyinnĩ wehe aba da 'bu nnĩ, gisi münzö'e tēnyinnĩ wehe aba da ma nnĩ, mbara koze atēnyinnĩ wehe aba da wese nnĩ. ³⁶ Vo wehe kyēnyē 'be'e, atēdĩ akpa vidi 'ba dakota 'be'e.

³⁷ “Zē ma o'donnĩ lɔvo 'bu nnĩ, mandere ma nnĩ ndra ta da ma, ɔ'bonnĩ dē zi tēdĩ na vo lɔ'bɔ 'bama. Zē ma o'donnĩ lɔvo gisi kora 'bēnnĩ, mandere wisi wu'jē ɔ'bonnĩ dē zi tēdĩ na vo lɔ'bɔ 'bama. ³⁸ Zē ma injēnnĩ taka 'bēnnĩ dē riyē zi lɔ'bɔ ga ndi ma, ɔ'bonnĩ dē zi tēdĩ na vo lɔ'bɔ 'bama. ³⁹ Zē ma o'donnĩ lɔvo didinnĩ ndra ta da lɔvo ma, akayölonnĩ. Zē ma ayölonnĩ didinnĩ ga kɔ'du ma, aki'jannĩ didi löhu.”

Biriti

(Mk. 9:41)

⁴⁰ “Vidi ma iriye kala kyedre aba iri ne ma ra, mora vidi ma iri ma kala kyedre aba, iri ne vidi ma utu ma ne. ⁴¹ Vidi ma iri nēbi kala kyedre aba ga kɔ'du mo nēbi, aki'ja mĩ wakinye 'ba biriti 'ba nēbi. Vidi ma iri vidi ma laka kala kyedre aba ga kɔ'du mo na laka, aki'ja mĩ wa yanya 'ba biriti 'ba vidi laka. ⁴² Ēzē vidi ma i'di gbi le nje siko 'ba wini kyēyĩ, zi vidi ma kɔlɔ 'ba ga ndi ma, vidi nani aki'ja biriti rē nĩ.”

11

Vo litu'e kazi Yowani Bapatisi

(Lk. 7:18-35)

¹ Mati Yēsu inde kɔ'du nenyē'e yada mo zi vo lɔ'bɔ 'bēnĩ 'butē domoriyö ne'e, mo ila bi nani i'bē kɔ'du yandi yēti aba mĩ gawo 'ba Galilaya'e. ² Mati Yowani Bapatisi owo mĩ kamba, kɔ'du Korisitɔ ēdĩ ako'do ne, mo utu kya 'ba vo lɔ'bɔ 'bēniye zi mo. ³ Zē ako'jonnĩ ha Yēsu iyannĩ henye, “Ayada zi

ze, yī ra kora ma omba tayi kodo dida ze bi vidī maako?" ⁴ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, "Ī'bē'e a'ba'e hulēhu ayada'e zi Yowani kō'du ma ēdī akowo'e kongō mo aba. ⁵ Vo komokōndu ato'bo bi kongō, vo kepe ato'bo lasi, zē ma ēdinnī na riti kazi kōō mōnyu o'do zē ŋbala, vo mbilikisi owo kō'du, yōku vidī ēnyinnī lōhu na didi, kō'du yōyō laka ēdī yēti mo zi vo leriye. ⁶ Rakyenyi ēdī zi zē ma anza nni dē dajiji aba ga kō'du ma."

⁷ Mati vo lō'bo a Yowani ēdī ati'bēnnī, Yēsu ame'do kō'du mo zi vidī kayo: "Mati Ī'bē'e yaga zi Yowani mī da lipi, a'di ra omba'e zi kongō? Rakidē 'ba mbili loma mī buluku? ⁸ A'di ra Ī'bē'e yaga zi kongō? Vidī kora usu rē nī mī bōngō laka? Vidī ma usu rē nni kaa mahere ne alimanni mī loko kyedre a yere. ⁹ Ayada'e zi ma a'di ra Ī'bē'e yaga zi kongō? Nēbi ra? Ōo ongo'e ndra ta da nēbi. ¹⁰ Here kō'du yōru ra iya kō'du ga kō'du mo, 'Ma kutu vo lō'bo ama dagba komo yī zi gērī yēhu zi bi yī.' ¹¹ Ma yada zi ye tīnyō, Yowani Bapatisi ēdī kyedre ta da vidī maako, mo maako ma tisiwa mī damōku 'ba Wiri kyedre ta da Yowani. ¹² Mī kadra ma Yowani Bapatisi ayēti kō'du 'bēni le mī ko'do nenyē damōku 'ba Wiri ēdī tōvu kyedre kyigō aba. Kora vo wehe ko'dō'e Ī'dī rē nni zi kuru mo na gbōrōkōtō. ¹³ Here le mī kadra 'ba Yowani nēbiye biya kō'du k'ī'dī 'ba Mosa ame'do kō'du 'ba damōku. ¹⁴ Ēzē omba'e zi koma mī kō'du kise 'bēzē, Yowani mo Eliya, ma kō'du tayi 'bomo ayēti. ¹⁵ Owo'e kō'du ne ēzē ēdiye mbili aba!"

¹⁶ "Yaanya aba, kaa a'di ma kiya ga kō'du vidī ma ēdinnī mī ko'do ma ndenye ne? Zē kaa gisisi ma ēdinnī alima mī bi 'ba wakogo. Gbōngō ma kōlō akagbōgbō hē nni zi maako'e akiya.

¹⁷ 'Henye, dolo kudī 'ba rakoze zi ye, mora olo'e dē.

Daya'bi ze ngala 'ba dakoli, mora udu'e dē.'

¹⁸ Mati Yowani ayi, mo oro hē nī uwē a'ji dē vidī biya iyanni henye, 'Mo ēdī dakyikyī aba.' ¹⁹ Mati Wisi a Vidī ayi, mo onyo wa, uwē a'ji. Mora vidī iyanni henye, ongo'e bi te da kora ne. Mo onyo wa takanyi. Uwē a'ji kpa takanyi mo aboka 'ba vo 'be'bele kō'du'e vo kō'du kyēnyē ko'dō'e ēti. Mora kō'du yolo a Wiri ēdī na yada zi tēdi tīnyō tēmi wa ma o'do rē nī."

Vidī 'ba gawo naniye owonnī kō'du dē
(Lk. 10:13-15)

²⁰ Vidī ma mī gawo ma Yēsu o'do kō'du ko'do kyedre ēnī mī zē ne, 'de oto dē nni dē tēmi kō'du kyēnyē 'bēnnī, here mo iya zē na kyēnyē. ²¹ "Atēdī zi ye kyēnyē Korozini! Atēdī zi ye kyēnyē Beteseyida! Ēzē kō'du ko'do ma o'do mī ye ne o'do mī Tiyere, Sidoni aba kani vidī nani usunni bōngō 'ba lubē ku rē nni zi yada henye ere zē otōnnī dē nni ku tēmi kō'du kyēnyē 'bēnnī. ²² Ma yada zi ye henye, mī ko'do 'ba vurē aba, Wiri akila vidī 'ba Tiyere, Sidoni aba tada'e. ²³ Yī Kaparanamo! Omba'e zi re 'e kinjē komoriyē? Aku'du'e akaṅo mī wa'do 'ba gehena. Ēzē kō'du ko'do ma o'do mī ye ne mo'do mī Sōdōmo, atēdī zo kadra ndenye aba. ²⁴ Akato'bo yolo'e henye, mī ko'do 'ba vurē aba Wiri rasōsu ndra kō'du Sōdōmo tada'e!"

Ayiye zi ma zi lawo
(Lk. 10:21-22)

²⁵ Mī kadra nani Yēsu iya henye, "Bu Yere 'ba komoriyē dakaṅo aba! Mo'do ōwō'dī zi yī ga kō'du zi vo kazi kō'du yolo'e, wa ma oho kazi vo kō'du yolo'e vo yandi ēti ayada ku zi gisisiye. ²⁶ Ōo, 'bu, nenyē hala wa ma omba kani zi rē nī ko'do. ²⁷ 'Bu ma Ī'dī wa ku biya zi ma. Vidī maako

ayolo Wisi de nje 'Bu. Vidi maako ayolo 'bu de nje Wisi, ze ma Wisi inzi zi nni yada."

²⁸ "Ayiye zi ma 'e biya ma na riti kazi wayeto kinje maki'diye alawo. ²⁹ O'do 'e loo 'bama, ayandi 'e kazi ma, ga ko'du ma vo watowo raya'ba aba. Here aki'ja'e ralawo. ³⁰ Loo 'bama ayeto de. Kinje mo na pelé."

12

Ko'du ko'jo ga ko'du ko'do 'ba ralawo

(Mk. 2:23-28; Lk. 6:1-5)

¹ Anza na kowo ta go mo, Yesu edi gbo ti'be kpuru temi yaka 'ba nyenyo mi ko'do 'ba ralawo aba. Vo lo'bo 'bomo'e gbo na o'bo, here ayetonni da mbili nyenyo kowe i'jo mo konyo. ² Mati Farasi ongonni ko'du ne here, ze iyanni zi Yesu henye, "Ongo te, anza na laka mi ko'du ki'di 'beze zi vo lo'bo 'beyiye ko'du mahere ne, ko'do mi ko'do 'ba ralawo!" ³ Yesu aya'ba da me'do iya henye, "Ako'jo'e ko'du ma Dawidi o'do mi kadra nani ma mo vidi 'beni eti na o'bo ne de? ⁴ Mo i'be odu mi loko 'ba Wiri, mo nni vidi 'beni eti onyonni mangolo'bo koro ma i'di zi Wiri, edi le mi ko'du ki'di anza de zi ze konyo mo, nje vo karasa ra akila zi konyo mo. ⁵ Kodo ako'jo'e de mi ko'du ki'di 'ba Mosa iya henye, temi ko'do 'ba ralawo biya vo ko'du yeti mi yekelu 'ba Wiri ze oronni ko'do 'ba ralawo de, here ze anza nni de na lite? ⁶ Ma yada zi ye henye, wa maako edi kinye kyedre ta da yekelu. ⁷ Kodo yoru iya henye, momba ngotu kumu de, momba 'e zi tedi na mikuku. Eze ayolo'e mi ko'du nyenye ku, o'bo'e de zi vure kikye ra vidi ma o'donni ko'du kyenyé ako de. ⁸ Wisi a Vidi Yere 'ba ko'do 'ba ralawo ra."

Kora vo kala keje

(Mk. 3:1-6; Lk. 6:6-11)

⁹ Yesu ila bi nani enyi i'be bi 'ba motu. ¹⁰ Kora maako edi ani na vo kala keje. Kya 'ba vidi maako'e edinni ani ombanni zi Yesu susu ga ko'du kyenyé ko'do ako'joni ho mo iyanni henye, "Edi na kyenyé mi ko'du ki'di 'beze zi vidi ko'jo mi ko'do 'ba ralawo?" ¹¹ Yesu aya'ba da me'do iya henye, "Adi, eze vidi ma koló temi 'e edi timelé aba alépi mi wogo yondu mi ko'do 'ba ralawo, akasosu ko'du mo de zi koto mo yaga? ¹² Vidi kondu ra laka ndra ta da timelé! Here ne, ko'du ki'di 'beze ila ze zi vidi maako konyi mi ko'do 'ba ralawo aba." ¹³ Here mo iya zi kora 'ba kala keje ne henye, "Iza ga kala yi yaga." Mo iza go mo yaga, gbo na laka lohu kaa agamo ne. ¹⁴ Here Farasiye i'beni o'donni mala zi Yesu kofu.

Vo litu kinzi a Wiri ra Yesu?

¹⁵ Mati Yesu owo ko'du mala re ni ne, mo i'be 'de ta bi nani, mora vidi kayo alo'bónni gbo ga ndi mo aba. Mo ako'jo vidi ma ze na rakoo ne'e biya, ¹⁶ mo ise go mo zi ze iya henye, mayadanni ko'du ni de zi vidi maako'e. ¹⁷ Mo o'do here zi re ni ko'do kaa ko'du ma nebi Yisaya ayi ku tinyo.

¹⁸ "Kinye edi vo lo'bo ama ma minzi.

Mo ma mo'do lovo mo.

Ko'du mo, ma na rakyenyi.

Ma kutu Lawo Koló Laka ama do mo, mo akayoyo ko'du vure ama zi vidi.

¹⁹ Mo awasa mandere ha gbogbo de mandere me'do na gu nberere da geri.

²⁰ Mo owe loma ma ide re ni ku ne de, mandere yolu lamba ma omba ku kara tozo kazi lèru.

Mo atēdi nduwē, le mo ako'do vurē ma laka 'ba kpiliri.

²¹ Tu'dē biya aki'di kō'du sōsu 'bēnni mī mo."

Yēsu Belezobulu aba

(Mk. 3:20-30; Lk. 11:14-23)

²² Here kya 'ba vidī maako'e ikanni kora vo komokōndu maako zi Yēsu, o'bo dē zi me'do ga kō'du mo ēdi dakyikyī aba. Yēsu ako'jo kora ne, here mo o'bo zi me'do bi kongō aba. ²³ Vidī biya na rakaga tēmi kō'du ma Yēsu o'do ne. Zē ako'jonnī kō'du iyanni henye, "Mo atēdi Wisi 'ba Dawidi ra?"

²⁴ Mati Farasiye owonnī kō'du ne, aya'banni do mo iyanni henye, "Mo ore dakyikyī ne'e yaga, ga kō'du vo dē zē Belezobulu ra, i'di kyigo ne zi mo zi ko'do here." ²⁵ Yēsu ayolo kō'du ma zē ēdinni asōsu, mo iya zi zē henye, "Dakanjo ma inye rē ni na gbongo gbongo wehe ko'do oka ani aba, alima na konda dē. Gawo maako, mandere dakota ma inye rē ni na gbongo gbongo wehe ko'do oka maako aba akalēpi. ²⁶ Here ēzē gbongo ma kōlō ēdi wehe ko'do oka ni vere aba mī damōku a Satani, nenyē kō'du ya'ba aba henye, inye rē ni ku nzo na gbongo gbongo kandi apere rē ni. ²⁷ Iya'e henye, mo ore dakyikyī yaga kyigo 'ba Belezobulu aba, mora ēyi ra i'di zi vo ga ndi yiye kyigo ne zi zē kore yaga? Zē atēdi na vo vurē 'bē 'e. ²⁸ Ēzē mora dakyikyī kyigo 'ba Lawo 'ba Wiri, here damōku a Wiri ayi ku de 'e."

²⁹ "Vidī maako o'bo dē tōdu mī loko 'ba kora ma na kyigo zi wasisi omo koba, nje ēzē mo ida kora kyigo ne dagba atehe 'da loko omo kolo."

³⁰ "Vidī ma anza dē 'bama, mo ēdi tīnyō kō'du aba ra ma. Vidī ma akonyi ma dē zi toto, ēdi tīnyō pere mo. ³¹ Ma yada zi ye henye, ato'bo vidī kila ga kō'du kyēnyē mati o'donnī, kō'du kyēnyē kiya aba, mora vidī mati iya kō'du kyēnyē ra Lawo Kōlō Laka, ila mo dē. ³² Vidī mati iya kō'du kyēnyē ra Wisi a Vidī akila mo, vidī mati iya kō'du kyēnyē ra Lawo Kōlō Laka ila mo dē yaanya aba nburu."

Kaga lōgo ni aba

(Lk. 6:43-45)

³³ "Zi tēdi lōgo laka aba ēdi kaga ma laka aba. Ēzē ēdi kaga ma kyēnyē aba atēdi lōgo ma kyēnyē aba. Kaga akayolo tara dakyinē 'ba lōgo ma ana.

³⁴ 'E wiri ne'e, hala akiya'e kō'du ma laka, mora 'e Satani? Ha akiya wa ma ēdi. Ndo mī didi mo aba. ³⁵ Vidī ma laka akodo gbi wa ma laka ga kō'du laka eni, vidī ma kyēnyē akodo gbi kō'du kyēnyē ga kō'du kyēnyē eni. ³⁶ Ayolo'e henye kadra 'ba vurē aba, vidī biya na kōlō kōlō akayēti kō'du kyēnyē ma mo iya. ³⁷ Me'do hē yi ra, akpa ako'do vurē mo aba rē yi, zi yolo yi vo kō'du laka kodo vo kō'du kyēnyē."

Kō'du ko'jo ga kō'du ko'do

(Mk. 8:11-12; Lk. 11:29-32)

³⁸ Here kya 'ba vo komoyandi 'ba kō'du ki'di maako'e, kya 'ba Farasi maako'e eti, ame'donnī riye iyanni henye, "Vo komoyandi, domba zi yi kongō ta bi kō'du ko'do ko'do." ³⁹ Mo aya'ba do mo zi zē iya henye, "Hala vidī kyēnyē 'ba kazi wiri ēdinni kadra ndenye aba. Ako'jo'e ha ma ga kō'du ko'do? 'E'e! Kō'du ko'do ma akayada zi ye atēdi nje kō'du ko'do 'ba nēbi Yona. ⁴⁰ Tēmi gērī kōlō ne Yona o'do kadra wota yondo aba mī kyenze, here Wisi a Vidī ako'do kadra wota yondo aba mī hu kaṅo yōndu ne. ⁴¹ Mī ko'do 'ba vurē aba, vidī 'ba Ninēwē atēnyinni riye akasusunni 'e ga kō'du zē otōnni dē nni ku tēmi kō'du kyēnyē 'bēnni, ma owonnī kō'du yēti 'ba Yona ne. Ma yada zi ye, wa kyedre maako ēdi kinye ta da Yona. ⁴² Mī ko'do 'ba vurē aba yere mbara 'ba daliṅo 'ba Seba atēnyi riye 'e susu ga kō'du

mo i'bě tēmi gērī ne biya tēmi kaṅo 'bēni kō'du me'do yolo yandi 'ba yere Solomono kowo. Miya zi ye henye, wa ēdī kinye kyedre ta da Solomono!"

Ta'ba 'ba dakyiky
(Lk. 11: 24-26)

⁴³ “Èzè dakyiky asi ku yaga tara vīdī, i'bě lasi aba dakaṅo maako bi lawo koma. Èzè i'ja dē, ⁴⁴ akiya na bi dēni henye, ‘Ma ta'ba hulēhu liṅo ama ma mila ne.’ Here i'bě hulēhu i'ja loko na mbiya, ṅbala na laka. ⁴⁵ Here ēnyī i'bě yaga ika aboka niye madomoriyō dakyiky maako'e na kyēnyē ta da nī, zē ayinnī alimannī gbo ani. Èzè inde rē nī ku, vīdī nani ēdī mī riti kyēnyē ta da ma dagba. Nenyē ēdī kō'du ma ako'do rē nī zi vīdī ma kyēnyē'e mī ko'do nenyē.”

Ma 'ba Yēsu ōndu mo ētī
(Mk. 3:31-35; Lk. 8:19-21)

⁴⁶ Mati Yēsu ēdī gba ame'do zi vīdī kayo, ma mo ōndu mo ētī okōnnī gbo. Zē okōnnī yaga kō'du ko'jo zi me'donnī zi mo. ⁴⁷ Here vīdī maako tēmi vīdī naniye iya zi mo henye, “Ongō te ma yi, ōndu yī ētī ēdinnī atorō yaga, ombannī zi me'do zi yī.” ⁴⁸ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “Èyī 'bēni ma ma? Èyīye ra ōndu ma'e?” ⁴⁹ Mo ēnyī ayada bi da vo lō'bō 'bēniye, iya henye, “Ongō te! Kinye ma ma ōndu ma ētī. ⁵⁰ Vīdī ma o'do wa ma 'bu ma komoriyē omba mo zi ko'do mo ne, mo ra na ōndu ma, ēmī ma ma ma.”

13

Mala 'ba vo kofō kīlī
(Mk. 4:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ Mī ko'do kōlō, Yēsu ila liṅo ēnyī i'bě da gōtī 'ba fōfō alima gbo akaṅo. ² Vīdī kayo ma atoto rē nnī kpo ta ro mo gbo kyō, mo ēkyī mī tōṅbō alima gbo mī mo, vīdī kayo orō 'bēnnī yaga da gōtī. ³ Mo alima kō'du yētī zi zē kyō tēmi mala. Yēsu iya henye, “Kadra maako aba kora maako i'bě kofō kīlī. ⁴ Mati mo ilī kofō mī yaka, kya mo alēpī da gērī, ali ayi onyonnī 'de. ⁵ Kya mo alēpī mī kaṅo ne alo dē, kaṅo ma laka nje tisiwa aba, kandi kofō ne ōtu ga kō'du kaṅo ne alo dē. ⁶ Mati kadra ese o'bo wevo ma luru ne'e, ga kō'du ngara'da ōdu dē gbo na laka, kandi wevo ne'e akyītu gbo. ⁷ Kya 'ba kofō alēpī mī kutē kono, ōvu mora ofo wevo mo. ⁸ Kya 'ba kofō alēpī mī kaṅo ma laka wevo mo ana i'jō, kya mo lamikōlō, aga mo'e 'butēmodaka, mora aga mo'e 'butēwota.” ⁹ Yēsu inde kō'du 'bēni iya henye, “Owo'e kō'du ne, èzè ēdī 'e mbiliye aba!”

Mī i'jō 'ba mala ne
(Mk. 4:10-12, Lk. 8:9-10)

¹⁰ Vo lō'bō'e ayinnī zi Yēsu ako'jonnī ho mo iya henye, “Kō'du a'di ēdī 'bēyī ame'do zi vīdī tēmi mala?” ¹¹ Yēsu ēnyī aya'ba do mo iya henye, “Kō'du koho 'ba damōku 'ba Wiri i'dī ku zi ye, anza dē zi zē. ¹² Mora here, vīdī ma wa aba akī'dī zi mo ndra, here mo atēdī mo aba kyō ta da ma ēdī. Mora vīdī mati anza wa aba dē, akoba 'de kazi mo gbī le ma tisi ma mo ēdī mo aba ne. ¹³ Mī kō'du ma mēdī ame'do zi zē tēmi mala ēdī henye, 'Zē ongōnnī bi mora i'jannī dē, zē o'je mbili nnī.

Mora owonnī mandere ayolōnnī dē.’

¹⁴ Kō'du kumē 'ba Yisaya ga kō'du 'bēzē ne henye, 'Vīdī nenyē'e akowonnī nje na kowo

mora ödu dë, dë zë.

Zë akongönni bi akongö

mora 'de i'janni dë.

¹⁵ Didì vidì neny'e na kyigo.

Mbili vidì neny'e yaanya aba na kisi.

Zë ombanni dë zi kö'du tinyö kongö.

Ëzë mbili zë anza dë na kisi,

zë akongönni komo nni aba,

akayölonni dë nni aba mora akoto dë nni zi ma hulëhu,

mora akako'jo zë.' ”

¹⁶ “Mora kö'du'e ne laka ga kö'du komo'e i'ja ku, mora mbiliye owo kpa

ku. ¹⁷ Èdì na laka miya zi ye nèbì kayo mora vidì kayo a Wiri ombanni zi

ki'ja wa ma i'ja 'e ne, mora 'de i'janni dë, mora zë ombanni zi kowo wa

ma owo'e ne, mora 'de owonni dë.

Yësu ayada mi mala 'ba vo kofo kilì

(Mk. 4:13-20; Lk. 8:11-15)

¹⁸ “Owo'e ayandiyè mi kö'du 'ba vo kofo kilì ne. ¹⁹ Zë mati owonni kö'du

kise 'ba damöku ne, mora ayölonni dë èdinni kaa kofo mati alëpi da ga

gëri. Satani ayi iri me'do ne yaga tëmì di'di zë. ²⁰ Kofo mati alëpi dakaño

ma ri'di aba, èdì zë ma owonni kö'du ne rakyenyi aba, kandi ma owonni.

²¹ 'De ödu dë gbo mi di'di zë, mora èhinni dë na konda. Here mati kö'du

kyënyë maako ayi ga kö'du kise ne, akilanni 'de kandi. ²² Kofo ma alëpi mi

kono ne, ga kö'du zë ma owonni kö'du kise ne, kö'du sösu ga kö'du wa 'ba

dakaño, löw wa kyo ila kö'du kise ne dë tödu mi di'di zë, du ananni logö

dë. ²³ Kofo ma ili mi kaño ma laka, èdì kö'du zë ma owonni kö'du kise ne,

irinni gö zë ra ananni logö, kya mo lamikölö, agamo'e 'butëmodaka mora

agamo'e 'butëwota.”

Mala kö'du 'ba nyangölu

²⁴ Yësu ayada mala ma kya mo zi zë. “Damöku 'ba Wiri èdì kaa henye.

Kora maako ili kofo ma laka mi yaka èni. ²⁵ Yöndo kölö maako aba, mati

vidì o'donni ku biya vo wehe ayi ili kofo nyangölu mi kutë wana, mora i'bë

wëni 'de. ²⁶ Mati wevo mo övu, mbili mo omba ku zi rë ni ki'di. Nyangölu

alaya gbo. ²⁷ Vo kalima a kora ne ayi zi mo iya henye, 'Kyedre, kofo laka ra

ili mi yaka 'bëyi ne. Nyangölu ne ayi 'bëni ta kila?' ²⁸ Mo aya'ba da me'do

zi mo, iya henye, 'Ne vo wehe maako ra o'dö kö'du ne.' Zë ako'jonnì ho

mo iyanni henye, 'Omba zi ze ti'bë nyangölu ne koto mo 'de yaga?' ²⁹ Mo

aya'ba da me'do, iya henye, 'E'e, ga kö'du èzë atoto'e nyangölu ne akoto'e

aya wana 'dö zë èti. ³⁰ Ila'e wana 'dö nyangölu aba mövunni bi kölö le

kadra 'ba wakumu ta yaka aba. Ma kayada zi vo lö'e, zi nyangölu koto

dagba, ho mo kida na kulu zë ko'bo, mora da wana toto zi ki'di mo mi

lö'bi.”

Mala 'ba kofo masatada

(Mk. 4:30-32; Lk. 13:18-19)

³¹ Yësu ayada mala ma aga mo zi zë, “Damöku 'ba Wiri èdì henye: Kora

maako oba kofo masatada iyi mi yaka èni. ³² Kofo matisiwa aba ta da kofo

biya, mati övu ri'yë, gbo na kyedre ta da wevo biya, övu na kaga, ali ayinni

uvö loko ènni mi ngora mo.”

Mala kö'du 'ba langa

(Lk. 13:20-21)

³³ Yēsu nduwē mala maako yada mo zi zē iya henye, “Damōku 'ba Wiri ēdī henye: Mbara maako oba langa asusē mī tele 'butēsowō 'ba lunzu i'di gbō tō'bu.” ³⁴ Yēsu ayada kō'du nenyee zi vidī kayo tēmī mala. Mo iya kō'du ako dē zi zē kazi mala. ³⁵ Mo o'dō kō'du ne here zi kō'du kiya 'ba nēbī tayi tinyō: “Ma ko'dō mala ēzē ma me'do zi zē. Ma kayada zi zē wa mati ayolōnnī dē kyere ma damōku i'di rē nī ne.”

Yēsu ayada mī mala 'ba nyangōlu

³⁶ Mati Yēsu ila vidī kayo ōdu loko, vo lō'bō 'bomowe ayinnī zi mo, iyannī henye, “Ayada dero zi ze mī mala 'ba nyangōlu mī yaka ne a'di?”

³⁷ Yēsu aya'ba dō mo, iya henye, “Kora ma ilī kofo ma laka ne Wisi a Vidī.

³⁸ Yaka damōku, kofo ma laka ne, mora vidī ma 'bēnnī 'ba damōku ne. Nyangōlu ra vidī ma 'bēnnī 'ba Satani. ³⁹ Vo wehe ma ilī kofo ne mo ra Satani. Wa kumu ta yaka mora ndundu 'ba daliṅo, mora vo kumumo'e zē ra malayika'e.”

⁴⁰ “Here kaa ma nyangōlu atoto dō mo o'bō mī wa'do, kō'du ne ako'dō rē nī here mī ndundu 'ba daliṅo aba. ⁴¹ Ēdī here, Wisi a Vidī akutu yaga malayika ēniye, zi toto tēmī damōku ēnī yaga, vidī ma biya ēdinnī vidī kī'di zi kō'du kyēnyē ko'do, biya agamo'e ma ēdinnī kō'du kyēnyē ko'do. ⁴² Zē aku'dunnī zē mī wa'do, zē akudunnī hē nnī konyo aba. ⁴³ Vidī a Wiri atanyinnī kaa kadra mī damōku a 'bu nnī, owo'e kō'du ne, ēzē ēdī 'e mbili aba.”

Mala kō'du 'ba wa koho

⁴⁴ “Damōku 'ba Wiri ēdī henye, kora maako i'ja wa na koho mī yaka. Mo ayōfu dō mo gbō lōhu. Mo na rakyenyi, i'bē wogo wasisi mati mo ēdī mo aba yaga, i'bē hulēhu wogo yaka nani gbō.

Mala 'ba atenje

⁴⁵ “Damōku 'ba Wiri ēdī kpa kaa henye. Kora maako ēdī bi koma kō'du dahabo ma laka. ⁴⁶ Mati mo i'ja, mo i'bē wogo wasisi mati mo ēdī mo aba biya yaga, wogo dahabo nani gbō.

Mala 'ba kīri kyenze

⁴⁷ “Damōku 'ba Wiri ēdī kpa kaa henye, kya 'ba kora vo kyenze kīri u'du wa 'ba kyenze kīri ēnnī yaga mī fōfō, mora iri dakyinē 'ba kyenze biya. ⁴⁸ Mati wa 'ba kyenze kīri ēdī ku ndo, zē otōnnī yaga da gōtī alimannī gbō akaṅo zi mī kyenze ne yanya, ma laka ne i'dinnī mī baga ēnnī, mati anza na laka u'dunnī zē 'de mōku. ⁴⁹ Atēdī mī ndundu 'ba daliṅo aba kaa nenyee. Malayika atī'bēnnī yaga akako'dōnnī vidī ma kyēnyē'e tēmī ma laka ⁵⁰ Aku'du zē mī wa'do 'ba koli ani zē akudunnī hē nnī konyo aba.”

Kō'du kyī ma koo aba

⁵¹ Yēsu ako'jo hē zē, iya henye, “Ayolo'e kō'du nenyee'e ku?” Zē aya'banni dō mo iyannī, “Ōo.” ⁵² Here mo aya'ba dō mo zi zē iya henye “Vo komoyandi 'ba kō'du kī'di ma ayandi zē kō'du 'ba Damōku 'ba Wiri, kaa vo kyeti 'ba loko mati oba wa ma kyī ma koo aba, yaga tēmī lo'bi ēnī.”

Omba Yēsu dē mī Nazereta

(Mk. 6:1-6; Lk. 4:16-30)

⁵³ Mati Yēsu inde yada mala nenyee'e ku, mo ila bi nani ⁵⁴ ēnyī i'bē hulēhu mī gawo 'bēnī Nazereta. Mo ayētī kō'du mī bi 'ba mōtu, mora zē ma owōnnī kō'du yētī 'bomo ne, zē rakaga aba. Zē ako'jonnī kō'du, iyannī henye, “Here mo i'ja kō'du yolo mahere ne ta kila? Mora kō'du ko'do 'bomo ne'e? ⁵⁵ Mo ra dē wisi 'ba vo wakīsē? Mariya ra dē ma mo, Yemisi,

Yosepa, Simona, mora Yudasi, zè ra dè na öndu mo'e? ⁵⁶ Èmi mo'e ra dè èdinnì alima kinye ne? Mo i'ja kö'du nenyè biya ta kila?"

⁵⁷ Mora here, zè ombannì mo dè. Yèsu iya zi zè henye, "Nèbì oro ta ga bi ne biya nje mī gawo 'bomo vo dakota 'bomo èti. ⁵⁸ Mo o'do kö'du ko'do dè ani, ga kö'du zè anza nni dè kö'du koma aba."

14

Koli 'ba Yowani Bapatisi (Mk. 6:14-29; Lk. 9:7-9)

¹ Mī kadra nani Heroda vo dakaŋo owo kö'du Yèsu mo ayada zi vo mī ² turu èniye henye, "Tiyö Yowani Bapatisi ra ènyi ku na didi." "Kö'du nere ra mo èdī kyigö nenyè aba, zi kö'du ko'do ne'e ko'do mo." ³ Kö'du Heroda ra kyere i'di kö'du zi Yowani kīri kida mo nyōri aba ku'du mī kamba. Mo o'do kö'du ne ga kö'du Herodiya mbara 'ba öndu mo Pilipo. ⁴ Mī kadra maako aba, Yowani Bapatisi ayada zi Heroda, iya henye, "Anza na laka zi yi Herodiya koze." ⁵ Here Heroda omba zi mo kofo, mora ere kazi vidi 'ba Yuda'e ga kö'du zè asösu 'bènni Yowani ne nèbì ra. ⁶ Here mī kadra ko'jo 'ba Heroda aba wu'jè 'ba Herodiya olo komo vidi kayo. Heroda gbö rakyenyi aba ⁷ alömu zi mo, iya henye, "Malömu ku zi ki'di zi yi wa ma ako'jo kö'du ga kö'du mo." ⁸ Here tëmī kö'du sösu 'bama mo, mo ako'jo ho mo, iya henye, "i'di zi ma kinye yaanya aba da Yowani Bapatisi da gbenje ne." ⁹ Yere gbö kazi rakyenyi ga kö'du lömu ma mo o'do ta da komo yingö 'bèni ne'e biya ne, mo i'di kö'du zi wu'jè ne, da kö'du wa ko'jo 'bomo omba ku. ¹⁰ Here mo i'di kö'du ikye da Yowani gbö mī kamba, ¹¹ do mo ne ika mī gbenje mora i'di gbö zi wu'jè ne, mo oba ika gbö zi ma ni. ¹² Vo lö'bö a Yowani ayi injènni yöku mo usu, mora zè i'bè ayadannì kö'du mo gbö zi Yèsu.

Yèsu i'di wakonyo zi vidi kayo (Mk. 6:30-44; Lk. 9:10-17; Yn. 6:1-14)

¹³ Mati Yèsu owo kö'du Yowani, mo oso ani mī tönbö, ènyi i'bè ga bi mbiya na bi dèni. Here vidi owonnì kö'du mo ènyi ilannì gawo 'bènni, i'bènni ga ndi mo aba ta akaŋo. ¹⁴ Yèsu ènyi asi yaga tëmī tönbö, mati mo ongo vidi kayo ne'e, di'di mo oso gbö ndo na kö'du sösu ga kö'du zè, mo ako'jo zè ma na raköo ne'e gbö. ¹⁵ Hutaga nani aba, vo lö'bö 'bomo ayinnì zi mo iyannì henye, "Bi ku ra hutaga bi nenye bi mbiya ra, utu vidi ne'e liŋo mī'bènni wakonyo kogo zi nni." ¹⁶ Yèsu aya'ba da me'do zi zè iya henye, "Zè mī'bènni dè. 'E na bi de 'e, i'diye wakonyo zi zè konyo." ¹⁷ Zè aya'bannì da me'do, iyannì henye, "Wa biya ma dèdi mo aba kinye mangolo'bo muyi kyenze riyö." ¹⁸ Yèsu iya zi zè henye, "Ika'e zè zi ma kinye." ¹⁹ Mo i'di kö'du gbö zi vidi ne'e limannì akaŋo da loma, mo oba mangolo'bo muyi kyenze riyö ne aba, ongo bi riyè o'do öwö'di zi Wiri. Mo owe mī mangolo'bo ne'e i'di zè gbö zi vo lö'bö'e, vo lö'bö i'di zè gbö zi vidiye. ²⁰ Vidi biya onyo o'onnì mora vo lö'bö obannì бага 'butè dömoriyö ndo na koso wa ma oso. ²¹ Watiti 'ba vidi kora ma onyonnì wa ne, èdi kpulukumuyi vidi, mbara gisisi èti iti dè.

Yèsu alasi ta da wini (Mk. 6:45-52; Yn 6:15-21)

²² Here Yèsu i'di vo lö'bö'e tëkyinnì mī tönbö ti'bènni dagba kapa föfö mōto, mora mo iya vidi ne'e mī'bènni 'de. ²³ Ta pèti utu vidi ne'e ku, mo i'bè da lutu riyè kuti ni aba amötu. Mati hutaga oko, Yèsu èdi gbö ani kuti

nī aba. ²⁴ Mī kadra ne tōṅbō ēdī ku na kowō mī kutē wini 'ba fōfō rē nī kōhō kazi wini kagba, ga kō'du buluku ēdī aluku zō kī'di zi mo. ²⁵ Tēmī kutē kadra wota, modaka aba mī da mindō, Yēsu ayi zi vo lō'bō'e lasi aba ta da wini. ²⁶ Mati zē ongōnnī mo ēdī alasi ta da wini, zē na tere. Zē iyannī kudu aba na tere henye, “Ne gīlīlō 'ba yōku ra.” ²⁷ Yēsu ame'do kandī zi zē iya henye, “Uku mī ye, ne ma ra, ere'e dē.” ²⁸ Here Petero ame'do riyē iya henye, “Yere ēzē ēdī tīnyō yī ra i'dī kō'du zi ma tī'bē ta da wini zi yī ani.” ²⁹ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “Ayi.” Petero asi yaga tēmī tōṅbō ayeto gbō tī'bē ta da wini zi Yēsu. ³⁰ Mati mo ongo buluku kyigō ne, mo na tere ayeto zi lēndī akaṅo mī wini. Mo udu “Ayōmō ma Yere.” ³¹ Kandi Yēsu akako Petero kala nī aba, iya zi mo henye, “Ēdī kō'du koma aba tisiwa. Kō'du a'di dē yī jijiji gō mo?” ³² Here zē 'dō riyō ēkyinnī mī tōṅbō, buluku zō gbō. ³³ Here zē ma mī tōṅbō ne'e ayetonni Yēsu, iyannī henye, “Tīnyō yī Wisi 'ba Wiri ra.”

Yēsu ako'jo vo rakōō mī Genesereta
(Mk. 6:53-56)

³⁴ Zē umunnī kyētī 'ba fōfō ayinnī gawo 'ba Genesereta, ³⁵ ani vidī ayolōnnī Yēsu gbō, zē utunnī kō'du zi vidī 'ba rakōō'e biya kpo tara gawo nani, ikannī zē gbō zi Yēsu. ³⁶ Zē alenzennī mo zi kila zē mati kōō aba ne, gbī nje zi ha bongō omo kisa, zē biya ma isennī ne, ako'jo zē gbō ṅbala.

15

Kō'du yandi 'ba wa ṅbala ti'da aba
(Mk. 7:1-13)

¹ Kya 'ba Farasiye nnī vo komoyandi 'ba kō'du kī'di eti, ayinnī ta Yerusalemā zi Yēsu, ako'jonnī hō mo, iyannī henye, ² “Kō'du a'di vo lō'bō 'bēyiye owōnnī kō'du kī'di ma kyedre 'beze ilannī zi ze ne dē? Akaka kala nnī dē tēmī gērī ma laka gba kazi wakonyo.” ³ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Mora kō'du a'di owō'e kō'du a Wiri dē, iriye ga ndī kō'du yandi 'be'e? ⁴ Kō'du Wiri iya henye, 'Owō 'bu yī ma yī aba. Vidi ma asēnē 'bu nī mandere ma nī akī'di mo zi kofo.’ ⁵ Mora ayandi 'e henye, ēzē vidī maako ēdī wa aba, mo mo'do zi 'bu nī konyi mandere ma nī. Mora iya henye, nenyē 'ba Wiri. ⁶ Mo omba dē zi 'bu nī tōwō. Tēmī gērī ne owō'e kō'du kī'di a Wiri dē, ga kō'du zi ga ndī kō'du yandi 'be ra kīrī. ⁷ 'E vo komokandi ne'e, kō'du 'ba Yisaya ēdī tīnyō, kaa ma mo iya kō'du ga kō'du ko'do 'be'e.” ⁸ Wiri iya henye, “Vidī nenyē'e owōnnī ma me'do hē nnī aba, di'di zē tīnyō na kowō tara ma. ⁹ Here anza na laka zi zē ma yeto, ga kō'du ēdinnī kō'du kī'di 'ba vidī kōndu ra yandi mo kaa kō'du kī'di ama.”

Wa mati ēdī vidī ko'do na ti'da
(Mk. 7:14-23)

¹⁰ Yēsu ako'jo vidī kayo zi nī iya zi zē henye, “Owo'e, ayolō'e. ¹¹ Anza dē wa ma i'bē ta ha vidī mī mo ra o'do mo na ti'da, wa ma asi yaga ta hō mo ra o'do mo na ti'da” ¹² Here vo lō'bō omo ayinnī zi mo iyannī henye, “Ayolō'e ku henye ere, Farasi anzannī dē na rakyenyi mī kō'du kiya 'bēyi ne?” ¹³ Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “Wevo mati 'bu komoriyē ra dē yī akoto 'de.” ¹⁴ “Asōsu'e kō'du zē dē. Zē vo dagba 'ba vo komokōndu. Ēzē kora vo komokōndu maako akōkō vo komokōndu agamo, zē 'dō riyō akalēpinnī mī wogo.” ¹⁵ Petero ēnyī ame'do riyē iya henye, “Ayada mī i'jō me'do ne te zi ze.” ¹⁶ Yēsu iya zi zē henye, “Anza'e dē gba ndrē na

komokandi ta da oka'e. ¹⁷ Ayolò'e dē? Wa ma i'bě ta ha vīdī i'bě mī mo mora gbɔ yaga tēmī ida rɔ mo. ¹⁸ Mora wa ma asi yaga ta ha, ayi tēmī dī'di, ne wa ma o'dɔ vīdī na ti'da ¹⁹ Tēmī dī'di mo ayi kò'du sòsu ma kyēnyē, ma akī'di mo zi wa kofɔ, ndoro ko'dɔ, kò'du kyēnyē maako'e ko'dɔ mo aba, zi wakɔɔ, ndɔndɔ, kò'du kyēnyē kiya ra oka'e. ²⁰ Nenyē'e wa ma ēdīnnī vīdī kò'dɔ na ti'da, zi wakonyo kazi kala'e kaka, kaa ma zē iyannī ne, o'dɔ vīdī dē na ti'da."

Koma 'ba mbara tēmī Kanana

(Mk. 7:24-30)

²¹ Yēsu ila bi nani ēnyī i'bě dakaŋo ma kara ra gawo kyedre 'ba Tiyere nnī Sidoni aba. ²² Mbara 'ba Kanana maako ma alima bi nani ayi zi mo. Ēnyī udu rīyē, iya henye, "Wisi 'ba Dawidi, akonyi ma kyedre. Wu'jē ama ēdī dakyiyī aba, mī riti kyedre." ²³ Yēsu iya me'do ako dē zi mo. Vo lō'bō 'bomo ayinnī zi mo alenzenni mo iyannī henye, "Ore mo 'de, mo ēdī ga ndi ze kīrī kpɔɔ nenyē ko'dɔ aba." ²⁴ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, "Utu ma nje zi vīdī 'ba Yiserele'e ma ōlunni." ²⁵ Mati here ne, mbara ne ayi alēpī ndī mo. Mo iya henye, "Akonyi ma Yere." ²⁶ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, "Anza dē na laka zi wakonyo a gisisiye ku'du mo zi wīhiye." ²⁷ Mo aya'ba dɔ mo iya henye, "Ne tīnyō Yerē, wīhī ēdīnnī kpa wakonyo ma ɔsɔ alēpī ta da tarabiza 'ba kyedre 'bēzē 'e ne konyo." ²⁸ Yēsu aya'ba dɔ mo zi mo iya henye, "Yī mbara 'ba kò'du koma kyedre aba. Mī kadra tisi nani wu'jē omo ako'jo rē ni gbɔ."

Yēsu ako'jo vīdī kyɔ

²⁹ Yēsu ila bi nani ēnyī i'bě na konda ta da kapa fōfō 'ba Galilaya. Mo ēkyī da lutu alima akaŋo. ³⁰ Vīdī kayo ayinnī zi mo, ikannī aba, vo keŋe, vo komokōndu, vo ka'bo, vo ha ngulu vīdī rakɔɔ maako'e kyɔ ma i'dīnnī zē ndī Yēsu, mo ako'jo zē gbɔ. ³¹ Vīdī ne'e na rakaga ma ongōnnī vo ha ngulu ēdī ku ame'do, vo ka'bo ku na laka, ma keŋe ēdī ku alasi, vo komokōndu ēdī ku bi kongɔ, ayetonni Wīrī 'ba Yiserele gbɔ.

Yēsu i'dī wakonyo zi vīdī kyedre kayo

(Mk. 8:1-10)

³² Yēsu ako'jo vo lō'bō 'bēniye zi nī iya zi zē henye, "Ma rasōsu aba ga kò'du vīdī nenyē'e, ga kò'du zē ēdīnnī ku ma aba, ko'do wota aba yaanya aba anzanni dē waako aba zi konyo. Momba dē zē kutu kazi wakonyo, ga kò'du atēdīnnī na riti ta da gērī 'bēzē liŋɔ." ³³ Here vo lō'bō 'bomo ako'jonnī hɔ mo iyannī henye, "Da ki'ja ze wakonyo kyɔ mī da lēpī nenyē zi kī'dī zi vīdī kayo nenyē'e ta kila?" ³⁴ Yēsu ako'jo hē zē iya henye, "Ēdīye mangolɔ'bo aba ndɔ?" Aya'bannī dɔ mo iyannī henye, "Mangolɔ'bo madɔmoriyō nzoyi, kyenze ēdī tisiwa."

³⁵ Yēsu iya kò'du gbɔ zi vīdī kayo ne zi limannī akaŋo dakaŋo. ³⁶ Mo oba mangolɔ'bo madɔmoriyō kyenze ne aba o'dɔ ōwō'dī zi Wīrī, owe mī zē i'dī zē zi vo lō'bō'e, vo lō'bō'e i'dī zē zi vīdī ne'e. ³⁷ Zē onyōnnī mora ɔvōnnī. Here vo lō'bō obannī korī madɔmoriyō ndɔndɔ na nzoyi ma ɔsɔ. ³⁸ Watiti 'ba vīdī kora ma onyōnnī ēdī 4,000 vīdī mbara gisisi ētī iti dē. ³⁹ Mati Yēsu utu vīdī ne'e ku 'de, ēkyī mī tōŋbō i'bě mī dakaŋo 'ba Magadoni.

16

Kò'du ko'jo ga kò'du 'ba kò'du ko'do
(Mk. 8:11-13; Lk. 12:54-56)

¹ Kya 'ba Farasiye nni Sadeke eti ayinni zi Yesu ombanni zi mo yonzo ako'jonnii ho mo ko'du ko'do ko'do mo zi ze, zi yada Wirii ra omba da ko'du zi mo. ² Mora Yesu aya'ba do mo iya henye, "Eze kadra edi ku loso, iya 'e henye, 'Dedi ku ti'be zi komo bi laka ki'ja, ga komo bi edi na kahi.' ³ Nbo da mindo aba, iya 'e henye, 'Omba ku zi ta'di, ga ko'du komo bi na kahi a'ba na kondu.' Aka me'do'e ko'du 'ba komo bi ne bi kongu aba komoriye, mora o'bo'e me'do de ko'du kyine 'ba kadra ne'e. ⁴ Hala ko'du kyenyedi vidi ma ndenye ne kazi Wirii. Ako'jo 'e ha ma ga ko'du ko'do? 'E'e, ko'du ko'do ma aki'di zi ye nje ko'du ko'do 'ba Yona." Here Yesu ila ze enyi i'be weni 'de.

Langa 'ba Farasiye nni Sadeke eti
(Mk. 8:14-21)

⁵ Mati vo lo'bo'e umu ni kyeti fofu maaga mo, ko'du mangolo'bo olu ta de ze zi kobanni aba. ⁶ Yesu iya zi ze henye, "Andire'e edi 'e bi kida aba ko'du langa 'ba Farasiye nni Sadeke eti." ⁷ Ze ayetonni gbo me'do na ga re nni iyanni henye, "Mo iya ko'du ne ga ko'du doba 'e mangolo'bo maako de." ⁸ Yesu ayolo ko'du ma ze edinni kiya ne, here mo ako'jo he ze iya henye, "Ko'du a'di ediye ame'do na ga re 'e ko'du mangolo'bo ma anza de? Hala ediye koma tisi aba. ⁹ Gba ayolo'e de? Mangolo'bo muyi ma minye ni mo ko'du vidi kora kpulukumuyi ne de? Kori ndo ma oso'e? ¹⁰ Mora edi hala ko'du mangolo'bo madomoriyo ko'du vidi kora kpulukusowo ne? Kori edi ndo ma oso'e? ¹¹ Hala ayolo'e de manza de ame'do zi ye ko'du 'ba mangolo'bo? Ong'e ga re 'e kazi langa 'ba Farasiye nni Sadeke eti. ¹² Here vo lo'bo ayolonni mo anza de ko'du ne kiya zi ga re nni kongu kazi mangolo'bo ma o'do langa aba, weni ga ko'du yandi 'ba Farasiye nni Sadeke eti."

Petero Iya Yesu ra Korisito
(Mk. 8:27-30; Lk. 9:18-21)

¹³ Yesu enyi i'be dalinjo ma kara ra gawo 'ba Kasariya Filipino, bi ma mo ako'jo ha vo lo'bo 'beniye iya henye, "Eyi ra vidi edinni akiya mo Wisi a Vidi?" ¹⁴ Ze aya'banni do mo iyanni henye, "kya vidi maako'e iyanni henye, Yowani Bapatisi ra." "Agamo'e iyanni Eliya ra, mora agamo'e iya 'beni Yeremaya ra mandere kya 'ba nebi maako." ¹⁵ Mo ako'jo he ze iya henye, "Mora 'e 'be'e? Iya 'be'e ma eyi?" ¹⁶ Simona Petero enyi aya'ba do mo iya henye, "Yi Korisito ra, Wisi 'ba Wirii widi." ¹⁷ Yesu enyi aya'ba do mo iya henye, "Laka, Simona wisi 'ba Yona ga ko'du, tinyo nenyeyi ayi de zi yi kazi vidi kondu maako. I'di mbiyi zi yi kazi 'bu ma komoriye. ¹⁸ Here mayada zi yi Petero, mako'ba kanisa a ma mora gbi le koli o'bo de zi do mo kohe. ¹⁹ Maki'di ghalaka 'ba Damoku 'ba Wirii zi yi, ko'du ma ida dakanjo kinye, akida kpa komoriye, ko'du ma inga dakanjo kinye, akinga kpa komoriye." ²⁰ Here Yesu ise go mo zi vo lo'bo 'beni ne'e mayadanni de zi vidi kole maako ni Korisito ra.

Yesu ame'do ko'du riti 'beni koli aba
(Mk. 8:31-9:1; Lk. 9:22-27)

²¹ Mi kadra nani zo dagba Yesu ayeto kiya ko'du riti 'beni koli aba zi vo lo'bo 'beniye kazi koho, iya henye, "Makati'be ni Yerusalemora mora matedi riti aba kazi kyedre'e, vo da karasa'e vo komoyandi 'ba vo ko'du ki'di eti. Aki'dinni ma zi kofu, mora ta peti ko'do da wota aba, matenyi na didi." ²² Here Petero oba mo tisi dakapa ayeto gbo mo wasa iya henye, "Anza here Yere, ko'du ne mo'do re ni de zi yi." ²³ Yesu opi komo ni da Petero iya

nenye, “Ènyì 'de ta ra ma, Satani. Yì ra na wayata mì gèrì ama, ga kò'du sòsu 'bèyì ne ayi dè kazi Wìrì, mora kazi kò'du kò'do 'ba vidi kòndu.”
²⁴ Mora here, Yèsu iya zi vo lò'bò 'bènniye henye, “Èzè vidi maako omba tayi zi ma, kò'du mo mòlu ta dɔ mo, mìnjè taka 'bèni malò'bò ga ma. ²⁵ Vidi ma omba zi didi 'bèni yomɔ akayòlu mora vidi ma ayòlu didi nì kò'du ma aki'ja. ²⁶ Vidi atèdinnì wa aba èzè zè ìrinnì damòku ne biya mora ayòlu didi nni? Anza here dè. Waako anza ani dè zi kì'dinnì zi didi nni ya'ba mo aba. ²⁷ Kò'du Wisi 'ba Vidi omba ku zi tayi mì bikanyi kyedre 'ba 'bu nì malayika èni èti, mora mo aki'di biriti zi vidi maako mì kò'du kò'do 'bomo. ²⁸ Miya zi ye henye, kya vidi maako'e èdinnì kinye akolinnì dè, zè akongonni bi tayi 'ba Wisi 'ba Vidi mì damòku 'bèni.”

17

Yèsu ofo rè nì

(Mk. 9:2-13; Lk. 9:28-36)

¹ Tapèti kò'do modaka aba, Yèsu oba Petero, Yemisi öndu nì Yowani aba, ènyì i'bènni riyè da dòku konda na bi dè nni. ² Mati zè èdinnì bi kongɔ rakofɔ ayi zi Yèsu, komo mo èdi alaka kaa kadra, bongɔ 'bomo ofo rè nì na kanyi. ³ Vo lò'bò wota ne'e, ongonni Mosa nni Eliya aba, èdi ame'donni Yèsu èti. ⁴ Petero ame'do riyè zi Yèsu, iya henye “Yere, èdi na laka ze kinye. Èzè omba, ma kuvò gövò wota kinye. Kòlò zi yì, kòlò zi Mosa, mora kòlò zi Eliya.” ⁵ Mati mo èdi gba ame'do, fòli laaka ayi ɔɔ riyè dè zè, gu aa tèmi fòli iya henye, “Nenye gogo wisi ama ra, ma na rakyenyi mo aba. Owò'e dɔ mo.” ⁶ Mati vo lò'bò owonni me'do ne, zè na tere umè rè nni na mì yòfu dakaɔo. ⁷ Yèsu ènyì ayi ise rè zè, iya henye, “Ènyìye riyè, ere 'e dè.” ⁸ Here zè ongonni bi riyè i'janni vidi maako dè, du Yèsu kuti nì aba. ⁹ Mati zè èdi tasinni akaɔo ta da dòku, Yèsu iya zi zè henye, “Ayada'e dè zi vidi maako kò'du mati ongɔ'e ne, le èzè Wisi a Vidi ènyì ku tèmi koli.” ¹⁰ Vo lò'bò ako'jonnì ha Yèsu iyanni henye, “Kò'du a'di vo komoyandi 'ba kò'du kì'diye, iyanni henye ere, Eliya ra atayi dagba?” ¹¹ Yèsu aya'ba da me'do zi zè iya henye, “Eliya ra èdi tayi dagba, mo akako'jo wasisi nzo. ¹² Mayada zi ye henye, Eliya ɔkɔ ku nzo, vidiye ra ayolonni mo dè o'donni mo kaa zè omba nni. Tèmi gèrì kòlò ne zè ako'donni Wisi 'ba Vidi kpa here.” ¹³ Vo lò'bò ènyì ayolonni mo èdi ame'do zi nni ne, kò'du 'ba Yowani Bapatisi.

Yèsu ako'jo wisi kora dakyikyi aba

(Mk. 9:14-29; Lk. 9:37-43a)

¹⁴ Mati zè a'banni zi vidi kayo ne'e, kora maako ayi zi Yèsu alɔdro da womo nì aba akaɔo komo Yèsu, ¹⁵ iya henye, “Yere, i'di miyì mèyì ra wisi ama ne. Mo èdi kɔɔ nòki aba na kyènyè, èdi mo kumè kadra maako aba mì wa'do, mandere mi wini. ¹⁶ Mika mo zi vo lò'bò 'bèyìye, ɔ'bonni dè mo kò'jo.” ¹⁷ Yèsu aya'ba dɔ mo, iya henye, “E vidi kazi koma kò'du kyènyè aba ne'e, omba 'e zi ma tèdi èti le ndala aba? Omba'e zi ma lima èti le ndala aba? Ika 'e wisi ne zi ma.” ¹⁸ Yèsu i'di kò'du zi dakyikyi ne, ènyì asi gbɔ yaga tara wisi ne, mì kadra nani ako'jo mo gbɔ. ¹⁹ Vo lò'bò ayinnì zi Yèsu liya ako'jonnì ho mo, iyanni henye, “Kò'du a'di dore ze dakyikyi dè gɔ mo yaga?” ²⁰⁻²¹ Yèsu aya'ba da me'do zi zè iya henye, “Miya zi ye henye, èzè èdiye koma aba kaa kofɔ masatada ma tisi, akiya'e zi lutu nenye henye, 'Ì'bè ta kinye nani!' atì'bè. Ako'do'e wa biya.”

Yēsu ame'do löhu ga kö'du koli 'bēnī

(Mk. 9:30-32; Lk. 9:43b-45)

²² Mati vo lö'bō 'ba Yēsu ayi atoto rē nni ku biya mi Galilaya, Yēsu iya zi zē henye, “Wisi 'ba Vidi omba ku ki'di mo zi vidi ²³ akofonni mo, ko'do da wota aba mo atenyi na didi temi koli.” Vo lö'bō'e na rasosu ga kö'du mati Yēsu iya akofo ni ne.

'Be'bele kopi mi yēkēlu 'ba Wiri

²⁴ Mati Yēsu vo lö'bō 'bēnī eti ayinni mi Kaparanamo, vo 'be'bele kö'du 'ba yēkēlu ayi zi Petero ako'jo ho mo iya henye, “Vo komoyandi 'be'e edi 'be'bele loko 'ba Wiri kopi?” ²⁵ Petero aya'ba do mo, iya henye “Edi here.” Mati Petero i'bē lijo, Yēsu ame'do dagba, “Simona, kö'du sosu 'beyi adi? Eyi ra edinni 'be'bele kopi zi yeree 'ba dakaŋo nenyē? Vo gisi 'ba dakaŋo'e ra kodo tu'de maako'e?” ²⁶ Petero aya'ba do mo iya henye, “Vo leze'e ra.” Yēsu aya'ba do mo iya laka, “Gisi 'ba dakaŋo'e opinni de. ²⁷ Domba de zi vo 'be'bele kö'du ne'e ko'do mo zi tenyinni na kamo. I'bē mi föfö kyenze kiri. Oto yaga dagba kyenze mati iri ku ne, ayehu ho mo aki'ja kahi nbiriri kyö kö'du 'be'bele 'bama 'ba loko 'ba Wiri 'beyi aba. Oba zē opi na 'be'bele 'bama 'be'e aba.”

18

Ēyi ra kyedre ndra?

(Mk. 9:33-37; Lk. 9:46-48)

¹ Mi kadra nani vo lö'bō ayinni zi Yēsu ako'jonnī ho mo, iyanni henye, “Eyi ra 'bēnī na kyedre mi damöku 'ba Wiri?” ² Yēsu ako'jo wisi i'di mo atoro komo zē, ³ Mora iya henye, “Miya zi ye tnyö, ezē ofo re 'e de kaa gisisi mi di'diye, ödu'e de mi damöku 'ba Wiri. ⁴ Vidi ma kyedre mi damöku 'ba Wiri ra mati aya'ba rē ni tisi kaa wisi nenyē. ⁵ Ezē vidi mati iri wisi kaa nenyē kala kyedre aba mi ru ma, iri ma ku.”

Kö'du yonzo zi kö'du kyēnyē ko'do

(Mk. 9:42-48; Lk. 17:1-2)

⁶ “Ezē vidi maako o'do wisi kölö temi gisisi nenyē'e mo oma mi kö'du kyēnyē ko'do, edi na laka kö'du vidi nani zi yitö kyedre 'ba wakuhi kida gu mo, zi kuyi mo mi wulu ma yöndu ne. ⁷ Atēdi na riti zi vidi 'ba damöku nenyē, kö'du wa maako mati edi zi ko'do zē zi kö'du kyēnyē ko'do. Wa ne ako'do rē nni 'duwi, atēdi na riti zi vidi mati i'di zē zi rē nni ko'do ne. ⁸ Ezē kala yi mandere ndi yi o'do yi zi kö'du kyēnyē ko'do, ikye u'du 'de yaga. Edi na laka zi yi tödu mi didi kazi kala, mandere ndi ta da sesi kala 'dö riyö, ndi kpa 'dö riyö zi ku'du mi wa'do kazi tölu. ⁹ Ezē komo yi o'do yi zi kö'du kyēnyē ko'do, oto u'du 'de yaga. Edi na laka zi yi tödu mi didi komo aba nje kölö ta da sesi komo 'dö riyö zi ku'du mi wa'do 'ba gehena.”

Mala kö'du tölu 'ba timēlē

(Lk. 15:3-7)

¹⁰⁻¹¹ “Komo'e mēdi re 'e, awasa'e de gisisi. Miya zi ye henye, malayika 'bēzē edi 'duwi njburu komo 'Bu ma komoriyē. ¹² A'di ra asosu 'beyi ezē vidi kora edi timēlē aba lamikölö, ma kölö ölu temi zē ako'do? Mo akila ma lamikölö 'butemodamosowo domomodosowo bi wakonyo dakapa lutu, ati'bē koma timēlē mati ölu ne de ya? ¹³ Ezē mo i'ja ku, mayada zi ye henye, mo atēdi rakyenyi aba ndra kö'du timēlē kölö ne ta da ma lamikölö

'butēmōdōmosowō dōmōmodōmosowō ma ōlunnī dē ne. ¹⁴ Tēmī gērī kōlō ne, 'Bu'e komorīyē omba dē zi ma kōlō tēmī zē zi tōlu.

Ōndu mandere ěmī ma o'dō kō'du kyēnyē

¹⁵ “Ězē ōndu yī o'dō kō'du kyēnyē zi yī, i'bē ayada kō'du kyēnyē 'bōmo ne zi mo, o'dō na liwo, nje tēmī kutē'e. Ězē mo owo kō'du 'bēyī ne ku, ayōmō mo ku tēmī kō'du kyēnyē ko'dō. ¹⁶ Ězē mo owo kō'du 'bēyī ne dē, oba kōlō mandere rīyō vīdī kya mo'e yī aba, kō'du wa sōsu ne zi vo hu kō'du dōrō tēdīnnī rīyō, mandere wota kaa mati ko'du yōru iya. ¹⁷ Ězē mo owo dē zē dē, ayada kō'du ne biya zi vīdī 'ba kanisa. Ndundu mo aba ězē mo owo da vīdī 'ba kanisa dē, o'dō mo kaa vo leze mandere kaa vo 'be'bele kō'du.

Kō'du kida kō'du kinga aba

¹⁸ “Tīnyō mayada zi ye henye, kō'du mati ida ku mī dakaṇo kinye, akida kpa komorīyē, kō'du mati inga ku dakaṇo kinye, akinga kpa komorīyē. ¹⁹ Mayada kyō zi ye, ězē vīdī rīyō tēmī 'e dakaṇo nenyē omba da kō'du wa mati amōtu'e kō'du mo, 'bu ma komorīyē ako'dō zi ye. ²⁰ Ězē vīdī rīyō mandere wota atoto rē nnī bi kōlō mī ru ma, ma mēdī zē ětī.”

Mala 'ba vo kalima kazi kō'du kila zi oka nī

²¹ Petero ayī zi Yēsu ako'jo hō mo iya henye, “Yere, ězē ōndu ma ědī nduwē kō'du kyēnyē ko'dō ra ma makila mo da ndō? Modōmorīyō?” ²² “Ě'e,” Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Anza madōmorīyō, 'butēmōdōmorīyō dōmōmodōmorīyō, ²³ ga kō'du damōku 'ba Wīrī ědī here. Kadra maako aba, yere maako omba zi kō'du kōhī 'ba vo kalima 'bēniye mati obanni kazi nī kongō. ²⁴ Mati mo ayeto ku zi ko'dō mo here, ma kōlō tēmī zē ika 'bēnī zi mo atiti gō mo miliyōnī pawono. ²⁵ Vo kalima ne anza wa aba kyō dē, zi kōhī ōmō ne kopi. Yere i'dī kō'du zi mo kogo 'de kaa vo kalima, mbara 'bōmo, gīsisi, biya wa mati mo ědī mo aba kō'du zi yōngu ne kopi mo aba. ²⁶ Vo kalima ne alōdrō domo nī aba komo yere, ala'ba rē nī iya henye, 'Mīyī mēyī ra ma, ma kopi wa 'bēyī ne biya zi yī.’ ²⁷ Yere gbo rasōsu aba kō'du mo, ila mo tēmī yōngu ne, ila mo i'bē gbo.”

²⁸ “Kora ne ěnyī i'bē andōsi dē nnī, vo kalima oka nī mati oba kōhī tisiwa aba kazi mo ne, irī mo ta gu mo ṅbīrī, iya zi mo henye, ‘Opi yōngu ama gē yī ne.’ ²⁹ Vo kalima oka mo ne alōdrō akaṇo ala'ba rē nī zi mo iya henye, ‘Mīyī mēyī ra ma, ma kopi zi yī.’ ³⁰ Mo omba dē ěnyī u'du mo mī kamba le mo akopi yongu ne. ³¹ Mati kya 'ba vo kalima maako'e ongonnī kō'du mati o'dō rē nī ne, zē rasōsu aba, ěnyī i'bē ayadannī kō'du ne gbo biya zi yere. ³² Yere ako'jo vo kalima ne loko iya zi mo henye, ‘Yī vo kalima kyēnyē ra, mila yī kō'du wasisi mati oba kazi ma ne'e biya, nje ga kō'du ala'ba rē yī zi ma. ³³ Here kaa atēdī mīkyēyī aba ra oka yī ne kaa mati mo'dō mīkyēyī zi yī ne.’ ³⁴ Here yere gbo na kamo usu vo kalima ne mī kamba zi riti kī'dī zi mo le ězē mo opi yongu ne ku biya.” ³⁵ Yēsu i'dī dō mo gbo zi zē iya henye “Ne ědī kō'du mati 'bu ma komorīyē ako'dō zi ye, ězē ila'e ako'e dē tēmī di'kiye.”

19

Yēsu ayandi kō'du ga kō'du 'ba mbara yēyī
(Mk. 10:1-12)

¹ Mati Yēsu inde me'do ne'e kiya ku, mo ila Galilaya ēnyī i' bē mī dakaŋo 'ba Yudiya kapa ranga 'ba Yeredene. ² Vīdī kayo alō'bōnnī ga ndī mo, mo ako'jo zē gbo ani.

³ Kya 'ba Farasi maako'e ayinnī zi mo, ayonzōnnī zi mo kuyī kō'du ko'jo aba, iyannī henye, “Kō'du kī'dī 'beze akila vīdī kora zi mbara 'bēnī yēyī na yawa kaa mo omba?” ⁴ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Ako'jo'e kō'du yōru ne dē, mati iya henye, bi yeto aba Wīrī i'dī vīdī kora mbara aba? ⁵ Wīrī iya henye, ‘Ga kō'du ne, vīdī kora akila 'bu nī, ma nī akadroko rē nne mbara 'bēnī aba, zē riyō ne atēdinnī na wa kōlō.’ ⁶ Here anzannī dē kpe riyō, atēdinnī kōlō. Vīdī maako inye mī wa mati Wīrī adroko ku bi kōlō ne dē.”

⁷ Farasiye ako'jonnī hō mo iya henye, “Kō'du a'di Mosa i'dī kō'du zi vīdī kora waraga 'ba rayēyī yōru, kī'dī zi mbara 'bēnī mo kore 'de?” ⁸ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Mosa i'dī kō'du zi ye mbara 'be'e yēyī, ga kō'du de 'e na kyigō zi yandi. Anza dē here, tēmī kadra mati bi o'do rē nī. ⁹ Mayada zi ye henye, ēzē kora maako ayēyī mbara 'bēnī 'berī ta da ndoro ko'do, mo o'do ndoro ku, ēzē mo irī mbara maako.”

¹⁰ Vo lō'bō 'bomo'e iyannī zi mo henye, “Ēzē ēdī ne kō'du mati mī kutē kora mbara 'bēnī aba, here, vīdī moze mbara dekpe.” ¹¹ Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “Kō'du yandi nenye anza dē zi vīdī biya, nje zi zē mati Wīrī i'dī here. ¹² Vīdī kora na limu kō'du o'jo zē here. Maako'e vīdī ra o'do zē here, maako'e ombannī dē mbara koze ga kō'du 'ba damōku 'ba Wīrī. Mo mati ato'bo da kō'du yandi nenye komba, mo'do here.”

Yēsu i'dī ya'da zi gisisiye
(Mk. 10:13-16; Lk. 18:15-17)

¹³ Kya vīdī maako'e ikannī gisisi zi Yēsu kala nī kī'dī dē zē zi mōtu kō'du zē, vo lō'bō 'bomo ayatannī vīdī ne'e. ¹⁴ Yēsu iya zi zē henye, “Ila'e gisisi mayinnī zi ma, ayata'e zē dē, ga kō'du damōku 'ba Wīrī ra kaa nenye'e.” ¹⁵ Mo i'dī kala nī dē zē ila zē i'bē wēnī gbo.

Wisi kora ŋbi ma wa aba kyo
(Mk. 10:17-31; Lk. 18:18-30)

¹⁶ Kadra maako aba, kora maako ayi zi Yēsu ako'jo hō mo iya henye, “Vo komoyandi, kō'du laka a'di ra ma ko'do zi ma didī ŋburu kī'ja?” ¹⁷ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Kō'du a'di ako'jo ha ma kō'du wa ma laka? Mo ma laka ēdī nje kōlō. Irī ga ndī kō'du kī'dī ne, ēzē omba zi tōdu mī didī ma ŋburu.” ¹⁸ Mo ako'jo kō'du iya henye, “Kō'du kī'dī a'di?” Yēsu ēnyī aya'ba dō mo zi mo iya henye, “Ofo vīdī dē, o'do ndoro dē, alogo dē, asusu vīdī maako dē na ndōndō, ¹⁹ ŋwo 'bu yī ma yī aba, o'do lōvo vo halinō oka kaa mati o'do lōvo yī.” ²⁰ Kora ne aya'ba da me'do iya henye, “Mōwo kō'du kī'dī ne'e ku biya. A'di ra omba gba zi ma ko'do?”

²¹ Yēsu iya zi mo henye, “Ēzē omba zi yī zi tēdī ŋbala, i'bē ogo wa mati ēdī mo aba ne biya yaga, i'dī kōhī mo zi vo leriye, atēdī wa aba kyo komoriyē, ta pētī mo ayi alō'bō ga ma.” ²² Mati kora ne owo kō'du ne here, ēnyī i'bē na rasōsu ga kō'du mo wa aba kyo.

²³ Yēsu iya zi vo lō'bō 'bēniye henye, “Mayada zi ye, atēdī na kyigō zi vīdī ma wa aba kyo zi tōdu mī damōku 'ba Wīrī. ²⁴ Miya lōhu zi ye henye; ēdī na kyigō ndra zi vīdī ma wa aba kyo zi tōdu mī damōku 'ba Wīrī, ta da jemele tōdu kpuru tēmī ogo 'ba ibira.”

²⁵ Mati vo lō'bō owonnī kō'du ne, zē biya na rakaga. Zē ako'jonnī kō'du iyannī henye, “Mora here ne, ēyī ra akayōmo?” ²⁶ Yēsu ongo bi mbīyī dē

zè aya'ba dɔ mo iya henye, “Wa mahere ne, vidi ɔ'bo dè ko'do. Wiri ra atɔ'bo ko'do mo biya.” ²⁷ Petero ènyì ame'do riyè, mo iya henye, “Ongo te, dila wasisi ku biya kò'du lò'bò gè yì. A'di ra datèdì ze mo aba?”

²⁸ Yèsu iya zi zè henye, “Mayada tìnyò zi ye Wisi a Vidi alima ku da kyiti 'bèni bikanyi laka 'bomo mì daliŋɔ kyì. Vo ga ndi ma 'butè dɔmoriyò 'bama ne, akalima 'e kpa da kyiti 'ba tu'dé gisi 'ba Yiserela 'butè dɔmoriyò ne. ²⁹ Vidi mati ila loko, ɔndu'e, èmiye, 'bu, ma, gisisi, yaka ga kò'du ma aki'ja lami da kyɔ aki'di didi ma nɔburu nɔburu zi mo. ³⁰ Yaanya aba zè mati kyɔ dagba ne atèdinni hulèhu, yaanya aba zè ma kyɔ hulèhu ne, atèdinni dagba.”

20

Mala 'ba vo lɔ ko'do'e mi yaka

¹ “Damòku 'ba komoriyè èdi henye. Kora maako èdi, mo ènyì gbɔ da mindò aba tì'bè vidi vo lɔ ko'do'e koma, zi lɔ ko'do mi yaka èni. ² Mo omba da kò'du zi kɔhi nɔbiriri kopi mo zi zè mi ko'do kòlò, utu zè gbɔ lɔ ko'do mi yaka èni.”

³ “Mo ènyì i'bè lòhu bi 'ba wakogo, kadra mamodɔmosowɔ aba i'ja kya vidi kora maako èdinni tɔɔ ani ɔnɔbò kazi lɔ. ⁴ Mo ayada zi zè iya henye, ‘I'bè'e kpa lɔ ko'do mi yaka ma kopi kɔhi zi ye na laka.’ ⁵ I'bènni gbɔ. Kadra 'butè dɔmoriyò kadra wota aba, mo o'do kpa kò'du kòlò ne. ⁶ Èdi kora zi kadra muyi mo ènyì i'bè bi 'ba wakogo i'ja kya 'ba vidi maako'e èdinni gba tɔɔ ani ɔnɔbò. Mo iya zi zè henye, ‘Èdi 'be'e atɔɔ kadra loso de 'e kinye ɔnɔbò kazi lɔ ga a'di?’ ⁷ Zè aya'banni dɔ mo iyanni henye, ‘Vidi maako i'di lɔ dè zi ze.’ Mo iya henye, ‘Laka i'bè'e lɔ ko'do mi yaka ama.’”

⁸ “Mati kadra ɔko ku na hutaga, vo kyeti yaka ayada zi vo da lɔ ko'do'e iya zi mo henye, ‘Ako'jɔ vo lɔ ko'do ne'e opi kɔhi èzè, ayeto zè mati ta da hulèhu ne, ndundu mo zè mati ma dagba.’ ⁹ Vidi kora mati ayetonni lɔ kadra muyi aba ne, opi kɔhi nɔbiriri zi ma kòlò, kòlò. ¹⁰ Kora mati o'donni lɔ dagba ayinni zi kɔhi 'bènni kiri, asòsunni na kirinni ndra, ma kòlò opi kpa kɔhi nɔbiriri kòlò. ¹¹ Zè irinni kɔhi 'bènni ènyinni agbɔɔ vo kyeti yaka aba. ¹² Zè iyanni henye, ‘Vidi kora nenye'e mati o'donni lɔ ta da hulèhu nje kadra kòlò, ze do'do lɔ kadra nɔbo da kadra kyètu ne, here ne opi kpa zi zè kaa mati opi ze ne?’”

¹³ “Vo kyeti yaka aya'ba dɔ mo zi ma kòlò tèmi zè iya henye, ‘Owo te aboka ma mo'ba'e dè. 'E biya omba'e da kò'du zi lɔ ko'do, kadra kòlò nɔbo da kɔhi nɔbiriri kòlò. ¹⁴ Yaanya aba oba kɔhi 'be'e ne, i'bè'e liŋɔ. Momba zi ki'di zi kora mati o'do lɔ ta da hulèhu, kpa kyɔ kaa mati mi'di zi ye ne. ¹⁵ Here ne, manza dè dangölò aba zi ko'do wa mati momba ko'do mo kɔhi 'bama aba? Kòdo 'e na mi kumbè ga kò'du ma na laka?’” ¹⁶ Yèsu inde me'do 'bèni kiya mo aba henye, “Here zè mati hulèhu atèdinni dagba, mora zè mati dagba atèdinni hulèhu.”

Yèsu ame'do ma da wota mo kò'du koli 'bèni (Mk. 10:2-34; Lk. 18:31-34)

¹⁷ Mati Yèsu èdi ati'bènni mi Yerusalema, mo oba vo lò'bò 'bèni 'butè dɔmoriyò dakapa ni, ame'do zi zè na liwo. Mati zè èdi ati'bènni, mo ayada zi zè iya henye, ¹⁸ “Owo'e te, dèdì ze tì'bè le mi Yerusalema, ani Wisi a Vidi aki'di zi kyedre 'ba vo karasa'e nni vo komoyandi 'ba vo kò'du ki'di èti. Zè akikyenni vurè ɔɔ mo zi kofo. ¹⁹ Zè aki'dinni mo zi vo leze'e ako'donni

sawiya ro mo, aku'bönni mo, akatötönni mo da taka. Mora ko'do da wota aba, mo atënyî löhu na didi."

*Kö'du ko'jo 'ba ma Yemisi nnî Yowani aba
(Mk. 10:35-45)*

²⁰ Here mbara 'ba Zebedeyo ayi gisi kora 'bëni aba riyo zi Yësu, alodro komo mo ako'jo ho mo ga kö'du ko'do laka. ²¹ Yësu ako'jo ho mo iya henye, "A'di ra omba?" Mo aya'ba da me'do iya henye, "Korisito zi ma gisi kora riyo 'bama nenye'e akalimanni da kala yi ma tiri ma gali aba mi damöku 'be."

²² Yësu aya'ba da me'do zi gisi kora ne'e, iya henye, "Ayolo'e wa mati ëdiye kö'du ko'jo go mo ne de. Atö'bo'e kinjë riti mati momba zi kinjë ne?" Zë aya'banni da me'do iyanni henye, "Datö'bo ze." ²³ Yësu ayada zi zë iya henye, "Tinyö akinjë'e riti 'bama ama, mora mö'bo de kyigo aba zi kinzi vidi mati akalima da kala ma ma tiri ma gali aba. Bi nenye'e kö'du vidi mati 'bu ma ako'jo zi zë."

²⁴ Mati kya 'ba vo lö'bo 'butë owonni kö'du ne, zë na kamo gisi öndu riyo ne eti. ²⁵ Yësu ako'jo zë biya bi kölo iya henye, "Ayolo'e ku henye, vo daliño 'ba vo leze ne'e ëdinni kalakonda aba de zë, vo dagba'e ëdinni ndra kalakonda aba. ²⁶ Here gëri mahere ne, manza de mi kutë'e. Èzë vidi maako tëmi 'e omba zi tëdi kyedre, mo mëdi na vo lö'bo zi oka'e. ²⁷ Èzë vidi maako tëmi 'e omba zi tëdi na vo dagba mo mëdi na vo kalima 'bëyi. ²⁸ Kaa Wisi 'ba Vidi ayi de zi vidi maako'e loo ko'do zi mo, ayi zi ko'do zi vidi maako'e, didi ni ki'di zi vidi kayo yomo."

*Yësu ako'jo vo komoköndu riyo
(Mk. 10:46-52; Lk. 18:35-43)*

²⁹ Mati Yësu vo lö'bo 'bëni eti ënyinni ku ti'bë 'de ta Yerikö, vidi kayo ënyinni ga ndi mo aba. ³⁰ Here kora vo komoköndu riyo mati ëdi alimanni dakapa gëri, owonni Yësu ëdi alaga ta da kapa, ayetonni he nni gbögbö, "Wisi 'ba Dawidi i'di miyi mëyi re ze." ³¹ Here vidi kayo ne'e o'donni sawiya zi zë ayadanni zi zë iyanni henye, alima'e ti. Mora here, zë agbögbö he nni ndra na kamo, iyanni henye, "Yere Wisi 'ba Dawidi, i'di miyi mëyi re ze."

³² Yësu oro ako'jo zë, ako'jo he zë iya henye, "A'di ra omba'e zi ma zi ko'do zi ye?" ³³ Zë aya'banni da me'do iyanni henye, "Yere, domba ze zi bi kongo." ³⁴ Yësu na rasösu kö'du zë, ise komo zë kandi ongönni bi, mora alö'bönni gbo ga ndi mo.

21

*Tödu 'ba Yësu mi Yerusalema
(Mk. 11:1-11; Lk. 19:28-40; Yn. 12:12-19)*

¹ Mati Yësu vo lö'bo 'bëni eti okonni ku kara ra Yerusalema, zë ayinni Betehege da Döku 'ba Olivo ani Yësu utu vo lö'bo 'bëni riyo dagba. ² Kö'du kise nenye aba iya henye, "I'bë'e zi daliño mati dagba komo'e nani, kandi aki'ja'e mokakya na kida wisi ëni aba dakapa ni, inga'e zë ika'e zë zi ma. ³ Èzë vidi maako iya kö'du maako, ayada'e zi mo 'Yere ra omba zë mo akila zë ti'bë kandi."

⁴ Kö'du ne o'do re ni, zi kö'du mati nëbi iya ne tayi tinyö.

⁵ "Ayada zi gawo kyedre 'ba Ziyono, ongo'e vo damöku 'be'e ëdi tayi zi ye. Mo umbë dëni de,

ëdî taho da mokakya,
wisi mokakya ëdî zë aba.”

⁶ Here vo lö'bö ne i'bë o'donni kö'du ne te kaa mati Yësu ayada zi zë zi ko'do mo. ⁷ Zë, ikanni mokakya ne wisi mo aba, o'banni böngö 'bënni dë zë Yësu ëkyi gbo do mo. ⁸ Vidî kayo o'ba böngö 'bënni da gëri, agamo'e ikyenni da ngora 'ba kaga o'banni zë da gëri. ⁹ Vidî kayo ne alaganni dagba komo Yësu, zë mati ëdî tayi 'bënni ta go mo, ayetonni hë nni gbögbö, iyanni henye,

“Wayeto zi wisi a Dawidi.

Wirî i'dî ya'da zi mo mati ayi mî ru 'ba Yere,
wayeto zi Wirî.”

¹⁰ Mati Yësu ödu mî Yerusalem, da vidî kayo mî gawo kyedre ne biya na wirî wirî. Here vidî ako'jonnî kö'du iyanni henye, “Mo 'bëni ëyi ra?”

¹¹ Vidî kayo aya'banni da me'do iyanni henye, “Nenye nëbi Yësu ra, tëmî Nazereta mî Galilaya.”

Yësu i'bë ödu mî yëkëlu 'ba Wirî

(Mk. 11:15-19; Lk. 19:45-48; Yn. 2:13-22)

¹² Yësu i'bë ödu mî yëkëlu, ore vidî mati ëdinni wakogo ne biya yaga. Mo adu'du da tarabiza 'ba vidî 'ba kôhi kutrë, gba'da 'ba vidî mati ëdinni atu'bu kogo ëti. ¹³ Mora iya zi zë henye, “Ëdî na yöru mî kö'du yöru, Wirî iya ku henye, ‘Loko 'ba Wirî ama ne ako'jo na loko 'ba mötu, ofo'e ku na yöru 'ba rakoho 'ba vo logo'e.’”

¹⁴ Vo komoköndu vo ka'bo ëti ayinni zi mo mî yëkëlu 'ba Wirî mo ako'jo zë gbo. ¹⁵ Kyedre 'ba vo karasa vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'di ëti, ënyinni na kamo mati zë ongönnî kö'du ko'do mati Yësu ëdî ako'do ne, gisisi ëdî hë nni gbögbö mî yëkëlu, iyanni henye, “Wayeto zi Wisi a Dawidi.” ¹⁶ Zë ako'jo ni ha Yësu iyanni henye, “Owo kö'du mati ëdinni akiya ne ku?” Yësu aya'ba da me'do iya henye, “Ïö, mowo ku. Gba ako'jo'e kö'du yöru nenye dë? ‘Ayandiye gisisi, gisisi ëti zi wayeto ma laka ki'di.’” ¹⁷ Yësu ila zë ënyi i'bë yaga tëmî gawo kyedre ne ko'do mî Beteniya.

Yësu asënë kyëlu

(Mk. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Tabi ta'ba 'bomo hulëhu mî gawo kyedre nbo da mindö vere aba, Yësu na o'bo. ¹⁹ Mo ongo kaga kyëlu dakapa gëri, i'bë rö mo i'ja waako dë do mo du yëyu mo. Mo iya zi kaga ne henye, “Ana logo dekpe löhu.” Kandi kaga kyëlu ne akyitru gbo. ²⁰ Vo lö'bö 'bomo ongönnî kö'du ne iyanni henye, “Kaga kyëlu ne akyitru kandi ga a'di?” ²¹ Yësu ënyi aya'ba do mo zi zë iya henye, “Mayada zi ye tinyö, ëzë oma'e awiri de 'e dë, ato'bo'e ko'do wa mati mo'do zi kaga kyëlu ne. Anza nje ma ne dë, ato'bo'e kpa zi kiya zi lutu nenye, ‘Ënyi riyë 'u'du rë yî mî ranga, ako'do rë ni.’” ²² Ëzë oma'e, aki'ja'e wa mati ako'jo'e kö'du mo tëmî mötu.”

Kö'du ko'jo ga kö'du a Yësu

(Mk. 11:27-33; Lk. 20:1-8)

²³ Yësu ayi hulëhu mî yëkëlu, mo ayandi kö'du, kyedre 'ba vo karasa'e nni vidî kyedre ëti ayinni zi mo, ako'jonnî ho mo iyanni henye, “Ayada dero zi ze ëdî wa ne'e ko'do kalakonda vala aba? Ëyi ra i'dî kalakonda ne zi yî?” ²⁴ Yësu aya'ba da me'do zi zë iya henye, “Ma kako'jo kö'du kölo ta he 'e, ëzë aya'ba'e do mo ku zi ma makayada zi ye mëdi kö'du ne ko'do kalakonda 'bëyi aba? ²⁵ Kalakonda 'ba Yowani mati ëdî bapatisi ki'di mo aba ne, ayi ta kila, kazi Wirî kodö kazi vidî?” Zë ayetonni hë nni wasa na

ga rē nnī, iyannī henye, “Dakiya ze a'di?” Ēzē daya'ba'e dō mo diya'e kazi Wirī, mo akiya zi ze henye, “Mora kō'du a'di oma'e dē mī Yowani?” ²⁶ Ēzē diya'e henye, “Kazi vidī, ze na tere, ga kō'du ze biya dasōsu Yowani ra nēbi.” ²⁷ Here zē aya'bannī dō mo zi Yēsu, iya henye, “Dayoɔ ze dē.” Mo aya'ba dō mo zi zē iya henye, “Mayada dē zi ye kalakonda 'ba a'di ra mēdi kō'du neny'e kō'do mo aba.”

Mala kō'du gisi kora riyō

²⁸ “Yaanya aba asōsu'e kō'du a'di? Kadra maako aba kora ēdī gisi kora aba riyō. Mo ēnyī i' bē zi ma kyedre ne iya zi mo henye, ‘Wisi ama i' bē loo kō'do mī yaka ndenye.’ Wisi aya'ba da me'do iya henye, ²⁹ ‘Momba dē ti' bē,’ yaa, mo asōsu dē nī ēnyī i' bē gbo.”

³⁰ “Bu ēnyī i' bē zi wisi agamo onyo kpa kō'du kōlō ne. Wisi ēnyī aya'ba da me'do iya henye, ‘ɔɔ, kyedre ma ti' bē,’ loo ne kō'do mo, ‘de i' bē dē. ³¹ Wisi ma vala tēmī gisi riyō ne'e, o'do wa mati 'bu mo omba?’ Zē aya'bannī da me'do iyannī henye, “Wisi ma kyedre.” Yēsu iya zi zē henye, “Mayada zi ye, vo 'be'bele kō'du nnī, vo rōnyī ēti, ēdī ti'bēnnī damōku 'ba Wirī dagba komo'e. ³² Yowani Bapatisi ayi zi yada zi ye gērī ma laka zi ye kīrī, oma e dē mī mo. Vo 'be'bele kō'du vo rōnyī ēti ra omannī mī mo. Mati ongō'e mo gbī le, kpa otō de 'e dē zi koma mī mo.”

Mala kō'du vo loo kō'do'e mī yaka 'ba lu'ju

(Mk. 12:1-12; Lk. 20:9-19)

³³ Yēsu iya henye, “Owo'e mala vere ne, vo kyeti kaŋo maako iyī lu'ju mī yaka, o'do resi kpo ta ro mo, ole wogo 'ba a'ji koto, uvō loko tōro 'ba bi kongō. Mo ila yaka ne zi vo loo'e, i' bē gbo bi yingō. ³⁴ Mati kadra 'ba wa toto ta yaka o'ko ku, mo utu vo kalima 'bēniye zi vo loo'e ga kō'du zi mī 'bēni mati inye ne koba.”

³⁵ “Vo loo ne'e irī vo kalima ne'e, u'bōnnī ma kōlō, ofonnī agamo, u'dunnī vere ri'dī aba. ³⁶ Kora vo kyeti yaka ne utu vo kalima lōhu kyō ta da ma dagba, vo loo kō'do ne'e o'dōnnī zē kpa kaa ma dagba. ³⁷ Ndundu mo aba mo utu wisi 'bēni zi zē. Mo iya henye, ‘Tinyō zē akoronnī wisi 'bama.’ ”

³⁸ “Mati vo loo ne'e ongōnnī wisi ne, iyannī henye, ‘Nenye wisi 'ba vo kyeti yaka ra. Ayi dofo'e mo, doba'e wa 'bomo.’ ³⁹ Zē irīnnī mo u'dunnī mo yaga tēmī yaka, ofonnī mo.”

⁴⁰ Yēsu ako'jo hē zē iya henye, “Yaanya aba ēzē vo kyeti yaka ne ayi, ako'do a'di zi vo loo ne'e?” ⁴¹ Zē aya'bannī da me'do iyannī henye, “Mo akofo kora 'ba kō'du kyēnyē kō'do ne'e, akī'dī yaka ne zi vo loo kō'do maako'e, mati akī'dinnī zi mo wa mī yaka mī kadra ma laka.” ⁴² Yēsu iya zi zē henye,

“Ako'jo'e kō'du mati kō'du yōru iya ne dē?

Yitō mati vo wa ko'ba ombannī dē,

ofo ku na yitō ma laka ndra.

Nenye Yere ra o'do.

Kongō mo atēdī na laka.’ ”

⁴³ Yēsu idra dō mo iya henye, “Mayada zi ye, damōku 'ba Wirī akoba 'de kazi 'e, akī'dī zi vidī mati akatanannī loo ma laka. ⁴⁴ Vidī mati alēpī da yitō nenyē, akolowe. Ēzē yitō ne alēpī da vidī akanzekpe vidī nani.”

⁴⁵ Here kyedre 'ba vo karasa nnī Farasi ēti owonnī mala a Yēsu ne, ayōlōnnī mo ēdī ame'do kō'du nnī, ⁴⁶ zē ayōnzōnnī zi mo kīrī. Mora zē erennī vidī kayo mati omannī mī Yēsu mo nēbi ra.

22

*Mala 'ba karama 'ba oze**(Lk. 14:15-24)*

1 Yēsu ame'do lōhu zi vidī tēmī mala iya henye, ² “Damōku 'ba Wīrī ēdī henye. Yere maako akō'jo karama 'ba oze 'ba wisi ēnī. ³ Mo utu vo lō'bō 'bēniye zi yada zi yingo mati omba zē ne zi tayinnī mī karama ne, zē ombannī dē zi tayi.”

⁴ “Mo utu kya vo lō'bō ne'e kō'du kise aba zi yingo ne'e, iya henye. 'Karama ama ku nzo yaanya aba. Mofo isa ama ma kyedre, matōno aba ku nzo zi konyo mo. Ayiye mī karama 'ba oze.’ ⁵ Yingo mati akō'jo zē ne ombannī dē, i'bēnnī rī mī loo ēnnī maako'e. Ma kolō maako i'bēnnī yaka ēnī, ma vere i'bēnnī mī loko wakogo ēnī. ⁶ Agamo'e irinnī vo lō'bō ne'e u'bōnnī zē ofonni zē. ⁷ Vo damōku ēnyī na kamo utu vo kanya 'bēniye ofonni vo wa kofe ne'e, o'bo gawo kyedre 'bēzē ne ti'de.”

⁸ “Mo akō'jo vo lō'bō 'bēniye iya zi zē henye, 'Karama oze ama ku nzo. Vidī mati mako'jo zē ne anzannī dē na laka tayi. ⁹ Yaanya aba i'bē'e da gēri ma kyedre akō'jo'e vidī kayo mati i'ja'e zē mayinnī mī karama.’ ¹⁰ Vo kalima ēnyī i'bēnnī yaga da gēri atotonnī vidī mati zē i'jannī biya, ma laka makyēnyē mo aba, loko 'ba oze oso kyo vidī aba.”

¹¹ “Yere ēnyī i'bē loko yingo ēniye kongō, mo i'ja kora maako usu bōngo 'ba oze dē. Yere akō'jo ho mo iya henye, ¹² ‘Aboka ma ōdu hala kinye kazi bōngo 'ba oze?’ Kora ne 'de onyo kō'du ako dē. ¹³ Yere ayada zi vo lō'bō 'bēniye, iya henye, ‘Ida'e kala mo ndī mo aba u'du'e mo yaga mī bi kōndu. Ani mo akudu hē nī konyo aba.’” ¹⁴ Yēsu i'dī do mo iya henye, “Vidī kayo ma akō'jo ne, ma jeli mo ayo dē.”

*Kō'du ko'jo ga kō'du 'ba 'be'bele kopi**(Mk. 12:13-17; Lk. 20:20-26)*

¹⁵ Farasi ēnyī i'bē o'donnī yeṛe zi Yēsu kuyī kō'du ko'jo aba. ¹⁶ Zē ēnyī utunnī kya 'ba vo lō'bō 'bēnnī, kya 'ba vidī 'ba Heroda eti. Zē iyannī zi mo henye, “Vo komoyandi dayolo ku ēdī kō'du tīnyō ra yada. Ēdī wa yandi tīnyō a Wīrī ra yandi zi vidī. Kazi tere kō'du kiya 'ba vidī kyedre maako'e dē. ¹⁷ Ayada zi ze, a'di ra asōsu? Ēdī na laka zi ze 'be'bele kopi zi yere 'ba Roma, kodō anza here dē?”

¹⁸ Yēsu ayolo yeṛe kyēnyē 'bēzē ne, mo iya zi zē henye, “E vo komokandi ne'e, kō'du a'di ēdiye ma kuyī kō'du yonzo aba? ¹⁹ Ayada'e zi ma kōhi 'ba 'be'bele mati ēdī kopi.” Zē ikannī kōhi ne zi mo. ²⁰ Mo akō'jo hē zē iya henye, ²¹ “Komo ēyī ra ru mo aba nenye?” Aya'bannī da me'do iyannī henye, nenye komo Siza ra ru mo aba. Yēsu iya zi zē henye, “Laka opi zi Siza wa 'ba Siza, opi zi Wīrī wa 'ba Wīrī.” ²² Mati zē owonnī kō'du ne, zē na rakaga zē ilannī mo ēnyī i'bēnnī gbō.

*Kō'du ko'jo ga kō'du 'ba tēnyī tēmī koli**(Mk. 12:18-27; Lk. 20:27-40)*

²³ Sadeke'e ma omannī vidī ēnyī dekpe tēmī koli, zē ayannī zi Yēsu iyannī henye, ²⁴ “Vo komoyandi, Mosa iya henye ere, kora mati oze mbara oli 'de kazi gisisi ko'jo, ōndu mo moba mbara lu'bē ne, zi zē gisisi ko'jo mī ru 'ba kora mati oli ne. ²⁵ Yaanya aba ne gisi ōndu ēdinnī madōmoriyō kinye, wisi ma kyedre oze mbara oli 'de kazi gisisi ko'jo, mo ila mbara lu'bē ne zi ōndu nī. ²⁶ Kō'du ne o'do rē nī kpa here zi ōndu ma riyō ma wota ndundu mo zi zē madōmoriyō ne biya. ²⁷ Ndundu mo aba, mbara ne oli

gbo. ²⁸ Yaanya aba ne, mi ko'do mati yöku atenyinni na didi, mo atedi mbara 'beyi? Ze biya ozenni mo."

²⁹ Yesu aya'ba do mo zi ze iya henye, "Alite'e ku, ga ko'du ayolo'e wayoru de mandere kyigo a Wiri. ³⁰ Eze yöku enyinni ku na didi, atedinni kaa malayika'e komoriye ozenni mbara de. ³¹ Yaanya aba kaa ko'du tenyi 'ba yöku temi koli, ako'jo'e ko'du mati Wiri ayada zi ye ne de? Mo iya henye, ³² Ma Wiri 'ba Abarayama, Wiri 'ba Yisika, Yakoba aba. Mo Wiri 'ba didi anza 'ba yöku." ³³ Mati vidi kayo ne'e owonni ko'du ne, ze na rakaga temi geri ko'du yandi 'bomo ne.

Ko'du ki'di ma kyedre
(Mk. 12:28-34; Lk. 10:25-28)

³⁴ Mati Farasiye owonni Yesu ayata Sadeke'e, ze ayi atoto re nni bi kolö. ³⁵ Ma kolö temi ze vo komoyandi 'ba vo ko'du ki'di, ako'jo ha Yesu temi ko'du yonzo iya henye, ³⁶ "Vo komoyandi, ko'du ki'di ma vala ra kyedre mi ko'du ki'di?" ³⁷ Yesu aya'ba do mo iya henye, "O'do lovo Yere Wiri 'beyi di'di yi aba biya, lawo yi aba biya, ko'du yolo 'beyi aba biya. ³⁸ Nanye ko'du ki'di ma dagba ma kyedre ndra 'ba ko'du ki'di ra. ³⁹ Ko'du ki'di ma riyö ma kyedre mo edi kaa mo. O'do lovo vo halijö oka kaa mati o'do lovo yi. ⁴⁰ Ko'du ki'di 'ba Mosa biya ko'du yandi 'ba nebi eti zo da ko'du ki'di riyö ne'e."

Ko'du ko'jo ga ko'du 'ba Korisito
(Mk. 12:35-37; Lk. 20:41-44)

⁴¹ Mati kya 'ba Farasi maako'e atoto re nni ga bi kolö, Yesu ako'jo he ze iya henye, ⁴² "A'di ra asösu'e ko'du 'ba Korisito? Mo temi kozo 'beyi?" Ze aya'banni do mo iyanni henye, "Mo temi kozo a Dawidi." ⁴³ Yesu ako'jo he ze iya henye, "Ko'du a'di ra Lawo Kolö Laka i'di Dawidi zi ko'jo mo na Yere? Mati Dawidi edi ame'do mo iya henye, ⁴⁴ 'Yere iya zi Yere 'bama, 'Alima kinye da tiri ma le mi'di vo wehe 'beyiye ku midiri ndi yi." ⁴⁵ Eze Dawidi ako'jo mo 'Yere,' hala Korisito atedi temi kozo 'ba Dawidi?" ⁴⁶ Vidi maako aya'ba da ko'du ko'jo ne de zi Yesu. Ta peti ko'do nani, vidi maako ako'jo ha Yesu dekpe.

23

Ko'du kyenyä 'ba Farasiye
(Mk. 12:38-39; Lk. 11:43, 20:45-46)

¹ Yesu ame'do zi vidi kayo ne'e, vo lö'bö 'beni eti iya henye, ² "Vo komoyandi 'ba vo ko'du ki'di nni Farasi eti, edinni kyigo aba zi yeti zi ye ko'du ki'di 'ba Mosa. ³ Owo'e ko'du mati ze iyanni zi ye zi ko'do, ko'du ko'do 'bezé anza de na laka zi ye go mo kiri. Ze ayadanni ko'du wa zi ye ko'do mo, ze o'donni de. ⁴ Ze i'dinni wa yeto ma kyedre mati vidi o'bo de zi kinje mo ne da vidiye. Ze ombanni de zi konyi ze zi kinje le nje da gisi kala nni aba."

⁵ "Ze o'donni wa mati vidi zi kongö. Ze idanni ko'di piri konda ga bongö 'beni zi yada ze na laka. Ze i'dinni bongö kanyi kolökpö ge nni zi yada ze na vo mötu. ⁶ Ze o'donni lovo bi ma laka ne, bi 'ba karama, bi lima mati na laka aba mi bi 'ba mötu. ⁷ Ze o'donni lovo zi metenni watowo aba mi bi 'ba wakogo. Ze o'donni lovo zi ko'jo vo komoyandi."

8 “Ako’jo yi dē, ‘Vo komoyandi,’ ga kö’du ‘e biya ta dakota kölö, vo komoyandi nje kölö. 9 Ako’jo vidi maako dē dakaŋo kinye na ‘bu,’ ga kö’du ēdiye nje ‘bu kölö aba komoriyē. 10 Ako’jo yi dē na ‘vo komoyandi,’ ga kö’du vo komoyandi kölö ‘bēyi ra Korisito. 11 Ma kyedre kölö mi kutē’e mēdi na vo kalima. 12 Mo mati o’do rē nī na kyedre, maya’ba rē nī hulēhu, mo mati o’do rē nī hulēhu, ako’do mo kyedre.”

Yēsu ayada kö’du kyēnyē ko’do ‘ba vo komoyandiye
(Mk. 12:40; Lk. 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13 “Hala atēdi na kyēnyē zi ye, vo komoyandi ‘ba vo kö’du ki’di Farasi eti. ‘E vidi komokandi ne’e, isiye ha loko ‘ba damōku ‘ba Wiri kazi vidi ödunni, kpa ödu’e dē. Ayata’e vidi mati eti rē nni ki’di zi tödu ne kpa.”

14-15 “Atēdi na kyēnyē zi ye vo komoyandi ‘ba kö’du ki’di Farasi eti. ‘E vo komokandi ra. Umu’e kyēti ranga kayo kpuru tēmi dakaŋo kutu kutu biya lasi aba, zi vidi maako ki’ja zi gēri ‘be’e ne kiri. Ēzē i’ja’e vidi ne ku, o’do’e mo ndra na kyēnyē tada’e, zi ti’bē mi gehena kaa ‘e.”

16 “Riti atēdi na kyēnyē zi ye, alaga’e dagba zi vidi, mora ‘e na vo komoköndu. Ayandiye iya ‘e henye, ēzē vidi maako alömu ru yēkēlu aba, mo anza dē na kida lömu ‘bēni ne aba. Ēzē mo alömu ru dahabo mati mi yēkēlu ne aba, mo ku na kida. 17 ‘E vo komoköndu lumē’e, vala ra na kyedre, dahabo ködo yēkēlu ra o’do, dahabo na laka? 18 Ayandiye kpa iya’e henye, ‘Ēzē vidi maako alömu ru karasa aba, mo anza dē na kida lömu ‘bēni ne aba. Ēzē mo alömu rē nī ku wa ma i’di da karasa ne aba, mo ku na kida.’ 19 ‘E vo komoköndu ne’e, ma vala ra na kyedre waki’di ködo karasa ra, o’do waki’di na koho? 20 Ēzē vidi maako alömu ru karasa aba, mo eti lömu kpa wa mati biya i’di do mo ne. 21 Ēzē mo alömu ru yēkēlu aba, mo eti lömu mo aba, ehe Wiri mati eti alima mi mo. 22 Ēzē vidi maako alömu komoriyē aba, mo eti lömu kyiti ‘ba Wiri mati mo alima do mo.”

23 “Atēdi na riti zi ye vo komoyandi ‘ba vo kö’du ki’di nni Farasi eti. ‘E vo komokandi ne’e, i’diye zi Wiri ‘butē, wokonyo tisiwa kaa kököwu. Mora o’do’e wa ma laka ndra ‘ba ködu ki’di dē, kaa tünö, mikyēyi, koma aba. 24 O’do re ‘e na vo dagba zi vidi, mora ‘e na vo komoköndu, oba’e kōŋo tisi yaga tēmi wa kuwē ‘be’e, ondro’e jemele.”

25 “Atēdi na riti zi ye vo komoyandi ‘ba vo kö’du ki’di Farasi eti. ‘E vo komokandi ne’e, akaka’e ra siko ‘be’e gbenje aba ta ro mo yaga, mi zē ndo na wakoyi mi kumbē aba. 26 Farasi vo komoköndu, akyito wa mati eti mi siko dagba, ma ta yaga akakyito kpa ‘da.”

27 “Atēdi na riti zi ye vo komoyandi ‘ba vo kö’du ki’di Farasi eti. ‘E vo komokandi ne’e, ‘e kaa da wogo mati ako’jo rē zē na kanyi, lunzu ri’di kanyi aba, ongo na laka tarē zē yaga, mi zē ndo na yingō keŋe yöku aba. 28 Tēmi gēri kölo ne, ta ra’e yaga na laka zi vidi biya, mi ye ndo na komokandi kö’du litē aba.”

Yēsu ame’do kö’du riti ‘bēzē
(Lk. 11:47-51)

29 “Atēdi na riti zi ye vo komoyandi ‘ba vo kö’du ki’di Farasi eti. ‘E vo komokandi ne’e, o’ba’e ogo na laka zi nēbiye, ayada’e towō zi wogo zi vidi mati alimanni kyere na lima ma laka. 30 Iya’e henye, ēzē ēdiye kyere mi kadra ‘ba ‘bu’e vu’e nani, o’do’e kö’du mati zē o’donni nēbi ne’e, kofo mo go mo ne dē. 31 Omba’e do mo tünö, ‘e ra na kozo ‘ba vidi ma ofonni nēbi ne’e. 32 I’bē’e zo dagba wa mati ‘bu’e vu’e ayetonni ne kinde mo.”

³³ “E wiri ne'e, 'e gisi 'ba wiri ne'e, hala asösu'e zi taho. Kazi vurë re 'e, atì'bë'e biya mî gehena. ³⁴ Mayada zi ye makutu nëbi ne'e, kora vo kö'du yɔɔ, vo komoyandi ëti, akofo'e kyamo'e, akatötö'e agamo'e akakpökyiye agamo'e mî bi 'ba mötu'e, akore'e zë tëmî gawo ta da gawo. ³⁵ Riti biya kö'du vidî mbiya mati ofo'e ne akalëpi de 'e tëmî kozo 'ba Abele zi kozo 'ba Zakariya wisi 'ba Berahiya mati ofo'e mî kutë yëkëlu karasa aba. ³⁶ Mayada zi ye tinyö, riti biya 'ba wakofö ne akalëpi da vidî 'ba ko'do nenyë.”

Yësu o'do ɔɔɔ Yerusalemə
(Lk. 13:34-35)

³⁷ “Yerusalemə, Yerusalemə ofo'e nëbiye, u'du'e vo lö'bö mati Wirî utu zi ye ne rî'di aba. Da ndö momba zi kala ma ki'di mo kpo ra vidî 'be'e biya, kaa ma yëru mati atoto gisisi ëni hu förö ni, ila'e ma dë. ³⁸ Loko 'be'e ne akila na mî mbiya. ³⁹ Tëmî ndenyë dagba ani, mayada zi ye henyë, ongö'e ma dekpe löhu le akiya'e henyë, ‘Wirî i'di ya'da zi mo mati ayi mî ru 'ba Yere.’”

24

Yësu ame'do ga kö'du loko 'ba Wirî yaɲa
(Mk. 13:1-2; Lk. 21:5-6)

¹ Yësu ënyi ila bi nani ëdi gbo atì'bë 'de tëmî yëkëlu, vo lö'bö 'bomo ayinnî zi yada zi mo kuvö 'ba loko 'ba Wirî ne. Mo ënyi alëzë. ² “Ɔɔ. Ongö'e bi biya na laka da wa nenyë'e. Mayada zi ye henyë, yitö ma kölö kinye alima dë ga bi 'bëni zë biya aku'du akaɲo.”

Riti vidî yaza aba
(Mk. 13:3-13; Lk. 21:7-19)

³ Mati Yësu alima da Döku 'ba Olivo, vo lö'bö ayinnî na liwo zi mo, ako'jonnî ho mo iyannî henyë, “Ayada zi ze kö'du biya nenyë atëdi ndala aba, a'di ra ako'do rë ni zi yada mo henyë, ‘Ku tayi 'bëyi ndundu 'ba dalinɔ aba.’”

⁴ Yësu aya'ba do mo iya henyë, “Ëdiye komo ki'di aba, ila'e vidî maako mo'ba 'e dë. ⁵ Vidî kayo atayinnî me'do ru ma aba ako'bannî vidî kayo akiyannî henyë, ‘Ma, Korisito ra.’ ⁶ Akowo'e kpɔɔ wehe kara dakapa, kö'du yöyö 'ba wehe aba na kowɔ, ere'e dë. Wa ne ako'do rë ni, anza dë zi kiya henyë, ndundu mo ɔko ku. ⁷ Dakaɲo ako'do wehe oka maako aba, damöku akalëpi wehe aba da ma kölö maako. Zöyi atëdi, kinzikinzi atëdi ta ga bi ne biya. ⁸ Wa ne atëdinnî biya kaa dagba tɔɔ 'ba wisi ko'jo.”

⁹ “Akiriye, aki'diye zi ko'do mo na kyënyë zi kofo. Vidî biya akoyi 'e ga kö'du ma. ¹⁰ Mî kadra nani, vo kö'du komba'e akalëpinnî tëmî kö'du koma 'bënnî, zë akasusunnî oka maako, akoyinnî oka maako. ¹¹ Nëbi vo ndɔndɔ kayo'e akalayannî vidî kayo ko'ba aba. ¹² Ne atëdi rapere 'ba kö'du kyënyë ko'do, zi vidî kayo ɔɔɔ bëzë ofɔ. ¹³ Vidî mati ɔɔɔ nduwë na kyigö mî ndundu mo, akayomɔ mo. ¹⁴ Kö'du yöyö laka nenyë ga kö'du 'ba damöku akayëti zi vidî 'ba dakaɲo ne biya kaa vo hu kö'du dɔɔɔ, ndundu mo atoko 'da.”

Wa kyënyë ma ndra
(Mk. 13:14-23; Lk. 21:20-24)

¹⁵ “Mati ongö 'e wa kyënyë ma ndra mî loko 'ba Wirî ma ayaɲa, ma nëbi Daniyele ame'do kö'du mo. Atɔɔ bi ma laka. Kö'du nenyë zi vo ko'jo mo: ayɔɔ laka mî kö'du nenyë a'di. ¹⁶ Vidî mati ëdinnî mî Yudiya atahonnî da lutu. ¹⁷ Vidî maako mati ëdi da loko ëni, i'ja kadra dekpe zi tasi akaɲo

zi wasisi 'bēni koba ta loko. ¹⁸ Vīdī maako mati ēdī mī yaka a'ba dekpe hulēhu zi bōngō ēnī koba. ¹⁹ Atēdī na kyēnyē mī ko'do naniye zi mbara mati omōnnī 'e mbara mati ēdinnī gisiluru aba: ²⁰ Amōtu'e zi Wīrī kazi aho'e tēmī tona mandere mī ko'do kadra 'ba ralawo. ²¹ Ga kō'du riti mī kadra nani atēdī na kōwo ndra ta da riti, mati ēdī tēmī biyeto 'ba damōku tēmī ko'do ma ndenye ne. Ani, wa maako atanza dekpe kaa mo lōhu. ²² Wīrī aya'ba ra watiti 'ba ko'do naniye, mo mo'do dē here, vīdī maako omō dē. Ga kō'du vīdī jeli 'bēniye Wīrī akaya'ba mī kadra ko'do nani 'e 'da."

²³ "Ēzē vīdī maako iya zi yī henye, 'Ongō te, Korisito ēdī kinye, mandere mo ēdī nani,' oma dē mī kō'du ne. ²⁴ Ga kō'du Korisito vo ndōndō 'e nni nēbī vo ndōndō eti akalayannī, zē ako'dōnnī kō'du ko'do kyedre rakaga aba zi vīdī jeli a Wīrī ko'ba ēzē zē ato'bōnnī. ²⁵ Owo'e te, mayada kō'du nenyē zi ye gba kazi kadra mo tōko."

²⁶ "Ēzē vīdī maako ayada zi ye iya henye, ongo'e te, mo ēdī yaga mī da lipi, i'bē'e dē ani, mandere ēzē zē iyannī henye, ongo'e te, mo ēdī rē nī koho kinye oma'e dē mī kō'du ne. ²⁷ Ga kō'du Wisi a Vīdī atayi kaa bikanyi mati alaka komoriyē ta humirē le da mirē. ²⁸ Ēzē yōku ēdī, langa akatoto rē nni."

Tayi 'ba Wisi a Vīdī

(Mk. 13:24-27; Lk. 21:25-28)

²⁹ "Kandi ta pēti riti 'ba ko'do naniye, kadra akuyī rē nī na mandōlu, yehwe anyi dekpe, kyēlu akalēpinnī ta komoriyē, wa ma komoriyē akakōho rē nni. ³⁰ Kyīnē wa mati akayada kō'du 'ba Wisi a Vīdī akalaya komoriyē, vīdī biya 'ba dakaŋo akudunnī ēzē ongonnī Wisi a Vīdī ēdī atayi tēmī fōli 'ba komoriyē kyigo bikanyi kyedre 'bēni aba. ³¹ Kyedre torombeta akata'a, mo akutu malayika 'bēniye yaga mī bi golo'bo sowo 'ba dakaŋo. Zē akatotonnī vīdī jeli omō'e tēmī ndundu 'ba dakaŋo ne biya."

Kaga kyēlu

(Mk. 13:28-31; Lk. 21:29-33)

³² "Kaga kyēlu ma yandi kō'du yolo zi ye. Ēzē ngora mo inzi ku, akofō rē nī na luwē, mbili yēyu makyiyī akayeto gbo tōvu, akayolo'e umu ku kara. ³³ Tēmī gērī kōlō ne, ēzē ongo'e wa ne ku biya, akayolo'e kadra mo ku kara nzo zi rē nī yeto. ³⁴ Mayada tūnyō zi ye, wa ne biya ako'do rē nī dagba, kazi vīdī ma ēdinnī lima yaanya aba ne, oli dē gba biya. ³⁵ Komoriyē dakaŋo aba akalagannī, me'do 'bama alaga dē."

Vīdī maako ayolo ko'do mo kadra aba dē

(Mk. 13:32-37; Lk. 17:26-30, 34-36)

³⁶ "Vīdī maako ayolo ko'do mo kadra aba dē. Kpa le malayika komoriyē mandere Wisi ayolōnnī dē, nje 'bu ra akayolo. ³⁷ Tayi 'ba Wisi a Vīdī ako'do rē nī kaa mī kadra 'ba Nowa. ³⁸ Mī ko'do gba ta komo wini koso, vīdī ēdinnī wakonyo, wa kuwē, vīdī kora rē nni koze mbara eti, le mī ko'do mati Nowa i'bē'ōdu mī tōŋbō, ³⁹ ayolōnnī kō'du mati ēdī rē nī ko'do ne dē, le wini koso ayi akyito zē biya. Ēzē Wisi a Vīdī ayi akatēdī here. ⁴⁰ Mī kadra nani vīdī kora riyō atēdinnī loo ko'do mī yaka. Ma kōlō akoba, agamo akila hulēhu. ⁴¹ Vīdī mbara riyō atēdinnī bi 'ba wakuhi, ma kōlō akoba, agamo akila hulēhu."

⁴² "Ēdiye komo kī'dī aba ga kō'du ayolo'e dē, mī ko'do vala ra Yere 'be'e atayi. ⁴³ Ēzē vo kyeti liŋo ayolo kadra mati vo logo atayi, tūnyō akayolo'e henye, mo akalima na ngō ıla vo logo dē zi tōdu mī loko ēnī. ⁴⁴ Here ēdī

'e kpa 'duwī nzo, ga kō'du Wisi a Vīdī atayi mī kadra mati anza'e dē komo kī'dī aba gō mo."

Vo kalima koma vo kazi koma aba
(Lk. 12:41-48)

⁴⁵ "Ēyī ra vo lō'bō laka, kō'du yolo aba? Mo ra mati kyedre 'bomo i'dī mo na ga vo lō'bō oka niye kongō wakonyo 'bēzē kī'dī mī kadra ma laka. ⁴⁶ Rakenyi atēdī zi vo lō'bō ne hala, ēzē kyedre 'bomo i'ja mo loo ne ko'do, ēzē mo a'ba liŋo. ⁴⁷ Mayada tīnyō zi ye, kyedre ne aki'dī vo lō'bō na vo da wasisi ēnī biya. ⁴⁸ Ēzē mo na vo lō'bō ma kyēnyē, mo akayada na bi dēnī henye, 'Kyedre 'bēnī ne ayi dekpe hulēhu kandi,' ⁴⁹ mo akayeto vo lō'bō okaniye ku'bō zi wakonyo wa kuwē aba na kyēnyē. ⁵⁰ Kyedre 'ba vo lō'bō ne atayi ko'do maako aba, mati vo lō'bō ne anza dē komo kī'dī aba gō mo, mī kadra mati mo ayolo dē. ⁵¹ Kyedre akasese mo kozokozo 'ba vo komokandi ne zē ētī, ani mo akudu hē nī konyo aba."

25

Mala kō'du mīnzō ngulu 'butē

¹ "Mī kadra nani, damōku 'ba Wīrī atēdī henye. Mīnzō ngulu 'butē oba lamba ēnnī ēnyī i'bēnnī yaga da 'biyēsī kutrē. ² Muiyī tēmī zē na vo lumē, agamo'e muiyī na vo kō'du yolo. ³ Ma vo lumē ne oba lamba 'bēnnī obannī kya 'ba yēnī wa'do dē nnī aba. ⁴ Ma vo kō'du yolo ne'e, obannī maṛanjiye ndo yēnī aba mī mo. ⁵ 'Biyēsī alikō dēnī tisi ta bi tayi, mīnzō ne'e, ayetonnī nano o'donnī gbo."

⁶ "Ēdī mī kutē yondo kudu aa yaga iya henye, "Biyēsī ēdī kinye, ayiye do mo kutrē.' ⁷ Mīnzō 'butē ne ēnyī alironnī, ako'jo lamba ēnnī gbo. ⁸ Mīnzō ma lumē ne iyannī zi ma vo kō'du yolo ne'e henye, 'ī'dīye kya 'ba yēnī 'be'e, tisi zi ze, ga kō'du 'beze inde rē nī ku.' ⁹ Vo kō'du yolo ne aya'bannī do mo iyannī henye, "E'e, anza dē kyō ga kō'du 'e ehe ze, i'bē'e bi 'ba wakogo kyamo kogo ga kō'du'e.' ¹⁰ Mīnzō ma lumē ne ēnyī i'bēnnī gbo kya 'ba yēnī kogo. Mati ēdinnī tī'bē, 'biyēsī oko gbo ta gē zē. Zē mati nzo muiyī ne ēnyī i'bēnnī mo aba mī karama 'ba oze isinnī ha loko gbo. ¹¹ Yaa, mīnzō agamo ne okonnī, ēnyīnnī kudu iyannī henye, 'Kyedre, kyedre, ayēhu ha loko zi ze tōdu.' ¹² 'Biyēsī aya'ba do mo iya henye, "E'e, mayolo 'e dē.'" ¹³ Yēsu i'dī do mo iya henye, "Ēdīye komo kī'dī aba ga kō'du ayolo'e ko'do mo kadra mo aba dē."

Mala kō'du vo kalima wota
(Lk. 19:11-27)

¹⁴ "Mī kadra nani aba, damōku 'ba Wīrī atēdī henye. Kora maako ēdī omba ku zi tī'bē bi yingō, mo ako'jo vo kalima 'bēnī ne'e ise ga wasisi 'bēnī zi zē zi tēdinnī na vo gō mo kongō. ¹⁵ Mo i'dī zi ma kōlō wa mati mo akato'bo ko'do mo. Zi ma kōlō, mo i'dī kōhī dahabo ŋbiriṛi kpulukumuyī. Zi agamo, mo i'dī kpulukuriyō, zi ma wota mo kpulukukōlō, ēnyī i'bē gbo bi yingō. ¹⁶ Vo kalima mati oba 'bēnī kōhī ŋbiriṛi kpulukumuyī ne kandi i'bē o'do loo mo aba, i'ja do mo kpa kpulukumuyī. ¹⁷ Tēmī gērī kōlō ne vo kalima mati oba kpulukuriyō ne, i'ja do mo kpa kpulukuriyō. ¹⁸ Vo kalima mati i'rī 'bēnī kpulukukōlō ne, i'bē ole wogo mī kaŋo oho kōhī 'ba kyedre 'bēnī ne gbo mī mo."

¹⁹ "Gō mo ēhī na konda, kyedre 'ba vo kalima ne'e ayi hulēhu alimannī ga kōhī ne kiti mo zē ētī. ²⁰ Vo kalima mati i'rī kōhī 'bēnī kpulukumuyī

ne, ödu i'di k'pulukumuyi agamo. Mo iya henye, 'i'di zi ma k'ohi n'biriri k'pulukumuyi, kyedre, ongö te, nenyega aga k'pulukumuyi vere mati mi'ja.'

²¹ Kyedre 'bomo iya zi mo henye, 'O'do ku laka, yi vo kalima 'ba kö'du koma laka ra. E'di mi koma aba zi k'ohi tisi ne ki'ja mo here, ma ki'di yi na vo da k'ohi ma kyedre. Ayi loko ta, dayanyi mi rakyenyi ne yi aba.'

²² 'Vo kalima mati i'di 'bomo k'pulukuriyö ne ayi loko iya henye, 'i'di zi ma k'ohi k'pulukuriyö, kyedre ongö te, kinye kya 'ba k'pulukuriyö agamo mati mi'ja.' ²³ Kyedre 'bomo iya zi mo henye, 'O'do ku laka yi vo kalima 'ba kö'du koma laka ra. E'di mi koma aba zi k'ohi tisi ne ki'ja mo here, maki'di yi na vo da k'ohi ma kyedre. Ayi loko ta, dayanyi mi rakyenyi ne yi aba.'

²⁴ 'Vo kalima mati iri 'b'eni k'pulukukölö ne, ayi ödu loko iya henye, 'Kyedre, mayölo yi kora vo kala kyigö ra, e'di wakumu kpa iyi dö, e'di wa 'ba yaka toto kpa kazi kofö kilii. ²⁵ Ma na tere, mi'b'e moho k'ohi 'b'eyi ne mi kajo ongö te, kinye w'e yi e'di.' ²⁶ Kyedre 'bomo iya zi mo henye, 'Yi vo kalima vo w'edi kyeny'e. Ayölo dö m'edi wakumu kpa miyi dö, wa toto ta yaka kazi kofö kilii? ²⁷ Laka, i'di k'ohi ama ne kyere mi loko 'ba k'ohi sesi, ma koba biya hul'ehu dö mo mati i'ja ne aba e'ze ma'ba ku lijo.'

²⁸ 'Yaanya aba oba'e k'ohi ne 'de kazi mo i'diye zi ma k'puluku'but'e aba ne. ²⁹ Ga kö'du vidi biya mati e'di wa aba, le kyö aki'di, mo at'edi mo aba kyö. Ta da mati mo e'di mo aba. Vidi mati anza wa aba dö, gb'i le nje ma tisi mati mo e'di mo aba, akoba 'de kazi mo. ³⁰ Vo kalima lum'e ne, u'du'e mo yaga mi bi köndu ani mo akudu h'e ni konyo aba.'

Ndundu 'ba vurë

³¹ 'Mati Wisi a Vidi ayi mi bikanyi kyedre malayika eti, mo akalima da kyiti, ³² vidi 'ba damöku ne akatoto biya komo mo. Mo akinye mi z'e mi gboko riyö, kaa vo tim'el'e yako inye tim'el'e tara wanya here. ³³ Mo aki'di vidi ma laka 'e da kala ni ma tiri, ma kyeny'e 'e da kala ni ma gali.'

³⁴ 'Yere akiya zi vidi ma da kala ni ma tiri ne henye, 'Ayiye, 'e mati 'bu ma i'di ya'da ku zi ye ne. Ayiye mi damöku mati akö'jo ku kyere zi ye, kö'do 'ba dakanjo aba. ³⁵ Ma na o'bo, i'diye wakonyo zi ma. Ma na ködro, i'diye wini zi ma kuw'e. Ma na vo leze, oba'e ma lijo 'be'e. ³⁶ Ma na ga m'birö usu'e böngö ra ma. Ma na raköo, ongö'e ga ma. Ma mi kamba, e'diye ti'b'e ma kongö.'

³⁷ 'Vidi ma laka ne akaya'banni dö mo zi mo, akiyanni henye, 'Ndala aba ya Yere, dongö yi na o'bo, didi wakonyo zi yi, mandere ködro aba, didi wini zi yi kuw'e? ³⁸ Ndala aba di'ja yi na tu'de maako diri ze yi lijo 'beze, mandere na ga m'birö dusu böngö r'e yi? ³⁹ Ndala aba dongö yi na raköo mandere mi kamba ded'i ti'b'e yi kongö?' ⁴⁰ Yere akaya'ba zi z'e akiya henye, 'Mayada zi ye, e'ze o'do'e kö'du ne gb'i le nje zi vidi ma tisi kaa ma neny'e ne, o'do'e ku zi ma.'

⁴¹ 'Mo akiya zi z'e ma da galini ne, 'i'b'e 'de tara ma karani 'e mati mi wa sen'e a Wiri. 'i'b'e 'de mi wa'do ma kazi ndundu, mati akö'jo ku zi Satani malayika 'b'eni eti. ⁴² Ma na o'bo i'diye wakonyo dö zi ma. Ma na ködro i'diye wini dö zi ma kuw'e. ⁴³ Ma na vo leze, iriye ma dö kala aba mi lijo 'be'e. Ma na ga m'birö usu'e böngö dö ra ma. Ma na raköo mi kamba ongö'e ga ma dö.'

⁴⁴ 'Akaya'banni dö mo zi mo, akiyanni henye, 'Ndala aba ya Yere, dongö yi na o'bo, na ködro, na vo leze, na ga m'birö, na raköo, mi kamba, dakonyi yi dö? ⁴⁵ Yere akaya'ba dö mo akiya henye, 'Mayada zi ye, e'ze omba'e dö zi konyi gb'i le nje vidi ma tisi neny'e ne, omba'e dö ne ma ra konyi.' ⁴⁶ Vidi

kyenyë ne'e atî'bënni mî wa'do ma n̄buru n̄buru riti aba, vîdî ma laka akatî'bë 'bënni mî didî ma n̄buru n̄buru.”

26

Yere ko'do ra Yësu

(Mk. 14:1-2; Lk. 22:1-2; Yn. 11:45-53)

¹ Mati Yësu inde kô'du ne'e yandi mo ku biya, mo iya zi vo lö'bô 'bëniye henye, ² “Mî ko'do riyo aba kaa ayolo'e atëdi karama 'ba laga 'ba koli, Wisi a Vidî akî'dî zi tötö mo.” ³ Kyedre 'ba vo karasa nni vîdî kyedre'e ëti atoto rë nni mî loko kyedre 'ba Kayafa vo da vo da karasa'e. ⁴ O'dönni yere zi Yësu kîrî zi kofo mo na liwo. ⁵ Zë iyanni henye, “Do'do'e dë mî kadra karama. Kazi vîdî ënyinni na wehe.”

Ope yëni da Yësu mî Beteniya

(Mk. 14:3-9; Yn. 12:1-8)

⁶ Mati Yësu ëdi mî Beteniya liño 'ba Simona, kora mati na riti koo mönyu aba ne. ⁷ Mati Yësu ëdi wakonyo, vîdî mbara ayi zi mo yëni ogo kôhi kyedre aba, mo ope gbô do mo. ⁸ Mati vo lö'bô 'bomo ongönni kô'du ne here, ënyinni na kamo. Zë ako'jonnî kô'du iyanni henye, “Kô'du a'di ayaña wa ne biya here go mo?” ⁹ Yëni këzi ngutru nenyë akogo yaga kôhi kyedre aba, kî'dî zi vo leriye.”

¹⁰ Yësu ayolo kô'du mati zë ëdinni kiya ne, iya zi zë henye, “Kô'du a'di ëdiye sawiya ko'do zi mbara ne? Kô'du teme laka ra mo o'do zi ma. ¹¹ Atëdiye 'duwi vo lere ëti mî kut'e, anza'e dë 'duwi ma aba. ¹² Kô'du mati mo o'do zi yëni këzi ngutru nenyë kope ra ma, zi ko'jo ma nzo zi kusu. ¹³ Yaanya aba mayada zi ye, bi ma yöyo laka nenyë ayëti zi mo mî dakaño ne biya, wa mati mo o'do ne atëdi na kô'du sösu ga kô'du mo.”

Yudasi omba da kô'du zi Yësu susu.

(Mk. 14:10-11; Lk. 22:3-6)

¹⁴ Ma kölö tëmî vo lö'bô 'butë dömoriyö ne ru mo Yudasi Sikereto i'bë zi vo da karasa'e ¹⁵ ako'jo ho mo iya henye, “Akî'diye a'di zi ma, ëzë masusu Yësu zi ye?” Zë itinni kôhi n̄biriri 'butëwota i'dinni gbô zi mo. ¹⁶ Ta go mo Yudasi ëdi gëri ma laka koma zi Yësu kî'dî zi zë.

Yësu onyo wakonyo 'ba karama 'ba laga 'ba koli

(Mk. 14:12-21; Lk. 22:7-13; 21-23; Yn. 13:21-30)

¹⁷ Mî dagba ko'do 'ba karama 'ba laga 'ba koli, vo lö'bô ayinni zi Yësu ako'jonnî ho mo iyanni henye, “Kila omba ze zi wakonyo 'ba karama 'ba laga 'ba koli ne, ko'jo mo nzo zi bi yi?” ¹⁸ Mo iya zi zë henye, “I'bë'e zi kora maako ayada'e zi mo henye, 'Vo komoyandi iya henye, kadra ama oko ku, ma vo lö'bô 'bama ëti dako'do karama 'ba laga 'ba koli liño 'bëyi.” ¹⁹ Vo lö'bô o'dönni kaa mati Yësu ayada zi zë, ako'jonnî wakonyo 'ba laga 'ba koli gbô.

²⁰ Kosi kadra aba, Yësu vo lö'bô 'butë dömoriyö ne ëti, alimanni gbô akaño wakonyo. ²¹ Mati ëdinni wakonyo, Yësu iya zi zë “Mayada zi ye, vîdî ma kölö tëmî 'e akasusu ma.” ²² Vo litu'e na rasösu ayetonni ho mo ko'jo ma kölö ta ga oka ni, “Tinyö, Yere, iya dë ma ra?” ²³ Yësu ënyi aya'ba do mo zi zë iya henye, “Ma kölö mati usu kala ni ma aba mî gbenje ne akasusu ma. ²⁴ Wisi a Vidî akoli kaa mati kô'du yöru iya mo akoli, atëdi na riti zi vîdî mati asusu Wisi a Vidî zi kofo ne. Atëdi na laka zi vîdî ne lima kazi ko'jo mo.”

²⁵ Yudasi vo susu ɛnyɛ ame'do riyyɛ iya henye, “Tɛnyɔ vo komoyandi ayɔlo anza dɛ ma ra?” Yɛsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Kaa mati iya ne.”

Wakonyo 'ba da hutaga 'ba Yere

(Mk. 14:22-26; Lk. 22:14-20, 1 Kr. 11:23-25)

²⁶ Mati zɛ ɛdɛnni wakonyo, Yɛsu oba nzoɣi mangɔɔ'bo o'dɔ mɔtu 'ba ɔwɔ'di, owe mi mo i'di zi vo lɔ'bo 'bɛniye. Mo iya zi zɛ henye, “Oba onyo'e, nenyɛ ida ra ma ra.” ²⁷ Mo oba kɔfɔ o'dɔ ɔwɔ'di zi Wirɪ, i'di zi zɛ, iya henye, “Uwɛ'e, 'e biya ta ge'e. ²⁸ Nenyɛ yama ma mati na da kɔ'du ki'di a Wirɪ, yama mati alikɔ yaga ko'du vidɪ kayo kila tɛmi kɔ'du kyɛnyɛ. ²⁹ Mayada zi ye makuwɛ a'ji nenyɛ dekpe lɔhu le mi damɔku a 'Bu ma.” ³⁰ Aya'binni ngala ɛnyɛ i'bɛnni gbɔ da Dɔku 'ba Olivo.

Yɛsu ame'do kɔ'du ha kiga 'ba Petero

(Mk. 14:27-31, Lk. 22:31-34; Yn. 13:36-38)

³¹ Yɛsu iya zi zɛ henye, “Yɔndɔ nenyɛ aba ataho'e biya akila'e ma kaa mati kɔ'du yɔru iya henye, ‘Wirɪ akofo vo timɛlɛ yako, timɛlɛ ne akapere rɛ nni.’ ³² Ta pɛti tɛnyɛ 'bama tɛmi koli, makati'bɛ dagba komo'e mi Galilaya.” ³³ Petero ɛnyɛ ame'do riyyɛ iya zi Yɛsu henye, “Mila yi dɛ, ɛzɛ ma kayo ne'e, ilanni yi le.” ³⁴ Yɛsu iya zi Petero henye, “Mayada zi yi gba kazi zanga ayapa mi yɔndɔ ne akiga hɛ yi, akiya da wota henye ere, ayɔlo ma dɛ.” ³⁵ Petero ɛnyɛ aya'ba dɔ mo iya henye, “ɛzɛ le zi ma koli kɔ'du yi, mila yi dɛ.” Vo lɔ'bo agamo'e iyanni kpa kɔ'du kɔlɔ ne.

Yɛsu amɔtu mi Getesemina

(Mk. 14:32-42; Lk. 22:39-46)

³⁶ Yɛsu ɛnyɛ i'bɛnni vo lɔ'bo 'bɛni ɛti mi bi mati ako'jo Getesemina, mo iya zi zɛ henye, “Alima'e kinye mɛdi dero ti'bɛ dagba amɔtu.” ³⁷ Mo oba ni aba Petero, gisi 'ba Zebedeyo riyyɛ. Yɛsu kɔ'du sɔsu riti aba, ³⁸ mo iya zi zɛ henye, “Kɔ'du sɔsu mi di'di ma ne ku na kyedre, omba ku kara zi ma kɔfo. Alima'e kinye bi kida ma aba.” ³⁹ Mo ɛnyɛ i'bɛ tisi dagba kɔwɔ, umɛ rɛ ni na komokomo akanjo amɔtu iya henye, “Bu ma, ɛzɛ atɔ'bo oba riti ne 'de ta da ma. Anza kɔ'du komba 'bama, kɔ'du komba 'beyi ra.”

⁴⁰ Mo ɛnyɛ a'ba zi vo lɔ'bo wota ne'e, i'ja zɛ ako'do, mo iya zi Petero henye, “Hala 'e wota ne ɔ'bo'e dɛ zi bi kida ma aba gbɪ le nje kadra kɔlɔ?”

⁴¹ Alima'e nzo bi kida mɔtu aba, kazi alɛpiye mi kɔ'du yɔnzɔ. Di'di ra omba, ida ra kazi kyigɔ.

⁴² Yɛsu ɛnyɛ i'bɛ kpa lɔhu mi da riyyɛ a mɔtu, iya henye, “Bu ma, ɛzɛ kɔfɔ 'ba riti nenyɛ oba dɛ, ma ki'ja riti mi da kɔ'du komba 'beyi.” ⁴³ Mo a'ba i'ja vo lɔ'bo ne'e, kpa lɔhu ako'do, zɛ ɔ'bɔnni dɛ zi lima na ngɔ. ⁴⁴ Yɛsu ɛnyɛ ila zɛ lɔhu i'bɛ 'de amɔtu ma da wota mo iya kpa kɔ'du kɔlɔ ne. ⁴⁵ Mo a'ba zi vo lɔ'bo'e iya henye, “ɛdiye gba a ko'do re 'e alawo? Ongɔ'e te, kadra 'ba zi Wisi a Vidɪ ki'di, zi vidɪ kyɛnyɛ'e ɔko ku. ⁴⁶ ɛnyɛ di'bɛ'e. Ongɔ'e te, kora mati asusu ma ne ɛdi nenyɛ.”

Kiri 'ba Yɛsu

(Mk. 14:43-50, Lk. 22:47-53; Yn. 18:3-12)

⁴⁷ Mati Yɛsu ɛdi gba ame'do, Yudasi mo kɔlɔ tɛmi vo lɔ'bo 'butɛ dɔmoriyɔ ne'e, ɔko gbɔ. Mo aba vidɪ kayo ɛdɛnni kulu, mɔvɔ aba kala nni, kyedre 'ba vo karasa vidɪ kyedre ɛti ra utunni zɛ. ⁴⁸ Yudasi o'dɔ dakɛniɛ kɔ'du maako zi vidɪ kayo ne'e zi yɔlo, iya henye, “Kora mati munzu ho mo ne, mo ra omba'e, iriye mo.” ⁴⁹ Yudasi i'bɛ mbɛyi zi Yɛsu, iya henye, “Rakyɛyi mɛdi yi aba vo komoyandi,” unzu ho mo gbɔ.

⁵⁰ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Aboka ma, o'do kɔ'du mati ayi go mo kandi.” Zē ayinnī, irinnī Yēsu anda'bannī mo gbɔ gɔ. ⁵¹ Ma kɔlɔ tēmī vo lɔ'bɔ mati Yēsu aba ne, oto kulu 'bēnī tēmī sirikpa iga mbili vo lɔ'bɔ 'ba vo karasa, ikye yaga. ⁵² Yēsu iya zi mo henye, “Aya'ba kulu 'bēyī ne hulēhu ga bi mo. Zē biya mati irinnī kulu ne, akofɔ zē kulu aba. ⁵³ Ayɔlɔ'e dē makako'jo 'Bu ma kɔ'du wa konyi, kandi mo akutu kyɔ ta da malayika kpuluku'butē dɔmoriyɔ 'ba vo wehe? ⁵⁴ Kɔ'du ne ako'do rē nī zi tēdī kaa mati kɔ'du yɔru iya mo'do rē nī.”

⁵⁵ Yēsu ēnyī ame'do zi vidī kayo ne'e, iya henye, “Ayiye kulu mɔvɔ aba kala'e, zi ma kīrī mo kaa ma vo kɔ'du kī'dī pere? 'Duwī ma lima akaŋo kɔ'du yandi mī yēkēlu, iriye ma dē. ⁵⁶ Kɔ'du nenye biya o'do rē nī zi wa mati nēbiye ayɔrunnī, mī kɔ'du yɔru zi tayi tīnyɔ.” Vo lɔ'bɔ biya ilannī mo ahowēnnī.

Yēsu komo kyedre 'ba vurē'e

(Mk. 14:53-65; Lk. 22:54-55, 63-71; Yn. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Zē mati irinnī Yēsu ne, obannī mo tī'bē mo aba liŋɔ 'ba Kayafa kyedre 'ba vo karasa, bi mati vo komoyandi 'ba vo kɔ'du kī'diye nni vidī kyedre ētī atoto rē nni ga bi kɔlɔ. ⁵⁸ Petero usu go mo ta bi kɔwɔ le bi 'ba vurē, liŋɔ 'ba kyedre 'ba vo karasa. Mo i'bē ōdu bi 'ba vurē alima gbɔ akaŋo vo kanya ētī, kongɔ wa a'di ako'do zi Yēsu.

⁵⁹ Vo da vo karasa 'e vidī 'ba vurē'e kikye ētī ayɔnzɔnnī zi mbērē kiga ra Yēsu zi mo kofo, ⁶⁰ zē i'jannī kɔ'du kyēnyē maako dē, vidī kayo ayinnī le ndɔndɔ kiga gumu. Ndundu mo aba vidī kora riyɔ ayinnī, ⁶¹ iyannī henye, kora nenye iya henye, “Ma kiha akaŋo yēkēlu 'ba Wirī ne, yaa ko'do da wota aba ko'ba mo lōhu.”

⁶² Kyedre 'ba vo karasa ēnyī riyē iya zi Yēsu henye, “Anza da kɔ'du ya'ba aba dē, ga kɔ'du wasusu rē yi ne?” ⁶³ Yēsu alima ti. Lōhu kyedre 'ba vo karasa ame'do zi mo, iya henye, “Mī ru 'ba Wirī dīdī yaanya aba mī'dī yi ku mī lōmu, ayada zi ze ēzē yi Korisito, Wisi 'ba Wirī ra.” ⁶⁴ Yēsu aya'ba dɔ mo zi mo iya henye, “Mo ra kaa iya ne. Miya zi ye henye, tēmī kadra ma dagba ani, akongɔ'e Wisi a Vidī ta bi lima da kala tiri 'ba Wirī kyigo tayi tēmī fɔli 'ba komoriyē.” ⁶⁵ Mati kyedre 'ba vo karasa owo kɔ'du ne here, ēnyī na kamo iza bɔngɔ 'bomo iya henye, “Ne kɔ'du sawiya ra. Domba kya kɔ'du 'ba vo hu kɔ'du dɔ rɔ dekpe. Owo'e kɔ'du sawiya ne ku. ⁶⁶ Asɔsu'e a'di ra?” Zē aya'bannī dɔ mo iyannī henye, “Mo o'do kɔ'du kyēnyē ku, mofo mo.” ⁶⁷ Zē o'binnī oro komo mo, u'bōnnī mo, zē maako'e isannī mo, ⁶⁸ iyannī henye, “Ayada zi ze Korisito, ēzē yi nēbi ra, ayada ēyi ra isa yi.”

Ha kiga 'ba Petero ta ra Yēsu

(Mk. 14:66-72; Lk. 22:56-62; Yn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Mati Petero ēdi lima yaga mī liŋɔ 'ba Kalafa, vo lɔ'bɔ kɔlɔ tēmī mbara 'ba kyedre 'ba vo karasa ayi zi mo iya henye, “Yi kpa Yēsu aba tēmī Galilaya.” ⁷⁰ Mo iga hē nī ta da komo vidī kayo ne'e biya. Mo aya'ba dɔ mo iya henye, “Ma yɔlɔ kɔ'du ma ēdī ame'do go mo ne dē, ⁷¹ ēnyī asi wēni yaga ha loko bi 'ba vurē. Mbara vo lɔ'bɔ agamo ongo mo iya zi vidīye henye, mo Yēsu 'ba Nazereta aba.” ⁷² Lōhu Petero iga hē nī aya'ba dɔ mo iya henye, “Malōmu tīnyɔ mayɔlɔ kora ne dē.” ⁷³ Tisi yaa ta go mo vidī kora mati ēdinnī tɔrɔ ani ne, ayinnī zi Petero iyannī henye, “Yi ma kɔlɔ tēmī zē, dayɔlɔ ze tēmī gērī me'do 'bēyī.” ⁷⁴ Petero iya henye, “Ma lōmu kɔ'du tīnyɔ ra mēdī ayada, ēzē anza dē here, Wirī mī'dī riti zi ma. Ma yɔlɔ kora ne dē.” Zanga ēnyī ayapa, ⁷⁵ Petero asɔsu kɔ'du ma Yēsu ayada

zi ni iya henye, “Gba kazi yapa 'ba zanga, akiya da wota henye ere, ayolo ma dē.” Mo ɛnyī asi gbo yaga akudu na kyɛnyɛ.

27

Oba Yēsu komo Pilato

(Mk. 15:1; Lk. 23:1-2; Yn. 18:28-32)

¹ Kyere 'do da mindō aba n̄bo, kyedre 'ba vo karasa'e n̄ni vīdī kyedre ɛtī i'dī kō'du 'bɛnnī ombannī ku zi Yēsu kofo. ² Zē idannī mo nyōri aba ikannī mo, i'dinnī mo zi Pilato, vo daliŋo mī turu 'ba Roma.

Koli 'ba Yudasi loo 'ba vo lō'bō'e

³ Mati Yudasi vo wasusu ayolo ombannī ku zi Yēsu kofo, mo ayasi kō'du litē 'bɛnī ne, ɛnyī oba kōhi n̄biriri 'butɛwota ne kika mo hulɛhu zi kyedre 'ba vo karasa vīdī kyedre ɛtī. ⁴ Yudasi iya zi zē henye, “Mo'do kō'du kyɛnyɛ ku zi ma kora vo kazi kō'du kyɛnyɛ kō'do ne ki'dī zi ye zi kofo.” Zē aya'bannī do mo zi mo iyanni henye, “Anza kō'du 'beze ra dē, kō'du 'bɛyī ra.” ⁵ Mati Yudasi owo kō'du ne here, odrɔ kōhi ne komo zē ani mī yɛkɛlu, mo ɛnyī asi i'bē ove gu nī gbo.

⁶ Kyedre 'ba vo karasa akōdu kōhi ne iya henye, “Nenye kōhi yama ra, mī kō'du ki'dī 'beze anza dekpe zi ki'dī mī kutɛ 'ba wa sesi mī loko 'ba Wiri.” ⁷ Mati ombannī do mo ku, ogonnī yaka gbo kōhi ne aba na bi 'ba zi yōku tu'dɛ maako'e kusu. ⁸ Kō'du nere ra, yaka ne ako'jo na yaka 'ba yama le ndenye. ⁹ Kō'du mati n̄bī Yeremaya iya ne, ayi ku t̄nyō. “Zē obannī kōhi n̄biriri 'butɛwota, mati vīdī 'ba Yiserere ombannī do mo zi kopi ga kō'du mo, ¹⁰ Kōhi mo ne zi yaka kogo mo aba kaa mati Yere i'dī kō'du mo zi ma.”

Pilato ako'jo ha Yēsu

(Mk. 15:2-5; Lk. 23:3-5; Yn. 18:33-38)

¹¹ Yēsu ɔɔ komo vo daliŋo 'ba Roma, ako'jo ho mo iya henye, “Yī ra Yere vo damōku 'ba Yuda'e?” Yēsu aya'ba do mo iya henye, “Mo ra kaa iya ne.” ¹² Mo ame'do dē na da kō'du ya'ba 'ba vo wa sōsu'e, mati kyedre 'ba vo karasa'e n̄ni vīdī kyedre nani ɛtī. ¹³ Pilato iya zi mo henye, “Owo kō'du mati asusunnī yī go mo nenye dē?” ¹⁴ Mati Yēsu omba dē zi da kō'du ma kōlō ya'ba ne, o'do Pilato gbo na rakaga.

Ikye vurɛ ra Yēsu zi kofo

(Mk. 15:6-15; Lk. 23:13-25; Yn. 18:39-19:16)

¹⁵ Mī kadra 'ba karama 'ba laga 'ba koli aba, vo daliŋo 'ba Roma ɛdī kō'du aba zi kinga yaga vīdī mati vīdiye ako'jonnī kō'du mo t̄mī kamba. ¹⁶ Mī kadra nani, kora maako ɛdī mī kamba ru mo Barabasi, mo na yolo ga kō'du kō'do kyɛnyɛ. ¹⁷ Mati vīdī kayo ne atoto r̄ɛ n̄ni, Pilato ako'jo h̄ɛ zē iya henye, “Ma vala ra omba'e zi ma kinga zi ye? Barabasi, kōdo Yēsu mati ako'jo Korisito?” ¹⁸ Mo ayolo na laka, vo kalakonda 'ba Yuda'e i'dinnī Yēsu zi nī ga kō'du zē na mī kumbɛ.

¹⁹ Mati Pilato ɛdī gba alima mī loko 'ba vurɛ, mbara 'bomo utu kō'du kise zi mo iya henye. “O'do kō'du ako dē zi kora vo kazi kō'du yaɲa ne, wiri ayaza ma mī yondɔ ne aba ga kō'du mo.” ²⁰ Kyedre 'ba vo karasa n̄ni vīdī kyedre ɛtī alɛlunnī da vīdī kayo ne'e zi ha Pilato ko'jo zi Barabasi kinga, Yēsu zi kofo. ²¹ Pilato ako'jo ha vīdī kayo ne'e, iya henye, “Ma vala ra t̄mī vīdī riyo nenye'e, omba'e ma zi kinga zi ye?” Zē aya'bannī do mo iyanni henye “Barabasi.” ²² Pilato ako'jo h̄ɛ zē iya henye, “Mo'do a'di zi Yēsu mati

ako'jo Korisito ne?" Zè biya aya'bannì dɔ mo iyannì henye, "Matötö mo."²³ Pilato ako'jo hë zë iya henye, "Kò'du kyënyë a'di mo o'do?" Ayetonni hë nni gbögbö gu kyembe aba, "Matötö mo."

²⁴ Mati Pilato ongo kö'du ma zi nì ko'do anza kpe, kazi vidì ne ënyinni na kamo, mo oba wini akaka kala nì ta da komo vidì kayo ne'e, iya henye, "Manza dë mî koli 'ba kora nenye. Ne kö'du ko'do 'be'e ra."²⁵ Vidì kayo ne'e biya aya'bannì dɔ mo, iyannì henye, "Yama koli 'bomo malëpi gbo de ze gisi 'beze ëti."²⁶ Pilato inga Barabasi zi zë, ta pëti mo, u'bö hu Yësu, i'di mo gbo zi tötö.

Vo wehe o'donni sawiya ra Yësu
(Mk. 15:16-20; Yn. 19:2-3)

²⁷ Here vo kanya a Pilato obanni Yësu ti'bënni mo mî loko 'ba vo kanya'e. Vo kanya kayo atoto rë nni kpo ta da kapa mo.²⁸ Zë otönni bongo 'bomo usunni bongo konda 'ba yere rɔ mo.²⁹ Here zë o'donni safo tëmì kono ayöfunni dɔ mo. I'dinni mɔvo 'ba yere kala mo ma tiri alodrönni da womo nni aba komo mo sawiya ko'do rɔ mo, zë iyannì henye, "Lima konda zi yì vo damöku 'ba Yuda'e."³⁰ Zë o'binni oro komo mo, obanni mɔvo u'bönni dɔ mo.³¹ Mati zë indenni sawiya ko'do ku rɔ mo, zë otönni bongo konda ne 'de ta rɔ mo, usunni bongo omo gbì löhu rɔ mo. Here zë obanni mo gbo kika mo yaga zi tötö mo.

Atötö Yësu
(Mk. 15:21-32; Lk. 23:26-43; Yn. 19:17-27)

³² Mati zë ëdi ti'bënni yaga, zë andösi dë nni kora maako aba tëmì Sirënë ru mo Simona, vo kanya'e o'donni mo na kamo zi taka a Yësu kinjë.³³ Zë ayinni bi mati ako'jo Gologota ne, mî kö'du ya'ba aba "Bi 'ba Kiriyingo da."³⁴ Ani zë i'dinni a'ji zi Yësu na susë wa kata aba kuwë, mati anene ta pëti mo, mo omba dekpe kuwë.³⁵ Mati zë atötönni mo ku, zë ayanyanni bongo 'bomo tëmì kutë nni födö ku'du aba zi yolɔ akalëpi zi ëyì.³⁶ Tapëti mo, alimanni ani mo kongɔ.

³⁷ Dɔ mo riyë i'dinni wayöru 'ba wasusu iya henye, "Nenye Yësu, yere 'ba Yuda'e"³⁸ Zë atötönni vo logo riyo dakapa Yësu, ma kölö da kala mo ma tiri ma agamo da kala mo ma gali.³⁹ Vidì mati ëdi laganni ta da kapa ne, dë nni njili Yësu lidi aba, iyannì henye,⁴⁰ "Here omba ti'bë yëkëlu ne kiha mo akaŋo, kuvö mo löhu mî ko'do da wota aba. Ayomɔ rë yì ëzë yì Wisi 'ba Wiri. Asi akaŋo ta da taka."

⁴¹ Tëmì gëri kölö ne, kyedre 'ba vo karasa vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'di nni vidì kyedre ëti alimanni sawiya ko'do ra Yësu iyannì henye,⁴² "Mo ayomɔ oka'e, ayomɔ rë nì dë. Anza mo ra dë yere 'ba Yiserele? Èzë mo ayi ku akaŋo ta da taka yaanya aba dakoma 'da mî mo.⁴³ Mo oma mî Wiri, iya henye, 'Ni Wisi 'ba Wiri ra.' Laka dongɔ'e te, ëzë Wiri omba zi mo yomɔ yaanya aba."⁴⁴ Vo logo mati atötö zë da kapa Yësu ne, alidi mo kpa here.

Koli 'ba Yësu
(Mk. 15:33-41; Lk. 23:44-49; Yn. 19:28-30)

⁴⁵ Mî kutë kadra aba mandölu ayöfu dakaŋo ne biya, inde rë nì le ta pëti kadra wota aba.⁴⁶ Gba kaa kadra wota aba, Yësu ënyì udu gu kyembe aba iya henye, "Elöyì Elöyì lema sabakatani?" Mî kö'du ya'ba aba iya henye, "Wiri ama, Wiri ama, ila ma ga a'di ya?"⁴⁷ Kya vidì ma ëdi tɔrönni ani ne, iyannì henye, "Mo ëdi Eliya ko'jo."

⁴⁸ Vidi ma kolö tēmi zē aho kandi oba lifa usu mi a'ji i'di da njili moᵛo, mo yonzo zi kuwē. ⁴⁹ Kyamo'e iyanni henye, “Ŋro dongo'e te, ezē Eliya edi tayi zi mo yomo.” ⁵⁰ Yēsu api riye löhu na kyembe ila lawo gbo.

⁵¹ Bongo mati ove mi yekelu 'ba Wiri ne mi mo aliza riyo ko ta riye le akaᵛo. Dakaᵛo akoho rē ni, lutu alihanni, ⁵² da wogo ayehu rē nni biya, vidi kayo a Wiri mati olinni ne, enyinni gbo na didi tēmi koli. ⁵³ Zē ilanni da wogo, ta peti tenyi 'ba Yēsu tēmi koli, enyi i'benni mi gawo laka ani vidi kayo onganni zē.

⁵⁴ Mati vo kyelu 'ba vo kanya'e mati nni mo aba, edinni ga Yēsu kongō ne, ongōnni kinzikinzi biya wasisi mati o'do rē ni ne, zē na tere iyanni henye, “Mo tinyo Wisi 'ba Wiri ra.” ⁵⁵ Mbara kayo mati edinni Yēsu konyi, usunni go mo ta Galilaya ne, edinni atoro ani bi kongō ta bi kowa. ⁵⁶ Mi kutē zē Mariya Magadala, Mariya ma 'ba Yemisi nni Yosepa aba, mbara 'ba Zebedejo.

Kusu 'ba Yēsu

(Mk. 15:42-47; Lk. 23:50-56; Yn. 19:38-42)

⁵⁷ Mati edi ku na hutaga, kora vo wa dakayo maako tēmi Arimataya, ru mo Yosepa oko gbo, mo kpa vo lö'bō 'ba Yēsu ra. ⁵⁸ Mo enyi i'bē ako'jo ha Pilato kö'du yöku Yēsu. Pilato i'di kö'du gbo kala konda aba zi yöku ne ki'di zi Yosepa. ⁵⁹ Yosepa olo mi bongo ma kyiyi, ⁶⁰ usu mi wogo eni mati mo ole mi ri'di, kyigo ne. Mo alulu yito kyedre ha wogo ne, isi i'bē wēni gbo. ⁶¹ Mariya Magadala nni Mariya ma agamo ne aba, edi limanni ani bi kongō zo da wogo.

Vo kanya 'ba ga da wogo kongō'e

⁶² Mi ko'do 'ba ralawo aba, kyedre 'ba vo karasanni Farasi eti andosi dē nni Pilato aba ⁶³ iyanni henye, “Kyedre dasosu ze, mati vo ndondo kyedre ne edi gba na widi, mo iya henye, ‘Matenyi tēmi koli ko'do da wota aba.’ ⁶⁴ I'di kö'du zi ga wogo 'bomo ne kongō na laka le mi ko'do 'ba da wota ne, kazi vo lö'bō 'bomo i'bē alogonni yöku mo, akayadanni zi vidi henye, ere, mo enyi ku tēmi koli. Ndundu ndondo ma nenyē atēdi ndra na kyenyē ta da ma dagba.”

⁶⁵ Pilato ayada zi zē iya henye, “Oba'e vo kanya'e zi ti'benni ga wogo ne kongō tēmi gēri ma laka.” ⁶⁶ Zē i'benni da wogo a'ba'banni ga yito ha wogo ne zi yada vidi maako ayehu dē. Ilanni vo kanya ani zi go mo kongō.

28

Tenyi tēmi koli

(Mk. 16:1-10; Lk. 24:1-12; Yn. 20:1-10)

¹ Ta peti ko'do 'ba ralawo aba, mi kano bi kezi da mindo ko'do 'ba ralawo aba, Mariya Magadala nni Mariya vere aba enyi i'benni bi kongō da wogo. ² Kandi mi kadrā nani kinzikinzi kyigo akoho bi. Malayika 'ba Yere ayi akaᵛo ta komoriye, alulu yito ne 'de ta ha wogo alima gbo do mo. ³ Kyinē mo na laka kaa bikanyi, bongo ro mo na kanyi kaa ri'di 'ba mirē. ⁴ Vo kanya ma edinni ga wogo ne kongō ne, zē na tere tese aba, mora a'banni kaa vidi mati olinni ku.

⁵ Malayika ame'do zi mbara ne'e, mo iya henye, “Ere'e dē, mayo ku ediye bi koma kö'du Yēsu ma atoto ne. ⁶ Mo anza dē kinye, mo enyi ku, kaa mati mo iya. Ayiye kinye, ongo'e bi mati o'banni mo zi mo. ⁷ I'bē'e kandi yaanya aba, ayada'e zi vo lö'bō 'bomo'e 'Mo enyi ku tēmi koli. Yaanya

aba mo ëdī ku tī'bē mī Galilaya dagba komo'e, ani aki'ja'e mo. Yaanya aba mayada ku zi ye.' ”

⁸ Kandi ilannī da wogo tere aba, kpa na rakyenyi, ahonnī yada mo zi vo lö'bö 'bomo'e. ⁹ Kandi Yësu i'ja zē iya zi zē henye, “Rakyëyi mëdī ëti.” Zē ayinnī zi mo irinnī mo ta ndī mo amötunnī mo gbɔ. ¹⁰ Yësu iya zi zē henye, “Ere'e dē, i'bē ayada'e zi öndu ma'e zi tī'bënnī mī Galilaya aki'jannī ma ani.”

Kö'du yëti 'ba vo kanya'e

¹¹ Mati mbara ne i'bënnī zi kö'du ne yada mo zi vo lö'bö 'bomo'e, kya 'ba vo kanya mati ëdinnī ga wogo ne kongɔ ne, ënyī i'bënnī hulëhu mī gawo ayadannī kö'du mati o'dɔ rē nī ne, biya zi kyedre 'ba karasa'e. ¹² Kyedre 'ba vo karasa'e adrɔko rē nnī vīdī kyedre ëti, zē o'donnī yere 'bënnī i'dinnī kɔhi kyedre zi vo kanya ne'e. ¹³ Mora iyannī henye, “Iya'e henye, ‘Vo lö'bö 'bomo ayinnī yɔndɔ aba alogonnī yöku mo mati ëdiye ako'do.’ ¹⁴ Èzē vo daliŋɔ owo kö'du ne, dakalëlu ze dɔ mo dakiya henye, mo mī'dī riti dē zi ye.” ¹⁵ Vo kanya ne'e obannī kɔhi ne, o'donnī te kaa kö'du mati ayada zi zē zi ko'do mo ne. Mora here, kö'du ne apere rē nī biya mī kutë Yuda'e ko'do ndenye aba ne.

Yësu ayada rē nī zi vo lö'bö 'bëniye

(Mk. 16:14-18; Lk. 24:36-49; Yn. 20:19-23; Lɔɔ 1:6-8)

¹⁶ Vo lö'bö 'butë domokölö ne ënyī i'bënnī da lutu mī Galilaya bi mati Yësu ayada zi zē, zi tī'bënnī dɔ mo. ¹⁷ Mati zē ongönnī mo, zē ayetonnnī mo. Mora here, kya 'ba vo lö'bö maako'e omannī dē. ¹⁸ Yësu ehe kara, mora iya zi zē henye, “Kalakonda biya 'ba komoriyë dakaŋo aba, i'dī ku zi ma. ¹⁹ I'bē'e zi vīdī biya ta bi ne o'dɔ'e zē na vo lö'bö ama. Abapatisiye zē mī ru 'ba 'Bu, Wisi, Lawo Kölö Laka aba, ²⁰ ayandiye zē zi koronnī kö'du kī'dī mati mī'dī zi ye ne biya. Matëdī 'e ëti 'duwī le mī ndundu 'ba daliŋɔ aba.”

Kö'du Yöyö Laka 'ba Yësu ma Marako ayöru

*Kö'du yëti 'ba Yowani Bapatisi
(Mt. 3:1-12; Lk3:1-18; Yn. 1:19-28)*

¹ Nenyë kö'du yöyö laka ga kö'du Yësu Korisitö, Wisi 'ba Wiri. ² Ayeto rë ni kaa mati Nëbi Yisaya ayöru, “Ma kutu vo litu ama dagba komo yi zi gëri ëyi kɔ'jɔ.

³ Vidi maako ëdi mbere mi da lipi, Akɔ'jɔ'e gëri nzo zi bi Yere. O'dɔ'e gëri mbiyi zi mo zi lasi.”

⁴ Here Yowani alaya mi da lipi bapatisi ki'di ehe kö'du yëti. Mo ayada zi zë moto dë nni tëmi kö'du kyënyë zi zë bapatisi, ehe Wiri akila kö'du kyënyë 'bëzë ne. ⁵ Vidi kayo tëmi dakaŋo 'ba Yuda ehe gawo kyedre 'ba Yerusalem a i'bënni kö'du 'ba Yowani ne kowo. Zë odrɔ hë nni tëmi kö'du kyënyë 'bënni ne ehe mo abapatisi zë mi ranga 'ba Yeredene. ⁶ Yowani usu bongɔ 'bëni o'dɔ tëmi yëvu 'ba jemele, ida kɔ'di wana gbö gë ni, ehe wakonyo 'bomo wömi ehe yazi möku. ⁷ Mo ayöyö zi vidiye henye, “Kora mati mo atayi ta ga ma ne, atëdi kyedre ta da ma. Manza dë na laka zi ra ma kidë akaŋo zi kamoka 'bomo kinga. ⁸ Ma bapatisi ye wini aba, mora mo akabapatisi ye Lawo Kölö Laka aba.”

*Bapatisi 'ba Yësu
(Mt. 3:13-4:11; Lk. 3:21-22, 4:1-13)*

⁹ Tëmi kadra nani, Yësu ayi tëmi Nazereta mi dakaŋo 'ba Galilaya zi Yowani, zi ni bapatisi mi ranga 'ba Yeredene. ¹⁰ Kandi mati Yësu asi yaga tëmi wini, mo ongɔ komoriyë ayëhu rë ni, ehe Lawo Kölö Laka ayi alosɔ dɔ mo kaa atu'bu. ¹¹ Here gu ayi ta komoriyë iya henye, “Yi gogo wisi ama ra. Ma na rakyenyi yi aba.” ¹² Kandi Lawo Kölö Laka o'dɔ mo ti'bë mi da lipi, ¹³ ani kɔ'do 'butësowɔ mi wayonzɔ 'ba Satani. Ngötu 'ba möku ëdinni kpa ani, mora malayika'e ayinni ehe akonyinni mo.

*Yësu ako'jo kora vo kyenze kiri sowɔ
(Mt. 4:12-22; Lk. 4:14-15, 5:1-11)*

¹⁴ Tapëti i'di Yowani ku mi kamba, Yësu i'bë mi Galilaya ehe ayeto kö'du yöyö laka kazi Wiri ne yëti. ¹⁵ Mo iya henye, “Kadra ma laka ɔko ku ehe damöku 'ba Wiri ku kara. Oto de 'e tëmi kö'du kyënyë 'be'e ne ehe oma'e mi kö'du yöyö laka ne.”

¹⁶ Mati Yësu i'bë ta da göti 'ba föfö 'ba Galilaya, mo i'ja kora vo kyenze kiriye riyö, Simona öndu ni Anderiya aba, ëdinni kyenze kiri öndu aba. ¹⁷ Yësu iya zi zë henye, “Ayiye zi ma, makayandi ye zi vidi kika zi ma.” ¹⁸ Kandi ilanni öndu 'bënni ne, ehe i'bënni mo aba. ¹⁹ Mo i'bë tisi dagba ani, ehe i'ja öndu maako'e riyö Yemisi, Yowani aba, zë gisi 'ba Zebedeyo. Zë ëdinni mi tönbö öndu ënni kɔ'jɔ nzo. ²⁰ Here mati Yësu ongɔ zë, mo ako'jo zë ehe zë ila 'bu nni Zebedeyo mi tönbö kora vo loɔ ëti, ehe i'bënni Yësu aba.

*Kora wiri kyënyë aba
(Lk. 4:31-37)*

²¹ Yēsu vo lö'bö 'bēni ēti ayinnī mī gawo 'ba Kaparanamo, mī ko'do 'ba ralawo aba, Yēsu i'bě mī bi 'ba mötu, ehe ayeto kö'du yēti. ²² Vidi mati owonnī ne, zē na rakaga tēmi gēri 'ba kö'du yēti 'bomo ne, kö'du mo anza dē kaa vo komoyandi 'ba vo kö'du kī'diye, ga kö'du mo ayēti kö'du kalakonda aba. ²³ Here kora dakyiki aba mī nī ēdi mī bi 'ba mötu, ehe udu riyē, ²⁴ “Omba a'di kazi ze, Yēsu 'ba Nazereta? Yi kinye ne zi yaŋa ze? Ma yolo ku yi ēyi ra, yi vo litu laka a Wirī.” ²⁵ Yēsu ame'do na kamo zi dakyiki ne, “Alima tiyi, ehe asi yaga ta ra kora ne.” ²⁶ Dakyiki ne akoho kora ne na kyigo, udu na kamo, ehe asi yaga ta ro mo. ²⁷ Vidi biya na rakaga ehe ayetonni me'do na ga rē nni zi oka maako. “A'di ra here? Ne kya 'ba kö'du yandi kyiyi maako? Kora nenye ēdi kalakonda aba zi kö'du kī'di zi dakyikiye, ehe zē owonnī ho mo.” ²⁸ Here kö'du 'ba Yēsu apere rē nī kandi ta ga bi ne biya mī dakaŋo 'ba Galilaya.

Yēsu akō'jo vidi kayo
(Mt. 8:14-17; Lk. 4:38-41)

²⁹ Yēsu, Yemisi, Yowani aba, ilanni bi 'ba mötu, ehe i'bēnni mbiyi liŋo 'ba Simona ehe Anderiya. ³⁰ Wese 'ba Simona ēdi na rakoo mī sora rakyitu aba, ehe kandi mati Yēsu oko, iyanni kö'du mo zi mo. ³¹ Mo i'bě zi mo, iri kala mo ehe akonyi mo riyē. Rakyitu ne ila mo, ehe mo ayeto gbo litu zi zē.

³² Tapēti kadra alosu ku ehe hutaga oko kpa ku, vidi ikanni zi Yēsu vo rakoo'e biya ehe zē mati dakyiki aba. ³³ Vidi biya 'ba mī gawo ne atoto rē nni ha loko. ³⁴ Yēsu akō'jo zē mati kyō na rakoo dakyinē aba biya, ehe ore dakyiki laki yaga. Mo ila vo dakyikiye dē zi kö'du maako kiya, ga kö'du zē ayolonni ku mo ēyi ra.

Yēsu ayēti kö'du mī Galilaya
(Lk. 4:42-44)

³⁵ Mī da mündö maako gba kazi bikanyi 'ba kadra Yēsu ēnyi ila liŋo ehe i'bě yaga tēmi gawo ga bi mbiya amötu. ³⁶ Simona abokani ēti i'bēnni mo koma. ³⁷ Mati zē i'janni mo, iyanni zi mo henye, “Vidi biya ēdinni yi koma.” ³⁸ Mora Yēsu aya'ba da me'do zi zē henye, “Di'bě'e zo dagba zi liŋo maako'e mati gbo kinye ne. Momba kpa zi kö'du yēti mī zē, kö'du nere ra mayi go mo.” ³⁹ Here mo i'bě mī Galilaya kö'du yēti aba biya mī bi 'ba mötu ehe dakyiki kore aba yaga.

Yēsu akō'jo kora vo mönyu
(Mt. 8:1-4; Lk. 5:12-16)

⁴⁰ Kora maako ēdi na riti kazi koo mönyu ayi zi Yēsu, alomvo akaŋo ehe alenze mo kö'du wakonyi iya henye, “Ēzē omba ku, ato'bo ma kö'do ŋbala.” ⁴¹ Yēsu kö'du sōsu aba, ehe iza kala nī yaga ehe ise ro mo. Mo aya'ba da me'do henye, “Momba ku. Ēdi na ŋbala.” ⁴² Kandi mönyu ila kora ne ehe ro mo gbo ŋbala. ⁴³ Here Yēsu ise go mo, ehe utu mo 'de kandi, ⁴⁴ iya henye, “Owo te, ayada kö'du ne dē zi vidi ma kolö maako. Mora i'bě zo mbiyi zi vo karasa mayonzo yi, zi yada zi vidiye mönyu 'bēyi inde rē nī ku. I'di wakumu kaa kö'du kī'di 'ba Mosa.” ⁴⁵ Mora kora ne i'bě ehe kö'du ne yada ta ga bi ne biya. Mo ame'do takanyi mī kö'du ne, here Yēsu o'bo dekepe zi ti'bě mī gawo na dangölö. Mora mo alima akpa yaga mī ga bi mbiya ne'e ehe vidi ayinnī zi mo tēmi ga bi ne biya.

2

Yēsu ako'jo kora keŋe maako
(Mt. 9:1-8; Lk. 5:17-26)

¹ Tapetī ko'do yaa, Yēsu ēnyī i' bē hulēhu mī Kaparanamo ehe kō'du yōyō apere rē nī iya mo ēdī liŋo. ² Vīdī kayo ayinnī ga bi kōlō, ani bi ako oso dē mī loko, gbi le yaga ha loko bi kpa anza dē. Yēsu ēdī kō'du yōyō ne yētī zi zē. ³ Vīdī kora sowo okonnī, ēdinnī kora mati eŋe kyere akaŋo ne kinjē kika mo zi Yēsu. ⁴ Ga kō'du vīdī kayo, zē o'bonnī dē zi kora ne kika mo zi mo. Here zē itinnī bīngō ta komo lembe mbīyī bi mati Yēsu ēdī. Mati ayēhunnī bi ne ku, zē izannī kora ne akaŋo, ēdī ako'do da laŋba. ⁵ Mati Yēsu ongo hala ēdinnī kō'du kora aba, iya zi kora keŋe ne henye, “Wisi ama, kō'du kyēnyē 'bēyī ila ku.”

⁶ Vo komoyandi 'ba kō'du ki'dī maako'e mati ēdī alimannī ani ne, asōsunni kō'du, ⁷ “Hala mo ame'do kaa nenye here?” Ne kō'du sawiya ra. Wiri ra nje kōlō ato'bo kila kō'du kyēnyē.

⁸ Kandi Yēsu ayolo kō'du mati zē ēdinnī asōsu ne, here mo iya zi zē, “Ēdiye kō'du mahere ne sōsu ga a'di? ⁹ Ma vala ra anza na kyigo zi kiya zi vo keŋe ne, 'Ila yi ku tēmi kō'du kyēnyē 'bēyī,' kodo zi kiya henye, 'Ēnyī, injē laŋba 'bēyī ne, i' bē'?” ¹⁰ Here zi ye yolo laka Wisi a Vīdī ēdī kalakonda 'ba dakaŋo nenye aba zi vīdī kila tēmi kō'du kyēnyē, miya zi vo keŋe ne, ¹¹ 'Mēdī kiya zi yi, ēnyī, injē laŋba 'bēyī ne, i' bē liŋo.' ” ¹² Here mo ēnyī ta da komo zē, ehe injē laŋba ēni, i' bē gbo. Zē biya na rakaga, zē ayetonnī Wiri, iyannī henye, “Wa mahere ne, dongo dē gba kyere.”

Yēsu ako'jo Lēvī
(Mt. 9:9-13; Lk. 5:27-32)

¹³ Yēsu i' bē hulēhu lōhu da gōtī fōfō 'ba Galilaya, vīdī kayo ato'bo rē nni zi mo ani, mo ayeto zē yandi. ¹⁴ Mati mo ēdī ti' bē lasi aba, mo i'ja vo 'be'bele kō'du ru mo Lēvī wisi 'ba Alipayo, ēdī alima mī bi 'ba 'be'bele kō'du. Yēsu iya zi mo henye, “Alō'bo ga ma.” Lēvī ēnyī, ehe alō'bo gbo go mo.

¹⁵ Mati Yēsu ēdī wakonyo liŋo a Lēvī, vo 'be'bele kō'du kayo ehe vo kō'du kyēnyē kayo ko'do'e mati alō'bonnī ga Yēsu ne, ma kayo tēmi zē adro'bo rē nni mo aba, ehe vo lō'bo 'bomo eti wakonyo ga bi kōlō. ¹⁶ Vo komoyandi 'ba vo kō'du ki'dīye ru zē Farasi ne, i'jannī Yēsu ēdinnī wakonyo ga bi kōlō vo kō'du kyēnyē eti ehe vo 'be'bele kō'du'e. Here zē ako'jonnī ha vo lō'bo 'bomo'e, “Kō'du a'di mo onyo wa vīdī mahere ne eti?” ¹⁷ Yēsu owo kō'du 'bēzē ne, aya'ba do mo zi zē, iya henye, “Vīdī mati rē zē na laka kazi koo, ombannī dakatorō dē, nje zē ma na rakoo. Mayi dē ga kō'du vīdī laka'e, mayi ga kō'du vīdī kyēnyē'e.”

Kō'du 'ba hakoro
(Mt. 9:14-17; Lk. 5:33-39)

¹⁸ Vo lō'bo 'ba Yowani Bapatisi ehe Farasiye ēdinnī hē nni koro. Vīdī maako'e ayinnī zi Yēsu, ako'jonnī ho mo, “Kō'du a'di vo lō'bo 'ba Yowani Bapatisi ehe Farasiye ēdinnī hē nni koro, mora vo lō'bo 'bēyīye oronnī hē nni dē go mo?” ¹⁹ Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “Omba 'be'e yingo mati ēdinnī bi 'ba oze ne, zi ti'bēnnī kazi wakonyo? Anza here dē. Ēzē kora vo mbara ēdī gba zē aba, zē o'bonnī dē zi ko'do here. ²⁰ Kadra mo atoko ēzē oba kora vo mbara ku 'de kazi zē akoro hē nni 'da.”

²¹ “Vīdī maako uru bongo ma kyiyi dē zi ko'jo bongo ma koo. Ēzē o'do here, ma kyiyi ne aya'ba tisiwa aba, ehe akire bongo ma koo ne, ehe ako'do ogo kyedre. ²² Vīdī maako odro a'ji ma kyiyi dē gbi mī loso wana ma koo.

Èzè o'do here, a'ji ne akiha lɔɔ wana, ehe a'ji 'dò lɔɔ wana aba akayaŋa rɛ nnì. Mora laka zi kope a'ji ma kyiyi gbì mī lɔɔ wana ma kyiyi.”

Kò'du ko'do 'ba ralawo

(Mt. 12:1-8; Lk. 6:1-5)

²³ Mī ko'do 'ba ralawo aba, Yèsu èdì atì'bè kpuru tèmì yaka 'ba nyenyo. Mati vo lò'bò 'bomo'e èdì atì'bènnì mo aba ne, ayetonni da nyenyo ne kowe zi konyo. ²⁴ Farasiye iyanni zi Yèsu henye, “Ongɔ te, kò'du a'di vo lò'bò 'bèyiye èdinni kò'du mati i'bè dè ga kò'du kì'di 'ba ko'do 'ba ralawo ne kò'do gɔ mo?”

²⁵ Yèsu ènyi, aya'ba dɔ mo zi zè iya henye, “Ako'jo'e kò'du mati Dawidi o'do mī kadra nani dè, mati mo omba wa zi konyo mī kadra mati mo vidì 'bèni èti na o'bo ne? ²⁶ Here mo i'bè mī loko a Wiri ehe onyo mangɔlɔ'bo mati i'di zi Wiri ne. Kò'du ne o'do rɛ nī mī kadra mati Abiyata ra na vo karasa ma kyedre. Èdì mī kò'du kì'di 'beze nje vo karasa'e ra akonyonni mangɔlɔ'bo ne, mora Dawidi onyo, ehe i'di kpa zi vidì 'bèniye.” ²⁷ Yèsu aya'ba gɔ mo zi zè iya henye, “O'do ko'do 'ba ralawo ne kò'du vidì, o'do vidì dè kò'du ko'do 'ba ralawo. ²⁸ Here Wisi a Vidì èdì gbì na Yere 'ba ko'do ralawo.”

3

Kora vo kala keŋe

(Mt. 12:9-14; Lk. 6:6-11)

¹ Kadra maako aba Yèsu i'bè bi 'ba mōtu. Kora maako èdì ani kala mo eŋe ku. ² Vidì maako'e èdinni ani, zè ombanni zi Yèsu susu ga kò'du litè ko'do. Here zè alimanni mo kongɔ kara kɔdɔ mo akako'jo kora ne ndò mī ko'do 'ba ralawo. ³ Yèsu ame'do zi kora vo kala keŋe ne, “Ayi tɔɔ komo ze kinye.”

⁴ Here mo ako'jo ha vidì ne'e iya henye, “A'di ra kò'du kì'di 'beze ila ze zi kò'do mī ko'do 'ba ralawo? Zi konyi, kɔdɔ zi kò'do na kyènyè? Zi didi vidì yɔmɔ, kɔdɔ zi yaŋa mo?” Mora 'de iyanni kò'du ako dè. ⁵ Yèsu na kamo mati mo ongɔ bi dè zè, ga kò'du kazi kò'du kowo. Here mo iya zi kora ne, “Iza ga kala yi ne yaga.” Mo iza yaga, a'ba na laka löhu. ⁶ Here Farasiye ilanni bi 'ba mōtu ne, ehe atɔtɔ rɛ nnì kandi vidì 'ba Heroda èti, o'donni yere zi Yèsu kofo.

Vidì kayo da kapa föfö

⁷ Yèsu vo lò'bò èni èti èdì ti'bènni ha föfö 'ba Galilaya, vidì kayo alò'bønni gɔ mo. Vidì ne maako'e ayinni tèmì Galilaya, Yudiya, ⁸ Yerusalema, Edome, ta dakaŋa kafo ranga 'ba Yeredene, Tiyere, Sidoni aba. Vidì ne ayinni biya zi Yèsu ga kò'du wa mati zè owonni mo èdì ako'do. ⁹ Ga kò'du vidì ayo takanyi, Yèsu iya zi vo lò'bò 'bèniye mako'jonni tɔŋbò nzo zi nī tɛkyi mī mo, kazi vidì utunni nī. ¹⁰ Mo akò'jo vo rakɔ kyɔ, ehe zè mati gba na rakɔ ne nduwè rɛ nnì sikyi dagba ga kò'du zi rɔ mo kise. ¹¹ Èzè vidì mati èdinni dakyikyì aba mī nnì ongɔnni mo, akalèpinni akaŋo, akiyanni henye, “Yi wisi 'ba Wiri.” ¹² Here Yèsu iya zi dakyikyì ne'e, mayadanni dè zi vidì èyi 'bèni nī.

Yèsu inzi vo litu 'butè òmoriyò

(Mt. 10:1-4; Lk. 6:12-16)

¹³ Here Yèsu i'bè riye da lutu, ako'jo vidì mati mo omba ne tayinni zi nī. Zè ayinni zi mo, ¹⁴ mo inzi 'butè òmoriyò tèmì zè, i'di ru zè ku vo litu'e,

mo ayada zi zë henye, minzi ye ku zi tēdiye ma aba, zi kutu'e kpa yaga t'i'bē kō'du yēti, ¹⁵ zi tēdiye kpa kalakonda aba zi dakyikyī kore mo yaga.

¹⁶ Nenyē ma 'butē dōmorīyō mati mo inzi, Simona, Yēsu i'dī ru mo Petero, ¹⁷ Yemisi ōndu nī Yowani aba, zē gisi 'ba Zebedeyo, Yēsu i'dī ru dē zē Bonerega kō'du ya'ba aba piwo, ¹⁸ Anderiya, Pilipo, Baratolomoya, Matayo, Toma, Yemisi wisi 'ba Alipayo, Tadōyōsu, Simōna mati o'do lōvo 'ba dakaŋo 'bēnī, ¹⁹ Yudasī Sikereto mati asusu Yēsu zi kofō mo ne.

Yēsu Belezobulu aba

(Mt. 12:22-32; Lk. 11:14-23)

²⁰ Yēsu i'bē ōdu loko, vidī kayo atōto rē nni, here Yēsu vo lō'bō 'bēnī ēti i'janni kadra 'ba zi wakonyo dē. ²¹ Mati vo dakota 'bōmo ōwonnī kō'du ne here, i'bēnnī zi gō mo kongō, ga kō'du vidī ēdinnī akiya, “Mo arifo ku.”

²² Vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'dī maako'e, mati ayinnī ta Yerusalemē ne, iyannī henye, “Mo ēdi Belezobulu aba mī nī.” Ne yere 'ba dakyikyīye ra i'dī kyigō ne zi mo zi kore zē yaga. ²³ Here Yēsu ako'jo zē zi nī, ame'do zi zē tēmī mala. “Hala Satani akore Satani yaga? ²⁴ Ēzē damōku inye rē nī na gbōngo gbōngo, damōku ne akalēpī. ²⁵ Here ēzē dakota inye rē nī na gbōngo gbōngo, dakota ne akalēpī. ²⁶ Here ēzē damōku 'ba Satani inye rē nī na gbōngo gbōngo, o'bo tēhī dē, akalēpī, akinde rē nī. ²⁷ Vidī kōlō maako o'bo dē zi tōdu mī loko 'ba kora vo tembe zi wasisi ōmo kolō, nje ēzē mo ida kora vo tembe ne ku dagba, atehe 'da wa ōmo kolō. ²⁸ Mīya zi ye tīnyō henye, akato'bo vidī kila tēmī kō'du kyēnyē 'bēzē ne biya, ehe me'do lasa 'bēzē biya. ²⁹ Here vidī mati akame'do kō'du kyēnyē ra Lawo Kōlō Laka ne ila mo dē, ga kō'du mo o'do kō'du kyēnyē ma ŋburu ŋburu ne ku.” ³⁰ Yēsu iya kō'du ne here, ga kō'du vidī maako'e ēdinnī akiya “Dakyikyī ra ēdi mo kō'do.”

Ma 'ba Yēsu ōndu mo ēti

(Mt. 12:46-50; Lk. 8:19-21)

³¹ Here ma 'ba Yēsu ōndu mo ēti ōkōnnī. Zē ōkōnnī 'de yaga ta ra loko, utunnī kō'du kise kō'du kō'jo ga kō'du mo. ³² Vidī mati ēdinnī alima kpo ta ra Yēsu, iyannī zi mo henye, “Ongō te, ma yī, ōndu yīye ēti ēdinnī yaga, zē ombannī yī.” ³³ Yēsu aya'ba da me'do zi zē, iya henye, “Ēyī 'bēnī ma ma? Ēyīye 'bēnī ōndu ma'e?” ³⁴ Mo ongō bi da vidī mati ēdi alimannī kpo ta ra nī, iya henye, “Ongō'e te, kinye ne ma ma ōndu ma'e ēti. ³⁵ Vidī mati o'do wa mati Wiri omba zi mo kō'do ne, mo ōndu ma, emī ma, ehe ma ma.”

4

Mala 'ba vo kofō kilī

(Mt. 13:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ Kadra maako aba lōhu, Yēsu ayeto kō'du yandi da kapa fōfō 'ba Galilaya. Vidī mati atōto rē nni kpo ta rō mo ne, ēdinnī kyo, here mo ēkyī mī tōŋbō, alima mī mo. Tōŋbō ne ēdi mī fōfō, vidī kayo ne'e ōrō 'bēnnī 'de yaga da gōtī 'ba fōfō. ² Mo alima kō'du kayo ne yandi mo zi zē tēmī mala. Mī kō'du yandi 'bōmo ne mo iya henye, ³ “Owo'e te. Kora maako i'bē yaga kofō kilī mī yaka. ⁴ Mati mo ili kofō ne mī yaka, maako'e alēpī da ga gērī, ali ayinnī, onyonni 'de. ⁵ Maako'e alēpī dakaŋo ma ri'dī aba, mati kaŋo nje tisiwa aba ne. Kandi kofō ne ōtu, ga kō'du kaŋo ne ayōndu dē. ⁶ Here kadra ayi riyē, o'bo wevo ma luru ne, ga kō'du ngara'da mo ōdu dē

na laka mī kaŋo. ⁷ Kofu maako'e alēpī mī kutē kono, övu ayasi wevo nī, mora 'de ana dē. ⁸ Kofu maako'e alēpī mī kaŋo ma laka ne, wevo mo asi, övu, ana i'jō. Maako'e ēdinnī i'jō aba 'butēwota, maako'e 'butēmodaka, maako'e lamikölō. ⁹ Yēsu aya'ba gɔ mo zi zē iya henye, “Mo mati ēdī mbili aba, mowo kō'du ne.”

Kō'du a'di mo ayandi kō'du tēmī mala
(Mt. 13:10-23; Lk. 8:9-15)

¹⁰ Mati Yēsu ēdī kutī nī aba, vīdī maako'e mati owonnī kō'du mo ne, ayinnī zi mo vo litu 'butē dōmoriyō ētī, ako'jonnī hɔ mo zi mī mala ne'e yada. ¹¹ Yēsu aya'ba dɔ mo zi zē, iya henye, “Kō'du koho 'ba damōku 'ba Wīrī i'dī ku zi ye. Mora zi vīdī maako'e kō'du koho akayandi tēmī mala.

¹² Here zē akongonnī akongɔ, mora 'de kaa kongonnī dē.

Ēzē o'donnī here akotɔ dē nnī zi Wīrī, akila zē.”

Yēsu ayada mī mala 'ba vo kofu kīlī
(Mt. 13:18-23; Lk. 8:11-15)

¹³ Yēsu ako'jo hē zē iya henye, “Ayɔlɔ'e mī mala ne dē? Akayɔlɔ'e mala maako'e hala? ¹⁴ Vo kofu kīlī ne ilī kō'du me'do 'ba Wīrī. ¹⁵ Vīdī maako'e kaa kofu mati alēpī da ga gēri. Kandi ēzē owonnī kō'du me'do ne, Satani ayi oba 'de. ¹⁶ Vīdī maako'e kaa kofu mati alēpī da ř'i'dī. Kandi ēzē owonnī kō'du me'do ne, irīnnī na rakyenyi. ¹⁷ Mora ödu dē gbo mī zē, here ne ɔ'bo limannī 'diri dē. Ēzē riti maako mandere wakofu ayi ga kō'du me'do ne, zē akilannī 'de. ¹⁸ Vīdī maako'e ēdinnī kaa kofu mati ilī mī kutē kono. Ne ēdī zē mati owonnī me'do ne, ¹⁹ kō'du sōsu, lɔvɔ 'ba kɔhi, lɔvɔ kō'du wakyo, akakɔho me'do ne, mora anannī i'jō dē. ²⁰ Vīdī maako'e ēdinnī kaa kofu mati ilī mī kaŋo laka. Zē owonnī me'do ne, ombannī dɔ mo, anannī i'jō maako'e 'butēwota, maako'e 'butēmodaka, maako'e lamikölō.”

Lamba hu sora
(Lk. 8:16-18)

²¹ Yēsu alima nduwē kiya zi zē henye, “Vīdī maako here ne, oba lamba ndō kika mo hu sikɔ mandere hu sora? Anza here dē, i'dī lamba da tarabiza. ²² Wa mati ēdī 'de kɔwɔ na koho akika yaga bikanyi. Wa mati ayöfu dɔ mo ne, akayēhu dɔ mo yaga. ²³ Owo'e kō'du ne, ēzē ēdiye mbili aba.”

²⁴ Mo iya kpa zi zē henye, “Kō'du mati mēdī akiya zi ye ne, oze mbiliye na laka zi kowo mo. Wa yeri mati ēdī ako'dɔ'e zi oka'e, ako'dɔ kpa zi ye.

²⁵ Vīdī mati ēdī mo aba, akī'dī zi mo kyɔ. Vīdī mati anza mo aba, akoba 'de kazi mo.”

Mala kō'du tövu 'ba kofu

²⁶ Yēsu nduwē kiya mo aba zi zē, iya henye, “Damōku 'ba Wīrī ēdī henye. Kora maako ilī kofu mī yaka ēnī. ²⁷ Mati mo o'do yondɔ aba, ēnyī kadra aba, kofu ne biya ēdinnī ku mbili kī'dī, ēdinnī kpa ku tövu. Mo ayɔlɔ dē hala o'dɔ rē nī here. ²⁸ Kaŋo ra o'dɔ wevo ne na bi dēnī zi tövu, zi ta na logɔ. Dagba birīti mo ma luru ne akalaya, mbili mo, ehe ndundu mo mbili ma ndɔ i'jō aba. ²⁹ Mati i'jō ne alɔtri ku, kora ne ayeto kumu mo kulu aba, ga kō'du mo ayɔlɔ kadra mo ɔkɔ ku.”

Mala kō'du kofu 'ba masatada
(Mt. 13:31-32,34; Lk. 13:18-19)

³⁰ Yēsu ako'jo kò'du henye, “Dakiya ze damöku 'ba Wiri' ēdi kaa a'di? Mala a'di dako'do ze zi yada mo? ³¹ Ēdi kaa kofo 'ba masatada, kofo mati tisi riri mi dakaṇo ne. ³² Ta go mo yaa, övu riyè, ayi kyedre ta da wevo ne'e biya. I'di ngora ni ma kyedre mo'e yaga, ali ayinni, uvö loko enni mi galili mo.”

³³ Yēsu ayēti kò'du kise 'bēni tēmi mala maako'e. Mo ayada zi zē kyö, kò'du zi zē to'bo yolo mo. ³⁴ Mo o'bo dē me'do zi zē kazi mala. Ēzē mo ēdi vo lö'bö 'bēni ēti, mo akayada kò'du ne'e biya zi zē.

Yēsu adoro buluku da wini
(Mt. 8:23-27; Lk. 8:22-25)

³⁵ Mi da hutaga mi ko'do nani, Yēsu iya zi vo lö'bö 'bēniye, “Ēnyi di'bē'e kyēti 'ba föfö.” ³⁶ Here zē ilanni vidi kayo ne'e, ehe vo lö'bö'e ēkyinni mi tōṅbö, mati Yēsu ēdi alima nzo mi mo, obanni mo nni aba. Tōṅbö maako'e alö'bōnni kpa ga ndi mo.

³⁷ Truku'du buluku kyigo aluku riyè kagba 'ba wini, ayeto ku liko riyè mi tōṅbö, here omba ku kara zi koso wini aba. ³⁸ Yēsu ēdi 'de hulēhu mi tōṅbö ako'do dē ni taka gara aba. Vo lö'bö 'bomo'e alironni mo iyanni henye, “Vo komoyandi, asösu 'bēyi kò'du dē, ze hiya kara zi koli?”

³⁹ Yēsu enyi riyè, ame'do na kamo zi buluku, iya zi wini kagba ne henye, “Oro, ti!” Buluku nni wini kagba aba orōnni, bi gbo liwo. ⁴⁰ Yēsu iya zi vo lö'bö 'bēniye henye, “Kò'du a'di ēdiye atere go mo? Anza'e dē koma aba?”

⁴¹ Zē tere kyedre aba, ako'jo ha oka maako, “Kora nenyē ēyi? Buluku wini kagba aba, orōnni mo?”

5

Yēsu ako'jo kora dakyiky aba
(Mt. 8:28-34; Lk. 8:26-39)

¹ Yēsu vo litu 'bēni ēti enyi i'bē okōnni kyēti kapa föfö 'ba Galilaya mi dakaṇo 'ba Gerasa. ² Kandi mati Yēsu asi yaga tēmi tōṅbö, andosi dē nni kora maako aba, asi tēmi wogo 'ba da wogo ani ne. Kora ne ēdi dakyiky aba mi ni. ³ Mo ēdi alima mi kutē da wogo. Vidi ako o'bo dekpe zi sesi mo na kida nyōri aba. ⁴ Da kyö ndi mo kala mo aba ēdi na kida, mora ta ga kadra ne biya mo akisi nyōri ne, ehe akikye mi kōhi ne ta ndi ni na nzo. Mo embe 'beri, vidi maako o'bo dē zi mo kiri. ⁵ Kadra yōndo aba mo ēdi lima alasi tēmi da wogo kpuru ta da lutu, kudu aba rē ni kumu yitō aba.

⁶ Mo na kōwo mati ongo Yēsu, here aho alōdro domo ni aba akaṇo komo Yēsu. ⁷ Here mo alōrō na kyembe, iya henye, “Yēsu wisi 'ba Wiri' omba a'di kazi ma? Lömu mi ru Wiri, ma lenze yi, i'di riti dē zi ma.” ⁸ Mo iya kò'du ne ga kò'du Yēsu ēdi akiya henye, “Dakyiky asi 'de yaga ta ra kora ne.”

⁹ Here Yēsu ako'jo ho mo iya henye, “Ru yi ēyi?” Kora ne aya'ba da me'do iya henye, “Ru ma 'Gboko,' ga kò'du dēdi ze kyö.” ¹⁰ Mo zo nduwē Yēsu lenze kazi ore dakyiky ne'e yaga ta dakaṇo nani.

¹¹ Ani wa'do kayo ēdinni kara dakapa lutu wakonyo. ¹² Here dakyiky ne'e zo rē nni la'ba zi Yēsu, iyanni henye, “Utu ze zi wa'do ne'e, zi ze ti'bē tödu mi zē.” ¹³ Mo ila dakyiky ne'e ti'bē, ödunni gbo mi wa'do ne'e. Wa'do ne'e ēdinni biya kaa kpulukuriyö, ahonni akaṇo mi föfö, ehe aluyinni.

¹⁴ Kora mati ēdinni ga wa'do ne'e koṅgo, ahonni 'de, ayöyōnni kò'du ne mi gawo mi halinjo kò'du mati o'do rē ni ne, yada zi vidi. Vidi enyi i'bēnni

biya kò'du mati o'do rè nì ne kongɔ. ¹⁵ Mati ayinnì zi Yèsu, zè ongɔnnì kora mati èdì kani gboko 'ba dakyikyì ètì mī nì ne, mo èdì alima ani bongo aba rè nì, do mo ku na laka, zè biya na tere. ¹⁶ Zè mati ongɔnnì komonnì aba, ayadannì zi vidiye kò'du mati o'do rè nì zi kora mati dakyikyì aba ne, ehe kò'du 'ba wa'do ne'e. ¹⁷ Here zè ako'jonnì ha Yèsu zi tēnyì atì'bè 'de tēmì dakaŋo ènnì.

¹⁸ Here mati Yèsu omba ku zi tì'bè zi tēkyì mī tōŋbō, kora mati èdì kani dakyikyì aba mī nì ne, alenze mo iya henye, “Dì'bè ze yì aba.” ¹⁹ Yèsu ila mo dè zi tì'bè ta go mo, iya zi mo henye, “Ì'bè liŋɔ zi vo dakota 'bēyīye, ayada zi zè hala kò'du mati Yere o'do zi yì, laka 'bomo zi yì èdì hala.” ²⁰ Here kora ne ènyì ì'bè biya kpuru tēmì Gawo 'Butè ne'e, kò'du mati Yèsu o'do zi nì ne yada mo aba. Vidi mati owonnì kò'du ne biya na rakaga.

*Wu'jè 'ba Yayiro nnì mbara mati ise ra bongo 'ba Yèsu
(Mt. 9:18-26; Lk. 8:40-56)*

²¹ Yèsu ènyì ì'bè hulèhu kyèti kapa 'ba fōfō vere. Ani da kapa fōfō, vidi kayo atoto rè nnì kpo ta da kapa mo. ²² Here vere maako ru mo èdì Yayiro, mo ra na vo dagba 'ba bi 'ba mōtu ani, mati mo ɔko, ongo Yèsu, mo umè rè nì akaŋo ndi mo, ²³ alenze mo kò'du komba aba, iya henye, “Wu'jè tisi 'bama na rakɔɔ. Ako ayi, ì'dì kala yì do mo, here zi mo tēdì na laka, na didì.” ²⁴ Yèsu ènyì ì'bènnì mo aba.

Here vidi kayo mati èdinnì atì'bè Yèsu ètì ne, èdinnì mo diri ta da kapa biya. ²⁵ Here mbara maako èdì ani, na riti ga kò'du yama èdì taho ta ro mo kazi tɔɔ kɔɔ 'butè dɔmoriyō. ²⁶ Dakatōrō kayo èdinnì le ɔwo kī'dì zi mo. Mo ayaŋa kōhi 'bēni biya, mora here ne zi ta'ba na laka anza dè, èdì wēnì zo rè nì kidra dagba ta ga kadra biya. ²⁷ Mo owo kò'du Yèsu, ènyì ayi kafo mo mī kutè vidi kayo ne. ²⁸ Mo iya na bi dēni henye, “Èzè mise gbì le nje bongo ro mo ne, matèdì na laka.” ²⁹ Mo ongo here ise bongo ro mo ne, kandi yama ɔɔ, mo ayolo ku mī ida rè nì henye, na k'jo rè nì ku tēmì riti kyedre 'bēni ne.

³⁰ Yèsu kandi ayolo henye, kyigo asi ku ta rè nì yaga. Mo opi rè nì kpo tēmì kutè vidi kayo ne, ako'jo kò'du henye, “Èyì ra ise ra bongo ama?”

³¹ Vo lō'bō 'bomo aya'bannì da me'do zi mo henye, “Ongo te vidi kayo mati èdinnì yì kuru ne, kò'du a'di ako'jo 'bēyì kò'du go mo henye ere, ‘Èyì ra ise ra ma?’”

³² Yèsu zo nduwè lima bi kongɔ kpo ta rè nì zi yolo èyì ra o'do kò'du ne. ³³ Here mbara ne ayolo kò'du mati o'do rè nì zi nì ne, mo ayi tese aba na tere, alɔdrɔ ndi mo, ayada kò'du tinyō mati o'do rè nì ne biya zi mo.

³⁴ Yèsu aya'ba da me'do zi mo henye, “Wu'jè ama, koma 'bēyì o'do yì ku ŋbala. Ì'bè na rakyēyì, mak'jo yì tēmì riti ne.”

³⁵ Mati Yèsu èdì kò'du ne kiya, Vidi maako'e ayinnì ta liŋɔ 'ba Yayiro, ayadannì zi mo henye, “Wu'jè 'bēyì oli ku. Kò'du a'di kpe zi riti kī'dì ra vo komoyandi ne go mo?” ³⁶ Yèsu oze mbili nì dè da kò'du mati iyannì ne, mo aya'ba zi Yayiro henye, “Ere dè, nje kōlō koma.”

³⁷ Here mo ila vidi ma kōlō maako dè zi tì'bè nì aba dagba, nje Petero, Yemisi, òndu nì Yowani aba. ³⁸ Mati zè ɔkonnì liŋɔ 'ba Yayiro, Yèsu ongo bi apere rè nì ku na yawa, owo kuyè riyè kudu rala'ba aba. ³⁹ Mo ènyì ì'bè òdu loko, iya henye zi zè “Kò'du a'di bi apere rè nì go mo na yawa here? Kò'du a'di èdiye kudu go mo? Wu'jè tisi ne oli dè, èdì ŋbō ako'do.”

⁴⁰ Here zē ogonnī mo. Mora here mo ore zē biya yaga, oba 'bu 'ba wu'jē tisi ne, ma mo, vo lō'bō 'bēniye wota. Mo ɛnyī i' bē ɔdu mī loko mati yōku wu'jē tisi ne o'ba 'do mo.

⁴¹ Mo irī kala mo, iya zi mo henye, “Talita Kumu.” Kō'du ya'ba aba henye, “Wu'jē tisi, miya zi yi, ɛnyī riyē.” ⁴² Here mo ɛnyī, alasi kpo. Kɔɔ 'bomo ɛdī 'butē ɔmorīyō. Mati kō'du ne o'do rē nī, zē biya na rakaga. ⁴³ Yēsu i'dī kō'du kise anza dē zi zē yada zi vīdī kōlō maako, ehe mo iya henye, “I'diye wa zi mo zi konyo.”

6

Omba Yēsu dē mī Nazereta

(Mt. 13:53-58; Lk. 4:16-30)

¹ Yēsu ɛnyī ila bi nani, ehe i' bē hulēhu mī gawo 'ba dakaŋo 'bēnī. Vo lō'bō 'bomo'e i'bēnnī mo aba. ² Mī ko'do 'ba ralawo aba, mo ayeto kō'du yandi mī bi 'ba mōtu. Vīdī kayo ɛdīnnī ani, mati zē owonnī kō'du mo, zē biya na rakaga. Zē ako'jonnī kō'du iyannī henye, “Here mo i'ja kō'du ne biya ta kila? Kō'du yolo 'ba a'di ra here mati i'dī zi mo ne? Hala mo ɛdī kō'du koro ne'e ko'do mo? ³ Mo anza vo kaga kīsē, wisi 'ba Mariya, ɔndu 'ba Yemisi, Yosepa, Yudasi, Simona aba? Anza dē ɛmī mo'e ra ɛdīnnī alima kinye ne?” Here zē ombannī mo dē.

⁴ Yēsu ɛnyī iya zi zē henye, “Nēbī ɔwo ta bi ne biya, nje vīdī mī gawo liŋo 'bomo, karo mo'e, vo dakota 'bomo ɛtī ra ombannī mo dē.” ⁵ Mo omba dē zi kō'du koro ako'e ko'do ani, mo i'dī kala nī nje da vīdī 'ba rakɔɔ gbongo maako'e, ehe ako'jo zē gbo. ⁶ Mo rakaga kyedre aba ga kō'du vīdī anzannī dē kō'du koma aba.

Yēsu utu vo litu 'butē ɔmorīyō yaga

(Mt. 10:5-15; Lk. 9:1-6)

Yēsu ɛnyī i' bē kpo ta ra dakaŋo nani komo vīdī yandi aba. ⁷ Mo ako'jo vo litu 'butē ɔmorīyō ne'e bi kōlō, utu zē yaga na riyō riyō. Mo i'dī kalakonda ndra ta da dakyikyī ne'e.

⁸ Mo ise go mo zi zē, “Oba'e waako dē 'e aba ta bi tī'bē 'be'e ne, mangolo'bo manza dē, anboro 'ba wa lenze manza dē, kōhi manza kpa dē mī bongo re 'e, nje mɔvo. ⁹ Usu'e kamoka, ehe injē'e kya 'ba bongo dē ɛtī. ¹⁰ Ɛzē ɔdu'e mī liŋo, alima'e mī liŋo nani le ila'e gawo nani. ¹¹ Ɛzē gawo mati ayye mī mo vīdī ombannī dē 'e kīrī kala kyedre aba, mandere ombannī dē zi kō'du 'be'e kowo, ila'e bi nani, akyitō'e turufu ne 'de ta ndiye. Ne atēdī zi zē na wasēnē.”

¹² Here zē ɛnyī i'bēnnī yaga kō'du yētī aba zi vīdī dē nni koto tēmī kō'du kyēnyē 'bēnnī ne'e. ¹³ Zē orennī dakyikyī yaga, apisinnī yēnī ra vo kɔɔ'e, ako'jo zē gbo.

Koli 'ba Yowani Bapatisi

(Mt. 14:1-12; Lk. 9:7-9)

¹⁴ Yaanya aba Yere Heroda owo kō'du ne, ga kō'du wa komba 'ba Yēsu inde bi biya. Vīdī maako'e iyannī henye, “Yowani Bapatisi ra ɛnyī ku na dīdī tēmī koli, kō'du nere ra mo ɛdī kyigo nenyē aba zi tēdī kō'du koro ne'e ko'do mo.” ¹⁵ Vīdī maako'e iyannī henye, “Mo Eliya ra.” Agamo'e iyannī henye, “Mo nēbī ra, kaa tēmī ma kōlō mati ɛdīnnī kani kyere nani.”

¹⁶ Mati Heroda owo kō'du ne, iya henye, “Mo, Yowani Bapatisi, mati mikye do mo 'de nere ra ɛnyī tēmī koli.” ¹⁷ Heroda ra na bi dēnī i'dī kō'du zi Yowani kīrī, kida mo, ku'du mo mī kamba. Heroda o'do kō'du ne here ga

kò'du mo oze Herodiya, mo le na mbara 'ba öndu mo Pilipo ne. ¹⁸ Yowani Bapatisi zɔ nduwè kò'du ne yada mo zi Heroda. “Anza dè na laka zi yì mbara 'ba öndu yì koze.” ¹⁹ Here Herodiya iri kò'du ra Yowani, omba zi mo kofu. Mora mo ɔ'bo dè, ²⁰ ga kò'du Heroda ere Yowani, ga kò'du mo ayɔɔ Yowani ne, mo vidì laka ra, ehe agaga gɔ mo. Heroda èdì le kò'du yèti 'ba Yowani sòsu, mora mo omba zɔ nduwè zi kowo mo.

²¹ Ndundu mo aba Herodiya i'ja gèrì laka 'bèni. Èdì mī ko'do ko'jo kadra 'ba Heroda, mo o'do kyere, ise vidì kyedre 'ba turu'e biya, vo wehe'e, vidì kyedre 'ba Galilaya èti. ²² Mati wu'jè 'ba Herodiya ne ayi, ɔɔ komo vidìye, kò'du ne eme ra Heroda nni yingɔ 'bomo èti.

Here Yere Heroda iya zi wu'jè ne henye, “A'di ra omba zi tēdì zi yī? Makì'dì zi yī wa mati omba.” ²³ Ha kī'dì lömu aba mo iya zi wu'jè ne henye, “Miya henye, makì'dì wa mati ako'jo kò'du mo ne zi yī, èzè èdì le kyedre kaa kutè damòku 'bama.”

²⁴ Here wu'jè ne asi i'bè zi ma nī yaga. Ako'jo ho mo, “A'di ra makako'jo kò'du mo?” Ma mo aya'ba da me'do iya henye, “Ako'jo kò'du ga da Yowani Bapatisi.” ²⁵ Here wu'jè ne aho kandi hulèhu zi tì'bè kò'du ne kiya zi Yere Heroda, iya henye, “Momba zi yì kī'dì zi ma kinye yaanya aba ne da Yowani Bapatisi mī kakpa ne.”

²⁶ Mati Yere Heroda owo kò'du ne here, o'do mo na rasösu. Mo ɔ'bo dekpe zi komba dè zi wu'jè ne, ga kò'du mo o'do ku na lömu ta da komo yingɔ 'bèni ne'e biya. ²⁷ Here mo utu vo kanya 'bèni kò'du kī'dì aba zi tì'bè da Yowani kika mo. Vo kanya ènyì i'bè mī kamba, ikye da Yowani 'de. ²⁸ Mo ika mī kakpa, i'dì zi wu'jè ne, ehe mo i'dì gbo zi ma nī. ²⁹ Mati vo lö'bò 'ba Yowaniye owonni kò'du ne, zè ayinni, obanni yöku mo, i'bè usunni.

Yèsu i'dì wakonyo zi vidì kpulukumuyi

(Mt. 14:13-21; Lk. 9:10-17; Yn. 6:1-14)

³⁰ Mati vo litu i'ja rè nni Yèsu èti, a'banni wa mati zè o'donni, yandinni ne yada mo zi Yèsu. ³¹ Here vidì kayo èdì tayinni ehe èdì tì'bènni, here Yèsu vo litu 'bèni èti, i'janni kadra 'ba zi wakonyo dè. Here mo iya zi zè henye, “Ènyì dī'bè'e 'de bi maako na bi de ze kutu ze aba, zi ye re 'e lawo tisi.”

³² Here zè ènyinni, ayetonni tēkyi mī tōngbò tì'bè yaga na bi dè nni bi mbiya maako. ³³ Mati vidì kayo ne'e ongonni zè èdinni atì'bè, kandi ayolonni zè, here ènyì i'bènni biya tēmi gawo ne'e, ahonni dagba ta dakanjo, ɔkɔnni dagba bi nani ta komo Yèsu vo litu 'bèni èti. ³⁴ Mati Yèsu asi yaga tēmi tōngbò, mo ongo vidì kayo ne'e, di'di mo oso ndo na kò'du sòsu ga kò'du zè, ga kò'du zè kaa timèlè ma kazi vo yako. Here mo ayeto zè yandi kò'du kyɔ aba.

³⁵ Mati kadra omba ku zi loso, vo lö'bò 'bomo'e ayinni zi mo iyanni henye, “Ongo te, kadra anza kpe bi nenye na möku. ³⁶ Utu vidì nenye'e zi zè tì'bènni mī linjo mati èdinni kpoko kinye zi zè wakonyo kogo zi konyo.”

³⁷ Yèsu aya'ba da me'do zi zè iya henye, “E na bi de 'e, i'diye wakonyo zi zè zi konyo.” Zè ako'jonnì ha Yèsu, “Kɔhi ne vidì ako'do lɔɔ yehwe modomowota zi ki'ja. Omba zi ze tì'bè yaɲa kɔhi lamiriyò ne da mangɔlɔ'bo zi tɔ'bo zè?” ³⁸ Yèsu ako'jo hè zè iya henye, “Èdiye mangɔlɔ'bo aba ndò? I'bè'e te kongɔ.” Mati i'janni, iyanni kò'du mo zi mo henye, “Mangɔlɔ'bo èdì muyi, kyenze riyò.” ³⁹ Yèsu iya zi vo litu 'bèniye zi kiya zi vidì ne'e biya zi rè nni kinye na gbongo gbongo, ma limanni akaɲo da

loma kyekepe ne. ⁴⁰ Here vidi ne'e biya alimanni na ratoto gbongo gbongo lamikolo maako'e 'butemuyi.

⁴¹ Yesu oba mangolo'bo muyi ehe kyenze riyö ne, ongo bi komoriye, o'do owö'di zi Wiri. Mo owe mi mangolo'bo ne, i'di zi vo lö'bö 'beniye zi yanya mo zi vidiye. Mo inye mi kyenze riyö ne kpa ta gè zè biya. ⁴² Vidi biya onyonna, ehe onyonna gbo. ⁴³ Vo lö'bö'e atotonni koso mangolo'bo kyenze aba mati o'o ne mi бага 'buté domoriyo. ⁴⁴ Watiti 'ba vidi mati onyonna wa ne kpulukumuyi.

Yesu alasi ta da wini

(Mt. 14:22-33; Yn. 6:15-21)

⁴⁵ Kandi Yesu i'di vo lö'bö'e tekyinni mi tonbo ti'benni dagba komo ni mi Beteseyida ta kafo föfo, mora here mo iya kö'du zi vidi kayo ne'e mi'benni linjo. ⁴⁶ Ta ga kö'du kiya 'bomo zi vidi kayo ne'e, i'bè'e gbo, mo enyi i'bè da lutu amötu. ⁴⁷ Mati hutaga oko, tonbo edi ku 'de mi kuté 'ba föfo, mora Yesu nje kutu ni aba da göti. ⁴⁸ Mo ongo vo lö'bö 'beniye edinni ku re nni ki'di zi ko'do mo ngari aba, ga kö'du edinni akopi ta ga bi tayi 'ba buluku. Kuté yondo aba mo i'bè zi zè, lasi aba ta da wini. Mo omba zi laga ta da kapa zè, ⁴⁹ mora mati ongonni mo edi alasi ta da wini ne, asösu 'benni iyanni wakoro ra, ehe a'banni hè nni gbögbö löro aba. ⁵⁰ Mati ongonni mo ne, zè biya na tere. Mora Yesu ame'do zi zè kandi, iya henye, "Uku mi ye, ne ma ra. Ere'e dè." ⁵¹ Here mo enyi ekyi re zè mi tonbo ehe, buluku o'o. Vo lö'bö'e biya na rakaga, ⁵² ga kö'du koro 'ba mangolo'bo mati mo o'do zi vidi kpulukumuyi konyo mo ne, ödu dè gba dè zè.

Yesu ako'jo vo koo'e mi Genesereta

(Mt. 14:34-36)

⁵³ Zè enyi umunni kyeti föfo da göti 'ba Genesereta, ehe idanni tonbo ani. ⁵⁴ Mati ilanni tonbo ne, vidi ayolonna Yesu. ⁵⁵ Here zè enyi ahonna ta bi ne biya. Ezè owonna bi mati mo edi 'domo, injenni vidi 'ba rakoo'e da lanba kika mo zi mo. ⁵⁶ Bi mati biya Yesu i'bè ta 'domo ne, mi gawo, mi daliño maako'e, vidi ako'banni zè mati na rakoo ne, ga bi 'ba wakogo. Akalenzenni mo gbi nje zi zè ha bongo 'bomo kise, zè mati biya isenni ne, ako'jo zè na laka.

7

Yandi kö'du 'ba ti'da nbala aba

(Mt. 15:1-9)

¹ Here Farasi maako'e nni vo komoyandi 'ba kö'du ki'di mati ayinni ta Yerusalem ne, atoto re nni kpo da kapa Yesu. ² Zè ongonni kya 'ba vo lö'bö 'bomo maako'e edinni wakonyo kala aba na ti'da kazi kaka. ³ Farasiye Yiserele'e eti onyonna wa dè here, nje ezè akaka kala nni ku temi geri 'ba 'bu nniye. ⁴ Zè onyonna wa maako mati ayi ta bi 'ba wakogo, nje ezè akakanni ro mo ku dagba. Ehe irinni ga ndi geri kyö 'ba 'bu nniye, kaa siko kaka, kyere kaka, tele kala aba.

⁵ Here Farasiye vo kö'du ki'di 'ba komoyandiye eti ako'jonna ha Yesu, "Kö'du a'di vo lö'bö 'beniye irinni ga ndi kö'du yandi mati i'di zi ze akanjo kazi 'bu ze dè, mora edinni wakonyo kala aba na ti'da." ⁶ Yesu aya'ba da me'do zi zè, iya henye, "E vidi 'ba komokandi nenyè, Yisaya ra ayolo kö'du kiya ga kö'du 'be'e, ayöru, iya henye, 'Vidi nenyè'e oronna ma, Yere Wiri, nje hè nni aba, mora di'di zè na kowo ta ra ma.

⁷ Mōtu 'bēzē na yawa zi ma,
kō'du yandi 'bēzē ayi nje kazi vīdiye.'

⁸ I'diye kō'du kī'dī 'ba Wīrī da kapa, ehe ɔwɔ'e kō'du yandi 'ba vīdī."

⁹ Yēsu zo nduwē, "Ēdiye gērī 'ba kō'du kī'dī 'ba Wīrī komba dē aba, ga kō'du zi ye kīrī kō'du yandi 'be'e ra. ¹⁰ Mosa iya henye, 'Oro 'bu yī ma yī aba, ēzē vīdī maako awili 'bu nī mandere ma nī, akī'dī mo zi kofo.' ¹¹ Mora ayandiye henye, Vīdī mati ēdī wa aba, zi kī'dī zi 'bu nī konyi mandere ma nī, mora mo ato'bo kiya, 'Nenye Korobani,' kō'du ya'ba aba henye, 'ba Wīrī ra.' ¹² Ila'e mo dekpe zi konyi 'bu nī mandere ma nī. ¹³ Mī ga gērī ne, kō'du yandi 'be'e zi vīdī maako'e ne, ayaŋa me'do 'ba Wīrī yaga. Wa maako'e ēdīnnī kpa kyɔ kaa ma nenye, mati ēdī ako'do'e ne."

Wa mati ēdīnnī vīdī ko'do na ti'da
(Mt. 15:10-20)

¹⁴ Here Yēsu ako'jo vīdī kayo ne'e kpa lōhu tayinnī zi nī, ehe iya zi zē henye, "'E biya, owo'e kō'du 'bama ne, ayɔɔ'e. ¹⁵⁻¹⁶ Waako anza dē zi ti'bē mī vīdī ta yaga ako'do mo na ti'da. Wa mati asi yaga tēmī vīdī ra, ako'do mo na ti'da."

¹⁷ Mati mo ila vīdī kayo ne'e, i'bē ōdu loko ne, vo lō'bō 'bomo'e ako'jonnī hɔ mo zi mī me'do ne yada. ¹⁸ Yēsu iya zi zē, henye, "Anza'e dē na ngara ta da oka'e. Ayɔɔ'e dē? Waako anza dē mati atī'bē mī vīdī ta yaga ako'do mo na ti'da, ¹⁹ ga kō'du anza dē ti'bē mī di'di mo, mora mī mo, ehe atī'bē zo dagba yaga tēmī ida ra." Mī me'do ne, Yēsu adoro gɔ mo zi zē wakonyo biya ŋbala zi konyo.

²⁰ Mo zo nduwē kiya mo henye, "Ēdi wa mati asi yaga tēmī vīdī ra, ako'do mo na ti'da. ²¹ Tēmī di'di 'ba vīdī atayi kō'du sōsu kyēnyē, rōnyī, wa logo, wa kofo, ndoro, ²² mī kumbē, wa kyēnyē, wa ko'ba, rakīsī, gu kī'dī, ru vīdī yaŋa, da kumbē, rakonza. ²³ Wa biya na kyēnyē nenye'e ayinnī ta dīdī vīdī, ehe o'do mo na ti'da."

Mbara 'ba dakaŋo 'ba Siriya-Ponisiya
(Mt. 15:21-28)

²⁴ Here Yēsu ēnyī i'bē bi, mati kara ra gawo kyedre 'ba Tiyere. Mo ēnyī i'bē ōdu loko ehe omba dē zi vīdī kōlō maako zi yɔɔ zi kiya nēdī ani. Mora mo ɔ'bo dē zi lima na rakoho. ²⁵ Mbara mati wu'jē 'bomo ēdī dakyikyi aba ne, owo kō'du Yēsu, ayi zi mo kandi, alēpi akaŋo ndī mo. ²⁶ Mbara ne ame'do ha Gīrīgī, o'jo mo mī Siriya-Ponisiya. Mo alenze Yēsu zi dakyikyi kore mo yaga ta ra wu'jē ēni.

²⁷ Mora Yēsu aya'ba da me'do iya henye, "Di'diye wakonyo dero dagba zi gisisiye. Anza na laka zi wakonyo 'ba gisisiye koba ku'du mo zi wihiye."
²⁸ Mo aya'ba da me'do zi mo iya henye, "Kyedre, wihī mati alimannī hu tarabiza ne, ēdīnnī kpa koso wakonyo 'ba gisisiye mati ɔso ne konyo."
²⁹ Here Yēsu iya zi mo henye, "Ga kō'du ya'ba nani, i'bē hulēhu liŋɔ, akongo dakyikyi ne i'bē ku yaga ta ra wu'jē 'bēyi ne." ³⁰ Mati mo i'bē liŋɔ, i'ja wu'jē ēni ēdī ako'do da sora, dakyikyi i'bē ku yaga ta ro mo.

Yēsu ako'jo vo mbili kīsī

³¹ Yēsu ēnyī tēmī dakaŋo 'ba Tiyere ani, i'bē nduwē kpuru tēmī Sidoni, kpa zi fōfō 'ba Galilaya. Mo i'bē ōdu mī dakaŋo mati ēdī ako'jo Gawo 'Butē ne. ³² Kya vīdī maako'e ikannī kora vo mbili kīsī, mati ɔ'bo dē zi me'do, zē alenzennī Yēsu zi kala nī kī'dī do mo.

³³ Yēsu oba mo kōlō na kōwɔ ta ra vīdī kayo ne'e, i'dī da wisi kala nī mī mbili kora ne, o'bi oro, ise ndende kora ne gbɔ. ³⁴ Yēsu ongo bi komoriyē alawo na kyembe, iya zi kora ne henye, "Epata!" Kō'du ya'ba aba henye, "Ayēhu riyē." ³⁵ Kandi kora ne ɔ'bo zi kō'du kowo. Mo ame'do kpa kazi riti.

³⁶ Yēsu i'dī kō'du zi vīdī ne'e anza dē zi kō'du ne kiya zi vīdī ma kōlō maako, mora zē nduwē kiya mo. ³⁷ Vīdī biya mati owonnī kō'du ne, ēdinnī na rakaga. Zē iyanni henye, "Hala mo o'do wa biya na laka. Mo i'dī vo mbili kisi zi kō'du kowo, vīdī mati ɔ'bo dē zi me'do kpa ame'do."

8

Yēsu i'dī wakonyo zi vīdī kpulukusowo (Mt. 15:32-39)

¹ Kadra ma agamo aba, vīdī kayo maako'e ēnyī atoto rē nni, ayinnī ga bi kōlō. Mati vīdī anzannī wa mati ɔso aba zi konyo, Yēsu ako'jo vo lō'bō 'bēniye zi nī, iya zi zē henye, ² "Manza dē rakyenyi aba ga kō'du vīdī ne'e, ga kō'du zē ēdinnī ma aba kō'do wota aba, mora yaanya aba wa anza dē zi konyo. ³ Ezē mutu zē liɲo kazi wakonyo ki'dī zi zē, akatēdinnī kazi kyigo ta bi tī'bē, ga kō'du kya maako'e ayinnī ta bi kōwɔ."

⁴ Vo lō'bō 'bomo'e ako'jonnī ho mo iyanni henye, "Ta kila mī da lipi nenye, zi vīdī maako zi tɔ'bo wakonyo ki'ja kyo zi ki'dī zi vīdī nenye'e?"

⁵ Yēsu ako'jo hē zē iya henye, "Ēdiye mangolo'bo aba ndō?" Zē aya'bannī da me'do iyanni henye, "Mangolo'bo ēdi madomoriyō."

⁶ Mo i'dī kō'du zi vīdī ne'e zi limannī dakaŋo. Mo oba mangolo'bo madomoriyō ne'e, o'do owō'dī zi Wiri, owe mī zē, i'dī zi vo lō'bō 'bēniye zi yanya zi vīdī kayo ne'e. Vo lō'bō 'bomo'e o'donnī gbɔ here. ⁷ Zē ēdinnī kpa kyenze sisiye aba. Yēsu o'do owō'dī ga kō'du ma nenye'e, ayada zi vo lō'bō'e zi kyenze ne'e yanya mo kpa. ⁸ Vīdī biya mati onyonnī, ɔvonnī. Here vo lō'bō obannī kɔso mo mati ɔso ne, бага madomoriyō ndondo. ⁹ Vīdī ne ēdinnī ani kaa kpulukusowo here. Here Yēsu utu vīdī ne'e liɲo, ¹⁰ ehe kandi ēkyinnī mī tōɲbō vo lō'bō 'bēni ēti, i'bēnnī gbɔ mī dakaŋo 'ba Dalamonota.

Farasi ako'jonnī ha Yēsu ga kō'du koro (Mt. 16:1-4)

¹¹ Here kya 'ba Farasiye ayinnī zi Yēsu, ayetonnī hē nni wasa mo aba. Zē ombannī zi Yēsu yonzɔ, here ako'jonnī ho mo zi kō'du koro kō'do zi yada mo ayi kazi Wiri. ¹² Yēsu oto lawo na konda, iya henye, "Kō'du a'di vīdī mī kō'do ma ndenye ne, ako'jonnī kō'du ga kō'du koro? E'e, mayada zi ye tīnyō, anza zi kō'du mahere ne, zi ki'dī zi vīdī nenye'e." ¹³ Mo ila zē, ehe ēkyi mī tōɲbō, umu gbɔ kyēti 'ba fōfō.

Langa 'ba Farasiye ehe 'ba Heroda (Mt. 16:5-12)

¹⁴ Here vo lō'bō'e kō'du ōlu tēmī zē zi koba mangolo'bo kyo, ēdi nje mangolo'bo kōlō zē eti mī tōɲbō. ¹⁵ Yēsu iya zi zē henye, "Ongɔ'e re 'e laka kazi langa 'ba Farasi ne'e ehe langa 'ba Heroda." ¹⁶ Zē ayetonnī ame'do na ga rē nni, "Mo iya kō'du ne ga kō'du danza dē mangolo'bo ako aba."

¹⁷ Yēsu ayolo kō'du a'di ēdinnī ame'do go mo, ako'jo hē zē, "Kō'du a'di ēdiye ame'do ga kō'du mangolo'bo anza dē? Ayolo'e dē gba? Di'diye na kyēndi? ¹⁸ Ēdiye komo'e aba ɔ'bo'e dē zi bi kongɔ? Ēdiye mbili aba ɔ'bo'e dē zi kō'du kowo? ɔ'bo'e kō'du sōsu dē? ¹⁹ Mati mowe mangolo'bo muyi

kö'du zi vidí kpulukumuyí ne'e, бага эдi ndö na koso mati akö'du'e?" Zë aya'banní da me'do, iyanní henye, "Butë dömoriyö." ²⁰ Mora Yësu iya henye, "Mati mowe mangö'bo madömoriyö zi vidí kpulukusowö ne'e, бага эдi ndö na koso mati akö'du'e?" Zë aya'banní da me'do, iyanní henye, "Modömoriyö." ²¹ Mo ako'jo hë zë iya henye, "Mora gba kö'du ne ayi dë de 'e?"

Yësu ako'jo kora vo komoköndu mi Beteseyida

²² Mati zë okonní mi Beteseyida, vidí maako'e ikanní kora vo komoköndu maako zi Yësu, alenzenni mo zi rö mo kise. ²³ Yësu iri kala kora vo komoköndu ne, akoko mo, yaga tēmi lijö. Tapēti mati o'bi oro komo mo ne, Yësu i'di kala ni dö mo, ako'jo ho mo, "Atö'bo waako kongö?" ²⁴ Here kora ne ongo bi ri'yë, iya henye, "Oo, mö'bo vidí kongö, mora zë alayanni kaa kaga ra edinni alasi." ²⁵ Yësu i'di kala ni kpa löhu da komo kora ne. Here kora ne obe komo ni kyedre. Komo mo ako'jo rē ni, mo o'bo gbo zi wasisi kongö biya na laka. ²⁶ Yësu iya zi mo, "I'bë lijö, i'bë dë mi gawo."

*Petero iya Yësu Korisito ra
(Mt. 16:13-20; Lk. 9:18-21)*

²⁷ Yësu ënyi vo lö'bö 'bēni eti, i'bēnni mi gawo 'ba Kasariya Filipino. Mati eti ati'bēnni ta da gēri ne, Yësu ako'jo hë zë iya henye, "Ayada'e zi ma, vidí edinni akiya ma eyi?" ²⁸ Here zë aya'banní da me'do iyanní henye, "Maako'e iyanní yi Yowani Bapatisi ra, maako'e iyanní yi Eliya ra, agamo'e iyanní yi kölö tēmi kutë 'ba Nēbi ne'e." ²⁹ Mo ako'jo hë zë, "Mora 'e 'be'e? Iya 'be'e ma eyi?" Petero ënyi aya'ba dö mo iya henye, "Yi Korisito ra." ³⁰ Here Yësu i'di kö'du zi zë, iya henye, "Ayada'e kö'du ma dë zi vidí kölö maako."

*Yësu ame'do ga kö'du koli 'bēni
(Mt. 16:21-28; Lk. 9:22-27)*

³¹ Here Yësu ayeto vo lö'bö 'bēniye yandi, Wisi a vidí atēdi riti kyedre aba, ehe vidí kyedre, kyedre 'ba vo karasa'e, vo komoyandi 'ba kö'du ki'diye akombanní mo dë. Aki'dinní mo zi kofo, mora kö'do da wota aba, mo atēnyi na didi. ³² Yësu ayada kö'du mati ako'do rē ni ne biya zi zë. Here Petero oba mo tisi da kapa, ehe mo iya zi mo kö'du 'bomo ne eme dë.

³³ Mora here Yësu opi rē ni kpo, ongo bi da vo lö'bö 'bēniye ehe mo iya zi Petero henye, "Ënyi 'de ta ra ma karani Satani. Kö'du sösu 'bēyi ne ayi dë kazi Wiri, 'ba vidí ra." ³⁴ Mora Yësu ako'jo vidí kayo ne'e vo lö'bö 'bēniye eti zi ni, ayada zi zë henye, "Ëzë vidí maako omba zi tayi ma aba, kö'du mo mölu ta dö mo, münjē taka 'bēni, ma lö'bö ga ma. ³⁵ Vidí mati omba zi didi ni yomo, akayölu. Mora vidí mati ayölu didi ni ku ga kö'du ma, ehe ga kö'du laka 'ba Wiri, akayömo. ³⁶ Ëzë vidí maako i'ja wasisi biya mi damöku ne, mora mo ayölu lawo ni, anza dë na laka zi mo. ³⁷ Waako atanza dë zi mo zi tö'bo zi kutrē lawo ni aba. ³⁸ Ëzë vidí maako eti na komokaya ta ra ma, ehe kö'du yandi 'bama mi damöku kyēnyē ne, Wisi a Vidí atēdi na komokaya ta rö mo, ezë mo ayi mi bikanyi 'ba 'Bu ni malayika laka eti."

9

*Yësu opi rē ni
(Mt. 17:1-13; Lk. 9:28-36)*

¹ Yēsu iya zi zē henye, “Mayada zi ye tinyō damōku 'ba Wiri atayi, aki'ja'e maako'e gba oli ye dē.”

² Tapētī ko'do modaka aba, Yēsu oba Petero, Yemisi, ehe Yowani, i'bēnni da dōku konda riyē. Ani zē na bi dē nni. Mati ēdinni nduwē bi kongō, rakopi ayi zi Yēsu, ³ ehe bōngō 'bōmo ēdi atanyi na kanyi, na kanyi ndra ta da vidī ako mī dakaŋo nenyē ato'bo kaka mo here. ⁴ Here vo lō'bo wota ne'e ongōnni Eliya ehe Mosa ēdinni ame'do Yēsu eti.

⁵ Petero ame'do zi Yēsu, “Vo komoyandi, hala ēdi na laka zi ze tēdi kinye. Da kuvō ze loko wota, kōlō zi yī, kōlō zi Mosa ehe kōlō zi Eliya.” ⁶ Mo oka nni eti na tere, mo ayolo dē na kiya a'di. ⁷ Here foli alaya ayōfu zē galili nī aba, gu ayi tēmi foli, “Nenyē wisi ama ra.” ⁸ Zē ongōnni bi kandi gbō, mora 'de ongōnni vidī ma kōlō ako dē, nje Yēsu zē eti.

⁹ Mati zē asinnī ku akaŋo ta da dōku, Yēsu ise go mo zi zē, “Wa mati ongō'e ne, ayada'e dē zi vidī ma kōlō maako, le ezē Wisi a Vidī ēnyī ku tēmi koli.” ¹⁰ Zē owōnni kō'du kise 'bōmo ne, mora tēmi kutē zē ayetonni ame'do na ga rē nī ga kō'du ne, “A'di ra 'bēni tēnyī tēmi koli?” ¹¹ Zē ako'jonnī ha Yēsu iyanni henye, “Kō'du a'di vo komoyandi 'ba vo kō'du ki'diye iyanni Eliya ra atayi dagba?” ¹² Kō'du ya'ba 'bōmo ēdi henye, “Eliya ra tinyō ēdi atayi dagba zi wasisi kō'jo nzo. Mora kō'du a'di Buku 'ba Wiri iya nenyē, Wisi 'ba Vidī aki'ja riti ndra, ehe akomba mo dē? ¹³ Mayada zi ye hala Eliya ayi ku nzo, ehe vidī o'dōnni mo kaa zē ombanni, kaa mati Buku iya kō'du ga kō'du mo.”

*Yēsu ako'jo wisi kora dakyikyī aba
(Mt. 17:4-21; Lk. 9:37-43a)*

¹⁴ Mati zē adroko rē nni koso vo lō'bo eti, ongōnni vidī kayo kpo ta rē nī ehe vo komoyandi 'ba vo kō'du ki'diye, ēdinni me'do zē eti. ¹⁵ Mati vidī ne'e ongōnni Yēsu, zē rakaga kyedre aba, ahōnni zi mo ehe amētēnni mo.

¹⁶ Yēsu ako'jo ha vo litu 'bēniye iya henye, “A'di ra ēdi me'do'e zē eti ga kō'du mo?” ¹⁷ Kora maako mī kutē vidī kayo ne'e aya'ba da me'do henye, “Vo komoyandi, mika wisi ama zi yī, ga kō'du mo ēdi dakyikyī aba mī nī, o'bo dē zi me'do. ¹⁸ Ezē dakyikyī ne ēnyī ku mo ko'do, umē mo akaŋo, amo aba hē nī, hē nī konyo aba, atēdi seserese. Mako'jo ha vo lō'bo 'bēniye zi dakyikyī ne kore mo yaga, mora zē o'bōnni dē.”

¹⁹ Yēsu iya zi zē henye, “E vidī oma'e dē. Hala ma kalima 'diri eti? Hala matēdi 'diri nduwē na mikuku? Ika wisi ne zi ma.” ²⁰ Ikanni mo zi Yēsu. Kandi mati dakyikyī ne ongō Yēsu, umē wisi ne tese aba, here mo alō'bo akaŋo, alulu gbō amo aba hē nī. ²¹ Yēsu ako'jo ha 'bu mo iya henye, “Mo ēdi here ne, ndala aba?” Mo aya'ba iya henye, “Kyerē mo gba na wisi tisi. ²² Da kyō dakyikyī ne ēdi yōnzo zi mo kofo, mo kumē aba mī wa'do ehe mī wini. Asōsu kō'du ga kō'du ze, akonyi ze, ezē akato'bo.” ²³ Yēsu alēzē iya henye, “Iya 'Ezē mo'bo'e; Wa biya akyigō dē zi vidī mati ēdi koma aba.” ²⁴ Here kandi 'bu mo ēnyī udu riyē, “Mēdi koma aba, mora anza dē kyō. Akonyi ma zi tēdi mo aba kyō.”

²⁵ Here Yēsu ayolo vidī kayo ne'e ēdinni ku tayi kara rē nī, here mo i'di kō'du zi dakyikyī ne. Mo iya henye, “Dakyikyī mati mbili kisi ehe ma ngulu aba, mī'di kō'du zi yī tasi yaga ta ra wisi ne, ehe ōdu dekke mī mo lōhu.”

²⁶ Here dakyikyī ne udu, umē wisi ne tese aba na kyigō, asi gbō yaga. Wisi ne ongō bi kaa yōku vidī, vidī biya na kōlō kōlō iyanni henye, “Mo oli ku.”

²⁷ Yēsu oba wisi ne kala nī aba, akonyi mo zi tēnyī, mo o'ro gbō riyē.

²⁸ Tapèti Yèsu mati ödu loko, vo lö'bö 'bomo'e ako'jonnì hõ mo mati zè na ga rë nnì, "Kö'du a'di dö'bö dè dakyikyì kore gõ mo yaga?" ²⁹ Yèsu aya'ba da me'do iya henye, "Nje mötu ra atö'bö kyinè nenyè kore mo yaga, waako ö'bö dè."

Yèsu ame'do kö'du koli 'bèni löhu
(Mt. 17:22-23; Lk. 9:43b-45)

³⁰ Here Yèsu vo lö'bö 'bèni èti ilannì bi nani i'bènnì nduwè kpuru tèmi Galilaya. Yèsu omba dè zi vidì kölö maako zi yõlo nèdì kila, ³¹ ga kö'du mo èdì vo lö'bö 'bèni ye yandi mo. Mo iya henye, "Wisi a Vidì akì'dì zi vidì maako'e, zè akofonnì mo. Kö'do da wota aba yaa, mo akaliro na didì."

³² Mora zè ayõlõnnì mì kö'du yandi ne dè, zè na tere ta bi hõ mo ko'jo.

Èyì ra 'bèni na kyedre?
(Mt. 18:1-5; Lk. 9:46-48)

³³ Here zè ayinnì Kapanamo. Tapèti tì'bè 'bèzè loko, Yèsu ako'jo ha vo litu 'bèniye, "Èdiye ame'do da ga gèrì ne ga kö'du a'di?" ³⁴ Mora zè aya'bannì da me'do dè zi mo, ga kö'du da ga gèrì ne zè èdinnì ame'do na ga rë nnì, èyì ra 'bèni kyedre.

³⁵ Yèsu alima akaño, ako'jo vo litu 'butè dömoriyö ne'e, iya zi zè henye, "Mo mati omba zi tédì dagba, maya'ba rë nì hulèhu ta da vidì biya, mo mèdì na vo litu zi vidì biya." ³⁶ Here mo ìrì wisi kora ì'dì mo atõõ da komo zè. Mo ì'dì kala nì kpo ta rõ mo, iya zi zè henye, ³⁷ "Vidì mati ìrì wisi ma kölö tèmi gisisi nenyè'e kalakyedre aba mì ru ma, mo ìrì ma kalakyedre aba. Vidì mati ìrì ma kalakyedre aba, ìrì dè nje ma kalakyedre aba, mora mo mati utu ma ne kpa."

Vidì mati kö'du kö'do 'bomo anza dè

Na kyënyè zi ze, mo 'beze
(Lk. 9:49-50)

³⁸ Here Yowani iya zi mo henye, "Vo komoyandi, dongõ kora maako èdì dakyikyì kore mo ru yì aba, dayada ze zi mo zi kila, ga kö'du mo anza dè mì gboko 'beze." ³⁹ Yèsu ayada zi zè henye, "Ayõnzõ'e mo döõ dè, ga kö'du vidì kölö maako mati èdì kö'du koro kö'do mì ru ma, akatõ'bö dè kandi tapèti mo kö'du kyënyè kiya ru ma aba. ⁴⁰ Ga kö'du vidì mati kö'du kö'do 'bomo anza dè na kyënyè zi ze, mo 'beze. ⁴¹ Miya zi ye tnyö henye, vidì maako mati ì'dì wini zi ye kuwè ga kö'du'e 'bama, akì'ja biriti rë nì."

Kö'du kyënyè yõnzõ
(Mt. 18:6-9; Lk. 17:1-12)

⁴² "Èzè vidì ma o'dõ kö'du zi wisi tisi ma kölö nenyè'e zi kö'du kyënyè kö'dõ mati oma mì ma, atèdì na laka zi vidì nani zi tédì yitõ kyedre kida aba kpo ta gu nì ehe ku'du mo mì ranga. ⁴³⁻⁴⁴ Here èzè kala yì o'dõ yì zi kö'du kyënyè kö'dõ, ikye yaga. Èdì na laka zi yì lima kazi kala, ta da kala sesi mo 'dõ riyö tì'bè mo aba mì gehena mati inde rë nì dè. ⁴⁵⁻⁴⁶ Èzè ndì yì o'dõ yì zi kö'du kyënyè kö'dõ, ikye yaga. Èdì na laka zi yì lima kazi ndì, ta da ndì sesi mo 'dõ riyö tì'bè mo aba mì gehena mati inde rë nì dè. ⁴⁷ Èzè komo yì o'dõ yì zi kö'du kyënyè kö'dõ, oba yaga. Èdì na laka zi yì tõdu Damõku 'ba Wìrì komo kölö aba, ta da komo sesi mo 'dõ riyö tì'bè mo aba mì gehena, ⁴⁸ mati 'kuru oli dè, ehe wa'do inde rë nì dè."

⁴⁹ "Vidì na kölö kölö akako'jo wa'do aba kaa wakumu èdì ako'jo yõ'dõ aba. ⁵⁰ Yõ'dõ èdì laka, mora èzè ayaña yõkõ nì ku, hala atõ'bö kö'dõ zi

yɔkɔ löhu? Èdiye yɔ'dɔ 'ba aboka aba mī kutë'e, ehe alima'e mī rakyëyi oka ma kölö maako aba."

10

Yësu ayandi kö'du 'ba mbara yëyi
(Mt. 19:1-12; Lk. 16:18)

¹ Here Yësu ila bi nani, ënyi i'bë mī dakaŋo 'ba Yudiya, ehe umu da ranga 'ba Yeredene. Vidi ayinnī na kayo zi mo löhu, mo ayandi zë kaa mati mo ëdi 'duwī ako'dɔ. ² Here kya 'ba Farasiye ayinnī zi mo, ayonzonnī zi mo kuyi. Zë ako'jonnī ho mo iyannī henye, "Ayada te zi ze, kö'du ki'di 'beze akila vidi zi mbara 'bëni yëyi?" ³ Yësu aya'ba dɔ mo tëmī kö'du ko'jo iya henye, "Kö'du ki'di a'di ra Mosa i'di zi ye?" ⁴ Da kö'du ya'ba 'bëzë ëdi henye, "Mosa i'di dangölö zi vidi waraga 'ba rayëyi yöru, ehe kore mbara 'bëni 'de."

⁵ Yësu iya zi zë henye, "Mosa ayöru kö'du ki'di ne here zi ye, ga kö'du de 'e na kyigɔ zi yandi. ⁶ Mora biyeto aba, mī kadra nani mati bi o'dɔ rë nī, Wirī i'di kora mbara aba. ⁷ Mora ga kö'du nenye, kora akila 'bu nī ma nī, aba akadroko rë nni mbara 'bëni aba, ⁸ ehe zë riyö ne, ata'bannī na wa kölö. ⁹ Inye'e dë wa mati Wirī adroko ku bi kölö ne."

¹⁰ Mati zë a'bannī löhu hulëhu loko, vo lö'bö'e ako'jonnī ha Yësu ga kö'du ne. ¹¹ Here mo iya zi zë henye, "Kora mati ayëyi mbara 'bëni ehe oze mbara vere, mo o'dɔ ndoro ta da mbara 'bëni. ¹² Mī ga gëri kölö ne, mbara mati ayëyi kora 'bëni, ehe oze kora vere, ne o'dɔ ndoro."

Yësu i'di ya'da zi gisisiye
(Mt. 19:13-15; Lk. 18:15-17)

¹³ Here kya vidi maako'e ikannī gisisiye zi Yësu, ga kö'du zi mo kala nī ki'di dë zë, mora vo lö'bö'e amonnī vidi ne ëti. ¹⁴ Mati Yësu ayolo kö'du nenye, mo na kamo ehe iya zi vo lö'bö 'bëniye henye, "Ila'e gisisiye 'bayinnī zī ma, ayata'e zë dë, ga kö'du damöku 'ba Wirī ne ëdi kö'du zë kaa ma nenye'e. ¹⁵ Miya zi ye henye, mo mati iri damöku 'ba Wirī dë kaa wisi tisi, ödu dë mī mo." ¹⁶ Here mo iri gisisiye hu förö nī, i'di kala nī dë zë, ehe i'di ya'da zi zë.

Kora vo wakayo
(Mt. 19:16-30; Lk. 18:18-30)

¹⁷ Mora kaa Yësu ayeto ku da gëri 'bëni löhu, kora maako aho aldro da komo mo, ako'jo ho mo iya henye, "Vo komoyandi laka, mako'dɔ a'di zi ma didi ma nburu ki'ja?" ¹⁸ Yësu ako'jo ho mo iya henye, "Kö'du a'di ako'jo ma na laka? Vidi maako anza na laka, nje kölö Wirī. ¹⁹ Ayolo kö'du ki'di ne'e ku. Ofo vidi dë, o'dɔ ndoro dë, alogo dë, asusu vidi maako dë na ndondɔ, o'ba vidi dë, ɔwo 'bu yi ma yi aba."

²⁰ Kora ne iya henye, "Vo komoyandi, kyere ma gba na obi, mowo kö'du ki'di ne biya." ²¹ Here Yësu ongo bi mbiyi dɔ mo lövo aba, iya henye, "O'dɔ wa kölö dë gba. I'bë, ogo wa mati ëdi mo aba ne biya, i'di kahi mo zi vo leriye, atëdi wa aba kyɔ komoriyë, ayi alö'bö ga ndi ma."

²² Mati kora ne owo kö'du ne, biköndu apere rë nī ta komo mo, ehe i'bë 'de na rasösu, ga kö'du mo na vo wakayo. ²³ Yësu ongo bi kpo da vo lö'bö 'bëniye, iya zi zë henye, "Atëdi na kyigɔ zi vidi 'ba wakayo aba zi tödu mī damöku 'ba Wirī."

²⁴ Mora here, vo lö'bö'e na rakaga mī me'do ne. Mora Yësu i'bë nduwe kiya mo aba henye, "Gisi ama'e, ëdi na kyigɔ zi tödu damöku 'ba Wirī."

²⁵ Atēdi na kyigo ndra zi vidī 'ba wakayo aba zi tödu mi damöku 'ba Wirī, ta da jemele zi tī'bē kpuru ta komo wogo 'ba ibira.” ²⁶ Mora here ne, vo lö'bō'e rakaga aba ndra, ako'jonnī oka maako, “Mora here ne, ēyi ra atō'bo yomō?” ²⁷ Yēsu ongō bi mbiyi dē zē, aya'ba dō mo henye, “Nenye wa mati vidī o'bo dē ko'dō mo, mora anza dē na kyigo zi Wirī. Wirī atō'bo wasisi ko'dō mo biya.”

²⁸ Here Petero ame'do riyē, “Ongō te, dila wasisi ku biya, da'ba dalō'bō ku gē yi.” ²⁹ Yēsu alēzē o, iya zi zē henye, “Mayada zi ye henye, vidī maako mo ila liṅ, mandere öndu'e, mandere ēmiye, mandere ma'e, mandere 'bu'e, mandere gisisiye mandere yaka'e, ga kö'du ma, ehe ga kö'du yöyö laka, ³⁰ mo aki'ja ndra mi ko'do ma ndenye ne. Mo aki'ja loko lami da kyō, öndu'e, ēmiye, ma'e, gisisiye, yaka'e, ehe riti kpa. Mi ko'do mati atayi ne, mo aki'ja didi ṅburu. ³¹ Mora vidī kyō mati dagba ne, atēdinni hulēhu, ehe vidī kyō mati hulēhu ne, atēdinni dagba.”

Yēsu ame'do kö'du koli 'bēni
(Mt. 20:17-19; Lk. 18:31-34)

³² Yēsu vo lö'bō 'bēni eti, yaanya aba ēdinni ku da ga gēri mati i'bē le mi Yerusalema. Yēsu ēdi ati'bē dagba komo vo lö'bō'e. Zē ndo na rakaga. Vidī mati alō'bō 'bēni hulēhu ne, na tere. Da kölö löhu Yēsu oba vo litu 'butē dōmoriyō ne'e dakapa, ame'do kö'du wa mati ako'dō rē ni zi ni. Mo iya zi zē henye, ³³ “Owo'e te, dēdi tī'bē'e le mi Yerusalema, ani Wisi a Vidī aki'di zi kyedre 'ba vo karasa'e ehe vo komoyandi 'ba kö'du ki'diye. Zē akombanni da kö'du zi mo kofo, aki'di mo zi vo leze'e, ³⁴ mati ako'dōnni wari rō mo, ko'binni oro rō mo, aku'bōnni hu mo, ehe akofonni mo. Mora ko'do da wota aba, mo atēnyi na didi.”

Kö'du 'ba Yemisi nni Yowani aba
(Mt. 20:20-28)

³⁵ Here Yemisi nni Yowani aba zē gisi 'ba Zebedeyo, ayinni zi Yēsu, iyanni henye, “Vo komoyandi, waako ēdi ani domba zi yi ko'dō mo zi ze.” ³⁶ Yēsu ako'jo hē zē iyanni henye, “A'di ra here?” ³⁷ Zē aya'banni da me'do iya henye, “Ēzē alima ku da kyiti 'ba bikanyi kyedre 'ba damöku 'bēyi, domba yi zi kila ze lima yi aba, ma kölö da kala yi ma tiri, ehe ma kölö da kala yi ma gali.”

³⁸ Yēsu iya zi zē henye, “Ayolo'e dē, a'di ra ēdiye kö'du ko'jo gō mo. Akato'bo'e köfō 'ba riti mati makuwē ne? Akato'bo'e bapatisi tēmi gēri mati abapatisi ma?” ³⁹ Aya'banni da me'do henye, “Dakato'bo.” Yēsu iya zi zē henye, “Akuwē'e köfō mati makuwē, ehe akabapatisiye tēmi gēri mati abapatisi ma. ⁴⁰ Mora mo'bo dē zi vidī maako kinzi, ēyi ra akalima da kala ma ma tiri, ehe da kala ma ma gali. Wirī ra aki'di bi nenye'e zi zē mati mo ako'jo ga kö'du zē.”

⁴¹ Mati kya 'ba vo litu'e 'butē owonni kö'du ne, zē na kamo kazi Yemisi Yowani aba. ⁴² Here Yēsu ako'jo zē biya zi ni ga bi kölö, iya zi zē henye, “Ayolo'e ku here, yere 'ba vo leze'e ēdinni yere kyigo'e kalakonda aba. ⁴³ Nenye anza dē gēri mati ēdi mi kut'e. Ēzē vidī ma kölö tēmiye omba zi ni tēdi na kyedre, mo mēdi na vo kalima zi oka'e, ⁴⁴ ehe vidī ma kölö tēmiye omba zi ni tēdi dagba, mo mēdi na vo kalima zi oka'e biya. ⁴⁵ Here Wisi 'ba Vidī ayi dē zi vidīye loo ko'do zi mo, mo ra ayi zi ko'do, ehe zi didi ni ki'di zi vidī kayo yomō.”

Yēsu ako'jo vo komoköndu Baratamoya
(Mt. 20:29-34; Lk. 18:35-43)

⁴⁶ Here zë ayinnì mī Yerikō. Mati Yēsu ila gawo vo lō'bo 'bēniye ēti ehe vidī kayo ēti, vo komokōndu ru mo Baratamoya, Wisi 'ba Tomasi, ēdī alima da kapa gērī. ⁴⁷ Mati mo owo henye Yēsu 'ba Nazereta ra, mo ayeto hē nī gbōgbō, “Yēsu Wisi 'ba Dawidi akōnyi ma.” ⁴⁸ Vidī kayo ne'e ēnyinnī mo aba na kamo, iyannī zi mo zi lima ti. Mora mo agbōgbō hē nī gbō ndra riyē, “Wisi 'ba Dawidi akōnyi ma.”

⁴⁹ Here Yēsu ɔɔ, iya henye, “Ako'jo mo.” Here zë ako'jonnī kora vo komokōndu ne gbō. Zë iyannī henye, “Ēdī rakyenyi aba, ēnyī riyē, mo ēdī yī ko'jo.” ⁵⁰ Mo umē bōngō 'bēni 'de, ofu riyē, ayi zi Yēsu. ⁵¹ Yēsu ako'jo hō mo, “A'di ra omba zi ma zi ko'do zi yī?” Kora vo komokōndu ne, aya'ba da me'do henye, “Vo komoyandi, momba zi bi kongō lōhu.” ⁵² Yēsu iya zi mo, “Ī'bē, kō'du koma 'bēyi ako'jo yī ku.” Kandi mo ɔ'bo zi bi kongō, alō'bo gbō ga Yēsu da gērī.

11

Yēsu ōdu mī Yerusalema

(Mt. 21:1-11; Lk. 19:28-40; Yo. 12:12-19)

¹ Mati zë ēdinnī ku tōko Yerusalema, kara ra gawo 'ba Betehege ehe Beteniya, zë ayinnī da Dōku 'ba Olivo. Yēsu utu vo lō'bo 'bēniye riyō dagba kō'du zi wa maako kō'do. ² Yēsu iya zi vo lō'bo'e henye, “Ī'bē'e zi daliŋo mati ēdī dagba komo'e. Ēzē kandi ɔko'e ku ani, aki'ja'e wisi makakya na kida aho dē gba dō mo, inga'e, ika'e kinye. ³ Ēzē vidī maako ako'jo he'e kō'du a'di ēdiye mokakya ne koba go mo, ayada'e zi mo Yere ra omba, mo akaya'ba hulēhu kandi.”

⁴ Here zë ĩ'bēnnī, ĩ'jannī wisi makakya yaga da ga gērī, na kida kara ha loko. Mati zë ēdinnī akinga, ⁵ kya 'ba vidī mati ēdinnī atɔɔ dakapa ne, ako'jonnī hē zë henye, “Ēdiye a'di kō'do here? Kō'du a'di ēdiye makakya ne kinga go mo?” ⁶ Here zë aya'bannī da me'do kaa mati Yēsu ayada zi zë, here vidī ne'e ilannī zë gbō atī'bē. ⁷ Zë ikannī makakya ne zi Yēsu, umēnnī bōngō 'bēnnī da ngōtu ne, Yēsu ēkyī gbō dō mo. ⁸ Vidī kayo o'bannī bōngō 'bēnnī da ga gērī, mora agamo'e ikye 'bēnnī mbila kaga mati mī yaka ne, o'bannī da ga gērī. ⁹ Here vidī mati ēdinnī dagba ne, ehe vidī mati alō'bo 'bēnnī hulēhu ne, ayeto hē nnī gbōgbō,

“Wayeto zi Wiri,

Wiri mī'dī ya'da zi mo mati ayi mī ru 'ba Yere.

¹⁰ Wiri mī'dī ya'da zi damōku 'ba Yere Dawidi 'bu ze, mati ēdī atayi ne.

Wayeto zi Wiri.”

¹¹ Mati Yēsu ōdu mī Yerusalema, ĩ'bē mī yēkēlu, ongō bi kpo ta da wasisi ne, mo ĩ'bē vo litu ma 'butē domoriyō ne ēti mī Beteniya kō'du kadra anza dekpe.

Yēsu asēnē kaga kyēlu

(Mt. 21:18-19)

¹² Mī kō'do ma ta go mo zë ēdinnī ata'ba hulēhu tēmī Beteniya, Yēsu na o'bo. ¹³ Mo ongō kaga kyēlu ta bi kowō ayōfu dō mo mbili yēyū aba. Here mo ĩ'bē akongō kōdō na katō'bo ki'ja kōlō dō mo. Mora mati mo ayi zi mo ani, mo ĩ'ja nje mbili yēyū, ga kō'du anza kadra ma laka 'ba kyēlu zi tōvu. ¹⁴ Yēsu iya zi kaga kyēlu ne henye, “Vidī kōlō maako onyo kōlō dekpe kazi yī lōhu.”

*Yēsu i'bě mī yēkēlu**(Mt. 21:12-17; Lk. 9:45-48; Yo. 2:13-22)*

¹⁵ Mati okōnni mī Yerusalema, Yēsu i'bě ödu mī yēkēlu, ayeto vīdī mati ēdīnni wakogo ne kore mo biya yaga. Mo adu'du tarabiza 'ba vīdī mati ēdīnni kōhi kutrē, ehe gba'da 'ba vīdī mati ēdīnni atu'bu kogo ne kaŋo.

¹⁶ Mo omba dē zi vīdī kōlō maako kumbē wa maako kpuru tasi mo aba yaga tēmi yēkēlu. ¹⁷ Here mo ayandi vīdiye iya henye, “Ēdī na yōru Wīrī iya henye, ‘Yēkēlu 'bama ne akako'jo loko 'ba mōtu zi tu'dē'e biya,’ mora ofō'e ku na bi 'ba rakoho 'ba vo logo'e.”

¹⁸ Kyedre 'ba vo karasa, ehe vo komoyandi 'ba kō'du kī'diye owonni kō'du ne here, ayetonni gēri maako koma zi Yēsu kofō. Zē na tere kazi mo, ga kō'du vīdī kayo ne'e biya na rakaga tēmi kō'du yandi 'bomo. ¹⁹ Mati hutaga oko, Yēsu vo litu 'bēni ēti, i'bēnni 'de tēmi gawo nani.

*Kō'du yolo ta ra kaga kyēlu**(Mt. 21:20-22)*

²⁰ Mī da mīndō vere 'do ŋbo, zē ēdīnni ati'bě ta da gēri, ongōnni kaga kyēlu ne, oli ku ta riye le ngara'da nī aba akaŋo. ²¹ Petero asōsu kō'du mati o'do rē nī ne, ehe iya zi Yēsu henye, “Ongo te, vo komoyandi, kaga kyēlu mati asēnē ne, oli ku.” ²² Yēsu aya'ba do mo zi zē iya henye, “Ēdiye kō'du koma aba mī Wīrī. ²³ Miya tūnyō zi ye henye, mo mati ayada kō'du zi lutu nenye tēnyī riye ehe rē nī kumē mī ranga, do mo anza dē jiri jiri, mora oma mī kō'du mati mo iya ne, ako'do rē nī zi mo. ²⁴ Ga kō'du ne mayada zi ye, zē amōtu'e, ehe ako'jo'e kō'du wa, oma aki'ja, aki'di wa mati ako'jo kō'du go mo. ²⁵⁻²⁶ Ēzē o'ro riye amōtu, ila kō'du sisi mati iri ra vīdī maako, here 'Bu yi komoriye akila kō'du kyenyē mati o'do.”

*Kō'du ko'jo kō'du kalakonda 'ba Yēsu**(Mt. 21:23-27; Lk. 20:1-8)*

²⁷ Zē okōnni kpa lōhu mī Yerusalema. Mati Yēsu ēdi alasi mī yēkēlu, kyedre 'ba vo karasa'e, vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'diye, ehe vīdī kyedre'e ayinnī zi mo ²⁸ ako'jonnī ho mo iyanni henye, “Ayada zi ze, kalakonda 'ba a'di ra ēdi kō'du nenye'e ko'do mo aba? Ēyi ra i'di kalakonda ne zi yi?” ²⁹ Yēsu aya'ba do mo zi zē iya henye, “Ma kako'jo he'e nje kō'du ko'jo kōlō aba. Ēzē aya'ba'e da kō'du ko'jo ne ku, makayada zi ye kalakonda 'bēyi ra mēdi kō'du nenye'e ko'do mo aba. ³⁰ Ayada'e zi ma, kalakonda 'ba Yowani mati ēdi vīdī bapatisi mo aba ne ayi ta kila, kazi Wīrī kodo kazi vīdī?”

³¹ Zē ayetonni hē nni wasa na ga rē nni iyanni henye, “Dakiya ze a'di? Ēzē daya'ba'e do mo, diya'e ‘Ayi kazi Wīrī,’ mo akiya henye, ‘Kō'du a'di oma'e dē mī Yowani?’ ³² Mora ēzē diya ‘Ayi kazi vīdī...’” Zē erenni vīdiye ga kō'du vīdī biya na kōlō kōlō omanni mī Yowani, iyanni mo Nēbi ra. ³³ Here da me'do ya'ba 'bēzē zi Yēsu ēdi henye, “Dayolo dē.” Yēsu iya zi zē henye, “Makayada dē zi ye, kalakonda 'ba a'di ra mēdi kō'du nenye'e ko'do mo aba.”

12*Mala 'ba vo loo**(Mt. 21:33-46; Lk. 20:9-19)*

¹ Here Yēsu ame'do zi zē tēmi mala. “Kora maako ēdi ani, isi yaka o'do resi kpo ta ro mo, ako'jo bi zi nyenyo ku'bō do mo, o'ba loko tōro 'ba zi bi kongō. Mo ila yaka ne zi vo loo ko'do'e, i'bě gbo bi yingō. ² Mati kadra 'ba

nyenyo kumu ɔko ku, mo utu vo kalima 'bēni zi vo loo ko'do ne'e, zi kīri kazi zē mī 'bēni tēmi yaka. ³ Here vo loo ne'e irīnni vo litu ne u'bōnni mo, utunni mo hulēhu kazi wa maako. ⁴ Here vo kyeti yaka utu vo kalima ma agamo, vo loo ko'do'e u'bōnni mo do mo, i'dīnni komokaya do mo. ⁵ Vo kyeti yaka utu vo kalima ma agamo, ofonni mo. Mo utu zē kyɔ, ehe zē u'bōnni maako'e, ofonni maako'e.”

⁶ “Kɔso mo kōlō mati ɔso zi kutu, nje gogo wisi 'ba kora ne. Ndundu mo aba biya, mo utu wisi 'bēni zi vo loo'e. Mo iya henye, 'Mayolo ku zē atowōnni wisi ama.’ ⁷ Mora vo loo nenye'e iyanni zi oka maako, 'Nenye wisi 'ba vo yaka ra. Ayiye, dofo'e mo, wasisi 'bomo ne'e, atēdi 'beze.’ ⁸ Here zē irīnni wisi ne, ofonni mo, u'dunni yöku mo yaga tēmi yaka.”

⁹ Yēsu ako'jo kō'du iya henye, “A'di ra vo kyeti yaka ne ako'do? Mo atayi akofo vo loo ne'e, aki'di yaka ne zi vo loo maako'e. ¹⁰ Ako'jo'e kō'du yöru nenye ku.

'Yitō mati vo wa ko'ba'e ombanni dē,
opi rē nī ku na rī'di ma laka.

¹¹ Nenye Yere ra o'do,
ēdi na rakaga zi ze.’”

¹² Here vo dagba 'ba Yuda'e ayōnzōnni zi Yēsu kīri, ga kō'du ze ayōlōnni mo ēdi mala ne yada kō'du 'bēnni. Mora zē na tere kazi vidī kayo ne'e, here zē ilanni mo i'bē gbo.

Kō'du 'ba 'be'bele kopi
(Mt. 22:15-22; Lk. 20:20-26)

¹³ Yaa, zē utunni kya 'ba Farasi maako'e, kya 'ba Heroda'e zi Yēsu kīri kō'du me'do ho mo. ¹⁴ Zē ayinni zi mo iyanni henye, “Vo komoyandi, dayolo ku yi kora mati ēdi kō'du tīnyō ra yada. Vidī maako o'ba yi dē, ga kō'du omba da me'do 'beze dē. Mora ēdi kō'du gēri 'ba Wiri ra yandi tīnyō. Ēdi laka zi 'be'bele kopi zi Yere Siza kodo anza here dē?”

¹⁵ Mora here Yēsu ongo bi kpuru tēmi kō'du yōnzō 'bēzē ne, aya'ba do mo iya henye, “Kō'du a'di ēdiye re 'e ki'di zi ma kuyi? Ika'e kōhi nbiriŋi ne mongo te.” ¹⁶ Zē ikanni zi mo kōlō, mo ako'jo hē zē iya henye, “Komo ēyi ra ru mo aba nenye?” Zē aya'banni, iyanni henye, 'ba Yere Siza ra. ¹⁷ Here Yēsu iya henye, “Laka i'diye zi Yere Siza wa mati 'ba Yere Siza, ehe i'diye zi Wiri wa mati 'ba Wiri.” Zē na rakaga kazi Yēsu.

Kō'du 'ba tēnyī tēmi koli
(Mt. 22:23-33; Lk. 20:27-40)

¹⁸ Here kya Sadeke maako'e mati ēdinni akiya vidī ēnyi dē tēmi koli ne, ayinni zi Yēsu iyanni henye, ¹⁹ “Vo komoyandi, Mosa ayōru kō'du ki'di ne zi ze, iya henye, 'Ēzē kora mati mbara aba oli ila mbara ne kazi wisi, öndu 'ba kora ne moze mbara lu'bē ne ga kō'du zi zē gisisi ko'jo mī ru 'ba öndu mati oli ne.’”

²⁰ “Here gisi öndu'e ēdinni madōmoriyō. Ma kyedre oze mbara ehe oli 'de kazi wisi ko'jo. ²¹ Mora öndu ma riyō mo oze mbara ne, ehe mo oli kpa 'de kazi wisi ko'jo. Kō'du ne o'do rē nī kpa zi öndu ma wota mo. ²² Mora zo zi koso mo ne'e. Gisi öndu madōmoriyō ne'e biya ozenni mbara ne, ehe olinni kazi gisi ko'jo. Ndundu mo aba mbara ne oli gbo. ²³ Yaanya aba, ēzē vidī mati olinni, ēnyinni ku na didi mi kō'do 'ba tēnyī tēmi koli aba, mo atēdi 'bēni na mbara 'bēyi? Zē madōmoriyō ne biya ozenni mo.”

²⁴ Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “Kō'du a'di o'do'e kō'du litē ne go mo? Ēdi ga kō'du ayolo'e dē, a'di ra kō'du yöru iya? Kodo ayolo

we'e kyigo 'ba Wirī dē? ²⁵ Ga kō'du ēzē vīdī mati olinnī ne ēnyīnnī ku na dīdī, atēdīnnī kaa malayika'e komorīyē rakoze anza kpe. ²⁶ Yaanya aba ne ga kō'du 'ba yōku zi tēnyī ne, ako'jo'e dē tēmī Buku mati Mosa ayōru kō'du mōku l'bo? Ēdī na yōru ani, Wirī iya zi Mosa henye, 'Ma Wirī 'ba Abarayama, Wirī 'ba Yisika ehe Wirī 'ba Yakoba.' ²⁷ Mo Wirī 'ba dīdī anza dē 'ba koli. Alitē'e kō'du ku!"

Kō'du kī'dī ma kyedre ndra
(Mt. 22:34-40; Lk. 10:25-28)

²⁸ Here vo komoyandi 'ba kō'du kī'dī ēdī ani, mo owo me'do ne gbɔ. Mo ongo Yēsu i'dī da me'do ya'ba laka zi Sadeke'e, here mo ayi zi mo, kō'du ko'jo aba. "Kō'du kī'dī ma vala ra ēdī na laka ndra, ta dē zē biya?" ²⁹ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, "Ma kōlō ma laka ndra ēdī henye, 'Owo'e kō'du Yiserele, Yere Wirī 'beze nje Yere kōlō. ³⁰ I'dī lɔvɔ Yere Wirī 'bēyī dīdī yī aba biya, lawo yī aba biya, dē yī aba biya, ehe biya kyigo 'bēyī aba.' ³¹ Kō'du kī'dī ma rīyō ma laka ndra ēdī henye, 'O'do lɔvɔ vo halinɔ oka kaa mati o'do lɔvɔ yī.' Kō'du kī'dī ako ndra ta da ma rīyō nenyē'e anza dē."

³² Vo komoyandi 'ba kō'du kī'dī aya'ba dɔ mo zi Yēsu iya henye, "Eme ndō, vo komoyandi. Ēdī tīnyō, kaa mati iya henye Wirī nje kōlō, Wirī maako anza du mo. ³³ Vidī mo'do lɔvɔ Wirī biya dīdī nī aba, dē nī aba biya, ehe biya kyigo 'bēnī aba, mo mo'do lɔvɔ vo halinɔ oka kaa, mati mo o'do lɔvɔ nī. Ēdī na laka zi kō'du kī'dī rīyō nenyē'e towɔ mo ta da ngōtu kī'dī wakumu maako ētī zi Wirī."

³⁴ Mati Yēsu ayɔlɔ hala da kō'du ya'ba 'bēnī ēdī na laka, mo iya zi mo, "Anza dē na kɔwɔ ta ra damōku 'ba Wirī." Ta ga ma ne, vīdī maako i'dī rē nī deke zi ha Yēsu ko'jo.

Kō'du ko'jo ga kō'du 'ba Korisito
(Mt. 24:41-46; Lk. 20:41-44)

³⁵ Mati Yēsu ēdī kō'du yandi mī yēkēlu, mo ako'jo kō'du iya henye, "Hala vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'dīye o'bōnnī akiya henye Korisito atēdī tēmī kozo 'ba Dawidi? ³⁶ Lawo Kōlō Laka i'dī me'do zi Dawidi kiya henye, 'Yere iya zi Yere ama henye, Alima kinye da tīrī ma, le zi ma vo wehe 'bēyīye kī'dī burutu yī.'

³⁷ Dawidi na bi dēnī ako'jo mo 'Yere.' Hala Korisito akato'bo tēdī na kozo a Dawidi?"

Yēsu ayada kō'du kyēnyē 'ba vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'dīye
(Mt. 23:1-36; Lk. 20:45-47)

³⁸ Yēsu nduwē kō'du yandi, ehe vīdī kayo ēdī mbilinnī koze na rakyenyi. Mati mo ayandi zē, mo iya henye, "Andīye re 'e kazi vo komoyandi 'ba vo kō'du kīdī ne'e, o'dōnnī lɔvɔ zi lasi kpo mī bōngɔ konda 'bēnnī ne, zē mētē watowɔ aba mī bi wakogo. ³⁹ Akinzi 'bēnnī kyītī ma kyedre mati ako'jo mī bi 'ba mōtu ne, ehe bi ma laka mī bi 'ba ratɔtɔ. ⁴⁰ I'dīnnī kō'du ko'do 'bēnnī ga kō'du mbara lu'bē ne'e, ehe wēnnī wa 'bēzē logo mo ta linɔ. Here, zē o'do rē nnī zi kongɔ na laka mōtu konda ko'do aba."

Wakī'dī 'ba mbara lu'bē
(Lk. 21:1-4)

⁴¹ Mati Yēsu alima kara ra sōndu kōhi 'ba yēkēlu, mo ēdī vīdī mati ēdīnnī kōhi 'bēnnī kī'dī ne kongɔ mo. Vidī vo wa aba kyɔ, i'dīnnī kōhi kyɔ. ⁴² Mora mbara lu'bē vo leri ayi i'dī tarifa rīyō. ⁴³ Mo ako'jo vo lō'bō 'bēniye bi kōlō,

ehe iya zi zë henye, “Mayada zi ye mbara lu'bë vo leri nenye, i'di waki'di mi söndu ne ndra ta da oka'e biya. ⁴⁴ Vidi mati zë wa aba kyö, i'dinni nje wa mati zë ombanni dë. Mora mo le na vo leri kaa mati mo ëdi ne, i'di 'bëni biya wa mati mo ëdi zi lima rö mo.”

13

Yësu ame'do kö'du 'ba yëkëlu yanja
(Mt. 24:1-2; Lk. 21:1-6)

¹ Mati Yësu ëdi alasi tëmi yëkëlu, vo lö'bö 'bomo iyanni zi mo henye, “Ongö te vo komoyandi, yitö koro a'di ra here, loko ne aba? ² Yësu aya'ba da me'do iya henye, Ongö loko kyedre ne'e ku? Yitö ma kölö maako kinye akatöso dë ga bi ni, gë zë biya na kölö kölö aku'du akaño.” ³ Yaa mati Yësu ëdi alima da Döku 'ba Olivo, kyëti 'ba yëkëlu, mora Petero, Yemisi, Yowani ehe Anderiya ayinni zi mo na bi dë nni. ⁴ Zë iyanni zi mo henye, “Ayada zi ze ndala aba nenye ako'do rë ni, ehe ayada zi ze a'di ra ako'do rë ni zi yada henye kadra mo öko ku ga kö'du zi wasisi ne'e biya zi rë nni ko'do.” ⁵ Yësu iya zi zë henye, “Ëdiye komo ki'di aba, ehe ila'e vidi kölö maako dë zi ye ko'ba. ⁶ Vidi kayo aki'di rë nni me'do ga kö'du ma, akatayi akiyanni henye, ma mo, ehe zë ako'banni vidi kayo. ⁷ Mora here, anza'e dë na riti ëzë owo'e kpöro wehe kara da kapa ehe kö'du yöyö 'ba wehe na köwo. Kö'du nere'e ako'do rë nni, mora anza dë zi kiya henye, ndundu 'ba dakaño ra öko ku. ⁸ Dakaño ako'do wehe oka ma kölö aba, damöku akalëpi da oka maako. Kinzikinzi atëdi ta bi ne biya ehe madöyi atëdi. Wa ne'e atëdinni kaa dagba töö 'ba wisi ko'jo. ⁹ 'E na bi de 'e, ëdiye komo ki'di aba. Akiriye, ehe aku'bö'e bi 'ba vurë. Aku'bö'e mi bi 'ba mötu, atöro'e komo vo daliñ'e, ehe yere'e ga kö'du ma, zi yada kö'du yöyö laka ne zi zë. ¹⁰ Mora dagba kazi ndundu mo töko, kö'du yöyö laka ma yëti zi vidi biya. ¹¹ Èzë iriye, ika bi 'ba vurë, asösu'e dë ga kö'du mati akiya'e. Èzë kadra mo öko ku, iya'e mati i'di zi ye. Ga kö'du me'do mati akame'do'e ne, atanza 'be, atayinni kazi Lawo Kölö Laka. ¹² Öndu'e atënyinni akpa da öndu nniye, ehe aki'dinni zë zi kofö. 'Bu'e atënyinni akpa da gisisi 'bëniye, ehe aki'dinni zë zi kofö. Gisisi ako'donni wehe akpa 'bu nni aba, ehe akomanni gëri zi 'bu nni, ma nni ëti kofö. ¹³ Vidi biya na kölö kölö akoyinniye ga kö'du ma. Mora vidi mati ëdi mi kuku aba, le mi ndundu mo akayömo.”

Tuku kyënyë
(Mt. 24:15-28; Lk. 21:20-24)

¹⁴ “Akongö'e tuku kyedre atöro bi mati mo anza dë zi tedi zi mo (kö'du zi vo ko'jo mo, ayölo na laka mi kö'du nenye a'di). Mora zë mati mi Yudiya, atahonni 'de da lutu'e. ¹⁵ Vidi mati ëdi da loko 'bëni asi dekpe akaño zi wa maako koba mo ni aba. ¹⁶ Vidi mati ëdi yaka i'bë dekpe hulëhu, linjo kö'du böngö 'bëni. ¹⁷ Atëdi na kyënyë mi kadra naniye, zi mbara mati ömönni, ehe zi ma'e mati ëdinni gisi luru aba. ¹⁸ Amötu zi Wirï kazi kö'du nani o'do rë ni mi tona. ¹⁹ Ga kö'du kyënyë 'ba mi ko'do naniye, atëdi köwo na kyënyë ta da mo biya gba damöku ayölo dë biyeto aba, mati Wirï i'di damöku le mi kadra ma yaanya aba. Mora ani kö'du ako atanza dekpe kaa ma ne hulëhu. ²⁰ Mora Yere aya'ba ra watiti mi ko'do naniye, ëzë mo o'do dë here, rö vidi ako ömo dë. Ga kö'du vidi kinzi 'bomo'e, here mo aya'ba ra watiti 'ba ko'do naniye. ²¹ Mora here ëzë vidi kölö maako iya zi yi, Ongö te kinye Korisito ëdi ne, mandere ongö te nani mo ëdi, oma dë mi

mo. ²² Ga kö'du Korisito vo ndondo, ehe nēbi vo ndondo'e akalagannī, zē ako'donni kö'du koro, ehe kö'du rakaga zi vidī ko'ba. Zē ako'donni kö'du ne zi vidī 'ba Wiri mati mo inzi. ²³ Ēdiye na komokandi. Mayada ga kö'du ne ku biya zi ye gba kazi kadra mo tōko."

Tayi 'ba Wisi a Vidī

(Mt. 24:28-31; Lk. 21:25-28)

²⁴ "Mi ko'do tapēti kadra 'ba riti nani, kadra akuyi rē nī na kōndu, yehwe ayani bi dekpe, ²⁵ kyēlu akalēpinni ta komoriyē, ehe kyigo mī ga bi ne'e akore zē ta bi 'bēzē. ²⁶ Mora here, wisi a vidī akalaya ta bi tayi tēmī fōli kyigo bikanyi kyedre aba. ²⁷ Mo akutu malayika'e yaga zi bi sowo 'ba bi golo'bo 'ba dakanjo ne zi vidī kinzi 'ba Wiri tōto mo ta ndundu 'ba damōku le kapa ma kyamo. ²⁸ Kaga 'ba kyēlu ma yandi kö'du yolo zi ze. Ēzē ngora 'ba kaga kyēlu ne ayi ku na luwē, ehe na 'bōlo, ehe yēyu na kyiyi ne ayeto tövu, akayolo henye omo ku kara. ²⁹ Tēmī gēri kōlō ne, ēzē ongo'e kö'du ne'e ēdī rē nni ko'do, akayolo'e henye, kadra mo ku kara nzo zi rē nī yeto. ³⁰ Asōsu'e henye, kö'du nenye'e biya ako'do rē nni dagba kazi vidī mati ēdinni na didi yaanya aba ne koli biya. ³¹ Komoriyē dakanjo aba akalagannī 'de, mora me'do 'bama alaga dē."

Vidī kōlō maako ayolo ko'do mo mandere kadra mo dē

(Mt. 24:36-44)

³² "Here vidī kōlō maako ayolo dē ndala aba ko'do mo mandere kadra mo akatōko, le malayika 'ba komoriyē'e mandere wisi, nje 'bu ra akayolo. ³³ Ēdiye komo kī'dī tandi aba ga kö'du ayolo'e dē, ndala aba kadra ne atōko. ³⁴ Akatēdi kaa vidī maako ēnyī atī'bē bi yingo, kōwo ta ra liṅo 'bēni, ehe ila vo loo 'bēniye ra na vo ga liṅo kongō. Tapēti mo i'dī zi zē loo 'ba vidī ma kōlō zi ko'do mo, mora tapēti mo ayada kö'du zi vo ha loko kongō, zi tēdi nduwē kongō mo. ³⁵ Ēdiye komokandi aba ga kö'du ayolo'e dē ndala aba vo kyeti liṅo ne atōko. Mandere atēdi hutaga aba, mandere mī kutē yōndo gba kono bi aba mandere bi loso 'ba kadra aba. ³⁶ Ēzē mo ayi truku'du, mī'ja'e dē ako'do. ³⁷ Kö'du mati miya zi yī ne, miya zi ye biya, ēdiye komo kī'dī aba."

14

Kyedre 'ba Yuda'e o'donni yere zi Yēsu kofu

(Mt. 26:1-5; Lk. 22:1-2; Yn. 11:45-53)

¹ Here kadra 'ba kyērē karama 'ba laga 'ba koli ndenye ila ko'do mo ku nje da riyō. Kyērē 'ba mangolo'bo konyo kazi langa go mo. Here kyedre 'ba vo karasa, ehe vo komoyandi 'ba vo kö'du kī'diye, ēdinni gēri koma zi Yēsu kīri na liwo zi kofu mo. ² Zē iyanni henye, "Do'do'e dē mī ko'do 'ba kyērē kazi vidī ēnyinni na koma wehe aba."

Apisi yēni ra Yēsu mī Beteniya

(Mt. 26:6-13; Yn. 12:1-8)

³ Mati Yēsu ēdī mī Beteniya liṅo 'ba Simona, vo mōnyu ne, wakonyo, mbara maako ayi ōdu loko maranji 'ba yēni kēzi ngutru aba kyo mī mo, kogo mo kōhi kyedre aba. Mo ihiya maranji 'ba yēni kēzi ngutru ne, ehe ope da Yēsu. ⁴ Kya 'ba vidī mati ēdinni ani ne, na kamo, ehe iyanni zi oka ma kōlō maako henye, "Kö'du a'di 'bēni zi tēdi yēni kēzi ngutru ne yaṅa go mo? ⁵ Atō'bo kogo mo ndra ta da lamiwota tarifa, ehe kōhi mo zi kī'dī zi vo leriye." Here alimanni gbo di'di mbara ne kile mo. ⁶ Mora Yēsu iya zi zē

henye, “Ila'e mo kutu nī aba. Kō'du a'di ēdiye mī mo kile? Mo o'do kō'du laka teme ne, ga kō'du ma. ⁷ Atēdiye 'duwī vīdī vo leri ētī, ehe ta ga kadra biya omba zi ye zē kōnyi. Mora 'duwī atanza'e dē ma aba. ⁸ Mo o'do wa mati mo akatō'bo. Mo ope yēnī kēzi ngutru ne ra ma zi kō'jo ma dagba ta komo kadra kō'du zi kusu mo.” ⁹ Yaanya aba ne miya zi ye tīnyō, bi mati biya ayētī Bayibolo zi mo mī damōku ne, wa mati mo o'do ne, akayada mī kō'du sōsu kō'du mo.

Yudasi Isikirito omba da kō'du zi Yēsu kogo

(Mt. 26:14-16; Lk. 22:3-6)

¹⁰ Here Yudasi Sikereto mo kōlō tēmī vo litu 'butē dōmoriyō ne, i'bē zi kyedre 'ba vo karasa'e, ga kō'du zi Yēsu susu mo zi zē. ¹¹ Zē na rakyenyi ga kō'du mati mo omba zi kiya kowo, ehe i'dinnī da kō'du zi kōhi kī'dī mo zi mo. Here Yudasi Isikirito ayeto gērī ma laka koma mo zi Yēsu kī'dī mo zi zē. ¹² Mī ko'do dagba 'ba kyērē 'ba mangol'bo konyo kazi langa, ko'do mati tīmēlē 'ba zi konyo ofo ku, Yēsu vo lō'bō'e ako'jonnī hō mo, omba zi ze tī'bē ze zi wakonyo 'ba kyērē ne kō'jo nzo zi bi yī. ¹³ Here Yēsu utu riyō tēmī zē kō'du kise nenyē aba, “I'bē'e mī gawo akandōsi de 'e kora maako ēdī tele wini aba dē nī. Alō'bō'e go mo ¹⁴ mī liṅṅo mati mo ōdu ne, mora iya'e zi vo kyeti liṅṅo ne, henye, vo komoyandi iya henye, 'Loko ma vala ra vo lō'bō 'bama'e, mora ma zi ze wakonyo 'ba kyērē 'ba karama 'ba laga 'ba koli ne, konyo mo 'dōmo?” ¹⁵ Mora mo akayada zi ye loko tōro kyedre, loko ne ēdī ku nzo zi bi ye ako'jō'e wakonyo zi 'beze ani.” ¹⁶ Vo lō'bō ēnyī i'bēnnī mī gawo, ehe i'jannī kō'du ne te kaa mati Yēsu iya zi zē ne, ehe ako'jonnī wakonyo 'ba kyērē 'ba karama 'ba laga 'ba koli gbo. ¹⁷ Hutaga aba, Yēsu ayinnī vo litu 'bēnī ētī. ¹⁸ Mati ēdinnī wakonyo da tarabiza, Yēsu iya zi zē henye, “Mayada zi ye, vidī ma kōlō tēmīye akasusu ma, mati ēdī wakonyo ma aba ne.” ¹⁹ Vo litu'e na rasōsu ehe ayetonnī hō mo ko'jo na kōlō kōlō, “Ma tīnyō manza kō'du aba rē yī.” ²⁰ Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “Atēdī vidī kōlō tēmī ye 'butē dōmoriyō mati usu mangol'bo 'bēnī ma aba mī gbenje ne. ²¹ Wisi a vidī akoli kaa mati Biyibolo iya, ako'do rēni here. Mora atēdī na kyēnyē zi vidī mati asusu mo ne. Atēdī na laka zi vidī ne ēzē gba o'jo mo dē.”

Wakonyo 'ba Yere

(Mt. 26:26-30; Lk. 22:14-20; 1 Kor. 11:23-25)

²² Mati zē ēdinnī wakonyo, Yēsu oba nzo'yi mangol'bo ehe o'do mōtu 'ba ōwō'dī, owe mī mo, i'dī zi vo lō'bō 'bēniye. Mo iya zi zē henye, “Oba nenyē ida ra ma ra.” ²³ Here mo oba kōfō, o'do mōtu 'ba ōwō'dī zi Wīrī, i'dī zi zē, zē uwēnnī biya tēmī mo. ²⁴ Yēsu iya zi zē henye, “Nenyē yama ma mati alikō yaga ga kō'du vidī kayo, yama ma mati lōmu 'ba Wīrī o'ro ku dō mo ne. ²⁵ Mayada zi ye muwē a'ji nenyē dekke lōhu le mī ko'do mati makuwē a'ji ma kyīyī mī damōku 'ba Wīrī.” ²⁶ Mora zē aya'binnī ngala ehe i'bēnnī yaga da Dōku 'ba Olivo.

Yēsu iya kō'du ha kiga 'ba Petero

(Mt. 26:31-35; Lk. 22:31-34; Yn. 13:36-38)

²⁷ Yēsu iya zi zē henye, “E biya ataho'e, akila'e ma kaa mati Biyibolo iya, Wīrī akofō vo tīmēlē yako, mora tīmēlē akapere rē nni biya. ²⁸ Mora tapētī mo ēzē mēnyī ku na didī, ma katī'bē mī Galilaya dagba komo'e.” ²⁹ Petero ēnyī aya'ba da me'do henye, “Mila yī dē, ēzē kōso mo ne'e biya ilannī yī le.” ³⁰ Yēsu iya zi Petero henye, “Mayada zi yī henye, gba kazi zanga ayapa da riyō yōndo aba, akiya da wota henye, ayolō ma dē.” ³¹ Petero aya'ba da

me'do na kyigɔ, “Makiya dɛ here, ɛzɛ ɛdɪ le zi ma zi koli yɪ aba.” Kɔsɔ vo litu ne'e iyanni biya here.

Yɛsu amɔtu mi Getesemina
(Mt. 26:36-46; Lk. 22:39-46)

³² Zɛ ayi okɔnnɪ bi mati ako'jo Getesemina, ehe Yɛsu iya zi vo lɔ'bɔ 'bɛniye, “Alima'e kinye ɛzɛ mɛdɪ amɔtu.” ³³ Mo oba Petero, Yemisi ehe Yowani tɪ'bɛ nɪ aba. Kɔ'du sɔsu ayi zi mo ³⁴ ehe mo iya zi zɛ henye, “Kɔ'du sɔsu mi dɪ'di ma ne, na kyedre omba kara zi lihiya. Alima'e kinye ongo'e bi kida aba.” ³⁵ Mo ɛnyi i'bɛ tisi dagba, umɛ rɛ nɪ akaɲo amɔtu henye, ɛzɛ ɛdɪ zi rɛ nɪ ko'dɔ, mɔ'bo dɛ zi tɪ'bɛ kpuru tɛmɪ kadra 'ba riti nani. ³⁶ Amɔtu iya henye, “Bu, 'bu ma wasisi biya ako'dɔ rɛ nɪ mi kɔ'du komba 'bɛyɪ. Oba kɔfɔ 'ba riti nenye 'de ta ra ma. Mora ne anza dɛ gba wa mati momba, mora wa mati yɪ ra omba.”

³⁷ Mati mo a'ba i'ja vo lɔ'bɔ wota ne'e ɛdɪnnɪ ako'do. Mo iya zi Petero, “Simona, ɛdiye ako'do? ɔ'bo'e dɛ zi lima na ngɔ gbɪ le nje kadra kɔlɔ?”

³⁸ Mo iya zi zɛ henye, “ɛdiye bi kida aba, amɔtu'e henye, kazi alɛpiye mi kɔ'du yɔnzɔ. Lawo Kɔlɔ Laka ra akatɔ'bo ida ra akyigɔ dɛ.” ³⁹ Mo i'bɛ kpa lɔhu da kɔlɔ amɔtu, amɔtu iya gbɪ me'do kɔlɔ kɔlɔ ne. ⁴⁰ Mo a'ba hulɛhu zi vo litu'e i'ja zɛ ako'do, zɛ ɔ'bonni dɛ zi komonni kila na hwɛrɛ. Zɛ ayɔlɔnnɪ dɛ a'di ra na kiyanni zi mo. ⁴¹ Mati mo ayi hulɛhu mi kadra ma da wota mo aba, mo iya zi zɛ henye, ɛdiye gba ako'do alawo? ɔ'bo ku! Kadra mo ɔko ku! Ongɔ'e te, wisi a vidɪ yaanya aba i'dɪ ku zi vidɪ 'ba kɔ'du kyɛnyɛ'e. ⁴² “ɛnyiye riye dɪ'bɛ'e, ongo'e kinye, nenye kora mati asusu ma.”

Yɛsu kɪri
(Mt. 26:47-56; Lk. 22:47-53; Yn. 18:3-12)

⁴³ Mati Yɛsu ɛdɪ gba ame'do, Yudasi mo kɔlɔ tɛmɪ vo litu 'butɛ dɔmoriyɔ ne ɔko gbo. Mo aba vidɪ kayo kulu, mɔvo aba. Kyedre 'ba vo karasa, vo komoyandi 'ba kɔ'du ki'diye 'e kyedre 'ba Yuda'e ra utunni zɛ. ⁴⁴ Vo wasusu ayada zi vidɪ kayo ne'e, dakyinɛ wa na ko'do, iya henye, vidɪ mati munzu ho mo ne, mo ra omba'e. “Iriye mo, oba'e mo 'de tasi mo aba yaga.” ⁴⁵ Kandi mati Yudasi ɔko, mo i'bɛ zɔ zi Yɛsu, ehe iya henye, “Vo komoyandi” ehe unzu ho mo. ⁴⁶ Here zɛ irɪnnɪ Yɛsu anda'banni mo gɔ. ⁴⁷ Mora vidɪ kɔlɔ tɛmɪ zɛ mati ɛdɪnnɪ atorɔ ani ne, otɔ kulu 'bɛni, iga mbili vo lɔ'bɔ 'ba karasa ma kyedre ne yaga. ⁴⁸ Yɛsu ame'do riye iya zi zɛ henye, “Ayiye kulu aba, mɔvo aba zi ma kɪri mo, kaa ma vo kɔ'du ki'di pere? ⁴⁹ Ko'do ta ga ko'do mɛdɪ ɛti wayandi mi yɛkɛlu, ehe iriye ma dɛ, mora here, kɔ'du ne ako'do rɛ nɪ biya kaa mati Biyibolo iya.” ⁵⁰ Here, vo litu 'bomo'e biya ilanni mo, aho wɛnnɪ. ⁵¹ Vere maako gba na ɔbi bongɔ kolo aba rɛ nɪ, nje kɔlɔ usu ga Yɛsu ani. ⁵² Zɛ ayɔnzɔnnɪ zi mo kɪri, mo aho wɛnɪ na ga mbiya ila bongɔ ne 'de zi zɛ ani.

Yɛsu komo kyedre 'ba Yuda'e
(Mt. 26:57-68; Lk. 22:54-55,63-71; Yn. 18:13-14,19:24)

⁵³ Here, obanni Yɛsu tɪ'bɛ mo aba liɲɔ 'ba kyedre 'ba vo karasa, ani Yere 'ba vo karasa'e, kyedre'e 'ba vo komoyandi 'ba kɔ'du ki'diye atorɔ rɛ nɪ biya ani. ⁵⁴ Mora here, Petero usu gɔ mo ta bi kɔwɔ i'bɛ ɔdu mi liɲɔ 'ba kyedre 'ba vo karasa. Ani mo alima akaɲo vo bi kida ɛti wa'do koye. ⁵⁵ Kyedre 'ba vo karasa'e, Yuda'e biya i'dɪ rɛ nɪ zi kɔ'du kyɛnyɛ mati Yɛsu ɔ'do ne ki'ja, atehɛ mo kofo, mora 'de i'janni dɛ. ⁵⁶ Vidɪ kayo alimanni

ndondɔ kiga ra Yēsu, mora kò'du yada 'bèzè ne andele dè. ⁵⁷ Kya 'ba vidi maako'e ènyinni riyè, iganni ndondɔ gu mo, iyanni henye, ⁵⁸ “Dowo ze mo èdi akiya henye, ‘Ma khiya yèkèlu mati vidi o'ba ne 'de, ehe tapèti ko'do da wota aba, mako'ba mati vidi ra dè ako'do.’” ⁵⁹ Èzè zè o'donni le kò'du kiya 'bèzè ne ire dè. ⁶⁰ Kyedre 'ba vo karasa'e ènyi da komo zè riyè ako'jo ha Yēsu iya henye, “Da kò'du ya'ba 'bèyi anza dè ga kò'du ndondɔ mati iganni gu yi ne?” ⁶¹ Mora Yēsu alima wèni ti, omba dè zi me'do. Kyedre 'ba vo karasa ako'jo hɔ mo lòhu iya henye, “Yi Korisitɔ, Wisi 'ba Wiri mati i'di ya'da zi mo ne?” ⁶² Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “Ma ra. 'E biya akong'o'e wisi a vidi alima da kala tiri a Wiri, ehe atayi foli 'ba komoriyè aba.” ⁶³ Here, kyedre 'ba vo karasa iza bongɔ 'bomo ehe iya henye, “Domba kya 'ba vo kò'du kiya dekpe. ⁶⁴ Owo'e kò'du sawiya 'bomo ne ku. Kò'du sòsu 'be'e a'di?” Zè biya u'dunni fòdò rɔ mo, mo o'do kò'du kyenyè ku mofɔ mo 'de. ⁶⁵ Kya maako'e ayetonnì oro kò'bi ra Yēsu, idanni komo mo u'bønni mo, iyanni henye, “Asòsu èyi ra u'bò yi?” Ehe vo wehe irinni mo a'banni kyila mo kisa mo.

Tandi 'ba Petero

(Mt. 26:69-75; Lk. 22:56-62; Yn. 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Mati Petero èdi gba lima akaɲo liɲɔ 'ba kyedre 'ba vo karasa'e, wu'jè ma kòlò maako ayi ta da kapa. ⁶⁷ Mati ongo Petero èdi wa'do koye, mo ongo bi mbiyi dɔ mo iya henye, “Yi kpa Yēsu 'ba Nazereta aba.” ⁶⁸ Mora mo andi wèni iya henye, Mayɔlɔ dè kò'du a'di èdi ame'do go mo? Ehe ènyi asi wèni zɔ yaga. Mora ta go mo zanga ayapa gbɔ. ⁶⁹ Mati wu'jè ne ongo mo atɔrɔ ani, ayeto kpa kò'du ne yada mo lòhu zi vidi mati èdinni atɔrɔ ne'e. “Ma kòlò tèmì zè.” ⁷⁰ Mora Petero andi kpa lòhu. Yaa ta go mo, zè mati èdinni atɔrɔ da kapa ani ne, asòsunni Petero kpa lòhu, iyanni henye, ɔ'bɔ dè zi tandi, yi ma kòlò tèmì zè ra ga kò'du yi kpa tèmì Galilaya. ⁷¹ Here Petero ènyi asènè rè nì iya henye, “Wiri kire, kora mati èdiye ame'do ga kò'du mo ne, mayɔlɔ dè.” ⁷² Mora here, tapèti kò'du kiya 'ba Petero ne, zanga ènyi ayapa ma da riyò mo, ehe Petero asòsu kò'du mati Yēsu ayada zi nì, iya henye, “Gba kazi zanga yapa da riyò, akiya da wota henye, ayɔlɔ ma dè.” Ehe Petero na kò'du sòsu ayeto gbɔ kudu.

15

Ika Yēsu komo Pilato

(Mt. 27:1-2,11-14; Lk. 23:1-5; Yn. 18:28-38)

¹ Do ɲbɔ da mindò aba, kyedre 'ba vo karasa'e, kyedre 'ba Yuda'e, vo komoyandi 'ba vo kò'du ki'diye, ehe Yuda'e biya atɔtɔ rè nni bi kòlò ame'do a'di ra ako'do zi Yēsu. Here zè idanni Yēsu nyɔri aba i'dinni mo zi Pilato, ² Pilato ènyi ako'jo hɔ mo iya henye, “Yi ra Yere 'ba Yuda'e?” Yēsu ènyi aya'ba da me'do iya henye, “Mora kaa mati iya ne.” ³ Kyedre 'ba vo karasa'e asòsunni Yēsu ga kò'du sisi kyɔ. ⁴ Here Pilato ako'jo hɔ mo lòhu iya henye, “Anza dè zi yi da kò'du ne ya'ba mo? Owo wasusu 'bèzè ne ku biya.” ⁵ Yēsu omba dè zi me'do ma kòlò kiya, mora o'do Pilato na rakaga.

Ikye vurè ra Yēsu zi kofɔ

(Mt. 27:15-26; Lk. 23:13-25; Yn. 18:39-19:16)

⁶ Tèmì kadra 'ba Kyèrè 'ba Laga 'ba Koli, Pilato èdi kò'du aba zi vidi kinga kòlò tèmì kamba, mati vidi ombanni. ⁷ Mi kadra nani kora maako ru mo Barabasi i'di mo mi kamba ani, ga kò'du ofo vidi. ⁸ Mati vidi kayo

ne'e atoto rē nni, ayetonni ha Pilato ko'jo kaa ma kyere. ⁹ Mo ako'jo hē zē iya henye, “Omba'e Yere 'ba Yuda'e ra zi ma kinga zi ye?” ¹⁰ Pilato ayolo na laka kyedre 'ba vo karasa'e mati i'dinni Yēsu zi nī ne, ga kō'du zē na mī kumbē. ¹¹ Mora here, kyedre 'ba vo karasa'e alēlu da vidī kayo ne'e zi ha Pilato ko'jo zi Barabasi kinga mo zi nni. ¹² Pilato ame'do lōhu zi vidī kayo ne'e, “A'di ra omba'e zi ma ko'do zi mo mati ako'jo Yere 'ba Yuda'e ne?” ¹³ Zē ēnyinni biya hē nni gbōgbō aba, “Atōtō mo.” ¹⁴ Pilato ako'jo hē zē iya henye, “Kō'du kyēnyē a'di ra mo o'do?” ¹⁵ Here Pilato omba vidī kayo ne'e zi tēdinni na rakyenyi, mo inga Barabasi zi zē, mo u'bō hu Yēsu i'di mo gbō zi tōtō.

Vo wehe asawiyanni Yēsu

(Mt. 27:27-31; Yn. 19:2-3)

¹⁶ Vo wehe obanni Yēsu ti'bē mo aba mī liṅo 'ba turu 'ba daliṅo, ani ako'jonnī koso vo wehe ne'e biya bi kōlō. ¹⁷ Here ayōfunni bōngo 'buluyē da Yēsu, o'donni safo tēmi ngora kono ayōfunni do mo. ¹⁸ Mora here, zē ayetonni mo sawiya mo, iyanni henye, “Lima konda zi yi Yere 'ba Yuda'e.” ¹⁹ Zē u'bōnni do mo moṅo aba o'binni oro ro mo, alomvōnni bomo nni aba akaṅo amōtunni. ²⁰ Mati zē indenni mo sawiya ku, obanni bōngo 'buluyē ne 'de aya'banni bōngo omo gbī ro mo lōhu. Mora here, ikanni mo gbō yaga zi tōtō.

Atōtō Yēsu

(Mt. 27:32-44; Lk. 23:26-43; Yn. 19:17-27)

²¹ Ta bi ti'bē 'bēzē ta da gēri, andosi dē nni kora maako aba ru mo Simona tēmi Sirēnē, ēdi atayi mī gawo, mora vo wehe o'donni mo na kamo zi taka 'ba Yēsu kumbē. Mo 'bu 'ba Alekazende nni Rafusa aba. ²² Zē obanni Yēsu ti'bē mo aba bi mati ako'jo Gologota, kō'du ya'ba aba, “Bi 'ba yingo da.” ²³ Mora ani, zē ayōnzōnni zi a'ji asusē owo aba ru mo mahiri, zi ki'di zi mo mora Yēsu omba dē zi kuwē mo. ²⁴ Mora here, atōtōnni mo ayanyanni bōngo 'bomo na ga rē nni fōdō ku'du aba ēyi akoba 'bēni bōngo ma vala. ²⁵ Mati atōtōnni mo ne, ndi kadra 'ba damindō oko ku modomosowō. ²⁶ Wayōru 'ba mo susu ne, iya henye, “Yere 'ba Yuda'e.” ²⁷⁻²⁸ Zē atōtōnni vo logo kpa riyō Yēsu aba, ma kōlō datiri mo, ehe ma vere da gali mo. ²⁹ Vidī mati ēdinni alaga ta dakapa, ēdinni dē nni njili na kamo Yēsu lidi aba. “Aha! Omba zi ti'bē yēkēlu ne kihiya mo akaṅo zi ko'ba mo lōhu ko'do da wota aba. ³⁰ Yaanya aba ne asi akaṅo ta da taka ehe ayōmo rēyi.” ³¹ Here tēmi gēri kōlō ne kyedre 'ba vo karasa ehe vo komoyandi 'ba vo kō'du ki'diye ogonni Yēsu iyanni henye, “Mo ayōmo oka'e, mora o'bo dē zi rē nī yōmo. ³² Dongo'e Korisito ne te, Yere 'ba Yiserere, asi akaṅo ta da taka ne yaanya aba ehe dakoma mī mo.” Vo logo riyō mati atōtō Yēsu aba ne, alidi mo kpa.

Koli 'ba Yēsu

(Mt. 27:45-56; Lk. 23:44-49; Yn. 19:28-30)

³³ Mī kutē kadra aba, mandōlu ayōfu bi kpo ta dakaṅo ehe inde rē ni tapēti kadra wota. ³⁴ Mati ndi kadra oko ku komo kadra wota, Yēsu ēnyi udu riyē gu kyembe aba, “Elōyi, Elōyi, lema sabakatani?” Kō'du ya'ba aba henye, “Wiri ama, Wiri ama, kō'du a'di ila ma go mo?” ³⁵ Kya vidī mati ēdinni ani owonni mo ne, iyanni henye, “Owo'e te, mo ēdi Eliya ko'jo.” ³⁶ Mora here, ma kōlō tēmi zē aho lifa aba usu mī a'ji i'di da njili moṅo, ehe mo injē dami'di ha Yēsu iya henye, “Disiye bi mo, dongo'e eze Eliya ēdi atayi mo yasi akaṅo ta da taka.” ³⁷ Mora Yēsu udu riyē gu kyembe aba,

ehe oli gbo. ³⁸ Here, mi bongɔ mati ove mi yékèlu ne, aliza riyö, ko ta riyë le akaŋo. ³⁹ Vo kyëlu 'ba vo wehe mati ëdī atɔɔ komo taka ani ne, ongo hala Yësu oli. Mo iya henye, “Kora nenye tinyö wisi 'ba Wirī ra.” ⁴⁰ Kya 'ba mbara maako'e ëdinnī ani bi kongɔ ta bi kɔwɔ. Mī kutë zë ëdī Mariya Magadala, Salome, Mariya ma 'ba Yemisi nnī Yosepa aba. ⁴¹ Ne mbara mati usunnī ga Yësu mi Galilaya ehe ëdinnī mo konyi. Aga mbara maako'e kpa kyo ani. Mbara ne'e ayinnī Yësu ëtī mi Yerusalemā.

Kusu 'ba Yësu

(Mt. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Yn. 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Ko'do nenye ako'jo ko'do 'ba rakɔ'jo zi bi ko'do 'ba ralawo. Bi ëdī ku tayi ra hutaga, ehe maako ru mo Yosepa, ta Arimataya ɔko gbo. Mo mi gboko 'ba turu, ehe ɔwɔnnī mo, ehe mo kōlō tēmī vidī mati ëdinnī bi tayi 'ba damöku 'ba Wirī kida, ënyī i'bě zi Pilato kazi tere, kō'du ko'jo ga kō'du yöku Yësu, zi kusu mo. ⁴⁴ Pilato rakaga aba mati owo henye, Yësu oli ku. Mo ako'jo vo kyëlu 'ba vo wehe ako'jo ho mo kɔɔ Yësu oli ku kyere ya. ⁴⁵ Tapëtī mo owo kō'du yada 'ba vo kyëlu ne, Pilato iya zi Yosepa moba yöku ne. ⁴⁶ Yosepa ënyī i'bě wogo mbili bongɔ, ayasi yöku ne akaŋo olo mi mbili bongɔ ne, injë i'bě usu mi wogo mati ole mi döku ma kyigɔ ne. Here, mo alulu yitö kyedre n̄birī ha bi tödu 'ba wogo ne. ⁴⁷ Mariya Magadala nnī Mariya ma 'ba Yosepa aba, ëdinnī akongɔ ta bi kɔwɔ, bi mati usu yöku Yësu 'domo ne.

16

Tënyī tēmī koli

(Mt. 28:1-8; Lk. 24:1-12; Yn. 20:1-10)

¹ Tapëtī ko'do 'ba ralawo mati inde rë nī, Mariya Magadala, Mariya ma 'ba Yemisi wogonnī yëni këzi ngutru tī'bě mo aba zi pisi ra yöku Yësu. ² 'Do n̄bo mi ko'do 'ba ralawo kadra nzere aba, zë ënyī i'běnnī da wogo. ³ Ta bi tī'bě 'bëzë ta da gëri, alimannī me'do na ga rë nnī, iyannī henye, “Ëyī ra akalulu yitö ne ta bi tödu 'ba ha wogo ne zi ze?” ⁴ Mora mati ongɔnnī bi riyë, i'jannī yitö ne alulu ku nzo hulëhu. ⁵ Here ënyī ödunnī mi wogo ani, ongɔnnī wisi ɔbi maako ëdī alima datīri usu bongɔ kanyi konda rë nī o'do zë na rakaga. ⁶ Mo iya henye, “Ere'e dë. Mayɔɔ ku ëdiye bi koma kō'du Yësu 'ba Nazereta mati atötö. Mo anza kpe kinye, mo ënyī ku tēmī koli, ongo'e te, ne bi mati i'dinnī mo 'domo. ⁷ Mora here, yaanya aba i'bě iya'e kō'du kise nenye zi vo lö'bö 'bomo'e Petero mëdī zë ëtī. Here mo ëdī tī'bě dagba komo'e mi Galilaya, ani akongɔ'e mo te kaa mati mo ayada zi ye.” ⁸ Here mbara ne asinnī yaga ahonnī ta da wogo kazi tere, onyonnī kō'du mo kpa dë zi vidī kōlō maako ga kō'du zë na tere.

Yësu ayada rë nī zi Mariya Magadala

(Mt. 28:9-10; Yn. 20:11-18)

⁹ Mora here, tapëtī tēnyī 'ba Yësu tēmī koli 'do n̄bo ko'do 'ba ralawo aba, mo ayada rë nī dagba zi Mariya Magadala, mati mo ore dakyikyī madomoriyö yaga ta ro mo ne. ¹⁰ Mo i'bě ayada zi aboka niye. Zë na lu'bě ëdinnī akudu. ¹¹ Mati zë owonnī henye, mo iya Yësu ëdī na didī nongɔ mo komo nī aba, zë omannī dë mi me'do 'bomo ne.

Yësu ayada rë nī zi vo lö'bö riyö

(Lk. 24:13-35)

¹² Yaa ta go mo, Yēsu ayada dakyinē nī 'beri zi vidī riyō maako'e ēdinnī atī'bē wēnnī ta da gērī mī dakaṅo maako. ¹³ Zē ayadannī kō'du ne, zi oka nniye mora zē 'de omannī dē mī kō'du ne.

Yēsu ayada rē nī zi vo lītu 'butē dōmo kōlō
(Mt. 28:16-20; Lk. 24:36-49; Yn. 20:19-23; Lc. 1:6-8)

¹⁴ Mora mī ndundu mo ta go mo biya, Yēsu ayada rē nī zi vo lītu 'butē dōmo kōlō ēdinnī wakonyo. Mo asawiya zē ga kō'du zē anzannī dē koma aba, ehe zē kpa na vo kazi kō'du kowo zi koma mī vidī mati iyannī mo na didī. ¹⁵ Mo iya zi zē henye, "ī'bē'e ta damōku ne biya, ayētiye kō'du yōyō laka ne zi dakyinē vidī biya. ¹⁶ Mo mati oma irī bapatisi, akayomō. Mo mati omba dē akī'dī riti zi mo. ¹⁷ Vo koma'e, akī'dī kyigō 'ba kō'du koro ko'do zi zē. Zē akorennī dakyikyī yaga mī ru ma. Zē akame'donnī ha mēnzē maako eti. ¹⁸ Mo mati irī wiri umbē le riyē, mandere uwē waroso le, o'do zē dē na kyenyē. Zē akī'dinnī kala nnī da vo kō'e, akako'jo zē."

Oba Yēsu komoriyē
(Lk. 24:50-53; Lc. 1:9-11)

¹⁹ Ta eti me'do 'ba Yere Yēsu zi zē ne, oba mo komoriyē ehe alima ku da kala tiri 'ba Wirī. ²⁰ Here, vo lō'bō ēnyī ī'bēnnī kō'du yēti aba ta bi ne biya. Yere o'do loo ne zē eti, ayada kō'du yēti 'bēzē ne tinyō ga kō'du koro mati ēdinnī ako'do ne.

Kö'du Yöyö Laka 'ba Yësu ma Yowani ayöru

Me'do 'ba Didi

¹ Mi biyeto aba Me'do edi. Me'do ne edi Wirí aba ehe tinyö Wirí ra. ² Tëmi biyeto, Me'do ne edi Wirí aba. ³ Ehe Me'do nenyé aba, Wirí o'do wa biya. Wa maako o'do dë kazi Me'do ne. ⁴ Didi ayi kazi mo, ehe didi 'bomo i'di bikanyi zi vidi biya. ⁵ Bikanyi ne asesi tanyi mi biköndu, ehe biköndu ayölu dë.

⁶ Wirí utu kora maako ru mo Yowani. ⁷ Mo ayi zi yada kö'du 'ba bikanyi ehe zi gaga vidi biya zi tedi koma aba. ⁸ Yowani ra dë bikanyi nenyé. Mo ayi nje zi yada kö'du 'ba bikanyi ne. ⁹ Bikanyi tinyö mati ayanyi bi da vidi biya, edi tayi mi damöku ne.

¹⁰ Me'do ne edi mi damöku ne, mora vidi maako ayölu mo dë, Wirí o'do damöku ne le me'do 'bomo aba. ¹¹ Mo ayi gogo mi damöku 'bëni, mora vidi 'bomowe irinni mo dë kalakyedre aba. ¹² Vidi maakowe ombanni mo ehe i'di koma 'bënni mi mo. Here mo i'di dangölö zi zë, zi tedinni na gisi 'ba Wirí. ¹³ Zë anzanni dë gisi 'ba Wirí, ta da rë zë, mandere ga kö'du komba 'ba vidi köndu, mandere kö'du komba 'ba o'di. Wirí ra na bi dë ni o'do zë na gisi 'bëni.

¹⁴ Me'do ne ayi na vidi köndu, ehe alima kinye ze aba. Dongo ze bikanyi kyedre tinyö 'bomo, bikanyi kyedre 'ba Wisi nje kölö 'ba 'Bu. Mo ndo rakyéyi ehe tinyö.

¹⁵ Yowani ame'do kö'du mo ehe agbögbö, "Nenyé mo mati ma yada zi ye atayi! Mo kyedre ta da ma, ga kö'du mo edi na widi gba kazi ma ko'jo."

¹⁶ Kazi rakyéyi 'bomo diri ze ya'da kayo ¹⁷ Mosa ra i'di kö'du ki'di, mora Yësu Korisito ika zi ze kö'du laka tinyö aba. ¹⁸ Vidi maako gba ongo Wirí dë. Nje Wisi kölö ne mo ra tinyö Wirí ehe edi kara ra 'Bu, ayada zi ze Wirí edi kaa a'di.

Kö'du kise 'ba Yowani Bapatisi (Mt 3:1-12; Mk 1:1-18; Lk 3:1-18)

¹⁹ Vo kalakonda vo yëni 'ba Yude mi Yerusalema utunni vo karasa maakowe ehe Lëviyë zi ha Yowani ko'jo mo 'bëni eyi. ²⁰ Mo omba do mo ayada zi zë huwë tinyö henye, "Manza dë Korisito ne." ²¹ Neene zë ako'jonní ho mo, iyanni henye, "Yi Eliya ra?" Yowani aya'ba henye, "Manza dë." Zë ako'jonní ho mo iyanni henye, "Yi ra Nëbi ne?" Mo aya'ba henye, "E e!" ²² Ndundu mo aba, zë iyanni henye, "Ayada zi ze, yi 'bëyi eyi?" Zë iyanni henye, "Zi ze koba hulëhu da kö'du ya'ba 'bëyi ne zi vidi mati utunni ze."

²³ Yowani aya'ba da me'do tëmi me'do kiya 'ba nëbi Yisaya. "Ma nje vidi ma edi mbere mi da lipi, 'O'de gëri nzo zi Yere!" ²⁴ Kya 'ba Farasi maakowe utunni zë kpa zi Yowani. ²⁵ Zë ako'jonní ho mo, iyanni henye, "Kö'du a'di edi vidi bapatisi, ezë anza dë Korisito mandere Eliya mandere Nëbie?"

²⁶ Yowani ayada zi zë iya henye, "Mo'do bapatisi wini aba, mora edi yë aba kinye, vidi maako ayöle dë. ²⁷ Mayi le dagba, manza dë na laka zi kamoka 'bomowe kinga." ²⁸ Yowani iya nenyé mati mo edi bapatisi ki'di humirë 'ba Ranga Yeredene mi Beteniya.

Timèlè 'ba Wiri

²⁹ Mi ko'do ma ta go mo, Yowani ongo Yèsu èdì tayi zi nì, ehe iya henye, “Kinye èdì Timèlè 'ba Wiri mati oba kò'du yaɲa 'ba damòku ne 'de. ³⁰ Mo ra mati ma yada kò'du mo zi ye henye, 'Vidi maako atayi kpa, mo kyedre ta da ma, ga kò'du mo èdì na wídì gba kazi ma ko'jo.’ ³¹ Ma yolo dè, mo 'bèni èyi. Mora mayi zi ye bapatisi wini aba, here vídì biya mí Yiserere akongo mo. ³² Ma mèdì ani ehe mongo Lawo Laka ayi akaɲo do mo kaa atu'bu ta komoriyè, ehe Lawo Laka ne alima do mo. ³³ Gba kazi nenyè ma yolo dè èyi 'bèni mo. Mora mo mati utu ma zi bapatisi kì'dì wini aba ne ayada zi ma henye, 'Akongɔ Lawo Laka tayi akaɲo ehe lima da vídì maako. Neene akayolo henye, mo ra vídì mati akì'dì bapatisi Lawo Laka aba.’ ³⁴ Mongo nenyè o'do rè nì, ehe ma yada zi ye henye, mo Wisi 'ba Wiri ra.”

Dagba vo ló'bòwè 'ba Yèsu

³⁵ Ko'do vere aba, Yowani èdì ani lòhu ehe vo ló'bò 'bomowe riyò èdinnì mo aba. ³⁶ Mati mo ongo Yèsu lasi ta dakapa, mo iya henye, “Kinye èdì Timèlè 'ba Wiri!” ³⁷ Vo ló'bò 'ba Yowani riyò owonnì me'do 'bomo ne, ehe zè i'bènnì Yèsu aba. ³⁸ Mati Yèsu opi rè nì ehe ongo zè, mo ako'jo kò'du henye, “'Adi ra ombe?” Zè aya'bannì do mo iyannì henye, “Raboni, alima kila?” Mì ha 'ba Hibìru, “Raboni ne,” “Vo komoyandi” ra. ³⁹ Yèsu aya'ba do mo iya henye, “Ayi onge te.” Èdì ku nzo kaa kadra sowo mì kadra kutè mati zè i'bènnì mo aba ehe ongonnì bì ma mo alima 'domo. Here zè alimannì nduwè mì ndundu 'ba kadra ne. ⁴⁰ Kòlò tèmì kora riyò ma owo ha Yowani ehe i'bè Yèsu aba ra Anderiya, òndu 'ba Simona Petero. ⁴¹ Dagba kò'du mati Anderiya o'do, èdì zi koma òndu nì ehe yada zi mo henye, “'Di'ja Masiya ne ku!” Mì ha 'ba Hibìru, “Masiya ne” kpa te kaa mì ha 'ba Girigì “Korisito ne.” ⁴² Anderiya ika òndu nì zi Yèsu. Mati Yèsu ongo mo, mo iya henye, Simona wisi 'ba Yowani, akako'jo yì Kapahasi. Ru nenyè ato'bo kidra na “Petero.”

Yèsu ako'jo Pilipo ehe Natanèlè

⁴³⁻⁴⁴ Mì ko'do vere aba Yèsu omba zi tì'bè Galilaya. Ani mo i'ja Pilipo, mo ta Beteseyida, gawo liɲo 'ba Anderiya, Petero aba. Yèsu iya zi Pilipo, “'Usu ga ma.” ⁴⁵ Pilipo i'ja Natanèlè ehe iya henye, “'Di'ja ze vere mati Mosa ehe Nèbiyè ayòrunnì kò'du mo ne ku. Mo Yèsu, wisi 'ba Yosepa ta Nazereta.”

⁴⁶ Natanèlè ako'jo kò'du iya henye, “Wa laka maako ato'bo tayi ta Nazereta?” Pilipo aya'ba do mo iya henye, “Ayi ongo te.” ⁴⁷ Mati Yèsu ongo Natanèlè èdì atayi zi nì, mo iya henye, “Kinye èdì tinyò kozo zutu 'bezee 'ba Yiserere, ehe mo anza dè na vo wakoba.”

⁴⁸ Natanèlè ako'jo ho mo iya henye, “Hala ayolo ma?” Yèsu aya'ba do mo iya henye, “Gba kazi Pilipo yì ko'jo, mongo yì hu kaga kyèlu.”

⁴⁹ Natanèlè iya henye, “Raboni, yì Wisi 'ba Wiri ehe Yere 'ba Yiserere!”

⁵⁰ Yèsu aya'ba do mo iya henye, “Oma mì ma nje ga kò'du mati miya henye, mongo yì hu kaga kyèlu? Akongɔ wa maako kyedre ndra ta da ma nenyè. ⁵¹ Ma yada zi yì, akongɔ komoriyè akayèhu rè nì ehe malayike 'ba Wiri tì'bè riyè ehe tayi akaɲo da Wisi 'ba Vídì.”

2

Oze mì Kana

¹ Ko'do wota aba yaa Mariya, ma 'ba Yèsu èdì mì karama 'ba rakoze mì gawo 'ba Kana mì Galilaya. ² Yèsu vo ló'bò 'bèniyè ètì, ise zè kpa bì 'ba rakoze ne. ³ Mati a'ji inde rè nì ku biya, ma 'ba Yèsu iya zi mo henye, “Zè

anzannī kpe a'ji aba.” ⁴ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ma ma, ayada dē zi ma a'di ra zi ko'do. Kadra 'bama gba ɔko dē.” ⁵ Ma 'ba Yēsu ayada zi vo lituwē 'ba liŋɔ henye, “O'de wa mati mo ayada zi ye ko'do.”

⁶ Yude ēdinnī kō'du kira 'ba wa kaka ŋbala aba ehe ga kō'du nenye, tele yitō 'ba wini ēdī ani modaka ma kōlō ēdī kyedre zi kīrī kaa lita lamikōlō.

⁷ Yēsu iya zi vo lituwē 'ba liŋɔ henye, “Osome tele nenye wini aba.” Zē osonnī zē kpika ⁸ ehe mo ayada zi zē henye, “Yaanya aba oba kya 'ba wini ne yaga ehe i'dī zi kora vo kyeti karama ne.” Zē obannī wini ne zi mo ⁹ mati yaanya aba ofo rē nī ku na a'ji ehe mo anene. Mo ayɔlɔ dē a'ji nenye ayi ta kila, mora vo lituwē mati obannī a'ji nenye ayɔlɔnnī, here mo ako'jo 'biyēsī ¹⁰ ne ehe iya zi mo henye, “Vidī biya uwēnnī a'ji ma laka ra dagba, ehe tapētī mo, mati yingɔ ēdinnī ku kyɔ mo aba zi kuwē, mo i'dī a'ji ma kɔɔ nē. Mora asesi wēyī a'ji ma laka nē le yaanya aba!”

¹¹ Yēsu o'do dagba kyinē 'ba kō'du koro nenye mī gawo 'ba Kana mī Galilaya. Ani mo ayada bikanyi kyedre 'bēnī, ehe vo lō'bō 'bomowe omannī mī mo.

¹² Tapētī ma nenye, Yēsu ehe ma mo, ondu mowe, ehe vo lō'bō 'bomowe i'bēnnī zi Kaparanamo, ehe alimannī ani ko'do tisi aba.

Yēsu i'bē mī yēkēlu

(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

¹³ Ēdī ku kadra kara zi karama 'ba Yude 'ba laga 'ba koli, Yēsu i'bē zi Yerusalema. ¹⁴ Ani mī yēkēlu mo i'ja vidī ēdinnī isa, tūmēlē, ehe atu'buwē kogo, ehe vo kōhi kutrēē kpa limannī da tarabiza 'bēnnī. ¹⁵ Here mo o'do so da tēmī kō'di ehe ore ngōtu biya yaga tēmī yēkēlu, 'dō tūmēlē, ehe isa, mo opi da tarabiza 'ba vidī 'ba kōhi kutrēē, apere kōhi ŋbirīrī 'bēzē ne, ¹⁶ ehe mo i'dī kō'du zi vidī ma ēdinnī atu'bu kogo ne henye, “Obe atu'buwē yaga ta kinye! O'de loko 'ba 'Bu ma dē na bi 'ba wakogo!” ¹⁷ Vo lō'bō 'bomowe asōsunnī henye, wayōru iya henye, “Watowɔ 'bama kō'du loko 'bēyī, o'bō mī ma kaa wa'do.”

¹⁸ Vo kalakonda 'ba Yude aya'bannī dɔ mo kō'du kō'jo aba henye, “Kyinē 'ba kō'du koro a'di ra atɔ'bɔ ko'do zi yada zi ze ēdī dangōlō aba tīnyō zi nenye ko'do?”

¹⁹ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Iha akaŋo yēkēlu nenye ehe mī ko'do wota aba ma ko'ba lōhu!”

²⁰ Vo dagbe aya'bannī henye, “Īrī kɔɔ 'butēsowɔ dōmomodaka zi ko'ba yēkēlu nenye. A'di ra o'do yī zi sōsu atɔ'bɔ ko'ba ko'do wota aba lōhu?”

²¹ Mora Yēsu ēdī ame'do kō'du ida rē nī ra na yēkēlu. ²² Mati ĩnjē mo ku tēmī koli, vo lō'bō 'bomowe asōsunnī kō'du mati ayada zi zē. Neene zē omannī mī wayōruwē ehe mī me'do 'ba Yēsu. ²³ Mī Yerusalema mī kadra karama 'ba laga 'ba koli, vidī kayo omannī mī Yēsu, ga kō'du zē ongonnī mo ta bi kyinē 'ba kō'du korowe ko'do. ²⁴ Mora Yēsu ayɔlɔ kō'du mati mī di'di zē, ehe mo ila zē dē zi tēdī kyigɔ aba ndra ta dē nī. ²⁵ Vidī maako anza zi yada zi mo a'di ra vidiyē kaa mo. Mo ayɔlɔ ku nzɔ.

3

Yēsu ehe Nikodīmō

¹ Ani vo dagba 'ba Yude ēdī ru mo Nikodīmō mo Farasi ra. ² Yondɔ kōlō maako aba mo i'bē zi Yēsu iya zi mo henye, “Raboni, da yɔlɔ ku Wīrī utu yī zi komo ze yandi. Ō'bɔ dē kyin 'ba kō'du koro nenye ko'do, nje ēzē Wīrī ēdī yī aba.” ³ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Mēdī kō'du tīnyō ra yada zi yī vidī maako ɔ'bɔ dē damōku 'ba Wīrī kongɔ kazi mo ko'jo lōhu!”

⁴ Nikodīmō ako'jo iya henye, “Hala kora ma övu ku kyedre ne ako'jo löhu? Mo ɔ'bo dekke tödu mī ma nī löhu zi ko'jo mī kadra ma riyō mo!”

⁵ Yēsu aya'ba do mo henye, “Mēdi ayada tinyō zi yī” Vidī maako ɔ'bo dē tödu mī damōku 'ba Wiri, kazi ko'jo mo wini aba ehe Lawo Laka. ⁶ Vidī köndu o'jonni gisi 'bēnni. Nje Lawo Laka 'ba Wiri o'jo gisi 'ba Wiri. ⁷ Anza dē na rakaga ga kö'du mati miya henye, ako'jo yī löhu. ⁸ Lawo 'ba Wiri ēdi kaa buluku mati aluku bi mati omba ti'bē zi mo. Atɔ'bo kowo kporo buluku, mora ayolo dē ayi ta kila mandere ēdi ti'bē kila. Ēdi here biya zi vidī ma o'jo Lawo aba.

⁹ Nikodīmō ako'jo kö'du iya henye, “Hala nenye atēdi?” ¹⁰ Yēsu aya'ba do mo iya henye, “Hala atɔ'bo zi tēdi na vo komoyandi 'ba Yiserele ehe ayolo wa nenye dē? ¹¹ Ma yada zi yī tinyō, dēdi ame'do kö'du wa ma da yolo, ga kö'du dongo ku ma bi de ze. Mora vidī maako tēmi yē akiri kö'du kiya 'beze ne dē. ¹² Ēzē oma dē mati ma me'do zi yī kö'du wa 'ba dakaŋo, hala akoma ēzē ma me'do zi yī kö'du wa 'ba komoriyē? ¹³ Vidī maako gba ti'bē dē komoriyē, nje Wisi 'ba Vidī, mati ayi akaŋo ta ani.”

¹⁴ “Ehe here Wisi 'ba Vidī akinjē riyē, kaa moɔo wiri kōhi mati Mosa injē riyē mī da lipi. ¹⁵ Neene vidī biya mati ēdi koma aba mī Wisi 'ba Vidī atēdi didi ŋburu aba. ¹⁶ Wiri ɔwo damōku nenye ndra, here mo i'di Wisi kölo 'bēni ne, here vidī mati oma mī mo ēdi didi ŋburu aba, ehe tinyō oli dē. ¹⁷ Wiri utu Wisi 'bēni ne dē ga kö'du mo omba zi ko'do vurē 'ba damōku, mora ga kö'du mo omba zi yomo damōku ne kpuru wisi 'bēni aba.”

¹⁸ “Zē mati omanni mī Wisi ne, o'do vurē kyēnyē dē rē zē, mora zē mati omanni dē o'do vurē 'bēzē ku nzo, ga kö'du omanni dē mī Wisi nje kölo 'ba Wiri ne. ¹⁹ Bikanyi ayi mī damōku, mora vidī ombanni zi lese mī biköndu ga kö'du zē ēdinni kö'du kyēnyē ko'do. Nenyē ra ēdi hala o'do vurē rē zē. ²⁰ Vidī ma ēdinni kö'du kyēnyē ko'do, iyinni bikanyi ehe ayinni dē zi bikanyi, ga kö'du ayada wa mati zē ēdinni ako'do ēdi na kyēnyē. ²¹ Mora vidī biya ma alima tinyō aba, atayi zi bikanyi ga kö'du zē ombanni agamowe zi yolo henye, Wiri ēdi ko'do kpuru zē aba.”

Yēsu ehe Yowani Bapatisi

²² Tapēti ma nenyē, Yēsu ehe vo lö'bō 'bēniyē eti i'bēnni zi dakaŋo 'ba Yudiya, bi mati mo alima tisi zē eti ehe bapatisi ki'di aba. ²³ Yowani ēdi kpa bapatisi ki'di mī Anono anza dē na kowo ta ra Salima, ga kö'du wini ēdi bi nani. Vidī ēdi ti'bēnni zi mo ehe mo ēdi zē bapatisi. ²⁴ Nenyē gba kazi Yowani ki'di mī kamba. ²⁵ Kya vo lö'bō 'ba Yowani maakowe ayeto hē nni wasa kora Yuda maako aba, kö'du 'ba wa kaka ŋbala ga kö'du kö'du ki'di 'ba yēni. ²⁶ Here zē i'bēnni zi Yowani ehe iyanni henye, “Raboni, asōsu kö'du kora mati ēdi yī aba dakapa humirē 'ba Ranga Yeredene, mo mati ēdi kö'du mo kiyā? Here mo ēdi bapatisi ki'di yaanya aba, ehe vidī biya ēdi ti'bēnni zi mo.”

²⁷ Yowani aya'ba do mo iya henye, “Vidī maako ɔ'bo dē zi tēdi wa maako aba nje ēzē Wiri ra i'di zi mo. ²⁸ E ra na vo kiya 'bama mati miya henye, 'Manza dē Korisito ra, mora utu ma dagba komo mo.’ ²⁹ Biyēsī ra mati mbara ne na 'bomo, mora aboka 'ba vo 'biyēsī mati ɔo dakapa mbili nī koze, ēdi na rakyenyi mati mo owo gu 'biyēsī. Nenyē ēdi hala rakyenyi 'bama o'do ku ti'de. ³⁰ Mo atayi ndra kyedre, mora na tayi tisiwa aba.”

Mo ma ayi ta komoriyē

31 “Mo ma ayi ta komoriyë ëdi kyedre ta da wa biya. Mo mati 'ba dakaŋo, mo zi dakaŋo ehe ame'do kô'du wa 'ba dakaŋo. Mora mo ma ayi ta komoriyë ëdi kyedre ta da wa biya. 32 Mo ayada wa ma mo ongo ehe owo, du vidî maako oma dë mî kô'du kise 'bomo ne. 33 Mora vidî mati oma mî kô'du kise 'bomo nenyë ayada henye Wiri ëdi tinyô. 34 Mo ma Wiri utu ame'do me'do 'ba Wiri ga kô'du Wiri i'di zi mo Lawo ndo 'bëni ku. 35 'Bu ɔwɔ Wisi 'bëni ehe i'di kyigo 'ba wa biya zi mo. 36 Vidî ma oma mî Wisi ne, ëdi didi nburu aba, vidî ma oro Wisi ne dë atanza dë didi nburu aba, mora akalima hu wayaza 'ba Wiri.”

4

Yësu mbara Samariya aba

1 Farasiye owonni henye, Yësu ëdi ku laga dagba ehe bapatisi ki'di zi vo lö'bôwë ndra ta da Yowani. 2 Tinyô Yësu abapatisi vidî kolô maako dë, nje vo lö'bô 'bomowe ra o'donni. 3 Mati Yësu owo kô'du mati ëdi akiya ne, mo ila Yudiya ehe i'bë hulëhu zi Galilaya. 4 Ta da gëri 'bomo ani, mo omba zi ti'bë kpuru ta Samariya.

5 Mî Samariya mo ayi zi gawo maako ru mo Seka, anza dë na kɔwɔ ta ra yaka mati Yakoba i'di zi wisi 'bëni Yosepa. 6 Ku'ju 'ba Yakoba ëdi ani, ehe Yësu na riti ta bi lasi, alima akaŋo dakapa ku'ju ne. Ëdi kaa kadra kutë here.

7 Mbara vidî 'ba Samariya maako ayi zi wini kuwu, ehe Yësu iya zi mo henye, “I'di wini kuwë zi ma.” 8 Vo lö'bô 'bomowe i'bënni ku mî gawo zi wakonyo kogo.

9 Mbara ne aya'ba do mo henye, “Yi Yuda ra ehe ma vidî 'ba Samariya ra, hala ato'bo ko'jo ha ma kô'du wini kuwë?” Yude uwënni wini dë tēmi siko kolô vidî 'ba Samariya eti.

10 Yësu aya'ba do mo henye, “Ezë ayolo nje wa ma Wiri i'di, ehe eyi ra ëdi hë yi ko'jo kô'du wini kuwë, ako'jo ho mo, ehe mo aki'di zi yi wini mati i'di didi.”

11 Mbara ne iya henye, “Kyedre, anza kpa dë kyere wini aba, ehe ku'ju ne ëdi na yöndu. Ta kila aki'ja wini mati i'di didi? 12 Zutu 'beze Yakoba ra ole ku'ju nenyë zi ze, mo gisi 'bënyë eti ehe ngötu 'bomowe uwënni biya tēmi mo. Yi kyedre ta da Yakoba?”

13 Yësu aya'ba do mo iya henye, “Vidî biya ma uwë wini nenyë atëdi na kodro löhu, 14 mora vidî ma uwë wini mati ma ki'di zi mo atanza dë na kodro löhu. Wini mati ma ki'di zi mo atayi mî mo na ku'ju mati aki'di zi mo didi ma nburu.”

15 Mbara ne aya'ba do mo iya henye, “Kyedre, i'di zi ma wini nani! Here ma tanza dë na kodro löhu, mandere kazi ma tayi kinye zi wini kuwu.”

16 Yësu ayada zi mo iya henye, “I'bë ako'jo kora 'bëyi ehe ayi löhu.” 17 Mo aya'ba do mo iya henye, “Manza dë kora aba.” Yësu aya'ba henye, “Kô'du 'bëyi ne tinyô mati iya henye anza dë kora aba ne. 18 Oze yi ku zi kora muyi, ehe kora ma ëdi lima mo aba yaanya aba ne anza tinyô kora 'bëyi ra dë. Ayada zi ma kô'du tinyô ra.”

19 Mbara ne iya henye, “Kyedre, mongo yi nëbi ra. 20 Zutu 'ba Samariya amötunni Wiri da döku nenyë, mora e Yude iye henye, Yerusalema ra bi ma da kamötu zi Wiri.”

21 Yësu iya zi mo henye, “Oma mî ma, mbara, kadra mo ëdi atayi mati vidî amötunni 'Bu dekpe da döku nenyë mandere mî Yerusalema. 22 E Samariye ayole dë tinyô eyi ra ëdi yë amötu, mora ze Yude, da yolo ku

ēyi ra dēdi mōtu, ga kō'du ēdi kazi Yude ra vo wayomō ayi. ²³ Mora kadra mo ēdi tayi, ehe ēdi ku nzo kinye, mati kyigō Lawo 'ba Wiri aba vidi akamōtunni 'Bu kaa mo tinyō ēdi, ki'di zi mo mōtu ma tinyō mati mo omba. ²⁴ Wiri ēdi Lawo ra, ehe nje kyigō 'ba Lawo 'bomo aba vidi ato'bo mōtu mo kaa mo tinyō ēdi."

²⁵ Mbara ne iya zi mo henye, "Ma yolo ku Masiya ne atayi, ehe ezē mo ayi, mo akayada zi ze wa biya." ²⁶ Yēsu aya'ba henye, "Ma ra mo, ma ra mo mati ēdi ame'do yi aba yaanya."

²⁷ Mi kadra nani vo lō'bō 'ba Yēsu a'banni, ehe zē na rakaga zi ki'ja mo ēdinni ame'do mbara aba. Mora vidi maako tēmi zē ako'jo ha mbara ne dē, "A'di ra omba?" Zē ako'jonnī ha Yēsu dē, "Kō'du a'di ēdiyē ame'do mbara ne aba?"

²⁸ Mbara ne ila tele wini 'bēni ne i'bē hulēhu mī gawo, ehe iya zi vidiyē ani henye, ²⁹ "Ayi onge kora ne, mo ayada zi ma biya wa mati mo'do! Mo atēdi Korisito ra?" ³⁰ Zē ilanni gawo ehe i'bēnnī zi kongō Yēsu.

³¹ Mi kadra ne vo lō'bōwē alenzenni Yēsu iyanni zi mo henye, "Raboni, oba wa maako zi konyo!" ³² Mora mo aya'ba henye, "Mēdi wakonyo maako aba ayole kō'du mo dē."

³³ Here vo lō'bōwē ayetonni, kō'du ko'jo tēmi kutē nni na bi dē nni, "Vidi maako ika wakonyo ku zi mo?" ³⁴ Yēsu iya zi zē henye, "Wakonyo 'bama ēdi zi koro kō'du 'ba Wiri mati utu ma ehe zi kinde loo mati mo i'di zi ma zi ko'do. ³⁵ Akiye henye, 'ēdi gba yehe sowo zi wakumu ta yaka.' Mora ma yada zi ye henye, ongo bi te na laka da yake, wa mī yaka yaanya aba ahi ku, ehe ku nzo zi kumu. ³⁶ Vidi mati umu ehe atoto do mo ika ku zi didi ma ḡburu ḡburu, ehe agamo mati ili ehe mo mati umu aba, atēdinni na rakyenyi bi kōlō. ³⁷ Kō'du kiya ne ēdi tinyō, 'Maako iyī, agamo umu.' ³⁸ Mutu wē zi nyenyo kumu mī yaka mati o'do loo mo dē. Vidi maakowe o'donni loo ani, ehe i'je wa kyō tēmi loo 'bēzē ne."

³⁹ Vidi kayo 'ba Samariya mī gawo nani omani mī Yēsu ga kō'du mbara ne iya henye, "Mo ayada zi ma biya wa ma mo'do." ⁴⁰ Here mati vidi 'ba Samariye ayinni zi mo, zē alenzenni mo zi lima nni aba, ehe Yēsu alima ani ko'do riyō aba.

⁴¹ Vidi kayo 'ba Samariya maakowe omani ga kō'du 'ba kō'du kise. ⁴² Zē iyanni zi mbara ne henye, "Doma ku yaanya aba, anza dē ga kō'du mati iya, mora ga kō'du ze na bi dē ze dowo mo ku, ehe da yolo henye, mo ra tinyō ēdi vo yomō 'ba damōku."

Yēsu ako'jo Wisi 'ba vo mī turu maako

⁴³ Tapēti ko'do riyō aba ani, Yēsu ila bi nani ehe i'bē zi Galilaya. ⁴⁴ Kō'du mo na bi dē nī iya henye, nēbi owō dē mī dakanjo 'bomo. ⁴⁵ Mati mo oko mī Galilaya, vidi karani irinni mo kalakyedre aba, ga kō'du zē i'bēnnī mī karama 'ba laga 'ba koli mī Yerusalema ehe ongōnni biya wa mati mo o'do.

⁴⁶ Mati Yēsu a'ba zi Kana mī Galilaya, bi mati mo opi wini na a'ji. Vo mī turu maako ēdi ani wisi 'bomo na koo mī Kaparanamo. ⁴⁷ Mati mo owo henye, Yēsu ayi ku ta Yudiya zi Galilaya mo i'bē zi mo ako'jo ho mo zi ti'bē Kaparanamo ehe zi ko'jo wisi 'bēni, mati mo ku kara zi koli. ⁴⁸ Yēsu iya zi mo henye, "Vidi maako tēmi yē oma dē nje ezē onge kyinē 'ba kō'du korowe ehe rakage." ⁴⁹ Kora vo mī turu ne aya'ba do mo henye, "Yere, ayi gba kazi wisi ama koli."

⁵⁰ Yēsu iya zi mo henye, "I'bē wisi 'bēyi akadidi."

Kora ne oma mi me'do 'ba Yësu, ehe i'be gbo. ⁵¹ Da gëri 'bomo liŋo vo litu 'bomowe andosi dë nni mo aba kô'du kise aba zi mo. "Wisi 'bëyi ëdi ku zi ti'be zi didi!"

⁵² Mo ako'jo hë zë iya henye, "Kadra vala ra mati wisi 'beni ne na laka?" Zë aya'banni henye, "Ëdi ndi kadra kôlo mataganya tapëti kadra kutë mati rakyitu ne ila mo." ⁵³ Here 'bu mo asösu ëdi mi kadra kôlo nani mati Yësu ayada zi ni, "Wisi 'bëyi akadidi." Here mo ehe biya vo dakota 'beni ëti omanni gbo. ⁵⁴ Nenye kyinë 'ba kô'du koro ma riyo mati Yësu o'do tapëti tayi 'bomo ta Yudiya zi Galilaya.

5

Wako'jo mi kara

¹ Tapëti ma nenye, Yësu i'be mi Yerusalema, kô'du karama yëni 'ba Yude. ² Kara Haresi kyedre 'ba timëlë mi Yerusalema, kara maako ëdi ani sënje aba muyi, mi ha 'ba Hibiru ako'jo Betesata. ³⁻⁴ Vidi kayo 'ba rakoo ëdinni kô'do ha kara ne, vo komoköndu, vo ka'bo, ehe vidi vo kenje. ⁵ Dakapa kara ne kora maako ëdi na rakoo, koo 'butëwota domomodomowota aba. ⁶ Mati Yësu ongo kora ne ehe ayolo henye mo ëdi ku na kenje kyere kadra konda aba, mo ako'jo ho mo henye, "Omba zi yi kô'jo?"

⁷ Kora ne aya'ba do mo iya henye, "Kyedre, manza dë vidi maako aba zi ki'di ma mi kara ne, ëzë wini ne ëdi rë ni koho riye. Ma yonzö zi tödu mi mo, mora vidi maako kpa 'duwi atödu ani dagba."

⁸ Yësu ayada zi mo henye, "Ënyi riye, oba agburuku 'bëyi ehe alasi!" ⁹ Kandi ako'jo kora ne gbo. Mo oba agburuku 'beni riye ehe ayeto lasi toko. Kô'do mati kô'du ne o'do rë ni mi mo ne kadra 'ba kô'do madomoriyö. ¹⁰ Mati vo dagbe 'ba Yude ongönni kora ne ëdi agburuku 'beni kinjë, zë iyanni zi mo henye, "Nenye kô'do 'ba ralawo ra! Omba dë zi vidi maako zi kinjë agburuku mi kô'do 'ba ralawo."

¹¹ Mora mo aya'ba do mo iya henye, "Kora mati ako'jo ma ne ayada zi ma kinjë riye agburuku 'bama ehe lasi."

¹² Zë ako'jonnii ho mo iyanni henye, "Ëyi ra kora nenye mati ayada zi yi, zi kinjë riye agburuku 'bëyi ehe lasi?"

¹³ Mora mo ayolo dë, ga kô'du Yësu i'be wëni 'de liwo ga kô'du vidi kayo.

¹⁴ Yaa Yësu i'ja kora ne mi yëkëlu ehe ayada zi mo, "Ongö te, yaanya aba rë yi ëdi ku na laka, mora o'do kô'du kyënyë dekke mandere kô'du kyënyë maako ndra ako'do rë ni zi yi."

¹⁵ Kora ne i'be ayada zi vo dagbe 'ba Yude henye, Yësu ra ako'jo ni. ¹⁶ Zë ayetonni kô'du kyënyë maako kô'do zi Yësu ga kô'du mo o'do wa kaa ma here ne mi kô'do 'ba ralawo. ¹⁷ Mora Yësu iya henye, "Bu ma o'ö dë ta bi loo kô'do, ehe nenye ra hala mëdi nduwë kô'do."

¹⁸ Yaanya aba vo dagbe 'ba Yude ombanni zi Yësu kofo ga kô'du riyo. Ma dagba, mo owe kô'du ki'di 'ba mi kô'do 'ba ralawo. Mora ma kyënyë ndra, mo iya henye Wiri 'Bu ni ra, mati o'do ni kpiliri Wiri aba.

Kalakonda 'ba Wisi

¹⁹ Yësu ayada zi vidiyë iya henye, "Ma yada tinyö zi ye, Wisi o'do wa maako dë na bi dë ni. Mo ato'bo nje kô'do wa ma mo ongo 'Bu ëdi kô'do ga kô'du mo o'do kpa te wa ma mo ongo 'Bu o'do. ²⁰ 'Bu o'wo Wisi ehe ayada zi mo biya wa ma mo o'do. 'Bu akayada zi mo wa kyedre maako ndra ta da ma nenye, ehe atëdiyë na rakaga. ²¹ Kaa 'Bu injë yöku ehe i'di didi, here Wisi i'di didi zi vidi mati mo omba. ²² 'Bu o'do vurë 'ba vidi maako

dë, mora mo o'do Wisi 'bëni ra na vo vurë 'ba vidi ko'do biya. ²³ 'Bu o'do nenyë ga kö'du vidi biya zi Wisi koro kpa kaa zë oronni ni. Èzë vidi maako omba dë zi Wisi koro, nenyë kpa te kaa mo omba dë zi koro 'Bu mati utu mo."

²⁴ "Ma yada tinyö zi ye henye, vidi ma owo kö'du kise 'bama ehe ëdi koma aba mi mo mati utu ma ëdi lawo didi ma nburu nburu aba, ehe o'do vurë kyënyë dë ro mo. Zë i'bënni ku nzo tëmi koli zi didi. ²⁵ Ma yada tinyö zi ye henye, kadra ne atayi ehe ëdi ku nzo kinye mati yöku biya akowo gu 'ba Wisi 'ba Wiri, ehe zë mati owonni ho mo, akalimanni. ²⁶ 'Bu ëdi kyigo aba zi didi ki'di, ehe mo i'di kyigo kolö nani zi Wisi. ²⁷ Ehe mo i'di zi Wisi 'bëni dangölo zi vurë 'ba vidi ko'do biya, ga kö'du mo Wisi 'ba Vidi. ²⁸ Re maga dë! Kadra mo atoko mati biya yöku akowo gu 'ba Wisi 'ba vidi, ²⁹ ehe zë atayinni yaga tëmi dawogo 'bënni. Vidi biya ma o'donni kö'du laka atënyinni na didi, mora vidi biya ma o'donni kö'du kyënyë atënyinni na didi ehe ako'do vurë kyënyë 'bëzë."

³⁰ "Mo'bo dë wa maako kö'do na bi da ma. 'Bu ra utu ma, ehe mo ra ayada zi ma hala zi vurë ko'do. Mo'do vurë 'bama na laka, ga kö'du moro mo, ehe mo'do dë wa mati momba zi ma ko'do."

Vo kiya 'ba Yësu

³¹ "Èzë ma me'do ga kö'du ma, gëri maako anza dë ani zi yada mëdi kö'du tinyö ra yada. ³² Mora vidi maako ëdi kpa ame'do kö'du ma, ehe ma yolö wa mati mo iya ëdi tinyö. ³³ Utuwë vo lituwë zi Yowani, ehe mo ayada zi zë kö'du tinyö. ³⁴ Ma lima dë ra kö'du mati vidi iyanni kö'du ma, mora ma yada wa nenyë zi ye here, zi ye yomo. ³⁵ Yowani, lamba mati i'di bikanyi kyö, ehe, e na rakyenyi zi lima mi bikanyi 'bomo ne tisiwa. ³⁶ Mora vidi maako ndra ta da Yowani ame'do kö'du ma. Mo'do ne wa mati 'Bu ma i'di zi ma ko'do. Wa biya mati mo'do ayada henye 'Bu ra utu ma. ³⁷ 'Bu mati utu ma, ame'do kpa kö'du ma, mora owowe gu mo dë mandere kongö mo da komo da komo. ³⁸ Ome kö'du kise omo dë, ga kö'du omba dë zi tëdi koma aba mi mati mo utu. ³⁹ Ome wayöruwë, ga kö'du asösuwë henye, aki'je didi nburu nburu mi zë. Wayöruwë ayada kö'du ma, ⁴⁰ mora omba dë zi tayi zi ma kö'du didi ma nburu nburu."

⁴¹ "Momba kö'du wayeto 'ba vidi köndu dë, ⁴² mora ma yolö e, vidi ma kolö tëmi yë, zi Wiri tawö anza dë kalakyedre aba. ⁴³ Mayi ku kalakonda 'ba 'Bu ma aba, ehe iriyë ma dë. Mora akiriyë vidi ma ayinni na bi dë nni. ⁴⁴ Hala akome? Ombe zi wayeto kiri kazi oka ma kolö maako, mora ayonze dë zi tëdi wayeto aba kazi Wiri mati ëdi kolö ne, hala ato'be koma mi ma? ⁴⁵ Asösuwë dë henye, ma ra vidi ma akasusu wë zi 'Bu. I'diyë kö'du sösu 'be ra Mosa, le mo ra vidi ma akasusu wë. ⁴⁶ Mosa ayöru wa kö'du ma, ehe ëzë ome mi Mosa, akome mi ma. ⁴⁷ Mora ëzë ome dë mi wa mati Mosa ayöru, hala ato'be koma mi wa mati miya?"

6

Yësu i'di wakonyo zi vidi kpulukumuyi (Mt. 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

¹ Tapëti ma nenyë Yësu umu kyëti Föfö 'ba Galilaya, mati ayolö kpa na Föfö 'ba Tiberiyasi. ² Vidi kayo usunni go mo ga kö'du ongönni mo ëdi kyinë 'ba kö'du korowe ko'do zi kö'jo vo köe. ³⁻⁴ Kara zi kadra karama 'ba laga 'ba koli 'ba Yude, Yësu i'bë riyë da döku vo lö'bö 'bëniyë ëti ehe alima

akanjo. ⁵ Mati Yësu ongo vidi kayo tayinni zi ni, mo ako'jo ha Pilipo iya henye, “Ta kila da ki'ja ze wakonyo kyɔ zi tɔ'bo vidi nenye biya?” ⁶ Mo iya nenye zi Pilipo yonzɔ. Mo ayɔɔ ku nzo a'di ra mo edi ti'bɛ zi ko'do.

⁷ Pilipo aya'ba do mo iya henye, “Ayɔɔ dɛ henye, akiri kara kɔhi 'ba yehe modomowota nje zi kogo mangolo'bo tisi zi vidi ma kolɔ nenye?”

⁸ Anderiya, ondu 'ba Simona Petero, kolɔ tɛmi vo lɔ'bɔwɛ, mo ame'do riye iya henye, ⁹ “Wisi maako edi kinye, mo edi mangolo'bo sisi aba muyi ehe kyenze riyo. Mora a'di ra na laka edi zi vidi biya nenye?”

¹⁰ Dakanjo ayofu loma aba, ehe Yësu ayada zi vo lɔ'bɔ 'bɛniye zi yada zi vidi biya lima akanjo. Vidi kora edi kaa kpulukumuyi mi vidi kayo nenye. ¹¹ Yësu oba mangolo'bo ne mi kala ni i'di owɔ'di zi Wiri. Here, mo idra mangolo'bo ne zi vidiye, mo o'do kpa here kyenze ne aba, le vidi edinni mo aba kyɔ zi konyo. ¹² Vidi onyonna biya ma ombanni, ehe Yësu ayada zi vo lɔ'bɔ 'bɛniye zi tɔtɔ kɔsɔ mo ma ɔsɔ, here ma yaɲa dɛ. ¹³ Vo lɔ'bɔwɛ atɔtɔnni dɛ zɛ bi kolɔ ehe oso kɔri 'butɛ domoriyo wa mati ɔsɔ tɛmi mangolo'bo muyi ne.

¹⁴ Tapɛti vidi ongonni kyinɛ 'ba kɔ'du korowe ko'do 'ba Yësu nenye, ayeto kiyanni henye, “Nenye atɛdi tinyɔ Nɛbi mati edi zi tayi kinye mi damoku ne.” ¹⁵ Yësu ayɔɔ henye zɛ ombanni yonzɔ zi mo ko'do na wehe zi tɛdi na yere 'bɛzɛ. Here mo i'bɛ riye da doku, ani zi mo tɛdi kutu ni aba.

Yësu alasi ta da wini

(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶ Hutaga nani aba vo lɔ'bɔ 'ba Yësu i'bɛnni akanjo zi fɔfɔ. ¹⁷ Zɛ ɛkyinni mi tɔɲbɔ, ayetonni kumu kyɛti zi Kaparanamo. Mati bi ondu Yësu gba ayi dɛ zi zɛ, ¹⁸ buluku kyigo edi ku kɔho wini na kyɛnyɛ. ¹⁹ Mati vo lɔ'bɔwɛ opinni ku kaa wiri wota mandere sowɔ, zɛ ongonni Yësu lasi ta da wini. Mo asesi nduwɛ tayi kara ra tɔɲbɔ, zɛ gbo na tere. ²⁰ Mora mo iya henye, “Ma Yësu ra! Ere dɛ!” ²¹ Vo lɔ'bɔwɛ ombanni zi mo koba mi tɔɲbɔ, kandi oko gbo da goti bi mati edinni ati'bɛ zi mo.

Mangolo'bo ma i'di didi

²² Ko'do vere aba vidi mati edinni gba ani humirɛ kapa 'ba fɔfɔ, ayɔɔlonni tɔɲbɔ edi nje kolɔ ani. Zɛ ayɔɔlonni kpa henye, Yësu i'bɛ dɛ mi mo vo lɔ'bɔ 'bɛniye eti. Zɛ i'bɛnni kutu nni aba. ²³ Tɔɲbɔ maakowe ta Tiberiyasi i'bɛnni kara ta bi mati vidi kayo onyonna mangolo'bo mati Yere i'di owɔ'di. ²⁴ Zɛ ongonni henye Yësu ehe vo lɔ'bɔ 'bɛni eti i'bɛnni ku. Here zɛ ɛkyinni mi tɔɲbɔwɛ ehe i'bɛnni gbo Kaparanamo Yësu koma. ²⁵ Zɛ i'janni mo kapa damirɛ 'ba fɔfɔ ehe ako'jonnɛ ho mo iyanni henye, “Raboni, oko ndala aba kinye?” ²⁶ Yësu aya'ba do mo iya henye, “Ma yada tinyɔ zi ye, anze dɛ ma koma ga kɔ'du onge kyinɛ 'ba kɔ'du korowe, mora ga kɔ'du onyowe biya wakonyo ma ombe. ²⁷ O'de loɔ dɛ kɔ'du wakonyo mati edi rɛ ni yaɲa ne. O'de loɔ kɔ'du wakonyo mati i'di didi ma nburu nburu ne. Wisi 'ba Vidi aki'di wakonyo nenye zi ye, ga kɔ'du Wiri 'Bu i'di kalakonda zi mo ko'do here.”

²⁸ Vidi ako'jonnɛ ho mo iyanni henye, “A'di ra tinyɔ Wiri omba ze zi ko'do?” ²⁹ Yësu aya'ba do mo iya henye, “Wiri omba zi ye tɛdi koma aba mi vidi mati mo utu.” ³⁰ Zɛ aya'banni do mo iyanni henye, “Kyinɛ 'ba kɔ'du koro a'diye ra ako'do, here zi ze tɔ'bo koma mi yi? A'di ra ako'do?” ³¹ Go mo yada aba, mati zutu 'bezɛ edinni mi da lipi, Wiri i'di mana zi zɛ konyo. O'do rɛ ni kaa mati wayoruwɛ iyanni henye, “Wiri i'di mangolo'bo zi zɛ ta komoriye zi konyo.”

³² Yēsu ayada zi zē henye, “Ma yada tūnyō zi ye henye, Mosa ra dē vidī mati i'dī mangolō'bo zi ye ta komoriyē. 'Bu ma ra i'dī mangolō'bo tūnyō ne zi ye ta komoriyē. ³³ Ehe mangolō'bo mati Wiri i'dī ne ēdī vidī mati ayi akaṇo ta komoriyē zi didī kī'dī zi damōku.”

³⁴ Vidī iyanni henye, “Kyedre, i'dī zi ze mangolō'bo mati oṛo dē nenye.”

³⁵ Yēsu aya'ba dō mo zi zē iya henye, “Ma ra mangolō'bo ma i'dī didī. Vidī ma ayi zi ma, atanza dē na o'bo. Vidī ma ēdī koma aba mī ma atanza dē na kōdrō. ³⁶ Ma yada ku nzo zi ye henye, onge ma mora gba anze dē koma aba mī ma. ³⁷ Vidī biya mati 'Bu i'dī zi ma atayi zi ma. More ma kōlō maako tēmī zē dē. ³⁸ Mayi dē ta komoriyē zi ko'do wa mati momba. Mayi zi ko'do wa mati 'Bu omba ma zi ko'do. Mo utu ma, ³⁹ ehe mo omba zi ko'do tūnyō ma kōlō tēmī zē mati mo i'dī zi ma ne ōlu dē. Mo omba ma zi kinjē zē zi didī mī ndundu 'ba ko'do aba. ⁴⁰ 'Bu ma omba vidī biya mati ongonnī Wisi, zi tēdī koma aba mī mo, ehe zi tēdī didī ma ṅburu aba. Here ma kinjē zē zi didī mī ndundu ko'do aba.”

⁴¹ Vidī ayetonni hē nni wasa ga kō'du Yēsu iya henye, nī ra mangolō'bo mati ayi akaṇo ta komoriyē. ⁴² Zē ako'jonnī ha oka ma kōlō maako iyanni henye, “Mo anza Yēsu ra dē, wisi 'ba Yosepa? Da yolo ze 'bu mo dē ma mo aba? Hala mo ato'bo kiya henye, nayi akaṇo ta komoriyē?”

⁴³ Yēsu ayada zi zē iya henye, “Ōre ta bi me'do 'be ne! ⁴⁴ Vidī maako o'bo dē tayi zi ma, nje 'Bu mati utu ma ne o'do zē komba zi tayi. Mora ēzē zē ayinni, ma kinjē zē na didī mī ndundu 'ba ko'do aba. ⁴⁵ Kōlō tēmī Nēbiyē ayōru henye, 'Wiri akayandi zē biya.' Here vidī biya ma owonnī da 'Bu ehe ayandi kazi mo atayi zi ma. ⁴⁶ Nje vidī kōlō mati ongo 'Bu ne mo ra ayi kazi Wiri. Vidī maako gba ongo 'Bu dē. ⁴⁷ Ma yada zi ye tūnyō vidī biya mati ēdinnī koma aba mī mo, ēdinnī didī ṅburu aba. ⁴⁸ Ma mangolō'bo ma i'dī didī! ⁴⁹ Zutu 'be onyonni mana mī da lipi ehe yaa, zē olinni. ⁵⁰ Mora kinye mangolō'bo 'ba komoriyē ne ayi ku akaṇo, here vidī mati mo onyo ku oli dē. ⁵¹ Ma ra mangolō'bo didī mati ayi akaṇo ta komoriyē. Ēzē vidī mati onyo mangolō'bo nenye, mo akalima ṅburu. Mangolō'bo mati ma kī'dī zi mo ida ra ma ra, mēdī kī'dī zi vidī 'ba damōku nenye zi tēdinnī na didī.”

⁵² Zē ayetonni hē nni wasa oka ma kōlō maako aba, ehe ako'jonnī kō'du iyanni henye, “Hala mo ato'bo kī'dī ida rē ni zi ze konyo?”

⁵³ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Ma yada zi ye tūnyō, alime dē, nje ēzē onyowe ida ehe uwēē yama 'ba Wisi 'ba Vidī. ⁵⁴ Mora ēzē onyowe ida ma ehe uwēē yama ma, atēdiyē didī ma ṅburu aba, ehe ma kinjē na didī mī ndundu 'ba ko'do aba. ⁵⁵ Ida ma wakonyo ma tūnyō ra, ehe yama ma wakuwē ma tūnyō ra. ⁵⁶ Ēzē onyowe ida ma ehe uwēē yama ma, e kōlō ma aba ehe ma kōlō eti. ⁵⁷ Kaa 'Bu widī ra utu ma, ehe mēdī didī aba ga kō'du 'bomo, vidī biya mati onyonni ida ma akalimanni ga kō'du 'bama. ⁵⁸ Mangolō'bo mati ayi akaṇo ta komoriyē anza dē kaa wa mati zutu 'be onyonni. Zē olinni, mora vidī mati onyo mangolō'bo nenye akalima ṅburu.”

⁵⁹ Yēsu ēdī kō'du yēti mī bi 'ba mōtu mī Kaparanamo mati mo iya kō'du nenye.

Me'do 'ba didī ṅburu

⁶⁰ Vo lō'bō kayo 'ba Yēsu owonnī mo ehe iyanni henye, “Kō'du yandi nenye ēdī ndra na kyigo zi vidī maako yolo. Ēyi ra ato'bo yolo mo?”

⁶¹ Yēsu ayolo henye, vo lō'bō 'bēniyē ēdinnī ame'do na wayawaya. Here mo ako'jo iya henye, “Nenye o'de na riti? ⁶² A'di ra ēzē onge Wisi 'ba Vidī

ëdî tî'bê rîyê komoriyê bi mati mo ayi ta 'dômo? ⁶³ Lawo mo ra i'dî didî. Kyigô 'ba vidî kôndu o'dô waako dë. Me'do mati ma me'do zi ye ne, ëdî tēmî Lawo 'ba Wîrî ma i'dî didî. ⁶⁴ Mora kya e maakowe ombannî dë zi tēdî koma aba mî ma." Yësu iya nenyê, ga kô'du tēmî biyeto aba mo ayôlo ëyi ra atēdî koma aba mî nî. Mo ayôlo kpa ëyi ra akasusu nî. ⁶⁵ Yësu iya nenyê, "Kô'du nenyê ra ma yada zi ye o'be dë tayi zi ma, nje ëzê 'Bu ra o'de komba zi tayi."

⁶⁶ Ga kô'du wa mati Yësu iya, vo lô'bô kayo 'bômowe opi gë nni zi mo ehe orônnî ta bi lô'bô ga ndî mo. ⁶⁷ Yësu ako'jo ha vo lô'bô 'bëni 'butë dômorîyô, "E kpa ombe zi kila ma?"

⁶⁸ Simona Petero aya'ba dô mo iya nenyê, "Yere, vidî maako anza dë ani zi ze t'ô'bo tî'bê zi mo. Me'do 'bëyi i'dî didî nburu. ⁶⁹ Yaanya aba dëdî koma aba mî yi, ehe da yôlo ku yi ra Wisi Kôlô Nbalá 'ba Wîrî."

⁷⁰ Yësu ayada zi vo lô'bô 'bëniyê nenyê, "Ma jeli ye 'butë dômorîyô, mora ma kôlô tēmî yê dakyikyî." ⁷¹ Yësu ëdî me'do kô'du 'ba Yudasî wisi 'ba Simona Sikereto. Mo yaa akasusu Yësu mo le kôlô tēmî vo lô'bô 'butë dômorîyô.

7

Yësu öndu nî ëtî

¹ Tapëtî ma nenyê, Yësu ënyî tî'bê lasi aba mî Galilaya, mo omba dë tî'bê mî Yudiya, ga kô'du Yude ani ombannî zi kofô mo. ² Ku kara zi kadra 'ba karama 'ba mbörögô, ³ ehe önduwê 'ba Yësu iyannî zi mo nenyê, "Kô'du a'dî i'bê dë zi Yudiya? Here vo lô'bô 'bëyiye atô'bônnî kongô wa mati ëdî ako'dô. ⁴ Vidî maako o'dô waako dë na liwo, ëzê zê ombannî zi maakowe zi yôlo kô'du zê. Here i'dî damôku ma yôlo wa ma ëdî ako'dô." ⁵ Gbî le önduwê 'ba Yësu gba ayinnî dë na vo lô'bô 'bomo.

⁶ Yësu aya'ba iya nenyê, "Kadra 'bama gba ayi dë, mora kadra 'be ëdî 'duwî kinye. ⁷ Vidî 'ba damôku nenyê o'bônnî dë e kiyi. Zê iyinnî ma, ga kô'du ma yada nduwê zi zê nenyê, zê o'dônnî kô'du kyënyê. ⁸ I'bëë dagba mî karama. Kadra 'bama gba ôkô dë, ehe mî'bê dë." ⁹ Yësu iya nenyê ehe alima zô mî Galilaya.

Yësu mî karama 'ba mbörögô

¹⁰ Tapëtî öndu 'ba Yësu i'bënnî ku mî karama, mo i'bê liwo kazi yada zi vidî maako. ¹¹ Mî kadra 'ba karama aba, vo dagbe 'ba Yude omannî Yësu ehe ako'jonnî kô'du nenyê, "Mo ëdî kila?"

¹² Vidî kayo alëpinnî mî ha wasa kô'du mo. Maakowe iyannî nenyê, "Yësu kora laka ra," agamowe iyannî nenyê, "Mo ëdî ndôndô kiga zi vidî biya." ¹³ Mora vidîyê na tere kazi vo dagba 'bëzê, ehe vidî maako ame'do dë ta da komo vidî kayo kô'du mo.

¹⁴ Mati karama ku kutê zi rë nî kinde, Yësu i'bê mî yëkëlu ayeto wayandi.

¹⁵ Vo dagbe na rakaga ehe iyannî nenyê, "Hala kora nenyê ayôlo kô'du takanyi here? Ayandi mo kpa dë."

¹⁶ Yësu aya'ba dô mo iya nenyê, "Manza dë yandi wa mati ma sôsu kô'du mo. Wa mati mëdî ayandi ayi kazi vidî ma utu ma. ¹⁷ Èzê tînyô ombe zi koro Wîrî, akayole wa mati ma yandi ayi kazi Wîrî mandere kazi ma. ¹⁸ Èzê momba zi kika wakoro zi ma, ma kame'do kô'du ma. Mora momba zi koro vidî ma utu ma. Nenyê ra ma yada kô'du tînyô anza dë ndôndô.

19 Mosa ra dè i'di kò'du k'i'di zi ye? Vidi maako tēmi yē oro dē. Here kò'du a'di ombe zi ma kofo?"

20 Vidi kayo aya'banni dō mo iyanni henye, "Yi vo dakyiky! A'di ra o'do yi zi kò'du sōsu henye, vidi maako omba zi kofo yi?"

21 Yēsu aya'ba dō mo iya henye, "Mo'do kò'du koro kōlō ehe o'de na rakaga. 22 Mosa i'di kò'du zi ye zi gisi kora 'be n̄bete. Mora t̄nyō anza Mosa ra dè i'di kò'du k'i'di nenye zi ye. Zutu 'be ra. Mi ko'do 'ba ralawo aba an̄bete gisi kora 'be 23 zi kò'du k'i'di 'ba Mosa koro. Èzē wisi maako ato'bo n̄bete m̄i ko'do 'ba ralawo, kò'du a'di ra e na kamo ma aba ga kò'du vidi maako ko'do na laka m̄i ko'do 'ba ralawo? 24 O'de vurē dē dakyinē 'ba ra laya aba. O'de wa mati t̄nyō ra aba."

Mo Korisito ra?

25 Kya vidi maakowe ta Yerusalemā ēdī kiyanni henye, "Anza dē kora nenye ra zē ombanni zi kofo? 26 Here mo ēdī gba zo kinye, me'do zi vidi biya kowonni. Ehe vidi maako awasa hē nni dē mo aba. Here ne kò'du sōsu 'be aba vo dagbe ayolōnni ku t̄nyō mo ra Korisito? 27 Mora nani akato'bo tēdi hala? Vidi maako ayolo dē bi mati Korisito ne atayi ta 'domo, mora da yolō ze bi mati kora nenye ayi ta 'domo."

28 Mati Yēsu ēdī kò'du yandi m̄i yēkēlu, mo agbōgbō hē n̄i iya henye, "T̄nyō asōsuwē ayole ma ku, ehe ta kila mayi ta 'domo? Mayi dē na bi da ma! Vidi mati utu ma ēdī t̄nyō, ehe ayole mo dē. 29 Mora ma yolō vidi mati utu ma, ga kò'du mayi kazi mo."

30 Kya vidi maakowe ombanni zi Yēsu k̄iri, mora du vidi maako i'di kala n̄i dē dō mo, ga kò'du kadra 'bomo gba oko dē. 31 Mora vidi kayo m̄i kutē vidi nee i'dinni koma 'benni m̄i mo ehe iyanni henye, "Èzē Korisito ne ayi, mo ako'do k̄yinē 'ba kò'du korowe ndra ta da kora nenye?"

Utū vo kanye 'ba yēkēlu zi Yēsu k̄iri

32 Mati Farasiye owonni vidi kayo ēdinni hē nni wasa ga kò'du 'ba Yēsu, zē ehe kyedree 'ba vo karase utunni vo kanye 'ba yēkēlu zi mo k̄iri. 33 Mora Yēsu ayada zi zē iya henye, "Ma tēdi eti tisi na konda, ehe ma ta'ba zi vidi mati utu ma ne. 34 Akome ma, mora du aki'je ma dē. J'be dē t̄i'bē bi mati mēdi t̄i'bē 'domo." 35 Vidi ako'jonn̄i ha oka ma kōlō maako henye, "Kila mo ato'bo t̄i'bē zi sesi ze ta bi n̄i k̄ija? Mo ēdī t̄i'bē m̄i dakaŋo mēnzē maakowe mati vidi 'bezee ēdinni alima? Mo ēdī t̄i'bē ani zi vidiyē 'ba Giriḡi yandi? 36 A'di ra m̄i me'do 'bomo mati mo iya henye, da koma ze n̄i mora di'ja n̄i dē? Kò'du a'di da to'bo dē t̄i'bē bi mati mo ēdī t̄i'bē?"

Lili 'ba wini ma i'di didi

37 M̄i ndundu mo ehe m̄i ko'do kyedre 'ba karama, Yēsu orō riye ehe agbōgbō hē n̄i iya henye, "Èzē ēdiyē kodro aba, ayiye zi ma ehe uwēē! 38 Èdiyē koma aba m̄i ma, atēdiyē wini ma i'di didi, taho tēmi yōndu 'ba m̄i yē, kaa wayōruwē iyanni henye." 39 Yēsu ēdī ame'do kò'du 'ba Lawo Laka, mati aki'di zi vidi biya mati ēdinni koma aba m̄i mo. Lawo ne gba i'di dē zi vidi kōlō maako, kyere Yēsu gba i'di bikanyi kyedre 'bēni dē ndo.

Rakinye m̄i kutē vidi

40 Mati vidi kayo owonni Yēsu iyanni nenye, kya maakowe iyanni henye, "Mo atēdi Nēbi ra." 41 Agamowe iyanni henye, "Mo Korisito ra." Agamowe iyanni kpa henye, "Korisito ne ato'bo tayi ta Galilaya? 42 Wayōruwē iyanni henye, Korisito atayi tēmi dakota 'ba Yere Dawidi. Here kò'du nenye go

mo ya'ba aba, ako'jo mo mi Beteleme, mi gawo mati Dawidi alima 'domo?'
⁴³ Vidi ayetonni me'do ra oka ma kolö maako ga kö'du 'ba Yësu. ⁴⁴ Kya zë
 maakowe ombanni zi mo kiri, mora du vidi maako i'di kala ni de do mo.

Vo dagbe ombanni de zi tedi koma aba mi Yësu

⁴⁵ Mati vo kanye 'ba yekelu a'banni zi kyedree 'ba vo karase ehe Farasiye,
 ako'jo he zë henye, "Kö'du a'di ike Yësu de kinye?" ⁴⁶ Zë aya'banni henye,
 "Vidi maako gba ame'do de kaa kora nenye." ⁴⁷ Farasiye iyanni zi zë henye,
 "Mo o'do lumë kpa ku re? ⁴⁸ Ma kolö temi kyedree 'ba vo karase mandere
 Farasiye edi koma aba mi mo? ⁴⁹ Ehe vidi nenye mati ayolönni kö'du
 ki'di de, zë hu wasene 'ba Wiri." ⁵⁰ Nikodimö mati i'bë zi Yësu dagba, ehe
 mo kolö temi vo dagbe 'ba Yude, iya henye, ehe mo ra kpa kyere ayi zi
 Yësu kongö. Mo iya henye, ⁵¹ "Kö'du ki'di 'beze ila ze de zi riti ki'di zi vidi
 gba kazi ze kowo wa ma zë ombanni kiya. Do'bo de vurë 'bëzë ko'do gba
 kazi ze yolö a'di ra zë o'dönni."

⁵² Zë iyanni henye, "Nikodimö, yi temi Galilaya? Ako'jo wayöru nee, ehe
 aki'ja henye, nebï ako anza de zi tayi ta Galilaya." ⁵³ Vidi biya i'benni gbo
 linjo 'benni na kutu kutu.

8

*Mbara iri ta bi ndoro ko'do**

¹ Mora Yësu i'bë yaga zi Döku 'ba Olivo. ² Damindö vere aba njo mo
 i'bë zi yekelu. Vidi ayinni zi mo, mo alima akaño ehe ayeto zë yandi. ³ Vo
 komoyandiye 'ba kö'du ki'di ehe Farasiye ikanni loko mbara maako iri ta
 bi ndoro ko'do, ehe zë o'dönni mo atoro komo nni biya. ⁴ Here zë iyanni
 henye, "Raboni, mbara nenye iri edi ko'do kora maako aba anza o'di 'bomo
 ra de. ⁵ Kö'du ki'di 'ba Mosa ayandi henye, mbara kaa ma nenye zi ku'du
 brua yitö aba. A'di ra iya?" ⁶ Zë ako'jonnï ha Yësu, kö'du ko'jo nenye aba,
 ga kö'du zë ombanni mo susu ehe zi kö'du kyenyë maako kika ro mo.
 Mora Yësu idë re ni ayeto wayöru dakaño dawisi kala ni aba.

⁷ Zë asesinni zo nduwë ho mo ko'jo kö'du 'ba mbara ne. Ndundu mo
 aba mo oro riyë iya henye, "Ezë vidi maako temi ye o'do kö'du kyenyë de
 mu'du dagba yitö do mo." ⁸ Mo idë re ni kpa löhu ayeto wayöru dakaño.
⁹ Vidi nee i'benni biya na kolö kolö, ayeto ma tendro mo aba. Ndundu mo
 aba Yësu mbara ne aba onönni kutu nni aba. ¹⁰ Yësu oro riyë ako'jo ho mo
 iya henye, "Vidi nee biya kila? Vidi maako anza kpe zi yi susu?"

¹¹ Mbara ne aya'ba do mo iya henye, "Ee Kyedre, vidi maako anza de."
 Yësu ayada zi mo iya henye, "Manza de kpa ti'bë zi yi susu. I'bë yaanya
 aba, o'do kö'du kyenyë dekpe."

Yësu bikanyi kö'du damöku

¹² Kpa löhu Yësu ame'do zi vidiyë. Kadra nenye aba mo iya henye, "Ma
 ra bikanyi kö'du damöku. Usu ga ma, ehe alasi de mi biköndu. Akatëdi
 bikanyi ma aki'di didi aba."

¹³ Farasiye iyanni zi mo henye, "Yi ra nje vidi ma edi ame'do kö'du yi,
 ehe anza de tinyö na laka zi yi ra tedi akpa na vo kiya 'beyi."

¹⁴ Yësu aya'ba do mo iya henye, "Here ezë ma me'do le kö'du ma, wa ma
 miya edi tinyö. Ma yolö ku mayi ta kila ehe medï ti'bë kila. Mora ayole
 de ma ta kila mandere medï ti'bë kila. ¹⁵ O'de vurë temi geri kolö mati

* 8: Komo nenye anza de mi dagba wayöru 'ba Bayibolo.

vidi biya o'donni, mora mo'do vurē 'ba vidi maako dē. ¹⁶ Ēzē mo'do vurē, ma ko'do na laka, ga kō'du ma ko'do dē kutu ma aba. 'Bu mati utu ma ne ēdi kinye ma aba. ¹⁷ Kō'du ki'di 'be omba vo kiya riyo zi yada kō'du ne ēdi tinyō. ¹⁸ Ma kolō tēmī vo kiya 'bame, ehe 'Bu mati utu ma ēdi agamo maako."

¹⁹ Zē ako'jonnī hō mo iyannī henye, "Bu yi ēdi kila?" Yēsu aya'ba dō mo iya henye, "Ayole ma dē mandere 'Bu ma. Ēzē ayole ma, akayole 'Bu ma."

²⁰ Yēsu iya nenye mati mo ēdi gba kō'du yandi mī bi ma sōndu 'ba waki'di 'ba yēkēlu asesi 'domo. Mora vidi maako iri mo dē ga kō'du kadra 'bomo gba ayi dē.

O'be dē tī'bē bi mati mēdi tī'bē

²¹ Yēsu ayada kpa zi vo dagbe 'ba yēnī henye, "Mēdi tī'bē 'de akome ma, mora o'be dē tī'bē bi mati mēdi ati'bē, akoliye kō'du kyēnyē 'be kazi wakila."

²² Vidi ako'jonnī kō'du iyannī henye, "Mo omba zi rē nī kofo? Ēdi nani wa ma mo iya henye, dō'bo dē tī'bē bi mati mo ēdi tī'bē?"

²³ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, "Ēdiyē ta lebi, mora ma ta riye. E 'ba damōku nenye, mora manza dē 'ba damōku nenye. ²⁴ Kō'du nenye ra miya akoliye kō'du kyēnyē 'be aba. Ēzē anze dē koma aba mī ma, kō'du ēyi mēdi, akoliye mī kō'du kyēnyē 'be ila dē."

²⁵ Zē ako'jonnī ha Yēsu iyannī henye, "Yi 'bēyi ēyi?" Yēsu aya'ba dō mo iya henye, "Ma ra te mati ma yada zi ye biyeto aba. ²⁶ Ani kō'du ēdi kyo ma to'bo kiya zi yada henye o'de kō'du kyēnyē, mora vidi mati utu ma ēdi tinyō, ehe ma yada zi vidi 'ba damōku nenye nje wa mati mowo kazi mo."

²⁷ Vidi maako ayolo dē Yēsu ēdi ame'do zi zē kō'du 'Bu nī. ²⁸ Yēsu i'be nduwē kiya mo aba henye, "Ēzē umbēē Wisi 'ba Vidi ku riye, akayole ēyi ra ma. Akayole kpa henye manza dē wa maako ko'do na bi da ma. Miya nje wa mati 'Bu ma ayandi zi ma. ²⁹ Mo mati utu ma ēdi ma aba. 'Duwi mo'do wa mati o'do mo na rakyenyi ehe mo ila ma dē."

³⁰ Tapēti Yēsu iya nenye, vidi kayo omannī mī mo.

Kō'du tinyō akinga yi na dangölō

³¹ Yēsu ayada zi vidi mati ēdinnī koma aba mī nī henye, "Ēzē asesiye nduwē koro wa mati miya, e tinyō vo lō'bō 'bama ra. ³² Akayole kō'du tinyō, ehe kō'du tinyō akinge na dangölō."

³³ Zē aya'bannī dō mo iyannī henye, "Ze gisi 'ba Abarayama! Danza dē gba na vo kalima 'ba vidi maako. Hala ato'bo kiya akinga ze na dangölō?"

³⁴ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, "Ma yada tinyō zi ye, vidi ma o'do kō'du kyēnyē ēdi vo kalima 'ba kō'du kyēnyē. ³⁵ Vo kalime, alimannī dē nburu mī dakota, ezē wisi alese le 'duwi mī dakota. ³⁶ Ēzē Wisi i'di zi ye dangölō, tinyō aba e na dangölō. ³⁷ Ma yolo ku, e tēmī dakota 'ba Abarayama, mora ombe zi ma kofo, ga kō'du, kō'du kise 'bama anza dē tinyō mī di'di ye. ³⁸ Mēdi ame'do kō'du wa mati 'Bu ma ayada zi ma, te kaa mati ēdiyē ako'do wa mati 'bu wē ayandi zi ye."

³⁹ Vidi iyannī zi Yēsu henye, "Abarayama ra 'bu ze!" Yēsu aya'ba dō mo iya henye, "Ēzē e gisi 'ba Abarayama, o'de wa mati Abarayama o'do. ⁴⁰ Tapēti mo ombe zi ma kofo ta bi kō'du tinyō yada zi ye mati Wiri i'di zi ma. Abarayama o'do waako dē kaa ma nani. ⁴¹ Mora ēdi ko'de te wa mati 'bu wē o'do." Zē iyannī henye, "Asusu ze dē zi kiya dēdi kpa 'bu maako aba. Dēdi nje 'bu aba kolō, mo ra Wiri."

⁴² Yēsu iya zi zē henye, “Ēzē Wīrī ra 'Bu wē, ɔwe ma, ga kō'du mayi kazi Wīrī yaanya aba mēdī kinye. Mo ra utu ma. Mayi dē na bi da ma. ⁴³ Kō'du a'di ra ayɔle kō'du mati mēdī ame'do kō'du mo dē? ɔ'be dē tɔɔ zi kowo kō'du mati mēdī akiya? ⁴⁴ 'Bu wē ra Satani, ehe o'de te wa mati mo omba. Mo 'duwī vo wakofe ehe vo ndɔndɔ. Kō'du tīnyō ako anza dē kō'du mo. Mo ame'do kō'du nī, ehe kō'du biya mati mo iya ndɔndɔ ra. Anza dē nje mo ra na vo ndɔndɔ, mora mo kpa 'bu 'ba vo ndɔnde biya. ⁴⁵ Ga kō'du ma yada zi ye kō'du tīnyō, e ombe dē zi tēdī koma aba mī ma. ⁴⁶ Vīdī maako tēmī yē atɔ'bo ma susu ga kō'du kyēnyē kō'do? Ēzē ma yada kō'du tīnyō, kō'du a'di ra ome dē mī ma? ⁴⁷ Vīdī mati 'ba Wīrī akoze mbili nī da kō'du kise 'bɔmo, mora ombe dē zi kowo, ga kō'du anze dē 'ba Wīrī.”

Yēsu ehe Abarayama

⁴⁸ Yude aya'bannī zi Yēsu henye, “Dēdī ze tīnyō aba zi kiya henye, yī vīdī 'ba Samariya ra, ehe ēdī dakyikyī aba mī yī?”

⁴⁹ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Manza dē dakyikyī aba mī ma. Moro 'Bu ma, ehe ombe dē zi koro ma. ⁵⁰ Momba wakoro dē ga kō'du ma, mora vīdī maako ēdī ani omba zi ma tēdī na wakoro, ehe mo ra kpa 'ba vurē kō'do. ⁵¹ Ma yada tīnyō zi ye henye, ēzē orowe me'do 'bama du akoliye dē.”

⁵² Vīdī iyannī henye, “Yaanya aba tīnyō da yɔlɔ ku ēdī dakyikyī aba. Abarayama oli ehe nēbīyē kpa. Hala ɔ'bo kiya henye, vīdī mati oro me'do 'bēyī oli dē? ⁵³ Yī kyedre ta da 'bu ze Abarayama? Mo oli ehe nēbīyē kpa. Ēyī ra asōsu 'bēyī yī?”

⁵⁴ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ēzē moro ra ma, o'do waako dē. 'Bu ma ra vīdī ma oro ma. Iye henye mo Wīrī 'be ra. ⁵⁵ Gbī le tīnyō ayɔle mo dē, mora ma yɔlɔ mo. Ēzē miya ma yɔlɔ mo dē, ma tēdī na vo ndɔndɔ kpa kaa e biya. Mora ma yɔlɔ mo, ehe mo'do wa mati mo iya. ⁵⁶ 'Bu wē Abarayama ēdī rakyenyī aba zi kongɔ kadra tayi 'bama, mo ongɔ ma ehe ēdī na rakyenyī.”

⁵⁷ Zē iyannī henye, “Anza kpa dē kɔɔ 'butēmuyī aba. Hala ɔ'bo kongɔ Abarayama?”

⁵⁸ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ma yada tīnyō zi ye, gba Abarayama anza dē, mēdī.” ⁵⁹ Vīdī obannī yītō rīyē zi Yēsu kofo, mora mo oho rē nī ehe ɪla yēkēlu.

9

Yēsu ako'jo kora maako o'jo na komoköndu

¹ Mati Yēsu alasi na konda, mo ongɔ kora maako na komoköndu kyere mati o'jo. ² Vo ló'böwē 'ba Yēsu ako'jonnī henye, “Raboni, kō'du a'di ra kora nenyē o'jo na komoköndu? Ēdī ga kō'du mo, mandere vo ko'jo mowe o'donnī kō'du kyēnyē?”

³ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “E e, anza here dē. Mora ga kō'du komoköndu 'bɔmo, akonge Wīrī ako'do kō'du koro zi mo. ⁴ Ēzē ēdī kadra, do'de wa mati vīdī ma utu ma omba ma zi kō'do. Ēzē yɔndɔ ɔkɔ ku, vīdī maako ɔ'bo dē zi lɔɔ kō'do. ⁵ Mati mēdī mī damöku, ma bikanyi ra zi damöku.”

⁶ Tapētī Yēsu iya nenyē, mo o'bi oro dakanjo. Mo o'do kɔɔ ehe ora komo kora ne. ⁷ Here mo iya henye, “'bē akaka kɔɔ ne mī Kara Siliyoma.” Kora

ne i'bě ehe akaka mī Siliyoma. Kō'du ya'ba aba, "Vidi ma utu, akutu." Mati mo akaka koro ne ku yaga mo o'bo bi kongō.

⁸ Vo haliŋo oka 'bomowe, ehe vidi mati ongōnni mo ta bi lenze kyere ne, ako'jonnī kō'du henye, "Nenye anza dē kora mati ēdī alima akanjo ehe 'duwī alenze?"

⁹ Kya zē maakowe iyanni henye, mo ra gbī te kora vo lenze ne, agamowe iyanni henye, mo andele nje kaa mo. Mora mo ayada zi zē, "Ma kora nani ra." ¹⁰ Zē ako'jonnī ho mo henye, "Hala o'bo bi kongō?" ¹¹ Mo aya'ba do mo iya henye, "Vidi maako ru mo Yēsu o'do koro ehe ora komo ma. Mo ayada zi ma ti'bě kaka mī Kara Siliyoma. Mati mo'do, mo'bo bi kongō." ¹² Zē ako'jonnī kō'du henye, "Mo ēdī kila yaanya aba?" Mo aya'ba do mo iya henye, "Ma yolo dē."

Farasiye ayonzōnni zi ki'ja a'di ra o'do rē nī

¹³⁻¹⁴ Kō'do mati Yēsu o'do koro ne ehe ako'jo kora ne, mī kō'do 'ba ralawo. Here vidi obanni kora ne zi Farasiye. ¹⁵ Zē ako'jonnī ho mo hala mo o'bo zi bi kongō, ehe mo aya'ba henye, "Yēsu o'do koro ehe ora komo ma. Tapēti ma kaka, mo'bo bi kongō."

¹⁶ Kya 'ba Farasi maakowe iyanni henye, "Kora nenye Yēsu ayi dē kazi Wiri. Ēzē mo o'do here, mo o'bo dē kowe kō'du ki'di 'ba kō'do madomoriyō." Agamowe ako'jonnī henye, "Hala vidi 'ba kō'du kyenyē ato'bo kō'do kyinē 'ba kō'du korowe?" Here Farasiye o'bonni dē kō'du kida tēmi kutē nni, ¹⁷ zē ako'jonnī ha kora ne iyanni henye, "A'di ra iya, kō'du vidi mati ako'jo komo yi ne?" Kora ne ayada zi zē iya henye, "Mo nēbi ra."

¹⁸ Mora vo dagbe 'ba Farasiye omani dē henye, kyere kora ne ēdī na vo komokōndu. Zē utunni litu zi vo ko'jo mowe, ¹⁹ ehe ako'jonnī hē zē henye, "Nenye wisi mati iye henye, o'jo na komokōndu? Hala mo o'bo bi kongō yaanya aba?"

²⁰ Vo ko'jo 'ba kora ne aya'banni do mo henye, "Da yolo ku tinyō mo wisi 'beze ra, ehe da yolo ku o'jo mo na komokōndu. ²¹ Mora da yolo dē hala mo i'ja komo nī mandere ēyi ra i'di komo zi mo. Ako'jowe ho mo! Mo o'vu ku kyedre zi me'do ga kō'du nī." ²²⁻²³ Vo ko'jo 'ba kora nenye iyanni here, ga kō'du zē erenni Yude. Vo dagbe 'ba Yude idanni kō'du ku nzo henye, vidi maako manza dē wa maako aba zi kō'do zi vidi maako mati mo iya Yēsu ra Korisito ne.

²⁴ Vo dagbe ako'jonnī kora ne hulēhu iyanni henye, "I'di wayeto zi Wiri! Da yolo ku Yēsu vo kō'du kyenyē kō'do."

²⁵ Kora ne aya'ba henye, "Ma yolo dē, ēzē mo vo kō'du kyenyē mandere anza dē. Biya ma yolo henye, ma kyere vo komokōndu, mora yaanya aba mo'bo bi kongō."

²⁶ Zē ako'jonnī ho mo henye, "A'di ra mo o'do zi yi? Hala mo ako'jo komo yi?"

²⁷ Kora ne aya'ba do mo iya henye, "Ma yada ku zi ye da kolō, ehe ombe dē zi kowo. Kō'du a'di ra ombe zi ma yada zi ye lōhu? Ombe kpa zi tayi na vo lō'bō 'bomowe?"

²⁸ Vo dagbe alidinni kora ne, ehe iyanni henye, "Yi vo lō'bō 'bomo! Ze vo lō'bō 'ba Mosa. ²⁹ Tinyō da yolo Wiri ame'do zi Mosa, mora du da yolo dē Yēsu ayi ta kila."

³⁰ Kora ne aya'ba da me'do iya henye, "Kō'du koro a'di ra here! Mo ako'jo komo ma, ehe gba ayole dē mo ayi ta kila. ³¹ Da yolo ku henye, Wiri owo nje me'do 'ba vidi mati ozōnni ehe oronni mo. Wiri owo me'do 'ba vo kō'du kyenyē ko'de dē. ³² Ehe nenye ēdī dagba kadra mī vurē, vidi maako

i'di komo zi vidī maako o'jo na komoköndu. ³³ Yësu o'bo dë zi wa maako ko'do, nje ëzë mo ayi kazi Wiri.”

³⁴ Vo dagbe ayadannī zi kora ne henye, “Yi na vo kö'du kyënyë ko'do kyere mī kadra mati o'jo yi. Asösu 'bëyi ato'bo yandi ze wa maako aba?” Here zë iyannī henye, “O'bo dekke tayi hulëhu mī bi 'ba mötu 'beze kôlo maako!”

Komoköndu zi Lawo Laka

³⁵ Mati Yësu owo kö'du mati o'do rë nī ne, mo i'bë i'ja kora ne. Yësu ako'jo ho mo iya henye, “Ëdi koma aba mī Wisi 'ba Vidī?”

³⁶ Mo aya'ba do mo iya henye, “Kyedre, ëzë ayada zi ma mo ëyi ra, ma ki'di koma 'bama mī mo.” ³⁷ Yësu aya'ba henye, “Ongö mo ku nzö, ehe yaanya aba mo ëdi me'do yi aba.” ³⁸ Kora ne iya henye, “Yere, mī'di koma 'bama mī yi.” Here mo amötu Yësu gbo. ³⁹ Yësu ayada zi mo, “Mayi mī damöku nenyë, zi vurë 'ba vidiyë ko'do. Ma kinye zi ki'di komo zi vo komokönduwë ehe zi ko'do vidī vo komoköndu biya mati ato'bo bi kongö.”

⁴⁰ Mati Farasiye owonnī Yësu iya nenyë, zë ako'jonnī henye, “Ze vo komoköndu?”

⁴¹ Yësu aya'ba do mo iya henye, “Ëzë ëdiyë na vo komoköndu, atanze dë mī kö'du kyënyë. Mora yaanya ëzë aba iye zi bi kongö, akasesiye kö'du kyënyë nduwë.”

10

Komo 'ba vo timëlë yako

¹ Yësu iya henye, “Ma yada tünjö zi ye, nje vo logo ehe vo wakolo ëkyi ta da resi. Zë ödunnī dë kpuru ta haresi zi jolo 'ba timëlë. ² Vidī mati ödu kpuru ta haresi, mo ra vo yako 'ba timëlë. ³ Mora vo ga haresi kongö ayëhu haresi zi vo yako timëlë, ehe timëlë ayolonnī gu vo yako 'bënnī. Mo ako'jo timëlë 'bënnī ru zë aba, ehe alaga dagba zi zë yaga. ⁴ Mati mo ayasi timëlë 'bënnī nee ku biya yaga, mo i'bë dagba da komo zë, ehe zë usunnī go mo, ga kö'du zë ayolonnī gu mo. ⁵ Timëlë usu ga vo leze maakowe dë. Zë ayolonnī gu vo leze dë, ehe zë ahonnī 'de.” ⁶ Yësu ayada komo nenyë zi vidiyë, mora zë ayolonnī dë a'di ra mo ëdi ame'do kö'du mo.

Yësu vo timëlë yako laka ra

⁷ Here Yësu iya löhu, “Ma yada tünjö zi ye henye, ma haresi zi timëlë. ⁸ Vidī mati ayi dagba ta komo ma, vo logo ra mandere vo wakolo, ehe timëlë owo da ma kôlo tēmī zë ne dë. ⁹ Ma haresi ra. Zë biya mati ayinnī kpuru ta da ma, akayomö. Zë atayinnī, ati'bënnī, ehe aki'jannī loma. ¹⁰ Vo logo ayi nje zi kolo, kofo, ehe yaña. Mayi zi vidī biya tédinnī didi aba, ehe zi tédinnī mo aba ndo.

¹¹ “Ma vo timëlë yako laka ra. Vo timëlë yako laka i'di didi nī kö'du timëlë 'bënnī. ¹² Vo loö ko'do anzannī dë kaa vo timëlë yako mati timëlë na 'bomo. Ëzë ongönnī wöliwöli atayi, zë aho wënnī ilannī timëlë. Here wöliwöli iri ehe apere timëlë nee. ¹³ Vo loö ko'do aho wënnī 'de ga kö'du zë asösunnī kö'du 'ba timëlë nee dë.

¹⁴ “Ma vo timëlë yako laka ra. Ma yolo timëlë ame, ehe zë ayolonnī ma, ¹⁵ kpa kaa 'Bu ayolo ma, ma yolo 'Bu, ehe mī'di didi ma kö'du timëlë ama.

¹⁶ Mëdi timëlë maako ëti anzannī dë tēmī jolo 'ba timëlë nenyë. Ma kika zë kpa ga bi kôlo, ehe zë akowonnī gu ma. Here atédinnī goli kôlo 'ba timëlë ehe vo yako kôlo.

17 “Bu ɔwɔ ma ga kò'du mǐ'dǐ dǐdǐ ma, here ma kǐrǐ hulèhu lòhu. 18 Vidǐ maako oba dǐdǐ ma dè kazi ma. Ma ra mǐ'dǐ mǐ kò'du komba 'bama. Mèdǐ kyigɔ aba zi kǐ'dǐ, ehe kyigɔ aba zi kǐrǐ hulèhu lòhu, kaa mati 'Bu ma i'dǐ kò'du mo zi ma zi kò'do.”

19 Mati zè owonni me'do 'ba Yèsu ne, Yude inye mǐ nni. 20 Maakowe kyɔ tèmǐ zè iyanni henye, “Mo èdǐ dakyikyǐ aba mǐ nǐ. Mo vo lökyǐ ra. Kò'du a'dǐ zi mbili koze zi mo?” 21 Mora agamowe iyanni henye, “Hala vidǐ mati dakyikyǐ aba mǐ nǐ atɔ'bo kiya kò'du nenye? Vidǐ maako anza dè kaa nenye zi tɔ'bo vo komokönduwè kǐ'dǐ zi bi kongo?”

Vidǐ ombanni Yèsu dè

22 Mǐ tona nani, Yèsu èdǐ mǐ Yerusalem kò'du karama 'ba yèkèlu. 23 Kadra maako aba, mo èdǐ alasi mǐ kapa 'ba yèkèlu sènjè 'ba Solomon 24 ehe Yude atɔtɔ rè nni toko rɔ mo. Zè iyanni henye, “Hala na konda omba tǐ'bè ze sesi kò'du sòsu aba? Èzè yǐ Korisito ra, ayada zi ze huwè.”

25 Yèsu aya'ba do mo iya henye, “Ma yada zi ye, ehe ombe dè zi koma kò'du 'bama. Wa mati mo'do kalakonda 'ba 'Bu ma aba, ayada èyǐ ra ma. 26 Mora kyere anze dè tímèlè ama, ome kò'du 'bama dè. 27 Tímèlè ama owonni gu ma, ehe ma yɔlɔ zè. Zè usunni ga ma. 28 Mǐ'dǐ dǐdǐ ma nɔburu zi zè, here kazi zè ölunni. Vidǐ maako akoba zè dè yaga ta kala ma. 29 'Bu ma i'dǐ zè zi ma, ehe mo kyedre ta da agamowe biya. Vidǐ maako ɔ'bo dè zè koba ta kala mo 30 Ma kòlò 'Bu aba.”

31 Kpa lòhu vo dagbe 'ba Yude obanni yitò kò'du zi Yèsu kofo. 32 Mora mo iya henye, “Ma yada wa laka kyɔ zi ye mati 'Bu ma utu ma zi kò'do. Ma vala ra ombe ma ku'du gɔ mo yitò aba?”

33 Zè aya'banni do mo iyanni henye, “Danza dè yǐ ku'du yitò aba ga kò'du wa laka mati o'do. Dèdǐ yǐ ku'du yitò aba ga kò'du alidi Wirǐ. Yǐ ɔnbò vidǐ ra, ehe kinye èdǐ akiya zi tèdǐ na Wirǐ.”

34 Yèsu aya'ba do mo iya henye, “Mǐ wayöru 'be, Wirǐ iya dè henye, ‘E wirǐ mbiya ra?’ 35 ɔ'be dè he wasa wayöru aba, mati mǐ mo Wirǐ ame'do zi vidǐ naniye ehe ako'jo zè wirǐ. 36 Here kò'du a'dǐ asusuwè ma lidi Wirǐ ga kò'du miya henye ma Wisi 'ba Wirǐ? Tapètǐ mo biya, èdǐ 'Bu ra ako'jo ma kò'du lɔɔ nenye. Mo ra kpa vidǐ mati utu ma mǐ damöku. 37 Èzè manza dè ako'do wa mati 'Bu ma omba ma zi kò'do, neene ome dè mǐ ma. 38 Mora èzè mo'do wa mati 'Bu ma o'do, akome ga kò'du nani, gbǐ le èzè anze dè koma aba mǐ ma. Neene akayole tinyò henye, 'Bu èdǐ kòlò ma aba, ehe ma kòlò 'Bu aba.”

39 Lòhu zè ombanni zi Yèsu kǐrǐ. Yèsu anza dè hu kyigɔ 'bèzè. I'bè yaga ta kala zè. 40 Mo umu kyètǐ Ranga Yeredene bi mati Yowani èdǐ kyere bapatisi kǐ'dǐ. Mati Yèsu èdǐ ani, 41 vidǐ kayo ayinni zi mo. Zè èdǐnnǐ akiya henye, “Yowani o'do kyinè 'ba kò'du koro maakowe dè, mora kò'du biya mati mo iya kò'du 'ba Yèsu èdǐ tinyò.” 42 Vidǐ kayo naniye i'dǐ koma 'benni kpa mǐ Yèsu.

11

Koli 'ba Lazara

1 Kora maako ru mo Lazara alèpǐ na koo mǐ gawo 'ba Beteniya. Mo èdǐ èmǐ aba riyò, Mariya ehe Marita. 2 Nenyè kpa te Mariya mati yaa ope èyǐngutru da Yere ehe akoyitò burutu mo yèvu 'bènnǐ aba. 3 Èmiyè utunni kò'du kise zi Yèsu ehe ayadanni zi mo aboka laka 'bomo Lazara èdǐ na rakoo.

⁴ Mati Yēsu owo kò'du nenyē iya henye, “Kɔɔ 'bɔmo ne ndundu mo anza dē koli, mora ēdī zi kika wayeto zi Wīrī ehe Wisi ɔmo.”

⁵ Yēsu ɔwɔ Marita, ěmī mo ehe Lazara. ⁶ Here mati mo owo mo ēdī na kɔɔ alima bi mati mo ēdī 'dɔmo kò'do rīyō aba lōhu. ⁷ Neene mo iya zi vo lō'bō 'bēniyē henye, “Yaanya aba dī'bēē hulēhu Yudiya.”

⁸ Zē iyanni henye, “Raboni, vīdī naniye ombanni zi ku'du yī yītō aba brua! Kò'du a'di omba zi tī'bē hulēhu?”

⁹ Yēsu aya'ba henye, “Kadra anza dē 'butē dɔmorīyō mī kò'do kōlō? Ēzē alasi mī kadra, bikanyi 'bēyi atēdī kazi kadra ehe otra ndī yī dē. ¹⁰ Mora ēzē alasi yɔndɔ aba, akotra ndī yē ga kò'du anza dē bikanyi maako aba.”

¹¹ Neene mo ayada zi zē henye, “Aboka ze Lazara ēdī ako'do, ehe mēdī tī'bē ani zi mo liro.”

¹² Zē aya'banni henye, “Yere ēzē mo ēdī ako'do, mo atēnyī na laka.”

¹³ Yēsu ēdī ame'do tīnyō kò'du koli 'ba Lazara, mora vo lō'bōwē asōsu 'bēnnī mo ēdī nje ame'do kò'du 'ba kò'do. ¹⁴ Here Yēsu ayada zi zē huwē, “Lazara oli ku. ¹⁵ Ma rakyenyi aba manza dē ani, ga kò'du yaanya aba atēdiyē dɔnɔ aba zi kī'dī koma 'be mī ma. Dī'bēē zi mo.”

¹⁶ Toma mati ru rēzē 'bɔmo ēdī “Loŋa” iya zi vo lō'bō agamowe henye, “Ayiye dī'bēē, here da tɔ'bo koli mo aba.”

Yēsu injē Lazara na dīdī

¹⁷ Mati Yēsu ɔkɔ Beteniya, mo i'ja Lazara ēdī ku nɔɔ mī dawogo kò'do sowo aba. ¹⁸ Beteniya ēdī tisiwa aba ta da wīrī wota ta Yerusalema, ¹⁹ ehe Yuda kayo ayinni ta gawo kyedre zi da Marita ehe Mariya lēlu ga kò'du ōndu zē oli ku.

²⁰ Mati Marita owo henye Yēsu ɔkɔ ku, mo i'bē yaga zi dɔ mo kutrē, mora Mariya alima 'bēnī loko. ²¹ Marita iya zi Yēsu henye, “Yere, ēzē yī ēdī kinye, ōndu ma oli dē. ²² Gbī le yaanya aba ne ma yolɔ ku henye Wīrī ako'do wa mati ako'jo.”

²³ Yēsu ayada zi mo iya henye, “Ōndu yī akadīdī lōhu.” ²⁴ Marita aya'ba dɔ mo iya henye, “Ma yolɔ ku mo atēnyī na dīdī mī ndundu kò'do aba, ēzē biya yōku ēnyī ku.” ²⁵ Yēsu iya zi Marita henye, “Ma ra vīdī mati ēdī yōku kinjē zi dīdī. Vīdī biya mati omani mī ma akadīdīnnī, ēzē olīnnī le. ²⁶ Ehe vīdī biya mati alimanni ga kò'du 'ba koma mī ma tīnyō akolīnnī dē. Oma nenyē ku?”

²⁷ Mo alēzē iya henye, “ɔɔ Yere, moma yī Korisito ra, Wisi 'ba Wīrī. Yī ra vīdī mati da sōsu kò'du mo atayi mī damōku ne.”

Yēsu udu

²⁸ Tapētī Marita iya nenyē, mo i'bē liwo iya zi ěmī nī Mariya, “Raboni ēdī kinye, ehe mo omba zi yī kongɔ.” ²⁹ Kandi mati Mariya owo nenyē, mo ēnyī rīyē i'bē yaga zi Yēsu. ³⁰ Mo gba yaga ta ra gawo bi mati Marita i'bē dɔ mo kutrē. ³¹ Vīdī kayo ayinni zi da Mariya lēlu, ehe mati kandi zē ongōnnī mo ila loko, asōsunni mo ēdī tī'bē dawogo zi kudu. Here zē alō'bōnnī gbɔ ga ndī mo.

³² Mariya i'bē bi mati Yēsu 'dɔmo. Kandi mati mo ongɔ mo, alomvo burutu mo iya henye, “Yere, ēdī kyere kinye, ōndu ma oli dē.”

³³ Mati Yēsu ongɔ Mariya ehe vīdī mati mo aba ēdīnnī akudu, mo kò'du sōsu aba ³⁴ Ako'jo henye, “Kila i'dī yē ida rɔ mo?” Zē aya'banni henye, “Yere, ayi ongɔ te.”

³⁵ Yēsu ayeto kudu. ³⁶ Vīdī iyannī henye, “Ongɔ te hala mo ɔwɔ Lazara.”
³⁷ Kya zē maakowe iyannī henye, “Mo ayēhu komo 'ba vo komoköndu. Kö'du a'di mo atɔ'bo dē sesi Lazara kazi koli?”

Yēsu ñjē Lazara tēmi koli

³⁸ Yēsu zɔ kö'du sösu kyedre aba. Here mo i'bē dawogo mati na wöru yitö alulu ñbirī hɔ mo. ³⁹ Neene mo ayada zi vīdiyē yitö ne lulu 'de yaga ta hɔ mo. Mora Marita iya henye, “Yere, ayɔɔ henye, Lazara oli gɔ mo o'do ku sowo, ehe kēzi mo atēdi ku na kyenyē.”

⁴⁰ Yēsu aya'ba dɔ mo henye, “Gba ma yada dē zi yī henye, ēzē ēdī koma aba, akongɔ bikanyi kyedre 'ba Wīrī?” ⁴¹ Tapētī alulu yitö ne ku dakapa, Yēsu ongo bi riye zi komoriye ehe amötu henye, “Bu, mo'do öwö'di zi yī ga kö'du aya'ba da mötu 'bama. ⁴² Ma yɔɔ ku 'duwī ēdī da mötu 'bama ya'ba. Mora miya nenye, here zi vīdī kinya nee koma yī ra utu ma.” ⁴³ Mati Yēsu inde mötu ku, mo ako'jo wa gu kyembe aba henye, “Lazara, ayi yaga!”
⁴⁴ Kora mati oli ne ayi gbɔ yaga. Kala mowe ehe ndī mowe olo mī böngɔ 'ba wakusu, ehe böngɔ ayöfu komo mo. Yēsu ayada zi vīdiyē henye, “Inge mo, ile mo mī'bē.”

Yere 'ba zi kofu Yēsu

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵ Vīdī kayo mati ayinnī zi Mariya, ongönnī wa mati Yēsu o'do, zē i'dinnī koma 'bēnnī mī mo. ⁴⁶ Maakowe i'bēnnī zi Farasiye ehe ayadannī wa mati Yēsu o'do. ⁴⁷ Here kyedree 'ba vo karase ehe Farasiye atɔɔ rē nnī bi kölö iyannī henye, “A'di ra da ko'de? Kora nenye ēdī kyinē 'ba kö'du koro ko'do kyɔ. ⁴⁸ Ēzē da dɔre mo dē yaanya aba, vīdī biya aki'dinnī koma 'bēnnī mī mo. Neene vīdī 'ba Roma atayinnī ehe akayanannī yēkēlu dakaŋo 'beze aba.”

⁴⁹ Ma kölö maako tēmi zē ru mo Kayafa, mo ra kyedre 'ba vo karase mī kɔɔ nani. Mo ame'do riye iya henye, “E vīdī nee, anze dē kö'du yɔɔ aba. ⁵⁰ Ayɔle dē henye, ēdī na laka zi vīdī kölö koli kö'du vīdiyē, kazi dakaŋo ra yaŋa biya?” ⁵¹ Kayafa iya nenye dē na bi dē nī. Kaa kyedre 'ba vo karase mī kɔɔ nani, mo ēdī kumē henye, Yēsu ra akoli kö'du 'ba dakaŋo. ⁵² Yēsu oli dē nje kö'du dakaŋo 'ba Yude. Mo akoli zi kika vīdī biya 'ba Wīrī mati apere rē nnī ne zi dɔko bi kölö.

⁵³ Here mī ko'do nani dagba ani, vīdī ayetonnī mala ko'do zi Yēsu kī'dī zi koli. ⁵⁴ Ga kö'du mala rɔ mo nenye, Yēsu adɔɔ lasi toko mī vīdī kayo na dangölö. Mo i'bē mī gawo 'ba Efaremo, mati kara dakapa lipi, ehe mo alima ani vo lö'bö 'bēniye eti.

⁵⁵ Ēdī ku kara zi karama kadra 'ba laga 'ba koli. Vīdī kayo 'ba Yude mati alimannī yaga tēmi dakaŋo, ayinnī mī Yerusalemā zi rē nnī kɔ'jo ñbala ga kö'du 'ba karama. ⁵⁶ Zē omannī bi toko kö'du Yēsu. Neene mati zē ēdinnī mī yēkēlu, zē ako'jonnī oka ma kölö maako henye, “Asösu 'bēyi mo atayi dē kinya mī karama 'ba laga 'ba koli?” ⁵⁷ Kyedre 'ba vo karase ehe Farasiye ayadannī zi vīdiyē zi zē yɔɔ, ēzē vīdī maako tēmi zē ongo Yēsu ku. Nenye ēdī hala zē asösunni zi mo kirī.

12

Alömu Yēsu mī Beteniya

(Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

¹ Ko'do modaka ta komo karama 'ba laga 'ba koli Yēsu i'bē hulēhu zi Beteniya, bi mati Lazara alima 'dömo, mati mo ñjē mo tēmi koli. ² Zē

o'donni wakonyo zi mo ani. Marita ra ako'jo. Lazara kolö temi vidi mati edinni alima ani da tarabiza Yesu aba. ³ Mariya oba maranji yeningutru ogo kahi kyedre aba ehe ope burutu Yesu. Mo akyito ze zi teli yevu 'beni aba, ehe tato ndili 'ba yeningutru ne, oso mi loko ne. ⁴ Vo lo'bo maako ru mo Yudasi Sikereto edi ani, mati mo ra omba ti'be zi Yesu susu. Mo ako'jo henye, ⁵ "Ko'du a'di yeningutru nenye ogo de yaga kahi nbirihi lamiwota aba ehe kahi mo ki'di zi vo leriye?" ⁶ Yudasi tinyo asosu ko'du vo leriye de. Mo ako'jo ko'du ne ga ko'du mo inje anjboro 'ba kahi ehe mi kadra maako aba akalogo zi ni.

⁷ Yesu aya'ba do mo iya henye, "Ile mo kutu ni aba. Mo ma sesi wa mati mo edi mo aba ko'du kadra 'ba ma kusu. ⁸ Atediyeh 'duwi vo leriye eti, mora atanze de 'duwi ma aba."

Yere zi Lazara kofu

⁹ Vidi kayo ayinni mati ze owonni henye Yesu edi ani. Ze ombanni kpa zi Lazara kongo ga ko'du Yesu inje mo temi kolu. ¹⁰ Here kyedree 'ba vo karase o'donni yere kpa zi Lazara kofu. ¹¹ Mo ra i'di vidi kayo zi de nni koto kazi ze ehe ki'di koma 'beni mi Yesu.

Yesu ödu mi Yerusalema

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

¹² Ko'do ma vere aba vidi kayo edinni mi Yerusalema ko'du 'ba karama. Mati ze owonni henye Yesu edi tayi ko'du 'ba karama, ¹³ ze obanni mbili 'ba mbiro ehe i'benni yaga zi mo meteh. Ze agboghö he nni henye, "Wayeto zi Wiri! Wiri mi'di ya'da zi vidi mati ayi mi ru 'ba Yere! Wiri mi'di ya'da zi Yere 'ba Yiserele!"

¹⁴ Yesu i'ja makakya aho do mo kaa wayöru iya, ¹⁵ "Vidi 'ba Ziyono, ere de! Yere 'be edi tayi yaanya aba mo edi ataho da makakya."

¹⁶ Mi dagba mo vo lo'bo 'ba Yesu ayolonni de. Mora tapeti mo iri wayeto kazi Wiri ku, ze asosunni henye, wayöru iya nenye ko'du mo ehe ze o'donni nenye ko'do mo.

¹⁷⁻¹⁸ Vidi kayo ayinni zi Yesu ga ko'du ze ongonni mo Lazara ko'jo yaga temi dawogo. Ze asesinni nduwe me'do ko'du mo ehe ko'du koro nenye. Ze ayinni zi Yesu ga ko'du ze ongonni ko'du kyine wakoro mati mo o'do. ¹⁹ Mora Farasiye iyanni zi oka ma kolö henye, "Waako anza de da to'bo ko'do! Vidi biya mi damöku ne edinni kusu ga Yesu."

Girigi maakowe ombanni zi Yesu kongo

²⁰ Vidi 'ba Girigi maakowe i'benni Yerusalema zi motu mi kadra 'ba karama aba. ²¹ Pilipo ta Beteseyida mi Galilaya edi kpa ani. Here ze i'benni zi mo iyanni henye, "Kyedre, domba ze zi Yesu kongo."

²² Pilipo ayada zi Anderiya. Ze riyö ne i'benni zi Yesu ayadanni zi mo. ²³ Yesu iya henye, "Kadra yaanya aba oko ku ko'du Wisi 'ba Vidi zi kiri kyedre wayeto. ²⁴ Ma yada tinyo zi ye, i'jo 'ba nyenyo mati alapi dakanjo atanza de kyö ta da i'jo ma kolö nje eze oli. Mora eze oli, ako'jo nyenyo kyö.

²⁵ Eze owo didi yi, akayölu. Eze ila ko'du 'ba damöku nenye, aki'di didi ma nburu zi yi. ²⁶ Eze alitu zi ma, ati'be ma aba. Vo litu 'bame atedinni ma aba bi mati ma 'domo. Eze alitu zi ma, 'Bu ma akoro yi."

Yesu ame'do ko'du kolu 'beni

²⁷ "Yaanya aba ma mi riti kyedre, ma yolo de a'di ra ma kiya. Mora ma ko'jo 'Bu de zi sesi ma temi kadra 'ba riti nenye. Tinyo mayi mi damöku

kö'du kadra 'ba riti nenyee. ²⁸ Here 'Bu, ika wayeto zi ru yi." Gu ayi ta komoriyë iya henye, "Mika wayeto ku nzo zi ma, ehe ma kö'do löhu."

²⁹ Mati vidí kayo nee owonní gu ne, kya zë maakowe asösu 'bënní piwo ra. Agamowe asösu 'bënní malayika ra ame'do zi Yësu.

³⁰ Here Yësu ayada zi vidí kayo nee, "Gu nani ame'do zi konyiye, anza dë ma. ³¹ Vidí 'ba damöku nenyee yaanya aba o'do vurë 'bëzë ku, ehe yere 'ba damöku nenyee u'du ku nzo yaga. ³² Èzë umbë ma ku riyë ta dakanjo, ma kö'do vidí biya komba zi tayi zi ma." ³³ Yësu ëdi ame'do kö'du gëri ma aki'di ni zi kofu.

³⁴ Vidí kayo nee iyanní zi Yësu henye, "Wayöruwë 'ba kö'du ki'di ayandi henye, Korisito ne akalima nburu. Hala o'bo kiya henye Wisi 'ba Vidí akinjë riyë zi koli? Èyi ra nenyee Wisi 'ba Vidí?"

³⁵ Yësu aya'ba do mo iya henye, "Bikanyi atëdiyë aba nje tisiwa. Alasiye mi bikanyi èzë ato'be here kazi biköndu akakowe. Kora mati mo alasi mi biköndu, mo ayolo dë nëdi ti'bë kila. ³⁶ Ome mi bikanyi mati ëdiyë aba, here atayiye na gisi 'ba bikanyi."

Vidí ombanní dë zi tedi koma aba mi Yësu

Tapëti Yësu iya kö'du nenyee, mo ila bi nani i'bë mi bi 'ba rakoho. ³⁷ Mo o'do kyinë 'ba kö'du koro kyö mi kutë vidí kayo, mora zë gba zo ombanní dë zi tedi koma aba mi mo. ³⁸ Nenyee o'do rë ni zi wa mati nëbi Yisaya iya atayi tinyö, "Yere, èyi ra oma mi kö'du kise 'beze? Ehe èyi ra ongo kyigo kyedre 'bëyi?" ³⁹ Vidí o'bönní dë zi tedi koma aba mi Yësu, ga kö'du Yisaya iya kpa henye,

⁴⁰ "Wiri isi komo zë here kazi o'bönní bi kongö, ehe o'do di'di zë na kyigo here zë o'bönní dë yolö. Mo o'do nenyee here kazi zë a'banní zi mo ehe kö'jo zë."

⁴¹ Yisaya iya nenyee, ga kö'du mo ongo bikanyi kyedre 'ba Yësu ame'do kö'du mo.

⁴² Here vo dagba kayo 'ba Yude kayo i'dinni koma 'bënní mi Yësu, mora zë ayadanní dë zi vidí maako, ga kö'du Farasiye i'dinni kö'du ku nzo zi vidíyë anza dë zi wa maako kö'do zi vidí maako mati ëdi koma aba mi Yësu. ⁴³ Vo dagbe ombanní wayeto kazi agamowe ndra ta da mati zë ombanní wayeto kazi Wiri.

Yësu ayi zi damöku yomo

⁴⁴ Mi gu kyembe aba Yësu iya henye, "Vidí mati ëdi koma aba mi ma, ëdi kpa koma aba mi vidí mati utu ma. ⁴⁵ Ehe vidí mati ongo ma, ongo vidí mati utu ma ne ku. ⁴⁶ Ma bikanyi mati ayi mi damöku. Vidí mati ëdi koma aba mi ma, alima dë mi biköndu. ⁴⁷ Ma ra dë vidí mati ako'do vurë kyënyë 'ba vidí naniye mati ombanní dë zi koro kö'du yandi 'bama. Mayi zi yomo vidí 'ba damöku nenyee, anza dë vo kö'do vurë kyënyë 'bëzë. ⁴⁸ Mora vidí mati omba ma dë ehe wayandi 'bama, ako'do vurë kyënyë ro mo mi ndundu 'ba kö'do aba, mi wa mati miya. ⁴⁹ Manza dë me'do ga kö'du 'bama. Miya nje wa mati 'Bu mati utu ma ayada zi ma kiya. ⁵⁰ Ma yolö ku kö'du ki'di omo akika didi ma nburu. Nenyee ëdi hala ma yada zi ye te wa mati 'Bu ayada zi ma."

13

Yēsu akaka burutu 'ba vo lō'bō 'bēniyē

¹ Gba ta komo karama 'ba laga 'ba koli, Yēsu ayɔlɔ henye kadra ne ɔko ku kō'du nī zi kila damōku nenyē ehe zi ta'ba zi 'Bu. 'Duwī mo ɔwo vo lō'bō 'bēniyē mī damōku nenyē, ehe mo ɔwo zē le mī ndundu.

² Gba kazi biyeto 'ba wakonyo 'ba hutaga, Satani o'do Yudasi, wisi 'ba Simona Sikereto, omba zi Yēsu susu. ³ Yēsu ayɔlɔ nayi kazi Wiri ehe na ti'bē hulēhu zi Wiri. Mo ayɔlɔ kpa henye, 'Bu i'di kyigo ku biya zi nī.

⁴ Here kadra 'ba wakonyo aba Yēsu ēnyī riyē, mo oto bongo 'ba rē nī ma ta yaga, ehe olo bongɔrateli toko bi kō'di kida 'ba gē nī. ⁵ Mo i'di wini mī siko kyedre. Here mo ayeto burutu vo lō'bō 'bēniyē kaka ehe kyitru zē bongɔrateli mati mo usu ne aba. ⁶ Mora mati mo ayi zi Simona Petero, ako'jo henye, "Yere, ēdi ti'bē zi burutu ma kaka?"

⁷ Yēsu aya'ba iya henye, "Tinyo ayɔlɔ wa mati mēdi kō'do ne dē, mora yaa akayɔlɔ." ⁸ Petero aya'ba henye, "Akaka burutu ma dē!" Yēsu ayada zi mo henye, "Ēzē ma kaka yi dē, tinyo anza dē 'bama."

⁹ Simona Petero aya'ba do mo iya henye, "Yere, akaka dē nje burutu ma, akaka kala ma da ma aba!" ¹⁰ Yēsu aya'ba henye, "Vidi mati akaka rē nni ku ehe ēdinni ku biya nbala omba nje zi burutu zē ra kaka. Ehe e vo lō'bō 'bame, ēdiyē nbala nje vidi kōlō tēmi yē." ¹¹ Yēsu ayɔlɔ ēyi ra akasusu nī. Kō'du nere ra mo iya henye, nje zi ma kōlō tēmi yē.

¹² Tapēti Yēsu akaka burutu vo lō'bō 'bēniyē ehe usu bongo 'bēni ma ta yaga ne hulēhu, mo alima akaŋo lōhu. Here mo iya henye, "Ayɔle wa mati mo'do zi ye ne ku?" ¹³ Ako'jowe ma Raboni 'be ehe Yere, ehe akiye here, ga kō'du nani ēyi ra ma. ¹⁴ Ēzē Yere 'be ehe vo komoyandi akaka burutu wē, o'de kpa te here zi oka ma kōlō maako. ¹⁵ Ma yada go mo ku, ehe o'de zi oka ma kōlō maako te wa mati mo'do zi ye. ¹⁶ Ma yada tinyo zi ye henye, vo lituwē anzannī dē kyedre ta da vo dē nni, ehe vo litu kike anzannī dē kyedre ta da vidi mati utu zē ne. ¹⁷ Ayɔle wa nenyee ku. Wiri aki'di ya'da zi ye, ēzē o'de zē."

¹⁸ "Manza dē ame'do kō'du wē biya. Ma yɔlɔ zē mati ma jeli ne ku. Mora wa mati wayōru iya, atayi tinyo. Mo iya henye, 'Kora mati onyo wa ma aba ne, opi rē nī ku na vo wehe ra ma.' ¹⁹ Mēdi yada nenyē zi ye biya gba kazi rē nī kō'do, here ēzē o'do rē nī ku, akome ēyi ra ma. ²⁰ Ma yada tinyo zi ye, vidi mati iri vo litu 'bame kalakyedre aba, iri ma kpa kalakyedre aba, ehe vidi mati iri ma kalakyedre aba, iri ne vidi mati utu ma."

Yēsu ayada wa ma ako'do rē nī zi nī

(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-23)

²¹ Tapēti Yēsu iya kō'du nenyee, mo riti kyedre aba ehe ayada zi vo lō'bō 'bēniyē henye, "Ma yada tinyo zi ye henye, vidi ma kōlō tēmi yē akasusu ma."

²² Dē zē wiriwiri kō'du wa mati mo iya ne. Zē nje bi kongɔ aba da oka ma kōlō. ²³ Yēsu ɔwo vo lō'bō mati ēdi alima kara zi nī bi 'ba wakonyo, ²⁴ ehe Simona Petero o'do kala nī zi vo lō'bō nenyē zi ki'ja ma vala ra Yēsu ame'do kō'du mo.

²⁵ Here vo lō'bō ne idē rē nī zi Yēsu ehe ako'jo henye, "Yere, ma vala ra tēmi ze ēdi ame'do kō'du mo?" ²⁶ Yēsu aya'ba iya henye, "Ma kusu nzoyi mangolɔ'bo nenyē mī gbenje ehe ki'di zi vidi mati mēdi ame'do kō'du mo." Here Yēsu usu mangolɔ'bo gbo ehe i'di zi Yudasi, wisi 'ba Simona Sikereto. ²⁷ Kandi Satani ayaŋa da Yudasi. Yēsu iya henye, "Yudasi, i'bē

kandi o'do wa mati zi yi ko'do.” ²⁸ Vidi maako bi 'ba wakonyo ne ayolo ko'du mati Yesu iya ne de. ²⁹ Mora ga ko'du Yudasi ra na vo kahi sesi, kya ze maakowe asosunni henye Yesu ayada zi mo zi kogo wa mati ze ombanni ko'du karama. Agamowe asosunni henye Yesu ayada zi mo zi kahi ki'di zi vo leri.

³⁰ Yudasi oba nzoyi mangolo'bo, i'be yaga. Edi ku nzo yondo.

Ko'du ki'di kyiyi

³¹ Tapeti Yudasi i'be ku Yesu iya henye, “Yaanya aba Wisi 'ba Vidi aki'di wayeto, ehe mo akika wayeto zi Wiri. ³² Here tapeti Wiri akiri wayeto ku ga ko'du mo, Wiri aki'di wayeto zi mo, ehe Wiri ako'do kandi. ³³ Gisi ame, ma tediye aba nje tisiwa aba na konda. Here akome ma, mora aki'je ma de. Ma yada zi ye kpa kaa ma yada zi Yude. ‘O'be de ti'be bi mati medi ati'be.’ ³⁴ Mora medi ko'du ki'di kyiyi ki'di zi ye: owe oka ma kolö maako, kpa te kaa mati mowo e. ³⁵ Eze owe oka maakowe mi geri nenyé, vidi biya akayolnni e vo lö'bo 'bama ra.”

Lömu 'ba Petero

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

³⁶ Simona Petero ako'jo henye, “Yere, edi ti'be kila?” Yesu aya'ba henye, “O'bo de ti'be ma aba yaanya aba, mora yaa dagba ani ati'be.”

³⁷ Petero ako'jo henye, “Yere, ko'du a'di mowo de ti'be yi aba yaanya aba? Ma koli ko'du yi!” ³⁸ Yesu ako'jo henye, “Tinyö akoli ko'du ma? Ma yada zi yi tinyö, gba kazi zanga yeru yapa, akiya da wota henye ayolo ma de.”

14

Yesu geri ra zi 'Bu

¹ Yesu iya zi vo lö'bo 'beniyé henye, “Asosuwe ko'du de. Ediyé koma aba mi Wiri. Ome kpa mi ma. ² Loko kayo edi mi lijo 'ba 'Bu ma. Ma yada nenyé de zi ye, eze anza de tinyö. Medi ti'be ani zi bi ko'jo biya zi ye na kolö kolö. ³ Tapeti mo'do nenyé ku, ma ta'ba huléhu kobe ma aba. Here da tedi ze ga bi kolö. ⁴ Ayole geri mati medi ati'be zi mo ne ku.”

⁵ Toma iya henye, “Yere, da yolo de edi ati'be kila! Hala da to'bo yolo geri ne?” ⁶ Yesu aya'ba henye, “Ma geri, tinyö, ehe didi! Kazi ma, vidi maako o'bo de ti'be zi 'Bu. ⁷ Eze tinyö ayole ma, akayole 'Bu. Mora temi ndenye dagba ani, ayole mo ku, ehe onge mo ku.”

⁸ Pilipo iya henye, “Yere, ayada zi ze 'Bu ne, nani biya wa mati domba.” ⁹ Yesu aya'ba henye, “Pilipo, medi yi aba kadra konda aba ayolo de ma eyi? Eze ongo ma, ongo 'Bu ku. Hala ato'bo ha ma ko'jo zi yada 'Bu zi ye? ¹⁰ Oma de henye, ma kolö 'Bu aba ehe 'Bu kolö ma aba? Wa mati miya, miya de ko'du ma. 'Bu mati alima mi ma, ra o'do wa nenyé. ¹¹ Ome mi ma eze miya henye, 'Bu kolö ma aba ehe ma kolö 'Bu aba. Mandere ome mi ma kpa nje ga wa mati medi ako'do. ¹² Ma yada tinyö zi ye henye eze ediyé koma aba mi ma, ako'de kpa te wa mati medi ako'do. Ako'de wa kyedre maakowe ndra, ga ko'du medi ku ti'be huléhu zi 'Bu. ¹³ Ako'jowe ha ma, ehe ma ko'do wa mati ako'jowe ko'du mo. Geri nenyé aba, Wisi akika wayeto zi 'Bu. ¹⁴ Ma ko'do wa mati ako'jowe ha ma zi ko'do mi ru ma.”

15 Yësu iya zi vo lö'bö 'bëniyë henye, “Ëzë owe ma, ako'de kaa mi'di kö'du mo. 16 Here ma kako'jo ha 'Bu zi kutu zi ye Lawo Laka mo akakönyie ehe 'duwi atëdiyë aba. 17 Lawo Laka akayada zi ye wa mati tinyö. Vidi 'ba damöku nenye o'bönni dë kiri Lawo, ga kö'du zë ongönni dë mandere yolo mo. Mora ayole Lawo ku, ga kö'du mo ëdiyë aba ehe akasesi lima nduwë mi yë. 18 Ma kile dë kaa wala. Ma tayi hulëhu zi ye. 19 Tisiwa aba vidi mi damöku nenye o'bönni dekpe zi ma kongö, mora akonge ma. Ehe ga kö'du ma lima, akalime. 20 Here akayole ma kölö 'Bu aba. Akayole, e kölö ma aba, ehe ma kölö ëti. 21 Ëzë owe ma, ako'de wa mati miya, ehe 'Bu atöwö e. Ma katöwö e kpa ehe yada zi ye ma kaa a'di.”

22 Yudasi ma agamo anza dë Yudasi Sikereto, ame'do riyë ako'jo kö'du henye, “Yere, mi me'do 'bëyi ne a'di akayada zi ze yi kaa a'di, mora ayada dë zi vidi 'ba damöku nenye?” 23 Yësu aya'ba henye, “Ëzë vidi maako öwö ma, zë akorönni ma. Here 'Bu ma akatöwö zë, da katayi zi zë ehe lima mi zë. 24 Mora vidi mati öwö ma dë, oro ma dë. Wa mati owowe miya tinyö ayi dë kazi ma, mora kazi 'Bu mati utu ma.”

25 “Ma yada kö'du nenye zi ye, mati ma gba ëti. 26 Mora Lawo Laka atayi akakönyie. Lawo Laka mati 'Bu ma akutu mi ru ma, akayandi wa biya zi ye ehe ako'de zi sösu wa biya mati ma yada zi ye.”

27 “Mi'di rakyëyi zi ye, kyinë 'ba rakyëyi mati nje ma t'bo ki'di. Anza dë kaa rakyëyi mati damöku nenye aki'di. Here asösuwë dë mandere tere. 28 Owowe ma ku nzo kiya henye, mëdi ati'bë ehe ma tayi kpa hulëhu zi ye. Ëzë tinyö owe ma, ëdiyë rakyenyi aba mëdi ku ti'bë hulëhu zi 'Bu, ga kö'du mo ëdi kyedre ta da ma. 29 Mëdi yada zi ye nenye gba kazi ma ti'bë, here ëzë o'do rë ni, atëdiyë koma aba mi ma. 30 M'bo dekpe me'do ëti na konda, ga kö'du yere 'ba damöku nenye ëdi tayi. Mora mo anza dë kyigo aba da ma. 31 Moro wa mati 'Bu ma ayada zi ma ko'do, here zi vidi biya mi damöku ne akayönni möwö mo. Ëdi ku kadra 'ba zi ze ti'bë yaanya aba.”

15

Yësu tinyö kaga tana

1 Yësu iya zi vo lö'bö 'bëniyë henye, “Ma tinyö kaga tana, 'Bu ma ra vo kyeti yaka. 2 Mo iga ngora 'bama biya mati ananni kölo dë yaga. Mora mo ikye nbala biya da ngora mati ëdi tana kölo, here zi tana kölo kyö. 3 E ku nzo nbala ga kö'du wa mati miya zi ye. 4 Alime na rakida zi ma, ehe ma kalima na rakida zi ye. Te kaa ngora o'bo dë tana kölo nje ëzë alima na rakida zi kaga, here o'be dë tana kölo nje ëzë alime na rakida zi ma.”

5 “Ma kaga ra, e ngora ra. Ëzë alime na rakida zi ma, ehe ma kalima na rakida zi ye tane kölo kyö. Mora o'be dë wa maako ko'do kazi ma. 6 Ëzë alime dë na rakida zi ma, aku'duwë yaga. Atëdiyë kaa ngora kyitru mati atöto bi kölö ehe o'bo mi wa'do. 7 Ëzë alime na rakida zi ma ehe kö'du yandi 'bama mayi na kapa 'be, here atö'bo mötuwë ga wa mati ombë, ehe mötu 'be akaya'ba do mo. 8 Ëzë ayiye ku na kölo laka 'ba vo lö'bö 'bame, akoro 'Bu ma. Ne akayada henye, e vo lö'bö 'bame. 9 Möwö e kaa 'Bu ma öwö ma. Here alime mi watöwö 'bama. 10 Ëzë orowe ma, ma kasesi töwö e kaa 'Bu ma asesi töwö ma, ga kö'du moro mo.”

11 “Ma yada nenye zi ye, zi ye tëdiyë mi rakyenyi 'bama ma nburu. 12 Yaanya aba ma yada zi ye zi töwö oka ma kölö maako kaa möwö e.

¹³ Gëri ma laka ndra zi yada watowɔ kò'du aboke, ëdi zi koli kò'du zë. ¹⁴ E aboka ma ra, ëzë orowe ma. ¹⁵ Ma ko'jowe dë vo litu 'bame, ga kò'du vo litu ayolɔnni dë a'di ra kyedre 'bëzë ëdi ako'do. Ma me'do zi ye kaa aboka me, ga kò'du ma yada ku biya zi ye wa mati 'Bu ma ayada zi ma. ¹⁶ E ra dë ajeliye ma, ma ra ma jeliye kutu yaga zi tana kolɔ, kyinë 'ba kolɔ ma akalima ŋburu. Here 'Bu ma aki'di zi ye wa mati ako'jowe kazi mo mi ru ma. ¹⁷ Here mi'di kò'du zi ye zi towɔ oka ma kolò.”

Damöku 'ba rakiyi

¹⁸ “Ëzë vidī 'ba damöku nenyë ayiye, asösuwë henye zë iyinni ma dagba. ¹⁹ Ëzë e zi damöku, vidī 'bomo atowe. Mora anze dë zi damöku. Ma jeliye zi damöku nenyë kila hulëhu. Kò'du nenyë ra vidī 'bomowe ëdinni ye kiyi. ²⁰ Asösuwë hala ma yada zi ye henye vo litu anzanni dë kyedre ta da kyedre 'bënni. Here ëzë vidī o'donni ma na kyënyë, zë ako'donni yë na kyënyë. Ëzë zë oronni kò'du yandi 'bama, zë akoronni 'be. ²¹ Vidī ako'donni kpa te zi ye wa mati zë o'donni zi ma. Zë ako'donni ga kò'du e zi ma, ehe zë ayolɔnni vidī mati utu ma ne dë. ²² Ëzë mayi dë ame'do zi zë, o'donni vurë kyënyë dë rë zë. Yaanya aba zë o'bɔnni dë kiya anzanni ra dë. ²³ Vidī mati iyi ma iyi 'Bu ma kpa. ²⁴ Mo'do wa maakowe vidī maako gba o'do dë. Ëzë zë ongɔnni ma dë wa nenyee ko'do, o'donni vurë kyënyë dë rë zë. Mora zë ongɔnni ma wa nenyee ko'do, ehe zë zo ma kiyi ehe 'Bu ma kpa. ²⁵ Nenyë ra hala wayöru ëdinni tinyö mati zë iyanni henye, vidī iyinni ma ŋjbö kazi kò'du mo.”

²⁶ “Ma kutu zi ye Lawo mati ayi kazi 'Bu ehe ayada wa mati tinyö. Lawo Laka akakonyiye ehe akayada kò'du ma zi ye. ²⁷ Here akayade kò'du ma kpa zi oka maakowe, ga kò'du ëdiyë ma aba tëmi biyeto.”

16

¹ “Mëdi yada zi ye wa nenyee, here kazi oto de 'de. ² Akore yaga tëmi bi 'ba mötu, ehe kadra atayi mati vidī akofonniyë, ehe zë asösunni, nëdinni kò'du laka ra ko'do zi Wirī. ³ Zë ako'donni wa nenyee ga kò'du zë ayolɔnni 'Bu mandere ma dë. ⁴ Mëdi akiya nenyë zi ye yaanya aba, here ëzë kadra ne ayi ku akasösuwë wa mati miya.”

Lɔɔ 'ba Lawo Laka

“Ma mëdi ëti tëmi dagba, ehe here ma yada wa nenyee dë zi ye. ⁵ Mora yaanya aba mëdi ku ti'bë hulëhu zi 'Bu mati utu ma, ehe vidī maako tëmi yë ako'jo ha ma dë mëdi ti'bë kila. ⁶ E kazi rakyenyi biya ta bi kò'du nenyë kowo. ⁷ Mora ma yada zi ye, mëdi ti'bë zi ko'do wa mati ëdi na laka kò'du wë. Kò'du nenyë ra mëdi ti'bë 'de. Lawo Laka o'bɔ dë tayi zi ye konyi le ëzë mile ku. Mora tapëtī mi'bë ku, ma kutu mo zi ye. ⁸ Lawo atayi akayada zi vidī 'ba damöku nenyë kò'du tinyö kò'du yaŋa ehe kò'du laka 'ba Wirī ehe vurë. ⁹ Lawo akayada zi zë henye, zë 'ba kò'du kyënyë ko'do, ga kò'du zë anzanni dë koma aba mi ma. ¹⁰ Zë na litë kò'du wa 'ba Wirī mati ëdi tinyö na laka, ga kò'du mëdi ti'bë zi 'Bu, onge ma dekpe löhu. ¹¹ Ehe zë na litë kò'du 'ba vurë, ga kò'du Wirī ikye vurë 'ba yere 'ba damöku nenyë ku nzo.

¹² “Mëdi kò'du aba kyɔ zi kiya zi ye, mora yaanya aba atëdi ndra ta da mati ato'be yolɔ. ¹³ Lawo ayada wa mati tinyö ehe atayi gage mi tinyö ma ndo. Lawo ame'do dë ga kò'du ni. Mo akayada zi ye nje wa mati mo owo kazi ma, ehe mo ako'do zi ye yolɔ a'di ra ëdi ti'bë zi rë ni ko'do. ¹⁴ Lawo

ak'i'di wayeto zi ma kö'du kise 'bama koba ehe yada mo zi ye. ¹⁵ Wa biya mati 'Bu edi mo aba 'bama ra. Kö'du nenyé ra miya henyé Lawo oba kö'du kise 'bama ehe yada mo zi ye."

Kö'du sösu akopi rë ni mi rakyenyi

¹⁶ Yësu ayada zi vo lö'bö 'bëniyë, "Tisiwa aba, onge ma dekpe, mora tapëti mo tisiwa akonge ma."

¹⁷ Zë iyanni zi oka ma kölö maako henyé, "A'di ra Yësu iya henyé, tisiwa aba donge mo dë, mora tapëti mo tisiwa aba, da kongö ze mo? Kö'du a'di ra mo iya henyé, nëdi ti'bë zi 'Bu? ¹⁸ A'di ra 'bëni nenyé tisiwa aba, mati mo edi ame'do kö'du mo? Da yolo dë a'di ra mo ame'do kö'du mo."

¹⁹ Yësu ayolo zë ëdinni kö'du ko'jo maakowe aba, here mo iya henyé, "E na rasösu a'di ra ma me'do kö'du mo mati miya henyé tisiwa aba onge ma dë, mora tapëti mo tisiwa aba akonge ma. ²⁰ Ma yada zi ye tinyö henyé, akuduwë ehe atëdiyë kazi rakyenyi, mora damöku atëdi rakyenyi aba. Atëdiyë kazi rakyenyi, mora yaa atëdiyë na rakyenyi. ²¹ Eze mbara omba ku zi ko'jo, mo edi mi watoo kyedre. Mora tapëti ko'jo, watoo ne ölu ta do mo ehe na rakyenyi, ga kö'du mo ika wisi ku mi damöku ne. ²² E yaanya aba kazi rakyenyi, mora yaa ma kongé, ehe atëdiyë na rakyenyi. Vidi maako o'bo dë zi kobe ta gëri mati asösuwë."

²³ "Eze kadra nani ayi ku, ako'jowe ha ma dë kö'du wa maako. Ma yada tinyö zi ye henyé, 'Bu ak'i'di zi ye wa mati ako'jowe kö'du mo mi ru ma. ²⁴ Ako'jowe kö'du wa maako dë gba mi gëri nenyé. Mora yaanya aba ako'jowe mi ru ma ehe akiriye."

Ta'da Damöku

²⁵ "Ma me'do ha kahi aba zi yada wa nenyee zi ye. Mora kadra mo atayi mati ma kame'do dekpe ha kahi aba, mora ma kame'do zi ye huwë kö'du 'ba 'Bu. ²⁶ Akako'jowe ha 'Bu mi ru ma. Ma kako'jo ho mo dë zi ye. ²⁷ Wirí 'Bu owe ga kö'du owe ma, ehe ome mayi kazi mo. ²⁸ Mayi ta ra 'Bu mi damöku ne, mora mëdi ku damöku ne kila ta'ba zi 'Bu."

²⁹ Vo lö'böwë iyanni henyé, "Yaanya aba edi ku ame'do huwë zi ze! Anza dë ame'do ha kahi aba. ³⁰ Ndundu mo aba da yolo ku henyé, ayolo wa biya, ehe omba dë zi vidi hë yi ko'jo. Yaanya aba doma tinyö ayi ta ra Wirí."

³¹ Yësu aya'ba henyé, "Tinyö yaanya ome ma ku? ³² Kadra atayi ehe edi ku nzo kinye, mati akapere biya. Vidi biya na kölö kölö temi yë ati'bë hulëhu lijo ehe akila ma na bi da ma. Mora 'Bu atëdi ma aba, ma tanza dë kutu ma aba. ³³ Ma yada nenyé zi ye, zi ye tediye rakyeyi aba mi di'di ye ga kö'du ma. Eze ëdiyë mi damöku ne, atëdiyë riti aba. Mora ëdiyë kazi tere, ma'da damöku ne ku."

17

Yësu amötu kö'du vo lö'bö 'bëniyë

¹ Tapëti Yësu inde me'do ku zi vo lö'bö 'bëniyë, mo ongo bi riyë komoriyë ehe amötu, "Bu, kadra oko ku zi yi ki'di wayeto zi Wisi 'bëyi, here zi mo ki'di wayeto zi yi, ² ga kö'du i'di kyigo ku zi mo ta da vidi biya, here mo ak'i'di didi ma nburu zi vidi biya mati i'di zi mo. ³ Didi ma nburu edi zi yolo yi, Wirí ma nje tinyö, ehe zi yolo Yësu Korisito, mo mati utu. ⁴ Mi'di wayeto zi yi kinye dakaño zi ko'do wa biya i'di zi ma ko'do. ⁵ Yaanya aba 'Bu, i'di hulëhu zi ma wayeto mati mëdi mo aba yi aba gba damöku ne o'do dë."

6 “I’di vo lö’bö maakowe ku zi ma tëmī damöku nenye ehe ma yada zi zë, yī kaa a’di. Zë ’bëyi ra, mora i’di zë zi ma, ehe zë oronnī yī. 7 Zë ayolōnnī henye, i’di zi ma biya wa mati mēdi mo aba. 8 Ma yada zi vo lö’bö ’bame wa mati ayada zi ma, ehe zë ombannī dō mo. Zë ayolōnnī mayi kazi yī, ehe zë omannī yī ra utu ma.

9 “Mēdi amötu kö’du zë, mora anza dë kö’du zë ’ba damöku nenye. Vo lö’bö ’bame ’bëyi ra, ehe mēdi amötu kö’du zë. 10 Biya mati mēdi mo aba ’bëyi ra, ehe biya mati ēdi mo aba ’bama ra, ehe zë i’dinnī wayeto zi ma. 11 ’Bu laka, manza dekpe na konda mī damöku ne, mēdi tayi zi yī, mora vo lö’bö ’bame gba mī damöku ne. Agaga gë zë kyigo ’ba ru yī aba, mati i’di zi ma ne aba, here zë atēdinnī kölö oka ma kölö maako aba, kpa kaa yī ehe ma kölö. 12 Mati mēdi zë eti, ma sesi zë na laka kyigo mati i’di zi ma ne aba. Mongo gë zë ehe ma kölö tëmī zë ölu dë, nje ma kölö mati mo ra omba zi tölu. Nenye o’dō rë nī here zi wa mati wayöru iya zi tayi tinyö. 13 Ma ku da gērī ama zi yī, mora miya kö’du nenye mati ma gba mī damöku, here vo lö’bö ’bame atēdinnī kpa te rakyenyi biya mati mo’dō aba. 14 Ma yada kö’du kise ’bëyi ku zi zë, mora vidi ’ba damöku nenye iyi zë, ga kö’du zë anzannī dë zi damöku nenye, kpa te kaa manza dë. 15 ’Bu, ma ko’jo hë yī dë zi koba vo lö’bö ’bame yaga tëmī damöku ne, mora agaga gë zë kazi Satani. 16 Zë anzannī dë zi damöku nenye, ehe ma kpa. 17 Me’dō ’bëyi ra ēdi tinyö. Here i’di tinyö nenye, mo’dō zë biya na ’bëyi. 18 Mēdi zë kutu mī damöku, kaa utu ma. 19 Mī’di ra ma ku biya zi yī ga kö’du ’bëzë, here zë mēdinnī biya zi yī mī tinyö.

20 “Manza dë nje amötu kö’du vo lö’bö nenye. Mēdi kpa amötu kö’du vidi biya mati zi tēdinnī koma aba ga kö’du wa mati vo lö’bö ’bame akiyannī kö’du ma. 21 ’Bu, momba zë biya zi tēdi kölö oka ma kölö maako aba, kpa kaa ma kölö yī aba, ehe yī kpa kölö ma aba. Ma kpa momba zë zi tēdi kölö ze aba, here vidi ’ba damöku nenye akomannī henye, yī ra utu ma. 22 Moro vo lö’bö ’bame mī gērī kölö oro ma, zë mēdinnī kölö oka ma kölö maako aba kaa ze kölö. 23 Ma kölö zë aba, ehe yī kölö ma aba, here zi zë tayinnī biya kölö. Here vidi ’ba damöku nenye akayolōnnī henye, yī ra utu ma. Zë akayolōnnī henye, owo vo lö’bö ’bame kpa kaa owo ma.

24 “’Bu, momba vidi biya mati i’di zi ma zi tēdi ma aba, bi mati mēdi ’dōmo. Neene zë akongōnnī bikanyi kyedre mati i’di zi ma, ga kö’du owo ma gba o’dō damöku dë. 25 ’Bu laka, vidi ’ba damöku nenye ayolōnnī yī dë, mora ma yolo yī, ehe vo lö’bö ’bame ayolōnnī henye yī ra utu ma. 26 Ma yada zi zë, yī kaa a’di, ehe ma kayada zi zë nduwë, here watowo mati ēdi mo aba kö’du ma akatayi kapa ’bëzë, ehe ma tēdi kölö zë eti.”

18

Kiri ’ba Yësu

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

1 Mati Yësu inde mötu ku, mo vo lö’bö ’bëni eti umunnī kyëti gulu ’ba Kidrono ehe i’bë mī yaka maako. 2 Yësu ēdi ’duwī rë nni ki’ja vo lö’bö ’bëni eti ani, ehe Yudasi ayolo bi ne. 3 Here Yudasi i’bë zi yaka ne kya ’ba vo kanye ’ba Roma eti ehe vo kanye ’ba yëkëlu, kyedre ’ba vo karase ehe Farasiye ra utunnī zë. Zë injënnī wa’dō zi bi yanyi ehe wa ’ba wehe. 4 Yësu ayolo kö’du mati omba zi ti’bë rë nī ko’dō ne ku nzo, mora mo ako’jo henye, “Eyi ra ēdiyë koma?” 5 Zë aya’bannī henye, “Dëdi koma Yësu ’ba Nazereta!” Yësu ayada zi zë henye, “Ma Yësu ra!” Yudasi vo susu ēdi toro ani dakapa

zè. ⁶ Kandi zè biya a'bannì kɔwɔ hulèhu ehe alèpinnì dakaŋo. ⁷ Yèsu ako'jo kò'du löhu henye, “Èdiyè èyi ra koma?” Zè aya'bannì dɔ mo iyannì henye, “Dèdì ze koma Yèsu 'ba Nazereta.”

⁸ Kadra nenye aba Yèsu aya'ba henye, “Ma yada ku nzo zi ye ma Yèsu ra. Èzè ma ra èdiyè akoma, ile vidì maakowe mi'bènnì.” ⁹ Here wa biya ako'do rè nì, kaa mo iya, “Ma yölu vidì ma kölo mati i'dì zi ma ne dè.”

¹⁰ Simona Petero ika kulu nì aba. Mo oto yaga tëmì silikpa ehe otra Malahisi, vo litu 'ba kyedre 'ba vo karase, ehe iga mbili mo ma da tiri nbiriku yaga. ¹¹ Yèsu iya zi Petero henye, “I'dì kulu 'bèyi ne karani. Ma kuwè tëmì siko mati 'Bu i'dì zi ma.”

Ika Yèsu zi Anasi

¹² Vo kanye 'ba Roma ehe vo kyèlu 'bènnì èti, ehe vo kanye 'ba yèkèlu èti, irinnì Yèsu ehe idannì mo gö. ¹³ Zè obannì mo dagba zi Anasi, mo yawo 'ba Kayafa, kyedre 'ba vo karase mi kɔɔ nani. ¹⁴ Kayafa kölo nenye ra ayada zi kyedree 'ba Yude henye, “Èdì na laka èzè vidì kölo maako oli kò'du vidì biya.”

Petero iya henye na yölo Yèsu dè

(Mt 26:69-70, Mk 14:66-68, Lk 22:55-57)

¹⁵ Simona Petero ehe vo lö'bò maako aba usu ga Yèsu. Vo lö'bò nani ayolo kyedre 'ba vo karase, ehe usu ga Yèsu le mi liŋɔ 'ba kyedre 'ba vo da karasa. ¹⁶ Petero alima yaga kara haresi. Mora vo lö'bò maako ayi hulèhu yaga ehe ame'do zi wu'jè 'ba haresi ne henye, “Mo mila Petero ti'bè loko.”

¹⁷ Mora ako'jo ho mo henye, “Anza dè kölo tëmì vo lö'bò 'ba kora nani?”

Petero aya'ba dɔ mo iya henye “E e manza dè.” ¹⁸ Gabi na kyèyi ehe vo lituwè ehe vo kanye 'ba yèkèlu adrakonnì wa'do kalili. Zè èdinnì rè nni koye toko ta ro mo, mati Petero i'bè ehe ɔɔ kara dakapa wa'do zi rè nni koye.

Kyedre 'ba vo karase ako'jo ha Yèsu

(Mt 26:59-66, Mk 14:55-64, Lk 22:66-71)

¹⁹ Kyedre 'ba vo karase ako'jo ha Yèsu kò'du vo lö'bò 'bɔmowe ehe kò'du yandi 'bɔmo. ²⁰ Mora Yèsu ayada zi mo henye, “Ma me'do na dangölö ta da komo vidì biya, ehe 'duwì mèdì kò'du yandi mi bi 'ba mötu 'beze ehe mi yèkèlu, bi ma Yude ayinnì biya bi kölo. Miya kò'du maako dè na koho. ²¹ Kò'du a'di ra èdì ha ma kò'jo? Kò'du a'di ako'jo ha vidì mati owonnì ma ne dè? Zè ayolonnì wa mati miya.”

²² Kandi mati Yèsu iya nenye, ma kölo tëmì vo kanye 'ba yèkèlu otra mo ehe iya henye, “Nani anza dè gèrì mati zi me'do zi kyedre 'ba vo karase.”

²³ Yèsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Èzè miya wa maako ku na kyènyè, iya. Mora èzè anza dè, kò'du a'di otra ma?”

²⁴ Yèsu gba na kida, ehe Anasi utu mo zi Kayafa kyedre 'ba vo karase.

Petero andi löhu na yölo Yèsu dè

(Mt 26:71-75, Mk 14:69-72, Lk 22:58-62)

²⁵ Mati Simona Petero èdì tɔɔ ani rè nì kubì, vidì maako ako'jo ho mo henye, “Anza kölo tëmì vo lö'bòwè 'ba Yèsu?”

Löhu Petero andi ehe iya henye, “E e, manza dè.” ²⁶ Kölo tëmì vo litu 'ba kyedre 'ba vo karase èdì ani. Mo na karo zi vo litu mati Petero ikye mbili mo yaga ne, ehe mo ako'jo henye, “Mongɔ yi dè mi yaka kora nani aba?”

²⁷ Löhu Petero andi, ehe zanga ayapa gbo.

*Ika Yēsu komo Pilato**(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)*

²⁸ Do ŋbo damindō aba oba mati Yēsu kazi Kayafa zi loko mati vo daliŋo mī turu 'ba Roma alima. Mora Yude biya ēdinnī bi kida aba yaga, ga kō'du ēzē vidī tēmī zē i' bē mī loko ne, atayi na ti'da ehe ɪla mo dē zi wakonyo 'ba karama 'ba laga 'ba koli konyo. ²⁹ Pilato ayi yaga ehe ako'jo henye, "A'di ra na kyēnyē ike kora nenye?"

³⁰ Zē ya'bannī henye, "Mo vo kō'du kyēnyē ko'do! Kō'du nenye ra dika ze mo zi yī." ³¹ Pilato ayada zi zē henye, "Obe mo ehe o'de vurē 'bomo mī kō'du ki'dī 'be." Yude aya'bannī henye, "Danza dangölō aba zi ki'dī vidī maako zi kofō." ³² Ehe here, wa mati Yēsu iya kō'du kyinē koli 'bēnī, atayi tinyō.

³³ Pilato i' bē hulēhu loko. Mo ako'jo Yēsu zi nī ehe ako'jo henye, "Yī ra Yere 'ba Yude?" ³⁴ Yēsu aya'ba henye, "Ēdī kō'du nenye ko'jo na bi dē yī, mandere vidī maako ra ayada kō'du ma zi yī?" ³⁵ Pilato iya henye, "Ayolo ku manza dē Yuda! Vidī 'bēyiyē ehe kyedree 'ba vo karase ra ikannī yī zi ma. A'di ra o'do?"

³⁶ Yēsu aya'ba henye, "Kalakonda 'bama anza dē zi damōku nenye. Ēzē ēdī here, vo lō'bō 'bame ako'donnī wehe zi sesi ma ta bi ki'dī zi vo dagba 'beze. E e, kalakonda 'bama anza dē zi damōku nenye."

³⁷ Pilato aya'ba henye, "Here, yī yere ra." Yēsu ayada zi mo henye, "Yī ēdī akiya henye, ma yere. O'jo ma mī damōku nenye, zi yada kō'du tinyō ra, ehe vidī mati zi kō'du ma tinyō ayolo gu ma." ³⁸ Pilato ako'jo ha Yēsu henye, "A'di ra tinyō?"

*Ikye vurē zi Yēsu kofō**(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)*

Pilato i' bē hulēhu yaga ehe iya henye, "Mi'ja kora nenye dē kō'du kyēnyē maako aba. ³⁹ Kyere ma 'duwī maboso kinga zi ye kadra karama 'ba laga 'ba koli aba, ombē zi ma kinga zi ye na dangölō Yere 'ba Yude?"

⁴⁰ Zē agbōgbō hē nnī, "E e, anza mo! Domba ze Barabasi." Barabasi ēdī na vo wehe 'ba turu.

19*Ikye vurē ra Yēsu zi tötō*

¹ Pilato i'dī kō'du gbo zi Yēsu ku'bō so'da aba. ² Vo kanye o'donnī safo 'ba yere yaga tēmī ngora kono i'dinnī da Yēsu. Here zē usunnī bōngo 'buluyē ro mo. ³ Zē ayinnī zi mo da kyo ehe iyannī henye, "He, yī Yere 'ba Yude!" Zē isannī mo kpa kala nnī aba.

⁴ Kpa löhu Pilato i' bē yaga. Kadra nenye aba mo iya henye, "Ma kika Yēsu zi ye yaga löhu, here ato'be kongō na bi de henye, mi'ja mo dē kō'du kyēnyē maako aba." ⁵ Yēsu asi yaga usu safo 'ba yere kono bōngo 'buluyē aba. Pilato iya henye, "Kinye kora ne ēdī."

⁶ Mati kyedree 'ba vo karase ehe kanye 'ba yēkēlu ongōnnī mo, zē agbōgbō hē nnī iyannī henye, "Ma tötō mo da taka! Ma tötō mo da taka!" Pilato ayada zi zē, henye, "Obe mo, ehe atötōwē mo da taka. Mi'ja kō'du kyēnyē ko'do 'bomo maako dē."

⁷ Yude nee aya'bannī henye, "Mo iya zi nī tēdī na Wisi 'ba Wiri! Kō'du ki'dī 'beze iya henye, mī'dī mo zi kolī."

⁸ Mati Pilato owo nenye, mo ndra na tere. ⁹ Mo i' bē hulēhu loko ehe ako'jo ha Yēsu henye, "Yī ta kila?" Mora Yēsu aya'ba dē. ¹⁰ Pilato ako'jo

henye, “Kò'du a'di aya'ba da kò'du ko'jo 'bama ne dè? Ayɔlɔ dè mēdi kyigo aba zi yī kinga na dangölö mandere yī tötö da taka?”

¹¹ Yèsu aya'ba henye, “Èzè Wírí i'dí kyigɔ ne dè zi yī, ɔ'bo dè wa maako ko'do zi ma. Mora mo mati i'dí ma zi yī, o'do ndra na kyēnyē.” ¹² Here Pilato omba zi Yèsu kinga na dangölö. Mora Yude agbögbö hē nní löhu, “Èzè inga kora nenye ku na dangölö, anza dè aboka 'ba Yere 'ba Roma. Vidí maako mati iya zi nī tēdi na yere, vo wehe 'ba Yere 'ba Roma.”

¹³ Mati Pilato owo nenye, mo ika Yèsu yaga. Here mo alima akanjo da kyiti 'ba vurè bi mati ako'jo, “Yitö Dakanjo.” Mí ha 'ba Hibiru èdi “Gabata.”

¹⁴ Èdi kaa kadra kutè mī ko'do, gba kazi karama 'ba laga 'ba koli, ehe Pilato iya zi vidí kayo nee henye, “Ongɔ bi da yere 'be!” ¹⁵ Zè agbögbö hē nní henye, “Ofo mo! Ofo mo! Atötö mo da taka!” Pilato ako'jo henye, “Here ombe ma zi tötö yere 'be da taka?” Kyedree 'ba vo karase aya'banni henye, “Yere 'ba Roma ra yere 'beze.” ¹⁶ Here Pilato i'dí Yèsu gbɔ zi tötö da taka.

Atötö Yèsu

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

Oba Yèsu 'de, ¹⁷ ehe mo injè taka 'bēni bi ma èdi na yɔlɔ henye, “Yingɔ da.” Ha 'ba Hibiru bi nenye, ako'jo “Gologota.” ¹⁸ Ani atötö Yèsu gbɔ da taka, ehe dakapa mo da taka, atötö kora kpa riyö, ma kölö kapa mo ma kölö, Yèsu mī kutè zè. ¹⁹ Pilato i'dí kò'du zi kò'du kyēnyē ko'do 'ba Yèsu zi yöru da wa ehe kí'dí riyè da taka. Ako'jo henye, “Yèsu 'ba Nazereta, Yere 'ba Yude.” ²⁰ Me'do ne ayöru mī ha 'ba Hibiru, ha 'ba Lateni ehe ha 'ba Girigi. Bi mati oba Yèsu zi mo ne, anza na kowɔ ta ra gawo kyedre, ehe Yuda kayowe ako'jonní kò'du yöru rɔ mo ne. ²¹ Here kyedree 'ba vo karase i'bēni zi Pilato iya henye, “Kò'du a'di ayöru henye, mo Yere 'ba Yude? Akayöru kyere henye, ‘Mo iya zi nī tēdi na Yere 'ba Yude.’” ²² Mora Pilato ayada zi zè henye, “Wa mati ma yöru ku, ma lima here!”

²³ Tapèti vo kanye atötönní Yèsu ku da taka, zè inyenní mī bongɔ 'bomo sowɔ, ma kölö zi ma kölö tēmí zè. Mora bongɔ 'bomo ma ta yaga o'do tēmí nzoyi bongɔ kölö, anza dè kapa maako aba. ²⁴ Vo kanye iyanní zi oka ma kölö maako henye, “Dize dè, du'duwè födö aba zi kongɔ èyi ra akiri.” Nenyè o'do rè nī here zi wayöru tayi tinyö, mati iya henye, “Zè inyenní mī bongɔ ame ehe u'dunní födö kò'du bongɔ ame.” Vo kanye o'donní wa mati zè ombanni.

²⁵ Ma 'ba Yèsu ɔɔ dakapa taka 'bomo èmí nī aba ehe Mariya mbara 'ba Kalapasi. Mariya Magadala èdi kpa atɔɔ ani. ²⁶ Mati Yèsu ongɔ ma nī, ehe vo lö'bö mati mo ɔwɔ mo èti, mo iya zi ma nī henye, “Kora nenye yaanya aba wisi 'bèyi.” ²⁷ Here mo iya zi vo lö'bö ne henye, “Mo yaanya aba ma yi ra.” Tēmí ndenye dagba ani, vo lö'bö nani oba mo gbɔ linɔ 'bēni.

Koli 'ba Yèsu

(Mt. 27:45-56; Mk 15:33-41; Lk 23:44-49)

²⁸ Yèsu ayɔlɔ henye, yaanya aba ninde löɔ 'bēni ku. Ehe zi ko'do wayöru tayi tinyö, mo iya henye, “Ma na kodro.”

²⁹ Sikɔ èdi ani ndo a'ji aba. Vidí maako usu lifa mī a'ji ne ehe injè riyè i'dí ha Yèsu kaga 'ba isipo aba. ³⁰ Tapèti Yèsu uwè a'ji ne, mo iya henye, “Wa biya o'do rè nī ku!” Mo umbi dè nī ehe oli.

Isi rɔɔ Yèsu

³¹ Yaanya aba èdi ko'do 'ba rakɔ'jɔ, 'dö ko'do 'ba ralawo ehe karama 'ba laga 'ba koli. Èdi ko'do lele zi Yude, ehe zè ombanni dè zi ida ra nee zi

lima riyë da taka mĩ ko'do nenyë. Here zë ako'jonnĩ ha Pilato zi ndĩ kora nee kowe ehe koba ida rë zë akaño. ³² Vo kanye dagba owennĩ ndĩ 'ba kora agamowe riyö mati atötö zë ani ne. ³³ Mora mati zë ayinnĩ zi Yësu, zë ongönnĩ mo oli ku nzo, ehe zë owennĩ ndĩ mo dë. ³⁴ Ma kölö tēmi vo kanye isi mbese Yësu wehe aba, yama ehe wini asi yaga. ³⁵ Da yolo nenyë ëdĩ tīnyö, ga kö'du vidĩ maako ra ayada wa mati mo ongö o'do rë nĩ. Yaanya aba ato'bo tēdĩ kpa koma aba. ³⁶ Biya nenyë o'do rë nĩ here, zi wayöru tayi tīnyö, mati iya henye, “Yingö 'ba ida ro mo ma kölö akowe dë,” ³⁷ ehe “Zë ongönnĩ ma kölö mĩ dakapa mbese mo isi wehe aba.”

Kusu 'ba Yësu

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56)

³⁸ Yosepa tēmi Arimataya ëdĩ kölö tēmi vo lö'bö 'ba Yësu. Mo asesi na koho, le ga kö'du mo na tere kazi vo dagbe 'ba Yude. Mora yaanya aba mo ako'jo ha Pilato zi mo ida ra Yësu koba. Pilato i'dĩ dangölö zi mo, ehe Yosepa oba mo akaño ta da taka. ³⁹ Nikodimö ayi nĩ mo aba, ehe ika kpa kaa 'butëwota kilogaramo 'ba wakëzi ngutru aba o'do tēmi murë ehe aloyisi 'ba yöku kusu. Nenyë kpa te Nikodimö kölö mati i'bë zi Yësu yondö kölö maako aba. ⁴⁰ Vidi kora riyö nee, olonnĩ ida ra ne mĩ bongo 'ba yöku, bi kölö wakëzi ngutru aba, mati ëdĩ hala Yude ombennĩ yöku 'bënnĩ. ⁴¹ Mĩ bi mati atötö Yësu da taka, ani yaka ëdĩ wogo aba mati gba ombe vidi maako dë mĩ mo. ⁴² Dawogo ne ëdĩ kara, ehe kyere ne kadra 'ba zi ra ko'jo kö'du ko'do 'ba ralawo, zë na korokoro zi ida ra Yësu ki'di ani.

20

Yësu na didi

(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lk 24:1-12)

¹ Ko'do 'ba Gima aba nbo mati bi gba na kōndu, Mariya Magadala i'bë dawogo ehe ongö henye, yitö alulu ku 'de, ta ha bi tödu 'ba dawogo. ² Mo aho zi Simona Petero ehe zi vo lö'bö mati Yësu owo ehe iya henye, “Zë obannĩ Yere ku tēmi dawogo! Da yolo dë i'dinnĩ mo ku kila.”

³ Petero ehe vo lö'bö maako aba ayetonnĩ t'i'bë dawogo. ⁴ Zë ahonnĩ ta bi kölö, le vo lö'bö maako ne aho ndra ta da Petero ehe oko ani dagba. ⁵ Mo idë rë nĩ ehe ongö bongo konda na lala loko mĩ dawogo, mora mo i'bë dë loko. ⁶ Mati Simona Petero oko ani, mo i'bë mĩ dawogo ehe ongö bongo konda ne. ⁷ Mo ongö nzoyi bongo mati o'do zi komo Yësu yöfu mo aba ne. Aköku ku ehe mĩ bi mati na bi dë nĩ. ⁸ Vo lö'bö mati oko dagba ani ne i'bë mĩ dawogo, ehe mati mo ongö, mo oma. ⁹ Mĩ kadra nani Petero ehe vo lö'bö maako ne, ayolonnĩ dë henye, wayöru iya henye Yësu atēnyĩ na didi. ¹⁰ Here zë riyö ne i'bënnĩ hulëhu zi vo lö'bö maakowe.

Yësu alaya zi Mariya Magadala

(Mt 28:9-10; Mk 16:9-11)

¹¹ Mariya Magadala oro kudu yaga dakapa dawogo. Mo ëdĩ gba kudu, mati mo idë rë nĩ akaño ¹² ehe ongö malayike riyö loko. Zë usunnĩ bongo kanyi ehe ëdĩ alimannĩ bi mati i'di ida ra Yësu 'dōmo. Ma kölö bi do mo ehe ma agamo bi ndĩ mo. ¹³ Malayika nee ako'jonnĩ ha Mariya henye, “Kö'du a'di ëdĩ akudu?” Mo ayaba do mo henye, “Zë obannĩ ida ra Yere ama ku 'de, ma yolo dë i'dinnĩ mo kila.”

¹⁴ Kandi mati Mariya iya nenyë, mo ofo rë nĩ kpo ehe ongö Yësu ëdĩ atoro ani. Mora mo ayolo dë, mo 'bëni ëyi. ¹⁵ Yësu ako'jo ho mo iya henye, “Ëdĩ akudu ga a'di? Ëdĩ ëyi ra koma?” Mo asösu 'bëni mo vo kyeti yaka ra

ehe iya henye, “Kyedre, ezē obe ida rɔ mo ku 'de, ako ayada zi ma, here ma tɔ'bo t'i'bē mo koba.”

¹⁶ Here Yēsu iya zi mo henye, “Mariya!” Mo ofo rē nī ehe iya zi mo henye, “Raboni.” Ha 'ba Hibīru aba “Raboni” vo “Komoyandi.” ¹⁷ Yēsu ayada zi mo henye, “Ise ra ma dē! Mī'bē dē gba zi 'Bu. Mora ayada zi vo lō'bō 'bame mēdi atī'bē zi mo mati na 'Bu ma ehe Wīrī 'bama, kpa 'Bu wē ehe Wīrī 'be.”

¹⁸ Mariya Magadala i'bē ayada zi vo lō'bōwē nongɔ Yere ku. Mo ayada kpa zi zē wa mati mo iya zi nī.

Yēsu alaya zi vo lō'bō 'bēniyē

(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Lk 24:36-49)

¹⁹ Vo lō'bōwē na tere kazi vo dagbe 'ba Yude, ehe mī hutaga 'ba Gima kōlō nani, zē isi gē nni loko. Truku du, Yēsu alaya mī kutē 'ba gboko. Mo amētē zē iya henye, “Rakyēyi mēdi yē aba.” ²⁰ Ehe ayada kala niyē zi zē ehe mbese nī. Mati vo lō'bōwē ongōnni Yere, zē biya na rakyenyi. ²¹ Tapētī Yēsu amētē zē lōhu, “Rakyēyi mēdi yē aba,” mo iya henye, “Mēdi yē kutu kaa 'Bu utu ma.” ²² Here mo alawo dē zē ehe iya henye, “Iriyē Lawo Laka. ²³ Ezē ile vidī maako ku ga kō'du kyēnyē, akila zē. Mora ezē ile kō'du kyēnyē 'bēzē dē, ila zē dē.”

Yēsu ehe Toma

²⁴ Toma ma ako'jo “vo loŋa” ēdi le kōlō tēmī vo lō'bō 'butē domoriyō, mo anza dē agamo eti mati Yēsu alaya zi zē. ²⁵ Here zē ayadanni zi mo henye, “Dongɔ ze Yere ku.”

Mora Toma iya henye, “Dagba, momba kongɔ tēpī oŋɔ 'ba nosomari mī kala mo ehe kise zē dawisi kala ma aba. Ma kī'di kala ma bi mati wehe i'bē da mbese mo. Moma dē, nje ezē mo'do nenyē ku!”

²⁶ Tapētī ko'do 'ba Gima kōlō yaa, vo lō'bō atɔtɔ rē nni lōhu bi kōlō. Kadra nenyē aba, Toma ēdi zē aba. Yēsu ayi loko mati ha loko gba na kisi ehe oŋɔ mī kutē 'ba gboko ne. Mo amētē vo lō'bō 'bēniyē, “Rakyēyi mēdi yē aba.” ²⁷ Mo iya zi Toma henye, “I'di dawisi kala yi kinye, ehe ongɔ bi da kala me. I'di kala yi da mbese ma. Oŋɔ tēmī da jiji 'bēyi ne, ehe oma!”

²⁸ Toma aya'ba do mo iya henye, “Yi Yere ama, ehe Wīrī ama!” ²⁹ Yēsu iya henye, “Toma, oma ga kō'du ongɔ ma ku? Vidī mati ēdinni koma aba mī ma kazi ma kongɔ, ēdi zē mati tīnyō ya'da aba!”

Kō'du a'di Yowani Ayōru Buku Ēni

³⁰ Yēsu o'do kyinē 'ba kō'du koro ko'do maakowe kyo mati vo lō'bō 'bomowe ongōnni, ehe anza zē biya ayōru ku mī buku nenyē. ³¹ Mora ma nenyee ayōru here zi ye kī'di koma 'be mī Yēsu na Korisito ne, Wisi 'ba Wīrī. Ezē ēdiyē koma aba mī mo, atēdiyē didi aba mī ru 'bomo.

21

Yēsu alaya zi vo lō'bō 'bēniyē

¹ Yēsu yaa alaya zi vo lō'bō 'bēniyē da göti Fōfō 'ba Tiberiyasi. O'do rē nī mī gēri nenyē. ² Simona Petero, Toma ma ako'jo “vo loŋa,” Natanlē ta Kana mī Galilaya, gisi 'ba Zebedeyo ēdinni ani, bi kōlō aga vo lō'bō maako eti riyō. ³ Simona Petero iya henye, “Mēdi t'i'bē kyenze kīri!”

Maakowe iyanni henye, “Da t'i'bē ze yi aba.” Zē i'benni yaga mī tōŋbō 'benni. Mora du irinni wa maako dē yondo nani aba. ⁴ Nbo mī damindō

vere, Yēsu ɔwɔ da gōti, mora vo lō'bōwē ayolonni dē mo ēyi ra. ⁵ Yēsu agbōgbō hē nī, “Aboke, iriyē wa maako ndō?” Zē aya'banni henye, “E e.”

⁶ Here mo ayada zi zē henye, “Umēē ɔndu 'be ne akaŋo da kala tirī 'ba tōŋbō 'be, ehe akiriyē kya 'ba kyenze maakowe.” Zē o'donni here, ehe ɔndu gbɔ kyɔ na kyenze, here zē ɔ'bōnni dē zi koto riyē mī tōŋbō.

⁷ Vo lō'bō mati Yēsu ɔwɔ ne, iya zi Petero henye, “Nenye Yere ra.” Mati Petero owo ne Yere ra, mo usu bōŋgɔ mati mo ɔtɔ, mati mo ēdi lɔɔ kɔ'dɔ ne. Here, mo ɔfu mī wini. ⁸ Tōŋbō ēdi nje kaa lamikölö mitiri ta da gōti. Here vo lō'bō maakowe alimanni mī tōŋbō, ehe ɔtɔnni ɔndu mī mo kyɔ kyenze aba. ⁹ Mati vo lō'bōwē asinni yaga tēmī tōŋbō, zē ongonni mangɔlɔ'bo ehe wa'do 'ba kalili kyenze aba dɔ mo. ¹⁰ Yēsu ayada zi vo lō'bō 'bēniyē henye, “Ike kya 'ba kyenze maakowe mati iriyē ne.”

¹¹ Simona Petero i'bē hulēhu mī tōŋbō ehe ɔtɔ ɔndu da gōti. Mī mo kyenze ma kyedre ēdinni lamikölö 'butēmuyi domowota, mora ɔndu gba kazi liza. ¹² Yēsu iya henye, “Ayiye ehe onyowe.” Mora vo lō'bō ma kölö maako ako'jo dē, mo ēyi ra. Zē ayolonni mo Yere ra. ¹³ Yēsu oba mangɔlɔ'bo mī kala nī ehe i'di kya maakowe zi vo lō'bō 'bēniyē. Mo o'do kyenze ne kpa te here.

¹⁴ Nenye mī kadra mawota mo ra Yēsu alaya zi vo lō'bō 'bēniyē tapēti mo ēnyi tēmī koli.

Yēsu ehe Petero

¹⁵ Mati Yēsu vo lō'bō 'bēni ēti indenni wakonyo ku, mo ako'jo henye, “Simona wisi 'ba Yowani, ɔwɔ ma ndra ta da oka maakowe?” Simona Petero aya'ba henye, “Ɔɔ, Yere, ayɔlɔ ku mɔwɔ yi!” Yēsu iya henye, “Here, ulu timēlē ame.” ¹⁶ Yēsu ako'jo madariyō mo, “Simona wisi 'ba Yowani, ɔwɔ ma?” Petero aya'ba henye, “Ɔɔ, Yere, ayɔlɔ mɔwɔ yi!” Yēsu ayada zi mo henye, “Here, ongo ga timēlē ame.”

¹⁷ Yēsu ako'jo mī da mawota mo henye, “Simona wisi 'ba Yowani, ɔwɔ ma?” Petero na rasōsu ga kō'du Yēsu ako'jo hɔ mo mawota ēzē mo ɔwɔ nī. Here mo ayada zi Yēsu henye, “Yere, ayɔlɔ kō'du biya. Ayɔlɔ mɔwɔ yi.”

Yēsu aya'ba henye, “Ulu timēlē ame. ¹⁸ Ma yada tinyō zi yi henye, mati yi gba na wisi kora ɔbi, usu rē yi ehe i'bē bi mati omba zi ti'bē. Mora mati endro ku, akiza yaga kala yi. Here, maakowe akidanni kɔ'di gē yi toko rē yi ehe akalēpi zi yi dagba bi mati omba dē zi ti'bē.” ¹⁹ Yēsu iya nenye zi yada hala Petero akoli ehe akika wayeto zi Wirī. Here mo iya zi Petero, “Usu ga ma.”

Yēsu ehe vo lō'bō maako eti

²⁰ Petero opi rē nī ehe ongo vo lō'bō mati Yēsu ɔwɔ ne, usu ku gē nī. Mo ra kpa te mati alima kara zi Yēsu bi 'ba wakonyo, ehe ako'jo henye, “Yere, ēyi ra ēdi ti'bē zi yi susu?” ²¹ Mati Petero ongo vo lō'bō nenye, mo ako'jo ha Yēsu iya henye, “Yere, a'di kō'du mo?”

²² Yēsu aya'ba henye, “Kō'du sōsu 'bēyi ēdi a'di, ēzē momba mo zi lima le ma'ba? Usu ga ma.” ²³ Here, ndɔndɔ apere rē nī mī kutē vo lō'bō maakowe henye, vo lō'bō nenye oli dē. Mora Yēsu iya dē mo oli dē. Mo iya nje henye, “Kō'du sōsu 'bēyi ēdi a'di?”

²⁴ Vo lō'bō nenye ra mo ayada kō'du nenye biya. Mo ayōru, ehe da yɔlɔ mo ēdi kō'du tinyō ra yada.

Ndundu mo

²⁵ Yēsu o'do wa maakowe kyɔ. Ēzē ayōru zē biya mī bukuwē, ma sōsu henye, bi atanza dē mī damōku ne kō'du buku nee biya.

Loo 'ba vo Lituwë Komo 'ba vo Lituwë 'ba Yësu, mandere Loo 'ba vo Lituwë Rayada kö'du 'ba buku nenyë

Luka, vo buku 'ba Luka yöru nenyë, ayöru buku ma riyö Laka nenyë, ru mo Komo 'ba vo lituwë 'ba Yësu, mandere Loo 'ba vo lituwë. Kö'du Yöyö Laka 'ba Yësu ma Luka ayada zi ze wa mati Yësu o'do mi lima 'bomo mi dakaño. Buku ma riyö Laka nenyë, ayeto ta bi mati ndundu 'ba buku ne inde rë ni. Ayada zi ze wa mati vo lö'böwë 'ba Yësu ehe biya vo litu 'bomowe o'donni here i'di kö'du yëti 'ba Yësu apere rë ni kpuru biya mi damöku nenyë.

Gba Yësu i'di loo dë zi vo lö'bö 'bëyiyë zi me'do 'bëni yëti mi damöku nenyë biya, mo ovo Lawo Laka 'ba Wirī mi zë here zi zë tēdinni kyigō aba zi loo 'bomo ne ko'do. Mati zë irinni Lawo Laka ku, zë ayetonni zi kö'du yëti mi Yerusalema. Vidi kayo omanni mi kö'du yëti 'bëzë ehe ayinni na vo lö'böwë 'ba Yësu. Kö'du koro kayo o'do rë ni, here zi vidi koma mi kö'du yëti 'ba vo lö'böwë 'ba Yësu.

Mati kö'du yëti nenyë ëdi ku kyigō mi Yerusalema, vo wehee 'ba Yësu ayetonni yaza vo lö'böwë zi tēdi na riti. Tinyō vo lö'böwë 'ba Yësu ore yaga tēmi Yerusalema ehe na rapere. Zë ilanni, kö'du yëti mi dakaño 'ba Yudiya ehe Samariya. Komo 'ba loo nenyë ayada tēmi kapita 1 zi kapita 'butë domoriyö. Petero alaya laya kyedre mi komo nenyë.

Tapëti ma nenyë, Wirī ako'jo kya vo lö'bö maako, ru mo Pawolo. Gba mati Wirī ako'jo mo dë, mo ëdi kö'do zë mati alö'bönni ga Yësu na riti mi ru yëni 'ba Yude. Mora Yësu ayada rë ni zi Pawolo ehe utu mo mi loo zi dakaño maakowe. Mi gëri nenyë, kö'du yëti 'ba Yësu i'bë le kafo maga 'ba dakaño 'ba Yiserele zi dakaño maakowe, bi mati vidi maakowe alimanni 'domo.

Pawolo o'do loo nenyë mi bi kayowe, tēmi Yerusalema zi Roma. Yude o'donni mo riti kyedre ki'ja, mora zë a'danni mo dë. Mo ayëti kö'du mi bi 'ba mötu, bi 'ba mötu 'ba Yude, ehe mi bi naniye 'ba vidi maakowe kpa. Kö'du laka 'ba loo 'bomo ëdi zi yada zi vidi 'ba damöku nenyë wa mati Yësu o'do ko'do zë.

Tēmi nenyë biya, vo kome 'ba ndenyë ato'bo yolonni gëri mati vo lö'böwë 'ba Yësu alimanni mi dakaño. Here loo 'bëzë mēdi kaa ga kö'du yada ma laka kö'du ze zi lö'bö gō mo. Here Wirī ma konyi ze zi ki'ja kö'du yolo kpuru Buku Laka nenyë. Amini.

Luka ayöru zi Tiyöpüyölö

¹ Mi dagba buku 'bama, ma yöru zi yi Tiyöpüyölö biya wa mati Yësu o'do yandi mo aba, tēmi kadra mati mo ayeto loo 'bëni, ² le mi ko'do mati oba mo komoriyë, tapëti mo i'di kö'du ku kpuru Lawo Laka aba zi vo lituwë mati mo inzi. ³ Tapëti koli 'bomo, mo ayada rë ni zi zë mo ëdi na didi. Zë ongonni mo ko'do 'butësowō aba, mo ame'donni zë ëti kö'du Damöku 'ba Wirī. ⁴ Mati mo gba zë ëti mo iya zi zë henye, "Ile Yerusalema dë, isiye kinye bi Lawo Laka zi 'Bu ki'di kaa mati ma yada zi ye mo alömu zi ko'do. ⁵ Yowani i'di bapatisi wini aba, ko'do tisi aba aki'diyë bapatisi Lawo Laka aba."

Oba Yésu komoriyè
(Mk 16:19-20; Lk 24:50-53)

⁶ Mati vo lituwé gba Yésu aba, ako'jonnì ho mo iyannì henye, “Yere, yaanya aba omba k'i'dì damöku zi Yiserele hulèhu löhu?” ⁷ Yésu iya zi zè henye, “Omba dè zi ye yolo kadra 'ba kö'du mati o'do rè nì nani, nje 'Bu ra ayolo. ⁸ Mora Lawo Laka atayi de ehe aki'dì kyigo zi ye. Here, akayade kö'du ma zi vidì mì Yerusalema, mì Yudiya biya, mì Samariya, ehe mì damöku ne biya.”

⁹ Tapèti kö'du kiya 'ba Yésu nenye, ehe mati zè èdinnì bi kongö, oba mo riyè mì föli. Zè ɔ'bønnì dekpe mo kongö. ¹⁰ Mora mati mo èdì t'ibè ku riyè, zè nduwè bi kongö komoriyè. Kandi kora riyö usunnì bongo kanyi èdì tɔrɔnnì dakapa zè. ¹¹ Zè iyannì henye, “Kö'du a'di kora 'ba Galilaya èdì tore kinye bi kongö komoriyè? Oba Yésu ku komoriyè. Mora mo ata'ba hulèhu tèmì gèrì kòlò mati onge mo t'ibè.”

Vidì maako zi k'iri pèti Yudasi
(Mt 27:3-10)

¹² Vo litu a'bannì ta Döku 'ba Olivo zi Yerusalema. Döku 'ba Olivo èdì lasi 'ba wiri kòlò ta ra Yerusalema. Vo litu mati i'bènnì ani ne, ¹³ zè ra Petero, Yowani, Yemisi, Anderiya, Pilipo, Toma, Baratolomoya, Matayo, Yemisi wisi 'ba Alipayo, Simona mati o'do lovo dakaño 'bèni, ehe Yudasi wisi 'ba Yemisi. Mati vo lituwé a'bannì ku gawo, zè i'bènnì riyè mì loko tɔɔ ma èdinnì 'domo. ¹⁴ Vo lituwé 'duwì rè nni tɔtɔ amötu na radrɔko, vidì mbare, ehe Mariya ma 'ba Yésu, öndu mo ètì. ¹⁵ Kadra naniye aba, vo lö'bò 'ba Yere èdinnì biya lamikölò 'butèriyö mì ratɔtɔ bi kòlò, ehe Petero ènyì riyè ame'do zi zè. ¹⁶ Mo iya henye, “Aboka me, kyigo 'ba Lawo Laka aba, Dawidi iya kö'du 'ba Yudasi, mora kö'du mati mo iya ne o'do rè nì ku. ¹⁷ Yudasi mo kòlò tèmì ze o'do loo ze aba, mora mo ika vidiyè zi Yésu k'iri. ¹⁸ Here, Yudasi ogo kaño kòhi ma i'dì zi mo ga kö'du kyènyè ko'do 'bomo ne. Mati mo alèpì ta riyè akaño mì yaka, ida rɔ mo api. ¹⁹ Mati vidì 'ba Yerusalema ayolonnì kö'du nenye, zè ako'jonnì yaka nani Akeledama, kö'du ya'ba aba mì ha 'bèzè, 'Yaka 'ba Yama.’ ²⁰ Mì buku Wayeto 'ba Dawidi iya henye,

‘Mila loko 'bomo na mbiya,
ehe mila vidì maako dè lima ani.’

Iya kpa henye,

‘Vidì maako m'iri loo 'bomo ne.’

²¹⁻²² “Here, domba vidì maako kpa zi konyi ze yada zi vidì maakowe henye, Yésu ènyì ku tèmì kòli. Mo mèdì tèmì vidì kora kòlò ma èdì ze aba tèmì biyeto. Mo mèdì ze aba tèmì kadra mati Yowani abapatisi Yere Yésu, le ko'do ma oba mo komoriyè.”

²³ Zè inzinnì vidì kora riyö. Ma kòlò tèmì zè Yosepa, ako'jo Barasaba, ako'jo kpa Jusitusu, ehe agamo Matiyasi. ²⁴ Here, zè biya amötunnì, iyannì henye, “Yere, ayolo kö'du sòsu mì d'i'di 'ba vidì biya. Ayada zi ze ma kòlò ma inzi ku ²⁵ zi tèdì na vo litu ehe zi loo pèti Yudasi ko'do.” ²⁶ Zè u'dunnì fòdö, ehe inzi Matiyasi zi drɔko mì gboko 'ba vo lituwé 'butè dɔmokölò ne.

2

Tayi 'ba Lawo Laka

¹ Mì ko'do tayi 'ba Lawo Laka aba, vo lö'böwè ga Yere biya ga bi kòlò. ² Kandi kɔɔɔ aa ta komoriyè kaa taa 'ba buluku mora oso ndo mì loko mati zè atɔtɔ rè nni 'domo ne. ³ Here zè ongɔnnì wa alaya kaa ndende

wa'do ta bi lasi apere rē nī yaga alima da vīdī biya na kōlō kōlō. ⁴ Zē biya osonnī ndō Lawō Laka aba, ayetonnī me'do tēmī ha maakowe, kaa mati Lawo Laka i'dī zē zi me'do.

⁵ Yude vīdī 'ba Wīrī kayo mati ēdī alimannī tēmī dakaṇo biya mī damōku ne, ēdinnī lima mī Yerusalema. ⁶ Mati zē owonnī kporo wa ne, vīdī kayo atoto rē nni ga bi kōlō. Zē biya na rakaga ga kō'du vīdī kōlō tēmī zē owo vo kō'du kombe ēdī ame'do ha 'bēnī aba. ⁷ Tēmī rakaga 'bēzē ne zē iyannī henye, “Vīdī nenyee biya mati ēdī ame'donnī here ne, anzannī dē vīdī 'ba Galilaye? ⁸ Kō'du a'di dowo zē ēdinnī ame'do ha 'beze aba? ⁹ Kya ze maakowe tēmī Patiya, Mediya, Elamo, Mesopotamiya, Yudiya, Kapadōsiya, Poniytusu, Asiya, ¹⁰ Paragiya, Pambaliya, Ezipeto, kapa 'ba Libiya kara ra Sirēnē, Roma, ¹¹ Keriti, ehe Arabiya. Kya ze maakowe o'jo Yude, ehe maakowe inzi rē nni zi tēdinnī na Yude. Ze biya dowo zē ēdinnī ame'do ta ha 'ba vīdī biya, zi yada kō'du kyige mati Wīrī o'do ne.” ¹² Da vīdī biya na wīrī wīrī. Maakowe alimannī ha oka ma kōlō ko'jo henye, “Kō'du nenyee biya a'di?” ¹³ Maakowe o'donnī lasa ra vo lō'bōwē 'ba Yere, iyannī henye, “Zē uwēnnī a'ji.”

Petero ame'do zi vīdī kayo

¹⁴ Petero ēnyī riyē vo lītu 'butē dōmokōlō ne ētī, ehe ame'do gu kyembe laka aba zi vīdī kayo, iya henye. “E Yude mora e biya mati alime mī Yerusalema, owowe me'do mati momba zi kiya. ¹⁵ Vīdī nenyee anzannī dē na a'ji kaa mati asōsuwē. Kadra 'ba damīndō ēdī madōmosowō. ¹⁶ Nenyee ēdī kō'du mati Wīrī ayada zi nēbī Yowele kiya,

¹⁷ Ēzē ndundu 'ba ko'do o'ko ku, ma kī'dī Lawo Laka ama zi vīdī biya. Gisi 'be ma kora mīnzō ētī akayētinnī kō'du kise 'bama. Gisi kora o'biye akongōnnī wa kazi Wīrī. Korokyedre 'be wīrī akisi zē.

¹⁸ Mī ko'do naniye ma kī'dī Lawo ama zi vo kalima ame, 'dō vīdī kora mbara ētī, akayētinnī kō'du kise 'bama.

¹⁹ Ma ko'do kō'du koro komoriyē ehe kyīnē 'ba kō'du maakowe lebi dakaṇo. Anī yama atēdī, wa'do ehe kyētu.

²⁰ Kadra akopi rē nī na kōndu, ehe yehe atēdī na yama gba kazi ko'do bikanyi kyedre 'ba Yere alaya.

²¹ Here Yere akayōmō vīdī biya mati ako'jo kō'du ga wakōnyī.”

²² “Vīdī 'ba Yiserele, owowe me'do nenyee. Momba kiya kō'du ga kō'du 'ba Yēsu 'ba Nazereta. Wīrī utu Yēsu zi ye zi kō'du koro rakaga aba ko'do ehe da kyīnē. E biya ayole nenyee ku. ²³ Wīrī omba dō mo ku nzo akī'dī Yēsu zi ye. Here obe mo ehe i'diyē mo zi kora vo kō'du kyēnyē ko'de tēmī tu'dē maakowe zi tōtō mo da taka. ²⁴ Mora Wīrī ila mo na dangōlō tēmī koli ehe aliwo na dīdī, ga kōdu koli o'bo dē ta'da mo.”

²⁵ “Dawidi iya kō'du 'ba Yēsu henye, 'Mongō Yere 'duwī kara ra ma, ehe mere dē, mo ēdī ma aba, da kala ma, ma tīrī.

²⁶ Ga kō'du nenyee, dī'di ma atēdī na rakyenyi, me'do 'bama atēdī 'ba rakyenyi, lima 'bama atēdī kō'du sōsu laka aba.

27 Yere omba dë zi ma kila bi lima 'ba lawo 'ba vidi koli, ehe mo omba dë zi kila ida ra vidi laka 'bomo teje mi ogo.

28 Mo ayada zi ma gëri 'ba didi, ehe mo o'do ma na rakyenyi tedi 'bomo kara ra ma.' ”

29 “Aboka me, edi tinyo zi ma zi me'do ga ko'du zutu 'beze Dawidi. Mo oli ehe usu, ehe dawogo mo edi ze aba kinye ndenye. 30 Mora Dawidi ne nëbi ra, ehe mo ayolo henye, Wiri o'do lömu vidi maako ta dakota 'bomo kadra maako aba atëdi na yere. 31 Dawidi ayolo nenye ako'do rë ni, ehe mo ayada zi ze akaliro Korisito na didi. Mo iya henye, 'Wiri ila mo dë mi ogo, mandere ida ro mo zi teje.' ”

32 Ze biya da kato'bo yada zi ye henye Wiri aliro Yësu ku na didi. 33 Oba Yësu ku komoriyë zi lima da kala tiri 'ba Wiri, ehe Wiri i'di Lawo Laka ku zi mo, kaa mati 'Bu alömu. Yësu ra kpa i'di Lawo Laka zi ze, ehe nenye edi wa mati yaanya aba ëdiyë kongo kowo mo aba.

34 “Dawidi i'bë dë komoriyë, mora mo iya henye, 'Yere iya zi Yere 'bama

zi lima da kala ni ma tiri,

35 le ëzë mo o'do vo wehe 'bomo ku kaa gba'da 'ba burutu zi mo.' ”

36 “Vidi 'ba Yiserere biya ayolo henye, Wiri o'do Yësu 'dö na Yere ehe na Korisito, i'diyë mo le koli riyë da taka.”

37 Mati vidi owonni ko'du nenye, zë kazi rakyenyi. Zë ako'jonnë ha Petero, vo litu maakowe ëti iyanni henye, “Aboka me, a'di ra da ko'do?”

38 Petero iya zi zë henye, “Oto de zi Wiri tëmi ko'du kyënyë ko'do biya, iriyë bapatisi mi ru Yësu Korisito, zi ye kila ga ko'du kyënyë 'be, ehe akiriye waki'di 'ba Lawo Laka. 39 Lömu nenye zi ye gisisi 'bee ëti, kpa zi vidi biya mati Yere 'beze Wiri akinzi, kpa vidi mati zë na kowo.” 40 Petero ayada ko'du kayo maakowe kpa zi zë zi rë nni kyigo, mo iya henye, “Ma lenzee zi re yomo kazi wa mati ako'do rë ni biya zi vidi 'ba ko'du kyënyë ko'do nenye.” 41 Mi kadra nani vidi kpulukuwota omanni mi ko'du kise, irinni bapatisi, adroko da watiti 'ba vo ko'du kombe.

Rakida 'ba vo kome

42 Zë ayaña kadra 'bënni mi ko'du yandi kazi vo lituwë, rakida, wakonyo 'ba Yere, mötu aba. 43 Vidi biya na rakaga ehe na tere ga ko'du wakoro kayo ehe kyinë wa mati vo lituwë o'donni. 44 Vo kome nduwë rë nni toto ga bi kölo ehe zë ayanyanni mi wa mati zë ëdinni mo aba. 45 Zë ogonni wasisi 'bënni yaga, ehe i'dinni kahi mo zi vidi ma omba. 46 Ko'do ta ga ko'do, zë atoto rë nni mi yëkëlu. Zë onyanni wa bi kölo mi linjo kutu kutu ehe ayanyanni mi wakonyo 'bënni na rakyenyi kazi dakumbë, 47 ëzë ëdinni Wiri yeto. Vidi biya omba zë. Ta ga ko'do 'duwi Yere ayövu zë mati ayomo ku.

3

Petero Yowani aba ako'jonnë kora vo keje

1 Kadra 'ba mötu edi kaa kadra wota 'ba hutaga, Petero ehe Yowani aba edi ti'bënni mi yëkëlu. 2 Kora mati o'jo na keje ne injë ha loko 'ba yëkëlu. Ta ga ko'do biya i'di mo dakapa ha loko nenye, ako'jo Ha Resi Teme. Mo alima ani ehe wa lenze kazi vidi mati edi ti'bënni loko. 3 Kora ne ongo Petero ehe Yowani edi tödunnë mi yëkëlu, ehe mo ako'jo hë zë ko'du kahi.

4 Mora zë ongonni bi mbiyi do mo ehe iyanni henye, “Ongo bi riyë de ze.”

5 Kora ne ongo bi dë zë asösu 'bëni na ki'ja wa maako kazi zë.

6 Mora Petero iya zi mo henye, “Manza dë kohi aba, mandere dahabo, mora ma ki'di zi yi wa mati mëdi mo aba. Mi ru 'ba Yësu Korisito 'ba Nazereta, miya zi yi ënyi riyë ayeto lasi.” 7 Petero iri mo kala ma tiri aba akonyi mo riyë. Kandi ndi kora ne gbonzo mo aba, ayi na kyigo, 8 ehe mo öfu riyë, ayeto lasi. Mo i'bë ga ndi Petero Yowani aba mi yëkëlu, lasi, töfu ehe Wiri yeto aba. 9 Vidi biya ongonni mo lasi toko ehe Wiri yeto aba. 10 Zë ayolonni mo kora vo lenze mati ëdi alima ha Resi Teme 'ba yëkëlu ne, zë na rakaga. Zë o'bönni dë yolo kö'du a'di ra o'do rë ni zi kora ne.

Me'do 'ba Petero mi yëkëlu

11 Mati kora ne zo ga ndi Petero Yowani aba, vidi biya ahonni zi zë bi mati ako'jo loko sënjë 'ba Solomonu. 12 Petero ongo vidi kayo ma atoto rë nni ne ehe mo iya henye, “Vidi 'ba Yiserelee, kö'du a'di e na rakaga ga kö'du mati o'do rë ni ne? Asösuwë dëdi ze kyigo maako aba? Asösuwë da to'bo ze kora nenyë ko'do zi lasi ga kö'du ze na laka?”

13 Wiri 'ba Abarayama, Yisika, Yakoba, ehe zutu 'bezee, i'di ru kyedre zi vo Litu 'bëni Yësu. Mora ombe mo dë, i'diyë mo zi Pilato zi kofo, mati Pilato omba zi mo kinga na dangölö. 14 Ombe Yësu dë mo le na laka ehe tinyö ne. Ako'jowe kö'du kora ma ofo vidi zi kinga na dangölö, 15 ehe ofowe mo ma i'di didi zi vidi. Mora Wiri injë mo tëmi koli, ehe ze biya da to'bo yada zi ye wa mati mo o'do.

16 Onge kora nenyë, ehe ayole mo. Koma mi ru 'ba Yësu ra o'do mo kyigo. Koma mi Yësu ra o'do kora nenyë ti'de na laka. 17 Aboka me, ma yole ehe vo dagba 'be ayolonni dë wa mati zë o'donni. 18 Wiri iya kpuru kazi nëbi ëniyë henye, Korisito ëni aki'ja riti, ehe yaanya aba ne mo asesi lömu ëni ku. 19 Here, ote de zi Wiri, here akila kö'du kyënyë 'be, 20 here kadra akatayi mati Yere aki'di kyigo zi ye, here mo akutu Yësu Korisito, mati mo inzi zi ye. 21 Mora Yësu akalima komoriyë le ëzë Wiri o'do wasisi ku biya na kyiyi, kaa mati mo iya kyere kpuru nëbi laka 'bomowe aba. 22 Mosa iya henye, ‘Yere Wiri 'be akinzi vidi tëmi yë kölö zi tëdi nëbi kpa kaa mo inzi ma. Owowe kö'du mati mo ayada zi ye. 23 Vidi maako mati oro nëbi nenyë dë, atanza dë na vidi 'ba Wiri löhu.’

24 Nëbi Samowele ehe biya nëbi maakowe mati ayinni ta go mo, zë ame'donni ga kö'du wa ma ëdi rë ni ko'do yaanya aba ne. 25 E gisi 'ba nëbiyë ehe iriyë lömu 'ba Wiri ku, mati Wiri o'do zutu 'be ëti. Kaa mo iya zi Abarayama henye, ‘Tëmi kozo 'bëiyë, ma ki'di ya'da zi vidi biya 'ba dakaño ne.’ 26 Wiri inzi vo litu ëni, ehe utu mo dagba zi ye, zi ki'di ya'da zi ye, here oto de tëmi kö'du kyënyë 'be ne.”

4

Petero Yowani aba ika komo magalesi

1 Mati Petero Yowani aba ëdinni gba ame'do zi vidiyë, vo kyëlu 'ba vo ga yëkëlu kongö, ehe Sadekee okonni. 2 Kora nenyë na kamo ga kö'du vo lituwë ëdinni vidiyë yandi henye, yöku atënyi tëmi koli, kaa Yësu ënyi tëmi koli. 3 Tapëti kadra kutë, zë irinni Petero, Yowani aba i'dinni zë mi kamba yondo aba. 4 Mora vidi kayo mati owonni kö'du kise ne, omanni. Yaanya aba watiti 'ba vo lö'bö ga Yere ëdi kpulukumuyi.

⁵ Mī damindö vere vo dagbe, kyedree, ehe vo komoyandi 'ba kö'du ki'di 'ba Mosa atoto rè nni mī Yerusalema. ⁶ Kyedre 'ba vo karase Anasi ëdi ani, Kayafa, Yowani, Alekazende, ehe maakowe ta dakota 'ba vo da karasa. ⁷ Zë ikannī Petero Yowani aba loko, o'donni zë atoro kutë, ako'jonnī hë zë, iyanni henye, "Kyigo 'ba a'di aba, ehe mī ru 'bëyi o'de kö'du nenyë?"

⁸ Petero oso ndo Lawo Laka aba, iya henye, "Vo dagba 'ba vo dakanowe ehe kyedree, ⁹ ëzë ako'jowe he ze ndenye ga kö'du laka mati o'do rè nī, ga kö'du vidi ma ako'jo, ¹⁰ mëdi na yolo zi ye ehe zi vidi biya 'ba Yiserele, kora nenyë ëdi toro kinye na laka ga kö'du kyigo 'ba Yësu Korisito 'ba Nazereta, mati i'diyë koli da taka, mati Wiri injë tēmi koli. ¹¹ Yësu ra yitō mati vo wa kuvōwë ombannī dë, mora yaanya aba mo ra yitō ma dagba na laka ndra. ¹² Yësu ra nje ëdi kyigo aba zi wayomo. Ru mo ra nje kōlō mī damōku ne akato'bo yomo vidi biya."

¹³ Vidi kyedree na rakaga mati ongōnnī Petero Yowani aba erennī dë, ehe zë ayolōnnī vo litu riyō nenyee zë onbō kora mbiya ayandi zë dë. Vidi kyedree ayolōnnī, zë ëdinnī kyere Yësu aba. ¹⁴ Mora o'bōnnī dë tandi ga kö'du kora mati ako'jo ne ëdi toro ani. ¹⁵ Kyedree utunnī zë yaga tēmi magalesi. Here zë iyanni zi oka ma kōlō maako, ¹⁶ "A'di ra da ko'do zi kora nenyee? Vidi biya mī Yerusalema ayolōnnī kö'du koro nenyë mati vo lituwë o'donni, ehe do'bo dë kiya o'do rè nī dë. ¹⁷ Zi kö'du nenyë sesi mo kazi apere rè nī, diya zi zë, ma me'donni dë zi vidi maako löhu mī ru 'ba Yësu."

¹⁸ Here zë ako'jonnī vo litu riyō ne hulëhu loko, ehe ayadannī zi zë, ma yandinnī wa maako dë mī ru 'ba Yësu. ¹⁹ Petero Yowani aba aya'bannī do mo zi zë iyanni henye, "Asōsuwë Wiri omba ze, zi ye ra koro, mandere zi mo ra koro? ²⁰ Do'bo dë lima ti, ga kö'du wa ma dongo ehe dowo." ²¹ Kyedree i'jannī kö'du maako dë na kyenyë zi riti ki'di zi Petero ehe Yowani, here zë ilanni zë na dangölō. Vidi biya Wiri yeto aba ga kö'du ma o'do rè nī. ²² Kora mati ako'jo kö'du koro nenyë aba, koo 'bomo ndra ta da 'butësowo.

Mötu 'ba vo kome

²³ Kandi mati ila Petero ehe Yowani aba na dangölō, zë a'bannī hulëhu ehe ayadannī zi okanniyë kö'du mati kyedree 'ba vo karase ehe vo dagbe iyanni zi zë. ²⁴ Mati koso vo lö'bōwë 'ba Yere owonni kö'du nenyë, zë amōtunnī zi Wiri na radroko ehe iyanni henye, "Yere, o'do komoriyë, dakaño, ranga, wasisi biya mī zë, ²⁵ mī kyigo 'ba Lawo Laka, ame'do zi zutu 'beze Dawidi, vo litu 'ba Wiri, iya henye, 'Kö'du a'di tu'dëë biya na kamo?"

Kö'du a'di vidi ëdinnī kö'du sösu ma lumë ne ko'do?

²⁶ Yere 'ba dakaño ako'jo rè nni kö'du wehe, ehe vo dalije adroko rè nni da Yere ehe Masiya 'bomo.' "

²⁷ "Kinye mī Yerusalema, Heroda ehe Ponitisi Pilato atoto rè nni tu'dëë ëti ehe vidi 'ba Yiserele. Here zë ofo rè nni ra vo litu laka 'bëyi Yësu, Masiya kinzi 'bëyi. ²⁸ Zë o'donni wa mati omba zi ko'do na kyigo. ²⁹ Yere, owo me'do tere 'bëzë. Akonyi vo litu 'bëyi, here o'do ze na kyigo zi me'do kö'du kise 'bëyi. ³⁰ Ayada kyigo kyedre 'bëyi, kaa ëdi vidi ko'jo ehe kö'du koro ko'do, rakaga aba mī ru laka 'ba vo litu 'bëyi Yësu." ³¹ Tapëti amōtunnī ku, bi 'ba ratoto akoho rè nī. Zë osonnī ndo Lawo Laka aba, ayetonnī me'do mī kö'du kise a Wiri ne kazi tere.

Mi wa yanya

³² Gboko 'ba vo lö'böwë kö'du sösu 'bëzë biya kölö. Vidi maako iya dë wa biya mati ëdinní mo aba ne 'bëni ra, mora zë ayanyanní mí wa oka ma kölö maako aba. ³³ Kyigö aba vo lituwë ayadanní zi vidí biya henye, Yësu ëdí yaanya aba na didí. Wírí i'dí ya'da zi vo lö'bö 'bëniyë. ³⁴ Vidi maako i'bë dë kö'du sösu aba ga kö'du wa, ga kö'du vidí ma ëdí kaño aba mandere lokowe, akogo zë yaga ehe ika kóhi mo ne zi ³⁵ vo lituwë. Here zë i'dinní kóhi mo ne zi vidí ma omba. ³⁶ Yosepa mo kozo 'ba Lëvi, ta Seyipurusu, mati vo lituwë ako'jonní mo Baranaba, kö'du ya'ba aba vidí 'ba kö'du laka kiya zi oka, ³⁷ mo ogo yaka 'bëni yaga, ehe ika kóhi mo zi vo lituwë.

5

Ananiya mbara 'bëni Safira aba

¹ Kora maako ru mo Ananiya, mbara 'bëni Safira aba, ogonní kaño 'bënní yaga. ² Mora idanní da kö'du zi sesi kya 'ba kóhi ne, na 'bënní. Here mati Ananiya oba kóso kóhi ne zi vo lituwë, ³ Petero iya zi mo henye, “Ananiya, kö'du a'di i'dí Satani yi ko'ba, zi sesi kya 'ba kóhi mati i'ja ta da kaño ma ogo ne? Kö'du a'di iga ndóndó zi Lawo Laka? ⁴ Wa ne 'bëyi ra mati gba ogo dë, ehe kpa tapëti kogo mo, kóhi mo gba zo na 'bëyi. A'di ra o'do yi zi kö'du ma here ne ko'do? Iga ndóndó ne dë zi vidí, iga ndóndó ne zi Wírí.”

⁵ Kandi mati Ananiya owo kö'du ne, mo alëpí akaño brua na yöku. Vidi biya mati owonní ne, biya na tere. ⁶ Gisi kora öbi ayinní loko, ehe olonní ida ro mo. Here zë injënní yaga, usunní. ⁷ Kadra wota aba yaa, mbara 'bomo Safira ayi loko, mora ayölo kö'du mati o'do rë ní zi kora 'bëni në dë. ⁸ Petero ako'jo ho mo iya henye, “Ayada zi ma, ogowe kaño ne da kóhi nenyè?” Mo alëzë iya henye, “Ö, kóhi ne mo ra biya ne.” ⁹ Petero iya zi mo henye, “Kö'du a'di yi kora 'bëyi aba riyö, ide me'do zi yonzo Lawo Laka? Kora mati usunní Ananiya, ëdinní ha loko, ehe akumbënní yi yaga.” ¹⁰ Kandi mo alëpí burutu Petero oli. Mati gisi kora öbi nee, ayinní hulëhu loko, i'janní Safira ako'do ani na yöku. Here zë injënní mo yaga ehe usunní mo dakapa kora 'bomo. ¹¹ Kanisa na tere, ehe vidí biya mati owonní kö'du ma o'do rë ní ne.

Kö'du koro rakaga aba

¹² Vo lituwë o'donní kö'du koro rakaga aba kyö mí kutë vidí. Vo kusu ga Yere biya 'duwí rë nní toto mí kapa 'ba yëkëlu ako'jo loko sënjë 'ba Solomono. ¹³ Vidi maakowe yaga tëmí gboko 'bëzë omba dë zi rë ní dröko zë aba, mora vidí biya ombanní zë le ndra. ¹⁴ Vidi kora kyö ehe mbara ayetonní koma mí Yere. ¹⁵ Here vidí raköe ika zë yaga da gëri o'ba da agburuku. Asósunní ëzë Petero alasi ta dakapa, ehe galilí mo akalëpí dë zë, akako'jo zë. ¹⁶ Vidi kayo ma ëdinní alima mí gawowe kara Yerusalema, ikanní zë mati raköo aba mandere zë mati dakyikyí aba mí nní, ako'jo zë biya.

Yaza 'ba vo lituwë

¹⁷ Kyedre 'ba vo karase ehe Sadeke biya osonní ndo na mikumbë. ¹⁸ Zë irínní vo lituwë, i'dinní zë mí kamba ta da komo vidí biya. ¹⁹ Mora mí yondo nani malayika kazi Yere ayëhu ha loko 'ba kamba, ayasi vo lituwë yaga. Malayika iya henye, ²⁰ “I'bëë mí yëkëlu, ehe ayade zi vidí me'do 'ba didí nenyè biya.” ²¹ Here zë i'bënní kadra asi ku nzere, ehe ayetonní kö'du yandi mí yëkëlu.

Kyedre 'ba vo karase vidi 'bëni eti ako'jonnî ga bi kôlô magalesi mati zë kyedree 'ba Yiserele. I'dinni kô'du zi vo lituwë kika zi nni tëmi kamba. ²² Vo kanya 'ba yëkëlu mati utu zë mi kamba, i'janni vo lituwë dë. Zë a'banni, iyanni henye, ²³ "Di'ja ze kamba na kisi n'birî, ehe vo kanye ëdi tɔrɔnnî ha loko. Mora mati da yëhu ha loko, ehe dôdu mi mo, di'ja vidi maako dë ani." ²⁴ Kyedre vo kanye 'ba yëkëlu ehe kyedree 'ba vo karase owonni kô'du kiya 'bëzë ne, mora ayɔlonni dë a'di ra sôsunnî atëdi. ²⁵ Vidi maako ayi ôdu loko iya henye, "Yaanya aba kora naniye, mati i'diyë mi kamba ëdinni mi yëkëlu vidi yandi." ²⁶ Kyedre vo kanya 'ba yëkëlu i'bënni vo kanye eti ehe ikanni vo lituwë hulëhu, mora o'donni zë dë na kamo, ga kô'du zë na tere kazi vidi ayetonni zë ku'du yitô aba.

²⁷ Mati ika vo lituwë ku komo magalesi, kyedre 'ba vo karase iya henye, ²⁸ "Da yada ku huwë zi ye, ayandiye kô'du dë mi ru 'ba Yësu. Mora onge wa mati o'de ne te. Eëdi yandiye vidi biya mi Yerusalema, ehe ëdi ayɔnze zi kô'du koli 'bomo ya'ba gu ze." ²⁹ Petero vo litu maakowe eti aya'banni dɔ mo iyanni henye, "Doro ze Wirî ndra ta da vidi. ³⁰ Ofowe Yësu mo tötô aba da taka, mora Wirî 'ba zutu 'beze injë mo na didi. ³¹ Wirî o'do mo na vo dagba 'beze ehe na vo wayomɔ. Wirî i'di bi zi mo da kala ni ma tirî, ehe vidi 'ba Yiserelee ata'banni hulëhu zi mo ehe akila kô'du kyënyë 'bëzë. ³² Ze kinye zi yada kô'du nenye biya zi ye, ehe Lawo Laka zi yada kpa zi ye, mo wakî'di 'ba Wirî zi vidi biya ma oro Wirî."

³³ Mati vidi 'ba vurëë owonni kô'du nenye, zë ayinni na kamo, ombanni zi kofu vo lituwë. ³⁴ Mora ma kôlô maako tëmi zë, Farasi ru mo Gamalili, mo vo komoyandi 'ba kô'du kî'di ma oro mo ndra. Mo i'di kô'du zi vo lituwë koba dero tisi yaa yaga. ³⁵ Here mo iya zi vidiyë 'ba mi vurëë henye, "Kora 'ba Yiserele, komowe mandî re kô'du wa mati ëdi ko'de zi kora nenye. ³⁶ Tadura alaya kadra ma alaga nani aba, o'do rë ni na vidi kyedre maako, ehe vidi kora kaa lamisowɔ adrɔko rë nni mo aba. Mora mati ofo mo, vo ga ndi mo apere rë nni biya, kô'du 'bomo ne inde rë ni. ³⁷ Yaa mati iti ga vidi 'ba dakaŋo 'beze, Yudasi tëmi Galilaya alaya kpa. Vidi kayo alô'bönni ga ndi mo, mora ofo mo, ehe vo lö'bô ga ndi mo apere rë nni biya. ³⁸ Here miya zi ye tediye na kowɔ ta ra kora nenye. Ile zë na bi dë nni. Eëzë kô'du ko'do 'bëzë ne 'ba vidi kôndu, akinde rë ni. ³⁹ Mora eëzë ayi kazi Wirî, ɔ'be dë yata, nje eëzë ombe zi wehe ko'do Wirî aba." Vo vurëë ombanni da me'do 'bomo. ⁴⁰ Zë ako'jonnî vo lituwë hulëhu loko, u'bönni zë, ehe i'di kô'du zi zë, ma me'donni dekke löhu mi ru 'ba Yësu. Ilanni zë tî'bë.

⁴¹ Vo lituwë ilanni magalesi rakyenyi aba, ga kô'du Wirî o'do zë zi riti ki'ja ga kô'du 'ba Yësu. ⁴² Duwî ayaŋa kadra 'bënni mi yëkëlu, ehe mi linɔ kôlô maako ta ga agamo ɔrɔnnî dë ta bi kô'du yandi, ehe yada kô'du yöyô laka Yësu ra Korisito.

6

Vo wakɔnyi madɔmoriyô

¹ Mi kadra naniye, vidi kayo ayinni adrɔko rë nni vo lö'böwë. Kya maakowe mati ëdinni ame'do ha 'ba Girigî aba ne, ayetonni rë nni lamo zë mati ëdinni ame'do ha 'ba Hibiru aba. Zë iyanni henye, mbara lu'bë ma ëdinni ame'do ha 'ba Girigî aba ne, i'di mi wayanya 'ba wakonyo 'bëzë dë ta ga ko'do biya. ² Vo litu 'butë dɔmoriyô ako'jonnî gboko 'ba vo lö'böwë bi kôlô, iyanni henye, "Doro ze dë ta bi yeti kô'du kise 'ba Wirî zi loo 'ba

wakonyo ra yanya. ³ Aboka me, inziye vidi kora madomoriyö mati vidi owö zë, ehe ayolönni kö'du, ehe osonni ndö Lawo Laka 'ba Wirī aba. Da ki'di zë na vo ga loo nenyë kongö. ⁴ Da kato'bo yanya kadra 'beze mötu aba ehe me'do 'ba Wirī yéti."

⁵ Kö'du sösu nenyë o'dö vidi biya na rakyenyi ehe inzinni Setifano. Mo edi koma kyedre aba ehe oso ndö Lawo Laka aba. Zë inzinni Pilipo kpa, Porusi, Nikonara, Timotiyö, Paramenasi, Nikola temi Atiyoko, mati inzi re ni zi tedinni na Yude. ⁶ Kora nenyee ika zë zi vo lituwë. Here vo lituwë amötunni, i'di kala nni da kora nee, zi kinzi zë zi loo nenyë ko'do. ⁷ Kö'du kise 'ba Wirī apere re ni, ehe vidi kayo mi Yerusalema ayinni zi tedi na vo lö'böwë. Vo karasa kayo oronni koma.

Kiri 'ba Setifano

⁸ Wirī i'di kyigo zi Setifano zi kö'du koro kyedre ko'do ehe rakaga mi kutë vidi. ⁹ Mora vidi kora maakowe temi Sirënë ehe Alikazenderiya, zë temi gboko ma ako'jo re nni "Kora 'ba dangölo." Zë ayeto hë nni wasa Setifano aba. Maakowe temi gawo 'ba Silisiya ehe Asiya awasa hë nni kpa mo aba. ¹⁰ Mora zë obonni de Setifano aba, ga kö'du mo vo kö'du yolo kyedre ehe Lawo Laka i'di kyigo zi mo me'do.

¹¹ Zë ogonni vidi kora kyënyëe zi zë kiya henye, "Dowo ze mo edi ame'do na kyënyë ra Mosa ehe Wirī." ¹² Zë o'donni vidiyë, kyedre benni ehe vo komoyandiye 'ba kö'du ki'di 'ba Mosa zi kö'du kyënyë sösu ra Setifano. Zë biya irinni mo ehe ikanni mo komo magalesi. ¹³ Kya 'ba vidi kora maakowe idanni kö'du zi ndondo kiga gu Setifano, ehe zë iyanni henye, "Kora nenyë 'duwi edi ame'do na kyënyë ra yökëlu laka nenyë ehe kö'du ki'di 'ba Mosa. ¹⁴ Dowo ze mo edi akiya henye, 'Yësu 'ba Nazereta nenyë, akiha akaño yökëlu ne ehe akuwi dalëti mati Mosa i'di zi ze ne.'" ¹⁵ Zë biya mati mi gboko 'ba magalesi ongönni bi da Setifano. Zë ongönni komo mo uwi re ni kaa komo 'ba malayika.

7

Me'do 'ba Setifano

¹ Kyedre 'ba vo karase ako'jo ha Setifano, "Edinni kö'du tünö ra yada re yi?" ² Setifano aya'ba da me'do iya henye, "Önduwë ehe buwë, owowe me'do 'bama. Wirī 'ba bikanyi kyedre alaya zi zutu 'beze Abarayama, mati mo edi gba mi Mesopotamiya, gba kazi re ni kidra zi Harani. ³ Wirī ayada zi mo, iya henye, 'Ila dakaño 'bëyi, karo 'bëyi, ehe i'bë dakaño mati ma kayada zi yi.'

⁴ Here Abarayama ila dakaño 'ba Sadiyana i'bë alima mi Harani. Tapëti koli 'ba 'bu mo, Wirī utu Abarayama zi lima mi dakaño nenyë yaanya aba edi alime 'domo ne. ⁵ Wirī i'di kapa maako de zi mo, gbi le ma tisi mo. Mora Wirī alömu zi ki'di zi mo dakota 'beni eti nburu, ezë Abarayama anza de le gisisi aba. ⁶ Wirī iya henye, 'Kozo 'ba Abarayama akalimanni tisiwa aba mi dakaño 'ba vo leze. Ani zë atëdinni na vo kalima, oka ako'do zë na kyënyë koo lamisowo. ⁷ Mora ma ki'di riti zi vidi ma o'donni zë na vo kalima oka. Here yaa zë atayinni ma mötu ga bi nenyë."

⁸ "Wirī ida kö'du Abarayama aba, mo o'do kyinë 'ba kö'du kida ne nbeta aba. Here mati o'jo Yisika zi Abarayama, tapëti ko'do mamodömowota, Abarayama anbeta mo. Yaa Yisika ayi na 'bu zi Yakoba, here Yakoba ayi na 'bu zi gisi 'beniyë 'butë domoriyö, mati zë ra vidi dagbe 'ba daliño 'butë domoriyö 'ba Yiserele.

9 Vidī kora nenye zutu 'beze ra, zē na mī kumbē ra öndu nni Yosepa. Zē ogonni mo na vo kalima mī Ezipeto, mora Wirī ēdī mo aba. 10 Wirī ayomō mo biya tēmi riti 'bomo ne, o'dō mo kora vo kō'du yolo zi Yere 'ba Ezipeto. Mo o'dō Yosepa na Yere 'ba Ezipeto ehe i'dī mo na vo da wa biya mati mo ēdī mo aba."

11 "Mī kadra nani mī Ezipeto ehe Kanana nyenyo ana dē. Madöyī kyenyē riti ehe zutu 'bezee o'bōnnī dē zi wakonyo ki'ja kyō zi konyo. 12 Mati Yakoba owo henyē nyenyo ēdī mī Ezipeto, mo utu gisi 'bēni zutu 'bezee mī ma dagba ani. 13 Mī kadara ti'bē 'bēzē ma da riyō mo, Yosepa ayada rē nī zi öndu niyē, ēyi ra nī, ehe yere 'ba Ezipeto ayolo vo dakota 'ba Yosepa. 14 Yosepa utu litu zi 'bu nī ehe karo niyē zi tayi. Watiti 'bēzē ēdī 'butēmadomoriyō domomuyi. 15 'Bu mo Yakoba i'bē mī Ezipeto ehe oli kpa, kaa zutu 'bezee. 16 Yaa yöku zē injē hulēhu mī Sikimo, ehe usu zē mī wogo, mati Abarayama ogo kazi gisi 'ba Hamora."

17 "Ndundu mo aba kadra oko zi Wirī zi ko'do wa ma mo alōmu zi Abarayama. Watiti 'ba vidī 'beze mī Ezipeto övu ku kyedre. 18 Here yere maako ayi da kyiti mī Ezipeto, mo ayolo Yosepa dē. 19 Mo o'dō zutu 'beze na kyenyē, ehe na kamo zē eti. Mo o'dō zē zi gisi 'bēnniyē kila yaga zi koli. 20 Mī kadra nenye o'jo Mosa. Mo wisi na teme komo Wirī, ehe vo dakota 'bomo ongōnnī gō mo mī liņo 'ba 'bu mo yehe wota aba. 21 Mati o'dō zē na wehe zi mo kila yaga, wu'jē 'ba yere i'ja mo ehe iri mo, kaa wisi ēni. 22 Mosa i'ja wayandi laka mī Ezipeto. Mo kora kyigo ehe me'do 'bomo na laka."

23 "Mati koo 'ba Mosa ēdī 'butēsowō, mo i'bē vidī 'bēni Yiserele kongō. 24 Ko'do kōlō maako aba, mo i'ja vidī 'ba Ezipeto ēdī vidī ma kōlō tēmi vidī 'bēniyē ko'do na kyenyē. Mo akōnyi vidī 'bēni ne, ofo vidī 'ba Ezipeto ne. 25 Mosa asōsu vidī 'bēniyē ayolōnnī ku, Wirī ako'do nī zi zē kinga na dangōlō, mora zē ayolōnnī dē. 26 Mī ko'do vere aba, Mosa i'ja vidī 'bēni Yiserele riyō ēdinni rē nni ku'bō, ehe mo ayonzo zi zē yata. Mo iya henyē, 'E kora nee na öndu, kō'du a'di ēdiyē re ku'bō gō mo?' 27 Mora kora mati ayeto oka nī ku'bō, adu'du Mosa dakapa, ehe ako'jo kō'du iya henyē, 'Ēyi ra o'dō yi na vo de ze, vurē 'beze kikye aba? 28 Omba zi kofo ma, kaa ofo vidī 'ba Ezipeto mataganya ne?' 29 Mati Mosa owo kō'du ne, mo aho tēmi Ezipeto i'bē alima mī dakaņo 'ba Mediyana. Gisi riyō 'bomo nee o'jo ani."

30 "Tapēti koo 'butēsowō, malayika alaya zi Mosa mī wa'do möku mī da lipi kara ra Dōku 'ba Sinayi. 31 Mosa na rakaga kō'du wa mati mo ongo ne. Mo i'bē kara zi kongō mo na laka, ehe gu Yere iya henyē, 32 'Ma Wirī 'ba zutu 'be, mati Abarayama, Yisika, ehe Yakoba ēdinni amōtu.' Mosa ayeto tese tere aba, ehe omba dē zi bi kongō da möku ne. 33 Yere iya zi mo henyē, 'Oto kamoka 'bēyi nee 'de, ga kō'du bi ma ēdī tōzo 'domo ne kaņo laka ra. 34 Komo ma aba, mongo riti 'ba vidī 'bama mī Ezipeto ne ku. Mowo rala'ba 'bēzē ne ku, ehe mayi ku akaņo zi yomō zē. Yaanya aba ne, momba yi kutu hulēhu mī Ezipeto."

35 "Mosa kōlō nere ra vidī 'ba Yiserele ombanni dē, iyanni zi mo henyē, 'Ēyi ra o'dō yi na vo de ze ehe vo vurē kikye?' Malayika 'ba Wirī ame'do zi Mosa mī möku, ehe Wirī utu Mosa zi yomō Yiserelee ehe zi tēdi na vo dagba 'bēzē. 36 Mosa agaga zē tēmi Ezipeto, ehe da Ranga Kahi, ehe mī da lipi kō'du koro ko'do rakaga aba koo 'butēsowō."

37 "Mosa ra iya zi vidī 'ba Yiserele henyē, 'Wirī akinzi kōlō tēmi kutē vidī 'be zi tēdi na nēbi kaa mo inzi ma.' 38 Mosa ika vidī 'beze mī da lipi, ehe

malayika ame'do zi mo da Döku 'ba Sinayi. Ani mo iri me'do 'ba didi zi ki'di zi ze."

³⁹ "Mora zutu 'bezee ombanni de zi Mosa koro, ze ombanni ta'ba hulëhu mi Ezipeto. ⁴⁰ Vidi iyanni zi Arona henye, 'O'do wiri maakowe zi laga dagba zi ze. Mosa ika ze yaga ta Ezipeto, mora da yolö de a'di ra o'do re ni zi mo.' ⁴¹ Ze o'donni wiri mbiya na da kyine isa kora, ze i'dinni wakumu zi mo, ehe na rakyenyi kö'du wa mati o'donni ne. ⁴² Wiri opi ge ni zi vidi 'beni, ehe ila ze zi motu kyëlu mi komoriye, kaa ma iya mi wayöruwe 'ba Nebiye, 'Vidi 'ba Yiserele, i'diyë wakumu de zi ma ehe waki'di zi ma mi kö 'butësowö aba mi da lëpi ne? ⁴³ Tapëti mo injë loko tisi 'ba wiri Molesi zi motu, ehe obe kyëlu 'ba wiri Repena kpa. O'de wiri mbiya nenye zi motu, mora yaanya aba ma kinjëe 'de kafo dakaño 'ba Babaloni."

⁴⁴ Mi da lipi zutu 'bezee o'donni bi lima 'ba Wiri, kaa Wiri ayada zi Mosa ko'do. ⁴⁵ Yaa i'di zi zutu 'bezee, ehe ze obanni mo mati edi ti'benni Yasowa aba zi kiri dakaño ne kazi vidi naniye mati Wiri ore yaga. Mo alima ani le mi kadra 'ba Dawidi. ⁴⁶ Dawidi o'do Wiri na rakyenyi, ehe ako'jo ho mo ezë na to'bo zi kuvö loko 'ba Wiri zi gisi 'ba Yakoba. ⁴⁷ Ndundu mo aba Solomono ra o'ba loko ne zi Wiri."

⁴⁸ "Mora Wiri Kyedre alima de mi loko mati vidi kondu ra uvö. Edi kaa nebi iya henye,

⁴⁹ 'Wiri iya henye,
Komoriye kyiti 'bama,
dakaño gara 'ba ndi ma.
Kyine 'ba loko a'di ra akuve zi ma?
Mi bi vala ra ma kalawo?

⁵⁰ Mo'do wasisi ku biya?"

⁵¹ "E vo kazi kö'du kowo, ehe vidi 'ba da kyigo! E'diyë kaa vidi mati ombanni nbete de. E 'duwi wehe ko'do Lawo Laka aba, kaa zutuwe o'donni! ⁵² Nebi maakowe edinni mati zutu 'be o'do ze de na kyenyë? Ze ofonni nebiye mati ayadanni kö'du tayi 'ba Wiri ma Tinyö. Yaanya aba asuruwe mo, ehe ofowe mo. ⁵³ Malayika i'dinni kö'du ki'di 'ba Wiri zi ye, mora gba orowe de."

Ku'du 'ba Setifano yitö aba

⁵⁴ Mati vo vurë owonni me'do 'ba Setifano, ze ayinni na kamo kyirinni konyo aba, ⁵⁵ mora Setifano oso ndo Lawo Laka aba. Mo ongo bi komoriye, ongo bikanyi kyedre 'ba Wiri, ehe Yesu edi toro da kala tiri 'ba Wiri. ⁵⁶ Mo iya henye, "Mongö komoriye ayëhu re ni, Wisi 'ba Vidi edi toro da kala tiri 'ba Wiri."

⁵⁷ Vo vurë nee agbögbö he nni na gu kyembe ehe isi mbili nni. Kandi ze biya aldrönni da Setifano, ⁵⁸ ehe u'dunni mo yaga temi gawo kyedre ne. Ayetonni mo ku'du yitö aba. Vo kiye o'banni bongö 'beni ndi kora maaako ru mo Sawolo. ⁵⁹ Mati edinni Setifano ku'du yiyö aba zi koli, mo ako'jo yaga, iya henye, "Yere Yesu, iri lawo ma kalakyedre aba!" ⁶⁰ Mo odrö domo ni akaño, ehe udu gu kyembe aba iya henye, "Yere, aya'ba kö'du kyenyë ko'do 'bezë ne de, de ze." Here mo oli.

8

Yaza 'ba vo kome

¹ Sawolo ra omba da ku'du 'ba Setifano yitö aba. Mi kadra nani kanisa mi Yerusalema mi rayaza kyedre. Biya vo lö'böwë ga Yere, nje vo lituwë,

apere rë nnì mī Yudiya ehe Samariya. ² Kya vo koma maakowe usunnì Setifano ehe i'dinnì lu'bë kò'du mo. ³ Sawolo ayeto kò'du kyënyë kò'do zi kanisa. Mo i'bë ta halinjō ta halinjō kirī vidi kora ehe vidi mbara zë kī'di mī kamba.

Pilipo mī Samariya

⁴ Vo lō'bōwë ga Yere ma apere rë nnì ne, i'bënnì ta ga bi biya kò'du yōyō laka ne yada mo aba. ⁵ Pilipo i'bë mī gawo kyedre 'ba Samariya ehe ayōyō kò'du 'ba Korisito ne zi vidi. ⁶ Zë oze mbili nnì zi Pilipo, kaa mati zë owonnì ehe kongonnì kò'du koro mati mo o'do. ⁷ Vidi kayo dakyikyì aba akò'jo zë, ehe dakyikyì i'bënnì yaga ta rë zë ha gbōgbō aba. Vo kenje kayo ehe vo ka'bo akò'jo zë. ⁸ Vidi biya mī gawo nani na rakyenyi, ga kò'du ma ëdì rë nì kò'do ne.

⁹ Kadra maako aba kora maako ru mo Simona alima ani vidi 'ba Samariya kò'do na rakaga. Mo ëdì mōrì kò'do ehe o'do rë nì na vidi kyedre maako. ¹⁰ Vidi biya ma wadakayo aba ehe vo leri atoto rë nnì toko rō mo, zë iyannì henye, “Kora nenyè vo kyigō 'ba Wiri, ma akò'jo Kyigō ma Kyedre.” ¹¹ Kadra konda aba, Simona ëdì mōrì kò'do zi vidi kò'do na rakaga, ehe zë asesi rë nnì toto toko rō mo.

¹² Mora mati zë omannì ku mī kò'du kiya 'ba Pilipo, ga kò'du 'ba Damōku 'ba Wiri ehe ru 'ba Yësu Korisito, abapatisi zë biya kora mbara aba. ¹³ Simona oma kpa, ehe abapatisi mo. Mo alima kara zi Pilipo, ga kò'du mo ongō bi biya da kò'du koro ne rakaga aba. ¹⁴ Vo lituwë mī Yerusalema owonnì henye, kya vidi maakowe mī Samariya irinnì me'do 'ba Wiri ku. Here zë utunnì Petero ehe Yowani zi zë. ¹⁵ Mati vo litu riyō nenyè okonnì, zë amōtunnì henye zi zë kirī Lawo Laka. ¹⁶ Gba kazi nenyè, Lawo Laka i'di dë gba zi ma kōlō maako tēmì zë, abapatisi zë injë mī ru 'ba Yere Yësu. ¹⁷ Petero, Yowani aba i'di kala nnì da vidi 'ba Samariye, ehe zë irinnì Lawo Laka.

¹⁸ Simona ongō Lawo Laka i'di zi vo kome mati vo lituwë i'di kala nnì dë zë. Here mo i'di kōhi ¹⁹ zi Petero, Yowani aba ehe iya henye, “i'di kyigō nenyè kpa zi ma, ëzë vidi maako mī'di kala ma ku do mō, akirī Lawo Laka.”

²⁰ Mora Petero iya zi mo henye, “Yi 'dō kōhi 'bëyi ne aba akinde re mī wa'do, ga kò'du asōsu zi waki'di 'ba Wiri kogo kōhi aba. ²¹ Nenyè anza dë loo 'bëyi, ehe Wiri ongō ku di'di yi anza dë na laka. ²² Oto dë yi tēmì kò'du sōsu kyënyë 'bëyi ne, ehe akò'jo ha Wiri zi kila yi. ²³ Mongō yi ndo na mikumbë, ehe ida yi ku gō mī gëri kò'du kyënyë kò'do 'bëyi.” ²⁴ Simona iya henye, “Amōtu zi Yere, here kò'du ma iya ne mo'do rë nì dë zi ma.”

²⁵ Tapëti Petero ehe Yowani aba ayëtinnì kò'du 'ba Yere ku, a'bannì zi Yerusalema. Ta da gëri 'bëzë, zë ayëtinnì kò'du yōyō laka ne mī dalinjō kayo 'ba Samariya.

Pilipo vo mī turu 'ba Atepiyō aba

²⁶ Malayika 'ba yere iya zi Pilipo henye, “i'bë dambaro da gëri konda 'ba lipi mati i'bë ta Yerusalema zi Gaza.” ²⁷⁻²⁸ Here Pilipo i'bë. Kora limu mī turu 'ba Atepiyō ëdì kpa i'bë ta da gëri nani mī gbugburu. Mo kyedre 'ba vo kōhi sesi zi Kadasi, mati ëdì mbara yere 'ba Atepiyō. Mo i'bë mī Yerusalema zi mōtu, ehe yaanya aba ëdì ku da ga gëri ëni lijō. Mo ëdì alima mī gbugburu ëni kò'du kò'jo tēmì wayōruwë 'ba nëbi Yisaya. ²⁹ Lawo Laka iya zi Pilipo henye, “i'bë zi gbugburu nani, alima kara rō mo.” ³⁰ Pilipo aho kara ehe owo kora ne ëdì kò'du kò'jo tēmì wayōruwë

'ba nëbī Yisaya. Pilipo ako'jo hɔ mo iya henye, “Ayɔɔ mī kō'du mati ēdī ako'jo ne ku?”

³¹ Mo aya'ba dɔ mo iya henye, “Hala ma tɔ'bo yɔɔ, nje ēzē vidī maako ra akɔnyī ma?” Mo ako'jo Pilipo zi tayi riyē ehe lima dakapa nī. ³² Kora ne ēdī wayōru ko'jo iya henye,

“Akɔkɔ mo kaa tīmēlē mati da gērī ēnī zi kofo.
Mo udu dē,
kaa tīmēlē ma yēvu rɔ mo umu le du udu dē.

³³ O'donnī mo na komokaya,
mo irī vurē ma tīnyō dē.
Hala mo ato'bo tēdī gīsīsī aba,
ēzē dīdī mo oba ku 'de?”

³⁴ Vo limu ne iya zi Pilipo henye, “Ayada zi ma, nëbī ne ēdī ame'do kō'du nī, mandere kō'du vidī maako?” ³⁵ Here Pilipo ta bi nenye ayeto tēmī kō'du wayōru nenye ehe ayada zi mo kō'du yōyō laka ga kō'du 'ba Yēsu.

³⁶ Mati zē ēdī t'i'bēnnī ta da gērī, zē ayinnī bi ma wini aba. Kora limu ne iya henye, “Ongɔ te, kinye wini ēdī. Kō'du a'di ɔ'bo dē bapatisi ma?”

³⁷⁻³⁸ Mo i'dī kō'du zi karo ne tɔɔ. Zē 'dō riyō i'bēnnī akaŋo mī wini, Pilipo abapatisi mo.

³⁹ Tapētī tasi 'bēzē yaga tēmī wini, Lawo 'ba Yere oba Pilipo 'de. Vo limu ne ongo mo dekpe lōhu, mora mo ēdī t'i'bē da gērī ēnī rakyenyī aba.

⁴⁰ Pilipo yaa alaya mī Azotusu. Mo i'bē tēmī gawo zi gawo, biya ta da gērī zi Kasariya, yētī kō'du laka zi vidī.

9

Rakopi 'ba Sawolo

(Loo 22:6-16, 26:12-18)

¹ Mī kadra nani Sawolo nduwē yaza, kofo vo lō'bōwē ga Yere. Mo i'bē zi kyedre 'ba vo karase, ² ako'jo hɔ mo kō'du waraga zi vo dagba bi 'ba mōtuwē mati ēdinnī mī Damasika. Mo o'dɔ nenye ga kō'du mō omba zi kīrī ehe koba mī Yerusalema vidī kora mandere mbara ma omannī mī gērī 'ba Yere.

³ Mati Sawolo ēdī ku kara zi tɔkɔ Damasika, bikanyi laka ta komoriyē truku'du ayanyi bi toko ta rɔ mo. ⁴ Mo alēpī dakaŋo, owo gu iya zi mo henye, “Sawolo, Sawolo, kō'du a'di ēdī ma yaza?” ⁵ Sawolo ako'jo kō'du iya henye, “Yere yī 'bēyī ēyī?” Yere aya'ba dɔ mo iya henye, “Ma Yēsu ra. Ma ra vidī ma ēdī ayaza. ⁶ Yaanya aba ēnyī riyē ehe i'bē mī gawo kyedre ne, ani akayada zi yī a'di zi kō'dɔ.”

⁷ Vidī kora mati ēdinnī Sawolo aba, ɔɔonnī ani kazi me'do. Zē owonnī gu, mora ongonnī vidī maako dē. ⁸ Sawolo ēnyī riyē ta akaŋo, ehe mati ayēhu komo nī, mo ɔ'bo dē zi wa maako kongɔ. Vidī maako ra irī mo kala aba kɔkɔ mī Damasika, ⁹ ehe ko'do wota aba mo ɔ'bo dē zi bi kongɔ ehe onyo wa kpa dē, mandere wa kuwē.

¹⁰ Vo lō'bō maako ru mo Ananiya alima mī Damasika. Yere ame'do zi mo tēmī rayada. Ananiya aya'ba dɔ mo iya nenye, “Yere, kinye mēdī.” ¹¹ Yere iya zi mo henye, “Ēnyī riyē ehe i'bē liŋɔ 'ba Yudasi da gērī mbiyī ne. Ēzē ɔkɔ ku ani, aki'ja kora maako ru Sawolo tēmī gawo 'ba Tasisi. Sawolo ēdī amōtu, ¹² ehe mo ongo rayada kora maako ru mo Ananiya ēdī atayi zi mo ehe i'dī kala nī dɔ mo, here zi mo bi kongɔ lōhu.”

¹³ Ananiya aya'ba dɔ mo iya henye, “Yere, vidī kayo ayadannī zi ma, kō'du kyēnyē mati kora nenye o'dɔ zi vidī laka 'bēyī mī Yerusalema.

14 Kinye mo ayi kalakonda aba kazi kyedree 'ba vo karase zi kīrī vīdī biya mati ēdinnī ru yī ko'jo."

15 Yere iya zi Ananiya henye, "I'bē, minzi mo ku zi ko'do mo zi yada ru ma zi tu'dēē, yeree, ehe vīdī 'ba Yiserele. 16 Ma na bi da ma ma kayada zi mo hala mo aki'ja riti ga kō'du ru ma." 17 Ananiya i'bē ehe odu mī loko mati Sawolo ēdī lima 'domo. Ananiya i'dī kala nī do mo ehe iya henye, "Öndu Sawolo, Yere Yēsu ra utu ma. Mo ra kpa alaya zi yī da gēri tayi 'bēyī kinye ne. Mo omba yī zi bi kongō löhu, ehe zi koso ndo Lawo Laka aba." 18 Truku'du wa maako kaa oko kyenze alēpī ta komo Sawolo, ehe mo o'bo bi kongō löhu. Mo ēnyī riyē abapatisi mo. 19 Here mo onyo wa, ro mo akyigo.

Sawolo ayēti kō'du mī Damasika

Sawolo alima ko'do maakowe aba vo lö'böwē 'ba Yere eti mī Damasika. 20 Kandi mo i'bē mī bi 'ba mötuwē ayeto yēti zi vīdī henye, Yēsu ra Wisi 'ba Wiri. 21 Vīdī biya ma owonnī Sawolo, na rakaga ehe iyannī henye, "Anza dē kora nenyē ra ēdī riti kī'dī zi vīdī ma alimannī mī Yerusalemā, mati ēdinnī amōtu mī ru 'ba Yēsu? Mo ayi dē kinye zi kīrī zē ehe koba zē zi kyedree 'ba vo karase?" 22 Sawolo ayēti kō'du kyigo aba. Yude ma alimannī mī Damasika, mo o'do zē na rakaga mati mo ayonzo zi yada zi zē Yēsu ra Korisito.

23 Yaa kya zē maakowe o'donnī mala zi Sawolo kofo, 24 mora mo i'ja. Mo ayolo zē ēdinnī ga ha resi 'ba gawo ne kongō kadra ehe yondo aba zi mo kofo. 25 Yondo maako aba, vo lö'böwē Sawolo izannī mo akaŋo mī бага kyedre ta da tēri.

Sawolo mī Yerusalemā

26 Mati Sawolo oko mī Yerusalemā, ayonzo zi rē nī droko vo lö'böwē eti. Mora zē biya na tere, ga kō'du zē omannī dē mo vo lö'bō ma tinyō ra. 27 Here Baranaba akonyi mo, oba mo zi vo lituwē. Mo ayada hala Sawolo ongo Yere, ehe hala Yere ame'do zi mo. Baranaba iya kpa henye, mati Sawolo ēdī mī Damasika, mo ame'do kazi tere mī ru 'ba Yēsu. 28 Sawolo alasi na dangölō vo lö'böwē eti mī Yerusalemā, ehe ayada kō'du 'ba Yere zi vīdī biya. 29 Mo 'duwī hē nnī wasa Yude ma ēdinnī me'do mī ha 'ba Girigī, ehe zē ombannī zi mo kofo. 30 Mora vo lö'böwē i'janni kō'du nenyē, ehe obanni Sawolo zi Kasariya. Ani zē utunnī mo zi Tasisi.

31 Here kanisa mī Yudiya, Galilaya, ehe Samariya yaanya aba ku mī kadra 'ba rakyēyi, ehe ayinnī na kyigo, ehe Lawo Laka akonyi zē zi tövu ehe zi tere Wiri.

Petero akō'jo Anisi

32 Mati Petero ēdī alasi ta ga bi ne biya, mo i'bē zi vo lö'bō lake ma alimannī mī gawo 'ba Liyida. 33 Ani mo i'ja kora maako ru mo Anisi, mo na rakoo, koo madomowota mī sora o'bo dē zi lasi. 34 Petero iya zi Anisi henye, "Yēsu Korisito akō'jo yī ku! Ēnyī riyē, ehe akōku agburuku 'bēyī ne." Kandi mo o'ro riyē. 35 Vīdī biya mī Liyida ehe Sarono ongōnnī Anisi, ayinnī na vo lö'böwē ga Yere.

Petero injē Doroka tēmī koli

36 Mī Jopa mbara vo lö'bō maako, ēdī ru mo Tabita. Ru mo ha Girigī aba Doroka. Mo ēdī 'duwī kō'du laka ko'do zi vīdī ehe zi vo leriye. 37 Mora mo alēpī na koo ehe oli. Zē akakannī ro mo, i'dinnī mo mī lokotoro. 38 Jopa anza dē na kowo ta ra Liyida, ehe vo lö'böwē owonnī Petero ēdī ani. Zē

utunnī vīdī kora rīyō zi kiya zi mo, “Akō, ayi ze aba kandi ēzē ato'bo!”
 39 Kandi Petero i' bēnnī zē ētī. Vīdī kora nee obannī Petero rīyē mī lokotōrō. Mbara lu' bē kayo ēdinnī ani akudu. Zē ayadannī zi mo bōnge mati Doroka ēdī ako'dō mo gba na dīdī.

40 Tapētī Petero utu vīdī ku biya yaga ta loko, odrō da omo nī akaņo, amōtu. Here ofo rē nī zi yōku 'ba Doroka ehe iya henye, “Tabita, ēnyī rīyē!” Mbara ne ayēhu komo nī. Mati ongō Petero, mo alima rīyē. 41 Petero īrī mo kala nī aba akonyi mo da ndī mo. Petero ako'jo mbara lu' bē nee ehe kya 'ba vo lō' bō laka maakowe, ayada zi zē Doroka ēnyī ku na dīdī tēmī koli. 42 Vīdī biya mī Jōpa mati owonnī kō'du ma o'dō rē nī ne, ma kayo tēmī zē omannī mī Yere. 43 Petero alima mī Jōpa ko'do kayo aba mī liņo 'ba kora maako ru mo Simona, vo wana kō'jo ra.

10

Petero Koronāliyō aba

1 Mī Kasariya kora maako ēdī ani ru mo Koronāliyō, mo vo da kanya lamikōlō 'ba Roma ako'jo “Gboko tēmī Italiya.” 2 Koronāliyō kora 'ba yēnī ra, mati ere Wīrī ehe vīdī biya 'bēnī ētī. Mo i'dī kōhi kyō zi vo leriye, ehe 'duwī amōtu zi Wīrī. 3 Kadra wota tapētī kadra kutē, Koronāliyō ongō rayada kazi Wīrī. Mo ongō malayika kazi Wīrī ēdī tayi zi mo, ehe kō'jo mo ru aba, “Koronāliyō.”

4 Koronāliyō na rakaga, mati mo ongō bi da malayika. Here, mo ako'jo kō'du iya henye, “Yere, a'di ra kō'du nenyē biya gō mo?” Malayika aya'ba dō mo iya henye, “Wīrī owo mōtu 'bēyī ku, ehe ayōlō wākī'dī 'bēyī zi vo leriye ne ku. 5 Yaanya aba utu vīdī kora maakowe Jōpa, zi kora maako ru mo Simona Petero. 6 Mo ēdī alima kora maako aba vo likō ko'do ru mo Simona, mo alima mī liņo ma kara ha ranga.” 7 Tapētī kō'du nenyē kiya, malayika i' bē wēnī. Koronāliyō ako'jo rīyō vo kalima 'bēnīyē ehe vo kanya kōlō 'bēnī ma ēdī Wīrī mōtu. 8 Mo iya ga kō'du ne biya zi zē, ehe utu zē Jōpa.

9 Kadra kutē mī ko'do ma ta gō mo, mati kora nenyē ēdinnī ku tayi kara Jōpa, Petero i' bē ku rīyē komo lembe amōtu. 10 Mati zē ēdinnī wakonyo kō'jo, mo na o'bo, omba zi wakonyo, mora mo ongō rayada kazi Wīrī. 11 Mo ongō komoriyē ayēhu rē nī, ehe wa maako ayi akaņo kaa mbili bōngo kyedre bi golo'bo sowo ēnī aba. 12 Mī mo dakyinē ngōtu biya, ngōtuwē 'ba liņo, watelee, ehe aliye. 13 Gu iya zi mo henye, “Petero, ēnyī rīyē! Ofo nenyē, ehe onyo zē.”

14 Mora Petero iya henye, “Yere, mo'bo dē ko'do mo, gba monyo wa maako na ti'da, ehe anza dē na laka zi konyo.” 15 Gu ame'do zi mo lōhu, “Ēzē Wīrī o'do wa maako ku ŋbala, iya dē henye, anza dē na laka zi konyo.” 16 Nenyē o'do rē nī da wota, gba kazi mbili bōngo ne truku'du koba hulēhu komoriyē.

17 Mati Petero gba sōsu mī me'do nenyē a'di, kora ma Koronāliyō utu zē ne, ayi ɔrōnnī ha loko 'ba resi. I'jannī gēri liņo 'ba Simona ku, 18 ehe ako'jonnī kōdō here ne Simona Petero ēdī alima ani.

19 Mati Petero ēdī gba kō'du ma o'do rē nī ne sōsu, Lawo iya zi mo henye, “Kora wota ēdinnī kinye bi koma kō'du yi. 20 Kandi i' bē akaņo, ehe i' bē zē ētī. Asōsu dē, ma ra mutu zē.” 21 Petero i' bē akaņo iya zi kora nee henye, “Ma ra ēdiyē akoma. Ayiye ga a'di?”

²² Zë aya'bannì da me'do iyannì henye, “Vo da kanye Koronolìyö ra utu ze. Mo kora laka ra, mo amötu Wirì, ehe vidi biya 'ba Yuda ombannì mo. Malayika laka 'ba Wirì ra ayada zi Koronolìyö zi kutu litu zi yì, here mo atö'bo kowo a'di ra zi yì kiya.” ²³ Petero ako'jo zë zi ko'do ani. Mì ko'do vere, Petero ehe kya 'ba vo lö'böwë mì Jopa i'bënnì kora mati ayinnì kazi Koronolìyö ne eti.

²⁴ Mì ko'do vere aba zë okönnì mì Kasariya bi ma Koronolìyö edi bi zë kisi. Mo ako'jo karo 'bëniyë ehe aboka ma kare. ²⁵ Mati Petero okö, Koronolìyö amëtë mo, here mo alodrö burutu Petero, ehe ayeto mo yeto. ²⁶ Mora Petero injë mo, ehe iya henye, “Oro riyë! Ma anza dë ndra ta da vidi köndu.”

²⁷ Mati Petero ödu loko, mo edi gba me'do Koronolìyö aba, vidi kayo ödinnì ani. ²⁸ Petero iya zi zë henye, “Ayöle ku laka, ze Yude kö'du ki'di 'beze ila ze dë zi wa maako ko'do vidi maako eti, mora Wirì ayada zi ma, mo asösu dë vidi maako edi na ti'da mandere anza na laka. ²⁹ Mati utuwë zi ma zi tayi kinye, mayi ku. Yaanya aba momba zi yolö kö'du a'di utu litu ga ma?”

³⁰ Koronolìyö aya'ba dö mo iya henye, “Ko'do sowö alaga edi kaa kadra wota 'ba hutaga, mëdi amötu lijö. Truku'du kora maako usu böngö kanyi orö da komo ma. ³¹ Mo iya henye, ‘Koronolìyö, Wirì owo mötu 'bëyi ku ehe mo ayölo wakì'di 'bëyi zi vo leri ku. ³² Yaanya aba utu litu mì Jopa zi Simona Petero. Mo edi na yingö mì lijö 'ba Simona vo likö ko'do, alima kara ha ranga.’ ³³ Mutu litu kandi gë yì, ehe edi da kö'du komba laka aba zi yì tayi ne. Ze biya dëdi kinye da komo Wirì zi kowo a'di akiya.”

Me'do 'ba Petero

³⁴ Petero ame'do henye, “Yaanya aba ma yolö ku Wirì o'do lövo vidi biya kölö. ³⁵ Wirì na rakyenyi vidi ma ere nì, ehe o'do wa ma lake. ³⁶ Ayöle kö'du kise mati Wirì i'di zi vidi 'ba Yiserele, mati mo utu Yësu Korisito, Yere 'ba vidi biya, zi rakyëyi ki'di zi zë. ³⁷ Ayöle ku wa mati o'do rë nì, ta bi ne biya mì Yudiya. Ayeto biya mì Galilaya, tapëti Yowani ayada biya zi vidi bapatisi. ³⁸ Wirì i'di Lawo Laka ehe kyigö zi Yësu tëmì Nazereta. Mo edi Yësu aba, mati mo alasi toko kö'du laka ko'do, ehe vidi kö'jo aba, zë ma hu kyigö 'ba Satani. ³⁹ Ze biya dongö wa ma o'do 'dö mì Yuda ehe mì Yerusalema. I'di Yësu zi koli da taka, ⁴⁰ mora ko'do wota aba yaa, Wirì injë mo na didi, ehe o'do mo zi kongö. ⁴¹ Anza vidi biya ra ongö mo, ze ra nje dongö mo, wakonyo ehe wakuwë mo aba tapëti tënyì 'bomo tëmì koli. Ze ra Wirì inzi zi yada kö'du mo zi vidi maakowe. ⁴² Wirì ayada zi ze zi yöyö zi vidi henye, Yësu ra inzi mo ku zi vurë 'ba didi yöku eti kiya. ⁴³ Nèbi biya iyannì henye, vidi biya ma ödinnì koma aba mì Yësu, akila kö'du kyënyë 'bëzë ne mì ru mo.”

Tu'dë irinnì Lawo Laka

⁴⁴ Mati Petero edi gba ame'do, Lawo Laka ayi da vidi ma edi mbili nni koze ne. ⁴⁵ Kya 'ba vo kome ma njbete, mati ayinnì Petero eti, zë na rakaga ga kö'du Lawo Laka i'di ku zi tu'dë, ⁴⁶ ga kö'du zë owonni tu'dë ödinnì ku me'do mì ha mënzë maakowe Wirì yeto aba. Here Petero iya henye, ⁴⁷ “Tu'dë neneye i'di Lawo Laka ku zi zë, kpa kaa dëdi mo aba. Ma yolö ku vidi maako ö'bo dë ze yata ta bi zë bapatisi.” ⁴⁸ Petero i'di kö'du zi zë bapatisi mì ru 'ba Yësu Korisito. Here zë ako'jonnì ho mo zi lima rë nni ko'do tisi aba.

11

Petero mī kutë vo lö'böwë mī Yerusalemā

¹ Vo lituwë ehe vo lö'böwë mī Yudiya owonnī henye tu'dëë ombannī da kö'du kise 'ba Wirī ku. ² Here mati Petero ayi Yerusalemā, kya vo kome ŋbete ayeto hë nnī wasa mo aba, ³ zë iyannī henye, “Yī alima na yingo mī liŋo 'ba tu'dëë, ehe onyo wa kpa zë ëti!”

⁴ Here Petero ayada kö'du ma o'do rë nī, iya henye, ⁵ “Mëdi mī gawo 'ba Jopa ehe mëdi amötu, mati mongo rayada kazi Wirī. Mongo komoriyë ayëhu rë nī, ehe wa maako kaa mbili bongu kyedre iri ta bi golo'bo 'bomo sowo tayi akanjo zi ma. ⁶ Mati mongo bi mī mo, ngötuwë 'ba liŋo, ngötu mökuwë, watelee, ehe aliye. ⁷ Mowo gu iya zi ma henye, ‘Petero, ënyi riyë! Ofo nenyee, ehe onyo zë.’ ⁸ Mora miya henye, ‘Yere, mo'bo dë ko'do here, gba monyo wa maako mati ëdi na ti'da ehe mandere anza na laka zi konyo ne dë.’

⁹ Gu ta komoriyë ame'do zi ma löhu, iya henye, ‘Ëzë Wirī o'do wa maako ku ŋbala, iya dë henye, anza dë na laka zi konyo.’ ¹⁰ Nenyë o'do rë nī da wota, gba kazi koba mo biya löhu komoriyë. ¹¹ Truku'du kora wota tëmī Kasariya oronnī komo loko mati mëdi alima 'domo. ¹² Lawo Laka ayada zi ma ti'bë zë ëti ehe kazi kö'du sösu. Here öndu mī Yësu modaka i'bënnī ma aba, ehe dödu mī loko 'ba kora nenyë. ¹³ Mo ayada zi ze malayika alaya zi nī, iya henye, ‘Utu vidī maako Jopa zi kora maako ru mo Simona Petero, ¹⁴ mo akayada zi ye hala yī ehe vidī biya mī liŋo 'bëyi akayom.’ ”

¹⁵ “Tapëti ma yeto me'do, i'di Lawo Laka zi zë, kaa mati Lawo Laka i'di zi ze biyeto aba. ¹⁶ Ma sösu me'do 'ba Yere, iya henye, ‘Yowani abapatisi wini aba, mora akabapatisiye Lawo Laka aba.’ ¹⁷ Wirī i'di zi tu'dë naniye kpa waki'di mati mo i'di zi ze, mati di'di koma 'beze mi Yere Yësu Korisito. Hala ma kayata Wirī?” ¹⁸ Mati zë owonnī Petero iya nenyë, oronnī ta bi hë nnī wasa, ehe ayetonnī Wirī yeto, iyannī henye, “Wirī yaanya aba o'do tu'dëë ku dë nnī koto zi nī, ehe i'di didi ku kpa zi zë.”

Kanisa mī Atiyoko

¹⁹ Kya 'ba vo lö'bö 'ba Yere maakowe apere rë nnī ga kö'du 'ba wayaza ma ayeto kofo 'ba Setifano aba. Zë i'bënnī kowö kaa Ponisiya, Seyipurusu, ehe Atiyoko. Zë ayadannī kö'du kise ne nje zi Yude. ²⁰ Kya 'ba vo lö'bö maakowe tëmī Seyipurusu ehe Sirënë i'bënnī Atiyoko ehe ayetonnī yada zi vidī 'ba Girigi kö'du yöyö lake ne ga kö'du 'ba Yere Yësu. ²¹ Kyigo 'ba Yere ëdi zë aba, ehe vidī kayo oto dë nnī zi Yere, ehe omannī mī mo.

²² Kö'du yöyö ma o'do rë nī ne, oko zi kanisa mī Yerusalemā, ehe zë utunnī Baranaba Atiyoko. ²³ Mati Baranaba oko ani, ehe ongo hala Wirī i'di kö'du lake ku zi zë. Mo na rakyenyi, ehe mo alenze zë zi limannī koma aba mī Yere biya di'di nnī aba. ²⁴ Baranaba mo kora laka 'ba koma kyedre aba, ehe oso mo ndo Lawo Laka aba. Vidī kayo oto dë nnī zi Yere.

²⁵ Here Baranaba i'bë Tasisi Sawolo koma. ²⁶ Mati mo i'ja Sawolo, ika mo Atiyoko. Ani zë adrokonnī rë nnī kanisa ëti koo kölo, ehe ayandi vidī kayo. Ani mī Atiyoko vo lö'böwë 'ba Yere dagba ako'jo Korisito 'ba.

²⁷ Mī kadra nenyë aba, kya 'ba nēbi maakowe ta Yerusalemā ayinnī Atiyoko. ²⁸ Ma kölo tëmī zë ru mo Agabusu. Wakonyi 'ba Lawo Laka aba, mo ayada kö'du iya henye, “Madöyi kyënye atëdi tëmī damöku ne biya.” O'do rë nī mī kadra ma Kulidasi ra na yere. ²⁹ Vo lö'bö ma ëdinnī mī Atiyoko ombannī zi kutu wakonyi maako zë ato'bonnī zi önduwë mī

Korisito ma ēdinnī mī Yudiya. ³⁰ Here zē inzinnī Baranaba ehe Sawolo zi koba wakī'dī 'bēnnī zi vo dagbe 'ba vo lō'bōwē mī Yerusalema.

12

Heroda ayaza vo kome

¹ Mī kadra nani, Yere Heroda ayaza kya vidī 'ba kanisa. ² Mo i'dī kō'du zi vo kanye zi da Yemisi ōndu 'ba Yowani kikye kulu aba. ³ Mati Heroda ongo nenyē o'do vidī 'ba Yude na rakyenyi, mo irī Petero mī kadra karama 'ba mangol'bo kazi langa. ⁴ Mo i'dī Petero mī kamba, ehe i'dī kō'du zi vo kanya gboko sowo zi go mo kongo. Heroda o'do mala zi mo kī'dī bi 'ba vurē, komo vidī kayo tapēti karama 'ba laga 'ba koli. ⁵ Mati Petero ēdi na sesi mī kamba, vidī 'ba kanisa orōnnī dē ta bi 'ba mōtu zi Wiri ga kō'du mo.

Ayasi Petero na dangölō tēmī kamba

⁶ Gba ta komo yondo zi Petero kī'dī bi 'ba vurē, mo ēdi ako'do, ehe ida mo nyōri riyō aba mī kutē vo kanya riyō. Vo kanya riyō maakowe ēdinnī ha loko ma ōdu mī kamba ne kongō. ⁷ Truku'du malayika kazi Yere alaya, ehe bikanyi ayanyi bi toko mī kamba. Malayika ne isa Petero ta dakapa mo, ehe aliro mo riyē. Here mo iya henye, “Kandi! Ēnyī riyē!” Nyōri alēpinnī ta kala mo, ⁸ ehe malayika ne iya zi mo henye, “Ēnyī, usu bongō rē yī, ehe usu kamoka 'bēyi.” Petero o'do kō'du ma ayada zi nī. Here malayika iya henye, “Yaanya aba usu bongō alikōlu 'bēyi, ehe usu ga ma.”

⁹ Petero i'bēnnī malayika aba, mora mo asōsu kō'du ne wiri ra isi nī. ¹⁰ Zē i'bē alagannī gboko riyō 'ba vo kanye, ehe mati ayinnī ha resi 'ba kōhi zi gawo kyedre, ayēhu rē nī na bi dē nī. Zē i'bēnnī yaga, ehe mati ēdi ti'bēnnī ta da gērī, kandi malayika alaya dē. ¹¹ Mati Petero ayolo kō'du ma o'do rē nī ne, mo iya henye, “Yaanya aba ma yolo ku Yere ra utu malayika ēnī zi yomo ma kazi Heroda, ehe kazi wa biya vo dagbe 'ba Yude asōsunnī zi kō'do zi ma.”

¹² Here Petero i'bē zi lijo 'ba Mariya, ma 'ba Yowani Marako. Vo lō'bōwē 'ba Yere ayinnī ga bi kōlō ani, ehe ēdinnī amōtu. ¹³ Petero akōkō ha resi, ehe vo kalima mbara maako ru mo Roda, ayi ha loko zi do mo ya'ba. ¹⁴ Mati mo owo gu Petero, mo rakyenyi aba ndra, mo ayēhu ha resi dē. Mo aho hulēhu loko, ehe iya zi vidiyē henye Petero ēdi atoro ani. ¹⁵ Mora vidī biya ayadannī zi mo, iyannī henye, “Yi vo nōkyi.” Mora mo zo kiya henye, ne Petero ra. Here zē iyannī henye, “Ne malayika omo ra.”

¹⁶ Petero zo kōkō, le mī ndundu mo zē ayēhunnī ha resi. Zē ongōnnī mo ehe zē na rakaga. ¹⁷ Petero ame'do kala nī aba zi zē zi torōnnī ti. Mo ayada hala Yere ika nī yaga tēmī kamba. Mo iya kpa henye, “Ayade zi Yemisi ehe zi ōndu maakowe kō'du ma o'do rē nī ne.” Tapēti mo, mo ila bi nani ehe i'bē bi maako.

¹⁸ Mī damindō vere, vo kanya ma ēdinnī bi kongō rasōsu kyedre aba, ehe rakaga aba kō'du a'di oko zi Petero. ¹⁹ Heroda i'dī kō'du zi vo kanya 'bēniyē zi mo koma, mora du i'jannī mo dē. Here mo ako'jo ha vo kanye, ehe i'dī zē zi kofo. Tapēti nenyē, Heroda ila Yudiya i'bē zi lima mī Kasariya yaa.

Koli 'ba Heroda

²⁰ Heroda ehe vidī 'ba Tiyere ehe Sidoni na kamo oka ma kōlō maako aba. Here gboko tēmī zē i'bēnnī Balatusu kongō, ma kōlō tēmī vidī kyedre mī turu 'ba Heroda. Zē alēlunnī da Balatusu henye nombannī zi rakyeyi

ko'do mi kutē gawo 'bēzē ehe Heroda, ga kō'du dakaŋo 'bēzē i'ja wakonyo 'bēni ta bi ma Heroda na vo do mo.

²¹ Mi kadra ma zē ombanni do mo, Heroda ayi usu rē ni mi bongo 'ba yere. Mo alima da kyiti 'ba vurē eni. ²² Vidi agbōgbō hē nni iyanni henye, "Ame'do ndra kaa Wiri ta da vidi kora!" ²³ Kandi malayika kazi Yere otra mo akaŋo, ga kō'du mo oba wakoro 'ba Wiri. Kuruwē onyoni Heroda ehe oli.

²⁴ Kō'du kise 'ba Wiri zo rē ni pere. ²⁵ Tapēti Baranaba ehe Sawolo o'donni loo ma utu zē zi ko'do mo ne ku, a'banni Yerusalema, ehe obanni Yowani Marako kpa nni aba.

13

Baranaba ehe Sawolo

¹ Mi kutē vidi 'ba kanisa 'ba Atiyoko nēbi maakowe ehe vo komoyandiyē ēdinni. Zē ra Baranaba, Simiyono ako'jo kpa Nigara, Lusiyosi tēmi Sirēnē, Manani mo aboka 'ba yere Heroda ma kara, ehe Sawolo. ² Mati zē ēdinni Yere yeto ehe ha koro, Lawo Laka iya henye, "Inziye Baranaba ehe Sawolo zi loo mati minzi zē zi ko'do." ³ Here tapēti ha koro ehe mōtu, zē i'dinni kala nni dē zē, ehe utunni zē da gēri 'bēni.

Baranaba ehe Sawolo mi Seyipurusu

⁴ Lawo Laka utu Baranaba ehe Sawolo zi Selesiya, ehe ta ani zē i'bēni da rutu 'ba Seyipurusu. ⁵ Zē okonni Salamisi, ayetonni kō'du kise 'ba Wiri yēti mi bi 'ba mōtuwē 'ba Yude. Yowani Marako ēdi zē aba kaa vo wakonyi. ⁶ Baranaba ehe Sawolo umunni da rutu zi Papahosi. Ani zē i'janni kora maako tēmi Yude, ru mo wisi 'ba Yēsu. Mo vo mōri ehe nēbi vo ndondo. ⁷ Mo o'do loo kpa zi Serigisu Pawolosi, yere 'ba rutu ne.

Serigisu Pawolosi, vo kō'du yolo, omba zi kowo kō'du kise 'ba Wiri, ehe mo utu litu kō'du Baranaba ehe Sawolo. ⁸ Mora Barayēsu vo mōri, ru mo maako Elimasi, awasa kō'du 'bēzē ne. Mo ayonzo zi yere sesi kazi koma mi Yēsu. ⁹ Here Sawolo, ru mo maako kpa Pawolo, oso ndo Lawo Laka aba, mo ongo bi mbiyi da Elimasi ¹⁰ ehe iya henye, "Yi wisi 'ba Satani! Yi vo ndondo ehe vo wehe 'ba kō'du laka. Ndala aba, atoro ta bi me'do kyenyē kiya ra gēri tūnyō 'ba Yere? ¹¹ Yere omba ti'bē riti ki'di zi yi, yi ko'do yaa na vo komokōndu. O'bo dekpe zi bikanyi 'ba kadra kongō."

Kandi komo kora ne ayofu matutu kōndu aba, ehe mo i'bē toko vidi maako koma zi ni gaga kala aba. ¹² Mati yere ongo kō'du mati o'do rē ni ne, mo rakaga aba mi kō'du yandi ga kō'du 'ba Yere ne. Here mo oma mi Yere.

Pawolo ehe Baranaba mi Atiyoko Pisiidiya

¹³ Pawolo ehe oka maakowe eti ilanni Papahosi ehe i'bēni zi Paga mi Pambaliya, mora Yowani Marako ila zē i'bē hulēhu mi Yerusalema. ¹⁴ Koso zē ne i'bēni dagba kazi Paga zi Atiyoko mi Pisiidiya. Here mi ko'do 'ba ralawo aba zē i'bēni mi bi 'ba mōtu ehe alimanni akaŋo. ¹⁵ Tapēti kō'du ko'jo tēmi kō'du ki'di ehe wayōruwē 'ba nēbiyē, vo dagbe utunni vidi maako zi yada zi Pawolo ehe Baranaba henye, "Aboka me, ezē ēdiyē kō'du maako aba zi kiya mati akakonyi vidi, iye."

¹⁶ Pawolo enyi riyē. Mo o'do kala ni, ehe ame'do, iya henye, "Vidi 'ba Yiserele, ehe vidi maako 'ba tu'dēē kpa mati ēdinni mōtu Wiri, oze mbili ye. ¹⁷ Wiri 'ba Yiserele inzi zutu 'bezee, ehe mo ila vidi 'beze kaa vo leze mati ēdi alimanni Ezipeto. Ani mo o'do zē na kyigo. Here kyigo gārā

'bēni aba, mo ayasi zē yaga. ¹⁸ Koo 'butēsowɔ mo ongo gē zē mī da lipi. ¹⁹ Tapēti mo ayaŋa tu'dē madomoriyō mī Kanana, mo i'di dakaŋo 'bēzē zi vidī 'bēniyē kaa drivu. ²⁰ Nenyē o'do rē nī iri koo lamisowɔ 'butēmuyi."

"Tapēti kadra nani, Wirī i'di vidī 'bezee na vo vurē le mī kadra 'ba nēbi Samowe. ²¹ Here vidī ombanni yere. Wirī i'di zi zē Yere Sawolo, wisi 'ba Kisi ta daliŋɔ 'ba Benyīmona. Mo iri koo 'butēsowɔ. ²² Tapēti Wirī iri Sawolo, i'di Dawidi na yere pēti mo. Wirī iya ga kō'du mo henye, 'Dawidi wisi 'ba Jese ēdi kyinē 'ba vidī ma o'do ma ndra na rakyenyi. Mo o'do wa biya, mati momba mo zi ko'do.' ²³ Tēmī kozo 'ba kora nenyē, Wirī ika vo wayomɔ Yēsu zi Yiserele, kaa alōmu."

²⁴ "Mora gba kazi Yēsu ayi dē, Yowani ēdi ayada zi vidī biya mī Yiserele zi dē nni koto hulēhu zi Wirī ehe bapatisi kirī. ²⁵ Mati loo 'ba Yowani ēdi ku kara zi rē nī kinde, mo iya henye, 'Asōsu 'be ma ēyi ra? Manza dē vidī mati ēdiyē bi mo kisi. Owowe mo ēdi tayi. Mo atayi 'da, ehe manza dē laka zi kamoka omo kinga.'

²⁶ "Ōndu me, kozowe 'ba Abarayama, tu'dēē biya mati ēdinni kinye Wirī mōtu, kō'du kise 'ba wayomɔ nenyē utu zi ze. ²⁷ Vidī 'ba Yerusalema ehe vo dagba 'bēzēē ayolōnni dē ēyi ra Yēsu. Mandere zē ayolōnni kpa dē mī me'do 'ba nēbiyē mati ēdi ako'jonnī mī ko'do 'ba ralawo biya. Zē o'dōnni me'do 'ba nēbiyē ayi ku tinyō vurē kikye aba ra Yēsu. ²⁸ Gbi le ēzē i'ja kō'du maako dē le zi Yēsu ki'di zi kofo, zē nduwē ha Pilato ko'jo zi mo kofo. ²⁹ Tapēti o'dōnni wa mati nēbiyē ayōrunni kō'du Yēsu, oba mo akaŋo ta da taka ehe i'di mī ogo."

³⁰ "Mora Wirī injē mo tēmī koli. ³¹ Ko'do lakyi aba Yēsu alaya zi vidī mati i'bēnni mo aba tēmī Galilaya zi Yerusalema. Yaanya aba ēdinni kō'du mo yada zi vidī 'bezee. ³² Ze kinye zi yada zi ye kō'du yōyō. Wa mati Wirī alōmu zi zutu 'bezee, ³³ na ko'do, yaanya aba mo o'do ku zi ze Yēsu kinjē aba zi didi. Ēdi kaa Wayeto 'ba Dawidi ma riyō iya henye, 'Yi wisi ama ra, ndenye mayi ku na 'Bu yi.' "

³⁴ "Wirī injē Yēsu tēmī koli ehe ila ida ro mo dē zi teŋe. Ēdi kaa Wirī iya,

'Ma ki'di zi yi wa laka mati ma lōmu zi Dawidi.'

³⁵ Ehe mī Wayeto 'ba Dawidi maako iya henye,

'Ila vidī laka 'bēyi ne dē zi teŋe mī ogo.'

³⁶ Mati Dawidi ēdi gba na didi, mo oro Wirī. Here tapēti mo oli, usu mo mī ogo 'ba zutu 'bomowe, ehe ida ro mo eŋe. ³⁷ Mora vidī mati Wirī injē tēmī koli, ida ro mo eŋe dē."

³⁸ "Aboka me, kō'du kise ne ēdi henye, Yēsu akila kō'du kyēnyē 'be! ³⁹ Kō'du ki'di 'ba Mosa o'bo dē e ko'do tinyō tēmī kō'du kyēnyē 'be biya. Mora vidī ma ēdi koma aba mī Yēsu, Wirī ako'do mo tinyō. ⁴⁰ Ēdiyē komokandi aba kazi, kō'du ma nēbi iyanni ne mo'do rē nī dē zi ye. Zē iyanni henye,

⁴¹ 'E vidī ma o'de lasa ra Wirī,

ēdi rakaga aba ehe akoli.

Ma ko'do wa maako mī kadra 'be,

o'be dē zi koma,

ēzē vidī maako ayada le zi ye.'

⁴² Mati Pawolo ehe Baranaba ēdinni ku bi 'ba mōtu 'ba Yude kila, vidī alenzenni zē zi kiya kyō kō'du kōlō nenyee ko'do 'ba ralawo vere aba.

43 Tapēti mötu, Yuda kayo ehe tu'dē kayo ma ēdinnī Wīri mötu ne, i'bēnnī zē ēti. Pawolo ehe Baranaba alenze zē biya zi lima mī rakyēyi 'ba Wīri.

44 Mī ko'do 'ba ralawo vere, vīdi biya 'ba mī gawo ayinnī zi kō'du kise 'ba Yere kowo. 45 Mati Yude ongonnī vīdi kayo nee, zē na mikumbē. Zē alidinnī Pawolo ehe ame'donnī na kyēnyē ra kō'du biya mati mo iya ne. 46 Mora Pawolo ehe Baranaba kazi tere iyannī henye, “Domba zi yada kō'du kise 'ba Wīri zi ye, gba kazi yada zi vīdi maakowe. Mora ombe kō'du kise ne dē! Nenyē ayada henye, ombe dīdi ma n̄buru n̄buru ne dē. Yaanya aba dēdi t'i'bē zi tu'dēē. 47 Yere i'dī kō'du zi ze henye, ‘Mī'dī yī kinye kaa bikanyi zi tu'dēē, zi koba wayomo 'ba Wīri zi vīdi mī dakaŋo biya.’”

48 Kō'du kise nenyē o'do tu'dēē na rakyenyi, ehe zē ayetonni me'do 'ba Yere. Vīdi biya ma inzi ku kō'du dīdi ma n̄buru n̄buru, here omanni mī Yere. 49 Kō'du kise ga kō'du 'ba Yere apere rē nī biya mī dakaŋo nenyē. 50 Mora Yude i'bēnnī zi mbara kyigo ma erennī Wīri, ehe kora vo dagbe 'ba gawo. Zē ofōnnī zē na kyēnyē ra Pawolo ehe Baranaba, ehe ayetonni zē yaza. Zē orenni zē yaga tēmī kapa 'ba dakaŋo nenyē. 51 Pawolo ehe Baranaba akayito durufu 'ba ga bi nani ta ndī nnī, ehe i'bēnnī dagba zi Yikōniyōmu. 52 Mora vo lō'bōwē 'ba ga ndī Yēsu biya na rakyenyi, ehe osonni ndo Lawo Laka aba.

14

Pawolo ehe Baranaba mī Yikōniyōmu

1 Pawolo ehe Baranaba ame'donnī mī bi 'ba mötu mī Yikōniyōmu, ehe Yuda kayo ehe tu'dē kayo omanni mī Yere. 2 Mora Yuda ma ombannī dē koma mī mo, o'donnī tu'dē maakowe na kamo ehe ofo rē nnī na vo wehe ra ōnduwē mī Korisito. 3 Pawolo ehe Baranaba alimannī ani kadra konda aba, me'do kō'du 'ba Yere kazi tere, ehe Yere i'dī kyigo zi zē, zi kō'du koro ko'do ehe rakaga, mati akayada kō'du kise 'ba rakyēyi ēdi tūnyō. 4 Vīdi mī gawo 'ba Yikōniyōmu ayolōnnī dē a'di zi sōsu. Kya maakowe omanni mī gboko 'ba Yude ehe maakowe omanni mī vo lituwē.

5 Ndundu mo aba, tu'dē maakowe ehe Yude, bi kolō vo dagba 'bēnnī ēti, ombannī mala ko'do zi ko'do zē na kyēnyē ehe zē ku'du yitō aba brua.

6 Mati Pawolo ehe Baranaba ayolōnnī wa ma ēdi rē nī ko'do, zē ahonni mī dakaŋo 'ba Lēyikōniya, ani mī gawo 'ba Liyisitra ehe Dēbē ehe bi ma kara dakapa dakaŋo ne. 7 Ani zē nduwē kō'du yōyō laka ne yēti.

Pawolo ehe Baranaba mī Liyisitra

8 Mī Liyisitra, kora maako ēdi ani o'jo mo na ndī keŋe ehe o'bo dē zi lasi. 9 Kora ne ēdi mbili nī koze da me'do 'ba Pawolo. Mati Pawolo ongo mo ēdi koma aba mī Yēsu zi ko'jo, 10 mo agbōgbō hē nī iya henye, “Ēnyī riyē!” Kora ne ofu riyē ehe ayeto lasi toko. 11 Mati vīdi kayo ne ongonnī wa ma Pawolo o'do ne, agbōgbō hē nnī yaga mī ha 'ba Lēyikōniya, iyannī henye, “Wīriyē ofōnnī rē nni ku na vīdi kōndu ehe ayinnī ku akaŋo zi ze!”

12 Vīdi i'dinnī ru da Baranaba, Zeyusi, ehe i'dinnī ru da Pawolo Hemoso, ga kō'du mo ra ame'do. 13 Yēkēlu 'ba Zeyusi ēdi kara ha bi tōdu zi gawo kyedre. Vo karasa 'ba Zeyusi ika ise ehe dōruwē ha resi 'ba gawo kyedre, ga kō'du mo ehe vīdiyē ombannī zi kī'di wakumu zi zē.

14 Mati Pawolo ehe Baranaba ayolōnnī kō'du nenyē, zē izannī bongo 'bēnnī ahonni mī kutē vīdi kayo ne hē nnī gbōgbō aba henye, 15 “Ēdiyē kō'du nenyē ko'do ga a'di? Ze vīdi kōnduwē ra kaa e. Dika zē kō'du yōyō

laka ra zi ye here zi ye kila wiri mbiya ma kazi kö'du, ehe oto de zi Wiri ma didi, ma o'do komoriye, dakaño, wini kyedre, ehe wa biya mi ze. ¹⁶ Mi kadra ma alaga, Wiri ila vidi ti'benni mi geri'benni, ¹⁷ mora mo ayada mo edi ani temi wa laka mati mo o'do. Wiri utu mire ta komoriye ehe o'do wa 'be mi yaka övu. Mo i'di wakonyo zi ye ehe o'do di'di ye na rakyenyi." ¹⁸ Gbi le tapeti Pawolo ehe Baranaba iyanni nenyé biya, na kyigo zi ze yata vidi ta bi wakumu ki'di mo zi nni.

¹⁹ Kya 'ba Yude temi Atiyoko ehe Yikoniyömu ayinni, ofonni vidi kayo ne na wehe ra Pawolo. Ze otranni mo yito aba ehe otanni mo yaga temi gawo kyedre. Asosunni mo oli ku, ²⁰ mora mati vo lö'böwë atoto re nni toko ra Pawolo, mo orö riyé ehe i'bë hulëhu mi gawo kyedre ne. Mi ko'do vere aba, mo ehe Baranaba i'benni zi Dëbë.

Pawolo ehe Baranaba a'banni Atiyoko mi Siriya

²¹ Pawolo ehe Baranaba ayetinni kö'du yöyö laka ne mi Dëbë ehe vidi kayo ayinni na vo lö'böwë. Here ze i'benni hulëhu Liyisitra, Yikoniyömu, ehe Atiyoko. ²² Ze akyigonni vo lö'böwë ehe alenzenni ze zi limanni mi koma. Ze ayadanni zi ze henye, "Da tödu ze Damöku 'ba Wiri temi rayaza kyedre." ²³ Pawolo ehe Baranaba inzinni kyedree zi nni mi kanisa biya na kölo kölo. Here ze oro he nni, amötunni, ehe i'dinni renni zi Yere zi ge ze gaga, ma edinni koma aba mi Yere. ²⁴ Tapeti ti'bë kpuru Pisidiya, ze ayinni Pambaliya, ²⁵ ehe tapeti ze ayetinni kö'du mi Paga, here ze i'benni akaño zi Italiya.

²⁶ Ta Italiya i'benni zi Atiyoko mi Siriya. Ani vo lö'böwë kyere dagba i'dinni ze zi Wiri ge ze kongö, mati edinni loo ko'do, yaanya aba loo inde re ni ku. ²⁷ Tapeti toko mi Atiyoko, ze ako'jonn kanisa bi kölo. Ze ayadanni zi vidi wa ma Wiri akonyi ze zi ko'do, ehe hala mo o'do zi tu'dëe zi koma. ²⁸ Here ze alimanni ani vo lö'bö eti mi kadra konda.

15

Ratoto mi Yerusalema

¹ Vidi kora maakowe ayinni ta Yudiya zi Atiyoko ehe ayetonn yandi önduwë 'ba Korisito, iyanni henye, "Ayomö ze de nje ezë anbeta ze ku kaa Mosa ayandi." ² Pawolo ehe Baranaba awasa he nni ze eti. Here kanisa omba zi kutu Pawolo ehe Baranaba ehe vidi maakowe zi ti'bë Yerusalema zi me'do mi kö'du nenyé zi vo lituwë ehe kyedree mi Yerusalema. ³ Here kanisa utu ze. Mati ze edinni ati'bë, ze i'benni kpuru Ponisiya ehe Samariya, ehe ayadanni hala tu'dëe oto de nni ku zi Wiri. Kö'du yöyö nenyé o'do önduwë biya na rakyenyi.

⁴ Mati kora ne okonni mi Yerusalema, kanisa iri ze kalakyedre aba, ehe vo lituwë kyedree eti. Pawolo, Baranaba ehe vidi ma ayinni ze eti, ayadanni biya zi ze wa ma Wiri o'do kpuru kazi ze. ⁵ Here kya 'ba vo koma maakowe mati ze kpa Farasiye, ze oronni riyé iyanni henye, "Tu'dëe ma nbeta ze, ehe moronni kö'du ki'di 'ba Mosa."

⁶ Vo lituwë ehe kyedree atoto re nni me'do mi kö'du nenyé. ⁷ Ame'donni kadra konda aba. Here Petero enyi riyé ehe iya henye, "Önduwë, ayole ku henye, kyere mi kadra ma alaga, Wiri inzi ma temi kutëe henye tu'dë akowonni ta dami'di ha ma kö'du yöyö laka ehe koma. ⁸ Wiri mati ayole a'di ra edi mi di'di vidi biya, mo ayada mo omba ze ku, Lawo Laka ki'di aba zi ze, kaa mo i'di zi ze. ⁹ Wiri o'do ze de kutu ta re ze. Mo o'do di'di ze nbalala koma aba. ¹⁰ Yaanya aba, kö'du a'di ediyé yonzo Wiri, wa yeto ki'di gu vo lö'bö nenyee? Wakinjé nenyé ayeto ndra le ze ehe zutu 'bezee

o'bo dë kinjë. ¹¹ Mora doma henye, akayomɔ ze waki'di 'ba rakyëyi aba kazi Yere Yësu, kpa kaa tu'dëe."

¹² Vidi biya alimanni liwo mati owonni Baranaba ehe Pawolo ayadanni hala Wirī o'do kö'du koro, kyinë kyigɔ 'bëni, ehe rakaga zi tu'dëe kpuru kazi zë. ¹³ Tapëti zë indenni me'do ku, Yemisi iya henye, "Önduwë, oze mbili ye zi ma! ¹⁴ Simona ayada henye hala Wirī ayi mī kadra ma dagba zi tu'dëe, ehe o'do kya maakowe na vidi ëni. ¹⁵ Me'do 'ba nëbiyë ida rë nī ku kö'du kiya 'bama aba. Èdi na yöru,

¹⁶ 'Ma kata'ba ehe kuvö löhu loko 'ba Dawidi ma alëpi. Ma kuvö tëmī rayaja 'bomo ehe ko'jo mo riye löhu,

¹⁷ here vidi ma osonni ehe tu'dëe, mati ma ko'jo zi tédinni vidi 'bama, akomanni Yere.

Ma Yere ra, miya wa nenyee.

¹⁸ Ma ayada zë mī kadra ma alaganni kyere.' "

¹⁹ Here ma sösu dë da ki'di wakinjë yeto da tu'dëe, ma ëdinni ku dë nni kopi zi Wirī. ²⁰ Da yöru ehe nje yada zi zë, anza dë zi konyo wa maako ma i'di ku zi wirī mbiye, anza dë zi ndoro kö'do, anza dë zi konyo ida 'ba ngötu maakowe mati urī gu mo, ehe anza dë zi konyo yama. ²¹ Ga kö'du ki'di 'ba Mosa ayëti ku mī gawo biya mī koo lakiyi, ehe ta ga ko'do 'ba ralawo biya ëdi ako'jo mī bi 'ba mötu 'beze.

Waraga zi tu'dë ma ëdinni koma aba mī Yere

²² Vo lituwë ehe kyedree, ehe biya vidi 'ba kanisa ombanni zi kutu kya kora 'bënni maakowe zi Atiyoko zi ti'bënni Pawolo ehe Baranaba ëti. Zë inzinni Sila ehe Yudasi, mati ako'jo kpa Barasaba, zë ra na vo dagbe 'ba önduwë. ²³ Zë ayörunni waraga iya henye, "Ze vo lituwë, ehe kyedree, ze önduwë dutu wamëtë zi ye biya tu'dë mati vo lö'böwë 'ba Yere mī Atiyoko, Siriya ehe Silisiya."

²⁴ "Dowo ze henye, vidi maakowe ta kinye, o'donni yë rasösu aba, ga kö'du ma zë iyanni, mora dutu zë dë. ²⁵ Here da toto re ze ehe domba ku zi kinzi kya kora maakowe kutu zë zi ye, nī aboka laka 'beze Baranaba ehe Pawolo ëti. ²⁶ Kora nenyee i'di didi nni ku kö'du 'ba Yere Yësu Korisito. ²⁷ Dëdi kpa kutu zi ye Yudasi ehe Sila, zë ra akayadanni zi ye hë nni aba, kpa kaa da yöru. ²⁸ Lawo Laka ayada zi ze henye, di'di ze kya wakinjë maako dë ndra zi ye ta da ma nenyee: ²⁹ anza dë zi konyo wa maako ma i'di ku zi wirī mbiye, anza dë zi konyo yama, anza dë zi konyo ida 'ba ngötu maakowe mati urī gu mo, ehe anza dë zi ndoro kö'do. Èzë o'de kö'du nenyee, ako'de na laka. Dutu wamëtë 'beze zi ye."

³⁰ Kora sowo ne ilanni Yerusalema ehe i'bënni Atiyoko. Here zë ako'jonnī vidi 'ba kanisa bi kölö ehe i'di waraga ne zi zë. ³¹ Mati waraga ne ako'jo, i'di rakyigɔ ehe rakyenyi kyedre zi zë. ³² Yudasi ehe Sila zë ku nëbiyë, zë iyanni kö'du kayo mati i'di kyigɔ zi önduwë. ³³ Kora mati zë ta Yerusalema, tapëti alimanni kadra maako aba mī Atiyoko, zë ënyinni ta'ba zi vidi mati utunni zë. Önduwë iyanni zi zë henye, "I'bëe na rakyëyi." ³⁵ Mora Pawolo ehe Baranaba alimanni nduwë mī Atiyoko. Ani zë ayandinni kö'du ehe ayëtinni me'do 'ba Yere, vidi kayo maakowe ëti.

Pawolo inye rë nni Baranaba aba

³⁶ Kadra maako aba yaa, Pawolo iya zi Baranaba henye, "Di'bë ze hulëhu ehe ti'bë kongɔ önduwë mī Korisito mī gawo biya mati da yëti me'do 'ba

Yere mi zë. Here da kayolo ze hala zë ëdinni ako'do.”³⁷ Baranaba omba zi Yowani koba, ru mo vere Marako.³⁸ Mora Pawolo omba dë, ga kö'du mo ila zë mi Pambaliya ehe mo ɔɔ ku ta bi loo ko'do zë ëti.³⁹ Pawolo ehe Baranaba awasa hë nni, ehe vidi kolo temi zë i'bë gëri 'bëni kutu. Baranaba oba Marako ehe i'bënni Seyipurusu,⁴⁰ mora Pawolo inzi Sila ehe i'bënni gëri ma kutu. Önduwë mi Korisito i'dinni zë ku da kala Wiri.⁴¹ Pawolo i'bë kpuru Siriya ehe Silisiya vidi 'ba kanisa ko'do zi kyigo.

16

Timotiyo o'do loo Pawolo aba ehe Sila

¹ Pawolo ehe Sila a'banni zi Dëbë ehe Liyisitra. Ani vo lö'bö maako alima ani, ru mo Timotiyo. Ma mo Yuda ra ehe vo koma, mora 'bu mo temi Girigi.² Önduwë mi Korisito mi Liyisitra ehe Yikoniyömu iyanni kö'du laka ra Timotiyo,³ ehe Pawolo omba mo zi ti'bënni ëti. Mora Pawolo anjete mo dagba, ga kö'du vidi 'ba Yude biya toko ani, ayolönni henye 'bu 'ba Timotiyo temi Girigi.⁴ Mati zë i'bënni temi gawo zi gawo agamo, zë ayadanni zi vidiyë a'di ra vo lituwë ehe kyedree mi Yerusalemambanni, ehe zi zë koro kö'du kira nenye.⁵ Kanise ayinni na kyigo mi koma 'bënni, ehe 'duwi vidi kayo i'di koma 'bënni mi Yere.

Rayada 'ba Pawolo mi Trowasi

⁶ Pawolo aboka 'bëni ëti 'bënni kpuru temi Paragiya ehe Galatiya, ga kö'du Lawo Laka ila zë dë zi kö'du yeti mi Asiya.⁷ Tapëti zë okönni mi Mayisiya, zë ayönzönni zi ti'bë mi Bataniya, mora Lawo Laka 'ba Yësu ila zë dë.⁸ Here zë i'bënni dagba kpuru Mayisiya le okönni zi Trowasi.⁹ Yöndo aba, Pawolo ongo rayada, vidi maako temi Mesedöniya ëdi toɔ ani ehe lenze ni, iya henye, “Ayi Mesedöniya zi konyi ze!”¹⁰ Tapëti Pawolo ongo rayada ne ku, da yeto gëri koma zi ti'bë Mesedöniya. Da yolo ku Wiri ra ako'jo ze zi kö'du yöyö laka ne yeti ani.

Ludiya ayi na vo lö'bö 'ba Yere

¹¹ Di'bë ze mbiyi temi Trowasi zi Samotresi baburu aba, ehe mi ko'do vere aba doko ze mi Napolisi.¹² Ta karani, di'bë ze mi Filipi, gawo mati dagba Roma iri mi Mesedöniya. Do'do ze da kyö mi Filipi.¹³ Mi ko'do 'ba ralawo, di'bë ze yaga ha resi 'ba gawo kyedre ne dakapa ranga, da sösu 'beze da ki'ja bi 'ba mötu ani. Da lima ze akaɔo ehe da me'do zi mbara mati ayinni.¹⁴ Ma kolo temi zë ra Ludiya, mo temi gawo kyedre 'ba Tayatira ehe mo vo böngö 'buluyë kogo dagba ra. Mo vo mötu 'ba Yere Wiri ra, ehe Yere ayëhu di'di mo zi komba da kö'du mati Pawolo ëdi kiya.¹⁵ Here tapëti mo vo dakota 'bëni ëti abapatisi zë, mo asesi zo ze lenze, “Ëzë asösu ma tinyö mëdi koma aba mi Yere, ayi alima linjo 'bama.” Ndundu mo aba, mo alëlu de ze gbö.

Pawolo ehe Sila mi kamba

¹⁶ Mi ko'do kolo maako aba, ze da gëri 'beze zi ti'bë bi 'ba mötu, dandösi de ze wujë vo kalima aba. Mo ëdi dakyikyï aba mi ni here i'di kyigo zi mo zi yada kö'du ma gba ani. Tapëti kö'du nenye ko'do, mo o'do kahi kyö zi kyedre 'bëniyë.¹⁷ Wujë ne usu ga Pawolo, ehe kösi ze, ehe mo zo nduwë hë ni gbögbö, henye, “Kora nenye vo kalima 'ba Wiri ma kyedre. Zë ëdinni ayada zi ye hala zi yome.”¹⁸ Nenye i'bë ko'do kayo aba. Ndundu mo aba, Pawolo ofo rë ni ehe iya zi dakyikyï na kamo, iya henye, “Mi ru

'ba Yësu Korisito, mi'di kö'du zi yi kila wu'jé tisi nenyel!" Kandi dakyikyí ne ila mo.

¹⁹ Mati vo kyeti 'ba wu'jé vo kalima ne ayolónni henye ga gëri 'ba kóhi kö'do 'bézë i'bë ku, zë irinni Pawolo ehe Sila ehe ikanni zë zi vo kalakonde mi bi 'ba wakogo. ²⁰ Zë ayadanni zi vo mi turu henye, "Yuda nenyee ëdinni ku gawo kyedre 'beze ne yaña! ²¹ Zë ëdinni ayada zi ze kö'do wa mati ze vidí 'ba Rome ila ze dë zi kö'do."

²² Vidí kayo alodrónni na radróko wehe aba da Pawolo ehe Sila. Here vidí 'ba mi turu iyanni zi vidiyë henye ote bongó 'bézë, ehe i'dinni kö'du zi vidiyë zë ku'bó mowó aba. ²³ Tapëti waku'bó kyenyë, i'di zë mi kamba, ehe ayada zi vo ga kamba kongó ne zi gë zë kongó laka kazi ahonni. ²⁴ Vo ga kamba kongó ne o'do kaa mati ayada zi mo. Mo i'di zë mi kutë kamba ehe ida ndi zë nyóri aba ra kulugbu yeto.

²⁵ Mi kutë yondó, Pawolo ehe Sila ëdinni amötu ehe ngala 'ba wayeto ya'bi aba zi Wirí, maboso maakowe ëdi 'bënni mbili nni koze. ²⁶ Truku'du kinzikinzi kyigó ayi akóho kamba le hu mo aba. Ha loko ayëhu rë nni, ehe nyóri alëpi biya ta ndi mabosowe. ²⁷ Mati vo ga kamba kongó aliro ehe ongó ha loko ayëhu rë ni ku huwë, mo oba kulu 'bëni ehe omba ku kara zi rë ni kofó, ga kö'du mo asösu 'bëni maboso ahonni ku. ²⁸ Mora Pawolo agbögbó hë ni, "Ofó rë yi ëdi! Vidí maako aho dë."

²⁹ Vo ga kamba kongó ako'jo kö'du wa'do ehe i'bë mi kamba. Mo alëpi tese aba akaño burutu Pawolo ehe Sila. ³⁰ Tapëti mo ayasi zë yaga tëmi kamba, mo ako'jo hë zë iya henye, "A'di ra ma kö'do zi tomó?"

³¹ Zë aya'banni do mo iyanni henye, "Oma mi Yere Yësu, ehe akayomo yi. Nenyee ëdi kpa tinyó zi vidí biya ma alima liño 'bëyi." ³² Here Pawolo ehe Sila ayadanni zi mo kö'du 'ba Yere, ehe kpa zi vidí biya liño 'bomo. ³³ Mati gba na yondó, vo ga kamba kongó oba zë bi mati mo ato'bo kaka onó zë. Here mo biya vo dakota 'bëni ëti abapatisi zë. ³⁴ Vo ga kamba kongó oba Pawolo ehe Sila liño 'bëni, i'di wa zi zë konyo. Mo na rakyenyi, ga kö'du mo i'di koma 'bëni ku mi Wirí ehe vo dakota 'bomowe kpa.

³⁵ Mi damindó vere aba, vo 'ba mi turuwë, utunni kya turu daköndu maakowe kö'du ki'di aba zi vo ga kamba kongó iya henye, "Ile Pawolo ehe Sila mi'bënni."

³⁶ Vo ga kamba kongó ayada zi Pawolo iya henye, "Vo mi turu i'dinni kö'du zi ye kinga yi Sila aba na dangöló. Yaanya aba i'bëe na rakyeyi."

³⁷ Mora Pawolo iya zi turu daköndu nee henye, "Ze vidí 'ba Roma ehe turuwë 'ba Roma ëdi ze ku'bó ta da komo vidí kayo, kazi vurë 'beze kiya. Zë u'dunni ze mi kamba. Yaanya aba zë asösu 'bënni, zë ato'banni ze kutu na liwo? E e, zë o'donni dë! Zë ra mayinni kinye ehe ze yasi yaga."

³⁸ Mati turu daköndu ne ayada zi vo mi turu henye, Pawolo ehe Sila zë vidí 'ba Roma, zë na tere. ³⁹ Zë i'bënni ako'jonní hë zë kö'du 'ba wakila. Zë ayasinni zë yaga tëmi kamba ehe ako'jonní hë zë, zi ti'bënni 'de tëmi gawo ne. ⁴⁰ Here Pawolo ehe Sila i'bënni mbiyi liño 'ba Ludiya, ani zë ongönni önduwë, iyanni me'do 'ba rakyigó zi zë, ehe i'bënni gbo.

17

Riti mi Tasalanika

¹ Tapëti zë i'bënni kpuru Ambahipolisi ehe Apoloniya, zë i'bënni dagba zi Tasalanika. Bi 'ba mötu 'ba Yude ëdi mi gawo kyedre nani. ² Here ëdi kaa 'duwi, Pawolo i'bë ani zi bi 'ba mötu, ehe mi kö'do 'ba ralawo wota mo ame'do zi vidiyë. Mo ame'do tëmi wayöruwë ³ zi yada zi zë henye, ëdi laka

zi Korisito ki'ja riti, ehe ëdi laka mo ënyï tëmï koli. Pawolo ayada kpa zi zë henye, “Yësu mati mëdi kô'du mo kiya, Korisito ra.” ⁴ Kya maakowe tëmï zë omanni mï kô'du ma Pawolo iya, ehe ayinni na vo lô'bô kaa Pawolo ehe Sila. Tu'dë maakowe ehe mbara kayo mati vidi ayolönni zë ndra omanni kpa mï kô'du kise ne.

⁵ Yuda maakowe, na mikumbë ehe zë omanni vidi 'ba kô'du kyënyë ko'do maakowe mati alimanni toko ra bi 'ba wakogo zi yeto wehe ko'do mï gawo kyedre ne. Zë ombanni zi Pawolo kiri ehe Sila kika yaga zi vidi kayo ne, ehe zë i'bënni zo mbïyi lijo 'ba Jasono. ⁶ Mora mati zë i'janni zë dë ani, zë irinni Jasono ehe öndu maakowe ëti. Zë obanni zë zi vo kalakonda 'ba gawo kyedre ehe hë nni gbögbö aba henye, “Pawolo ehe Sila o'dönni kô'du kyënyë ku ta bi ne biya. Yaanya aba, ayinni ku kinye ⁷ ehe Jasono iri zë kalakyedre aba lijo 'bëni. Zë biya owenni kô'du ki'di 'ba Yere 'ba Roma ku, iyanni henye, vere maako ru mo Yësu, Yere ra.” ⁸ Vo mï turu nenyee na rasösu, mati owenni nenyë. ⁹ Here zë o'dönni Jasono ehe maakowe ëti zi kôhi kopi dagba atehe 'da zë kila ati'bë.

Mi Beriya

¹⁰ Mi yondö kölö ne, önduwë utunni Pawolo ehe Sila zi Beriya, ehe tapëti zë ökönni, i'bënni mï bi 'ba mötu 'ba Yude. ¹¹ Vidi 'ba Beriya ndra na laka ta da vidi 'ba Tasalanika, ga kô'du zë rakyenyi aba zi kô'du kise ne kiri, ehe ko'do ta ga ko'do, zë ayandinni wayöruwë, zi kongö ëzë kô'du nenyee tinyö. ¹² Kayo tëmï zë i'di koma 'bënni mï Yere, vidi mbara Girigi mati vidi ayolönni zë ndra ehe vidi kora kayo, ¹³ mora mati Yude mï Tasalanika owonni Pawolo ëdi kô'du kise 'ba Wirï ne yeti mï Beriya, zë i'bënni ani ehe o'dönni vidi kayo ne zi tëdinni na vo wehe 'ba Pawolo. ¹⁴ Kandi önduwë utunni Pawolo akaño ha ranga, mora Sila ehe Timotiyo alima 'bënni mï Beriya. ¹⁵ Vidi kora maakowe i'bënni na kowo Pawolo aba le kaa Atenisi, ehe a'banni kô'du aba zi Sila ehe Timotiyo zi tayinni kandi zi ni.

Mi Atenisi

¹⁶ Mati Pawolo ëdi bi Sila ehe Timotiyo kisi mï Atenisi, mo rasösu kyedre aba zi kongö wirï mbiya mï gawo kyedre ne. ¹⁷ Mo i'bë mï bi 'ba mötu 'ba Yude zi me'do zi Yude ehe zi vidi 'ba Girigiyë ma erenni Wirï. Ko'do ta ga ko'do mo ame'do kpa zi vidi mati mo i'ja bi 'ba wakogo. ¹⁸ Kya vo komoyandi Epikuriyöno maakowe ehe vo komoyandi Isitowiki maakowe awasa hë nni kpa mo aba. Vidi ako'jonnï kô'du henye, “A'di ra vo lumë nenyë ayonzo zi kiya?”

Maakowe iyanni henye, “Pawolo ëdi kô'du wirï 'ba vo leze ra yeti!” Zë iyanni here ga kô'du mo ëdi ame'do kô'du 'ba Yësu ehe tënyï 'ba vidi tëmï koli. ¹⁹ Zë ikanni Pawolo bi 'ba ratoto ako'jo Aropagusi, ehe iya henye, “Ayada zi ze, a'di ra kô'du yandi kyïyi 'bëyi ne biya ëdi? ²⁰ Dowo ze ika kô'du rakaga maakowe da yolo zë dë mï me'do 'bëyi ne a'di ra?” ²¹ Kpa ndra ta da wa maako, vidi 'ba Atenisi ehe vo leze mati ëdi alimanni ani, öwo zi kowo ehe zi me'do kô'du wakyïyi maako.

²² Here Pawolo öro mï kutë bi 'ba Aropagusi iya henye, “Vidi 'ba Atenisi, monge vidi 'ba yëni ndra. ²³ Mati mëdi ti'bë kpuru bi kongö aba da wa mötuwë, mi'ja me'do da karasa: Zi wirï ma kazi yolo. Amötuwë wirï nenyë, mora tinyö ayole mo dë. Here momba zi yada kô'du mo zi ye.”

²⁴ Wirï nenyë ra o'do damöku ehe wa biya mï mo. Mo Yere 'ba komoriyë ehe dakaño ehe mo alima dë mï yëkëlu mati uvö kala vidi köndu aba. ²⁵ Mo omba wakonyi dë kazi vidi maako. Mo i'di didi, lawo, ehe wa kpa

biya zi vidî. ²⁶ Tëmi vidî kôlô, Wirî o'dô vidî mati alimannî dakaŋo, ehe mo o'dô kadra ehe bi zi vidî limannî 'domo. ²⁷ Wirî o'dô nenyë biya, here zi ze nî koma, ehe toko yaga, ehe nî ki'ja. Mora mo anza dë na kowô ta re ze, ²⁸ ehe mo i'dî kyigô zi ze, zi lima, zi tehe, ehe zi tedi ëyi 'bëni ze. "Ze gisi omo," kaa vo ngala ya'bi 'be maakowe iyannî. ²⁹ Kyere ze gisi 'ba Wirî, da sôsuwë dë henye, mo ëdi kaa wirî mbiya o'dô yaga tëmi dahabo mandere manzede mandere yitô. Mo anza dë kaa wa mati vidî kôndu akasôsu ehe ko'dô. ³⁰ Kôo mati alaga kyere naniye, Wirî ila nenyë biya ga kô'du vidî ayolonnî dë a'di ra nêdinnî ko'dô. Mora yaanya aba mo iya henye, vidî biya ta bi ne motô dë nnî zi mo. ³¹ Mo akô'jo ko'do mo ku mati akô'dô vurë vidî 'ba damôku na laka. Ehe mo inzi kora ne, Yësu zi ko'dô vurë. Wirî i'dî yolo mo nenyë zi ze biya Yësu kinjë aba tëmi koli.

³² Kandi mati vidî owonnî Pawolo iya, kora injë tëmi koli, kya zë maakowe ayetonnî kogo. Maakowe iyannî henye, "Da kowo ze yî ame'do ga kô'du nenyë kadra maako aba lôhu." ³³ Mati Pawolo ila bi 'ba ratoto ne ku, ³⁴ kya kora maakowe i'dinnî koma 'bënnî mî Yere ehe i'bënnî Pawolo aba. Ma kôlô tëmi vidî 'ba ratote ru mo Danasiyôsi, ehe mbara maako ru mo Damari ehe maakowe kpa kayo i'dî koma 'bënnî mî Yere.

18

Pawolo mî Koriti

¹ Pawolo ila Atenisi i'bë Koriti, ² ani mo i'ja Akuwila, kora maako Yuda ra tëmi Poniyitusu. Anza na konda ta ga ma nenyë, Akuwila ayi ta Italiya mbara 'bëni Pirisila aba, ga kô'du Yere Kulidasî i'dî kô'du Yude biya zi Roma kila. Pawolo i'bë zi kongô Akuwila ehe Pirisila ³ ehe i'ja zë vo loko da'börô kuvowë ra. Pawolo kpa vo loko da'börô kuvô ra, here mo alima zë ëti ehe o'donnî loo ga bi kôlô. ⁴ Mî ko'do 'ba ralawo biya, Pawolo i'bë bi 'ba môtû 'ba Yude. Mo ame'do zi Yude ehe tu'dë maakowe ehe ayonzo zi zë kopi.

⁵ Mora tapëtî Sila ehe Timotiyo okonnî ta Mesedoniya, mo ayaŋa kadra 'bëni biya zi yëti kô'du zi Yude Yësu mo Korisito ra. ⁶ Ndundu mo, zë ofô rë nnî do mo alidinnî mo. Here mo akohô durufu ta ra bongo 'bëni ehe iya zi zë henye, "Wa mati o'dô rë nî zi ye, atëdi kô'du litë 'be ra! Ayaŋe ru ma dë. Yaanya aba ehe dagba ani mëdi ti'bë yëti zi tu'dë maakowe." ⁷ Pawolo idra rë nî liŋo 'ba kora maako ru Tito Jusitusu mo vo môtû zi Wirî, ehe liŋo 'bomo kara dakapa bi 'ba môtû. ⁸ Kurusipo ra vo dagba 'ba bi 'ba môtû ne. Mo ehe vidî biya mî dakota 'bomo i'dî koma 'bënnî mî Yere. Ma kayo maakowe mî Koriti owonnî kô'du kise ne kpa, ehe vidî biya mati koma aba mî Yere abapatisi zë.

⁹ Yondo kôlô maako aba, Yere ame'do zi Pawolo tëmi rayada iya henye, "Ere dë, zi sesi kô'du yëti nduwë dagba. Orô dë! ¹⁰ Ma yî aba, ehe vidî o'donnî wa maakowe dë zi yî. Vidî kayo mî gawo kyedre nenyë, 'bama ra." ¹¹ Pawolo alima mî Koriti kôo kôlô ehe yehe modaka, vidî yandi me'do 'ba Wirî aba.

¹² Mati Galikô Yere 'ba Akasiya, kya Yuda maakowe ayinnî bi kôlô ehe irinnî Pawolo. Zë ikannî mo bi 'ba vurë ¹³ ehe iyannî henye, "Kora nenyë ëdi yonzo zi vidî 'beze ko'dô zi môtû Wirî mî gëri mati kô'du ki'dî 'beze omba dë." ¹⁴ Gba kazi Pawolo me'do, Galikô iya henye, "Ëzë ëdi vurë kiya ra kora nenyë, na vo kô'du kyënyë ko'dô mandere wa maako eme dë, ma kowo me'do 'bëyi ne. ¹⁵ Mora kyere nje me'do 'ba ha, ru ehe kô'du ki'dî 'be, onge go mo na bi de. Momba dë zi vurë ma here ne, kiya." ¹⁶ Here

mo utu zē yaga ta bi 'ba vurē. ¹⁷ Vidi ne irīnni Sositenisi, vo dagba bi 'ba mōtu 'ba Yude, u'bōnni mo komo bi 'ba vurē. Mora du kō'du ne oḡo dē da Galikō.

Pawolo a'ba Atiyoko 'ba Siriya

¹⁸ Tapēti lima 'ba Pawolo yaa vo lō'bō 'ba Yere eti mi Koriti, mo iya zi zē alime ḡbo ehe i'bē Siriya, Akuwila aba ehe Pirisila. Mora ḡba mo i'bē dē, mo atētē dē ni bi 'ba Senesiriya ga kō'du mo o'do lōmu zi Wirī. ¹⁹ Mati zē okōnni Efeso, Pawolo ila Pirisila ehe Akuwila. Mo i'bē bi 'ba mōtu zi me'do zi Yude ani. ²⁰ Zē ako'jonnī hō mo zi lima ani na konda, mora mo omba dē. ²¹ Mo ayada zi zē alime ḡbo, ehe iya henye, “Ēzē Wirī ila ma, ma tayi hulēhu.” Here mo ila Efeso.

²² Pawolo i'bē zi Kasariya, bi mati mo amētē kanisa. Here mo i'bē dagba Atiyoko. ²³ Tapēti lima 'bomo tisi ani, mo ila ehe i'bē zi bi kayo mi Galatiya ehe Paragiya. Mo akōnyi vo lō'bōwē ani zi tayinni na kyigō mi koma 'bēnni.

Apolo mi Efeso

²⁴ Yuda maako ru mo Apolo ayi zi Efeso. Apolo o'jo mo mi gawo kyedre 'ba Alikazenderiya. Mo vo kō'du yolo 'ba wayōruwē 'ba Wirī kayo. ²⁵ Mo ayolo kō'du 'ba gēri 'ba Yere kpa kayo, ehe mo ēdi ame'do mi mo, da kō'du komba kyedre aba. Wa mati mo ayandi kō'du Yēsu ēdi tīnyō, mora mo ayolo nje bapatisi 'ba Yowani. ²⁶ Apolo ayeto me'do kazi tere bi 'ba mōtu. Mati Pirisila ehe Akuwila owonnī mo, zē obanni mo liḡo 'bēnni ehe akōnyinni mo zi yolo kō'du 'ba Wirī na laka.

²⁷ Apolo omba zi ti'bē zi Akasiya. Here onduwē ayōrunni waraga ayada zi vo lō'bōwē mati ēdinni ani ne, zi mo kirī kalakyedre aba. Tapēti Apolo oko mi Akasiya, mo na wakōnyi kyedre zi vidi biya mati i'di koma 'bēnni mi Yere Yēsu ga kō'du wakī'di 'ba rakyēyi 'ba Wirī. ²⁸ Mo alēpi mi ha wasa Yude eti, ehe ta da komo vidi kayo. Mo oba tēmi wayōruwē zi yada henye, Yēsu mo Korisitō ra.

19

Pawolo mi Efeso

¹ Mati Apolo ēdi mi Koriti, Pawolo i'bē kyēti dakaḡo, ehe oko mi Efeso. Ani mo i'ja kya vo lō'bō 'ba Yere maakowe. ² Mo ako'jo hē zē iya henye, “Mati i'diyē koma 'be mi Yēsu, i'di Lawo Laka ku zi ye?” Zē aya'banni do mo iyanni henye, “E e, ḡba dowo ze kō'du 'ba Lawo Laka dē.”

³ Pawolo ako'jo hē zē iya henye, “Here, bapatisi 'ba a'di ra iriyē?” Zē aya'banni do mo iyanni henye, “Bapatisi 'ba Yowani.”

⁴ Pawolo aya'ba do mo iya henye, “Yowani abapatisi vidi, here zi dē nni koto zi Wirī. Mora mo ayada kpa zi zē, vidi maako ēdi tayi, ehe zē aki'di koma 'bēnni mi mo. Yēsu ra vidi mati Yowani ēdi ame'do kō'du mo.”

⁵ Tapēti vidi owonnī Pawolo iya nenyē, abapatisi zē mi ru 'ba Yere Yēsu. ⁶ Here, Pawolo i'di kala ni dē zē. I'di Lawo Laka ku zi zē ehe zē ame'donnī ha kazi yolo maako aba, ehe kumē me'do. ⁷ Ani ēdi kaa kora 'butē dōmoriyō mi ḡboko nenyē.

⁸ Yehe wota aba, Pawolo i'bē mi bi 'ba mōtu 'ba Yude, ehe ame'do vidi eti kazi tere kō'du damōku 'ba Wirī. Mo ayonzo zi dē zē lēlu, ⁹ mora maakowe tēmi zē na vo kazi kō'du kowo, ehe ombanni dē zi koma. Ta da komo vidi kayo, zē iyanni kō'du kyēnyē ra gēri 'ba Wirī. Pawolo ila zē, ehe oba vo

lō'bōwē nī aba zi loko yandi 'ba Tiyerenisi. ¹⁰ Mo ame'do ani 'duwī koo riyō, le Yuda biya ehe tu'dē maakowe mī Asiya owonnī kō'du kise 'ba Yere.

Gisi 'ba Seva

¹¹ Wirī i'dī kyigo zi Pawolo kō'du koro ko'do. ¹² Vidi obannī mandilī ehe bongō mati ise ida ra Pawolo, ehe zē injēnnī zē, zi vidī biya mati na rakoo. Biya vidī mati na rakoo ako'jo, ehe dakyikyī i'bēnnī yaga. ¹³ Kya kora Yuda maakowe, i'bēnnī toko yonzo zi kore dakyikyī yaga mī ru 'ba Yere Yēsu. Zē iyannī zi dakyikyī henye, “Ayi yaga mī ru kolō 'ba Yēsu, mati Pawolo ēdī ayētī!” ¹⁴ Gisi kora madomoriyō 'ba kyedre 'ba vo karase 'ba Yude, ru mo Seva gisi 'bomo ēdinnī ko'do nenye.

¹⁵ Ko'do maako aba dakyikyī iya zi zē henye, “Ma yolo Yēsu, ehe mowo kō'du Pawolo, mora yi 'bēyi ēyi?”

¹⁶ Mora kora mati dakyikyī aba mī nī ne, öfu dē zē ehe u'bō zē. Zē ahonnī yaga ta loko, na ga mbiya ehe onjo aba. ¹⁷ Mati Yude ehe tu'dē maakowe mī Efeso owonnī kō'du nenye, zē tere aba, here zē ayetonnī ru 'ba Yere Yēsu. ¹⁸ Yaanya aba vo lō'bō kayo odrō hē nni ga kō'du kyēnyē mati nēdinnī ako'do. ¹⁹ Kya maakowe mati na vo mōri ne, ikannī buku 'bēnnī ehe o'bo zē komo vidī kayo. Buku nenye ogo kpuluku'butēmuyī kōhi ŋbiriri. ²⁰ Here kō'du kise 'ba Yere apere rē nī, ehe ayi ndra na kyigo.

Kō'du kī'dī kowe mī Efeso

²¹ Tapētī kō'du nenye biya o'do rē nī ku, Pawolo omba zi tī'bē Mesedōniya ehe Akasiya da gērī 'bēnī Yerusalema. Pawolo iya henye, “Ta nani ma katī'bē gba zi Roma.” ²² Here mo utu vo konyi 'bēnī riyō, Timotiyō ehe Eresito zi Mesedōniya. Mora mo alima nduwē tisi mī Asiya.

²³ Mī kadra nani kō'du kyēnyē o'do rē nī mī Efeso ga kō'du Gērī 'ba Yere. ²⁴ Vo toka 'ba manzede kuku maako ru mo Demetrisi ēdī loo 'bēnī aba, ko'do wirī mbiya 'ba Aratemisi tēmī manzede. Zē mati o'donnī loo zi mo, i'jannī kōhi kyō. ²⁵ Demetrisi ika bi kolō vidī mati mī loo kolō ne, ehe iya henye, “Aboka me, ayole dēdī lima na laka ga kō'du nenye. ²⁶ Mora tūnyō onge ku, ehe kowo hala kora nenye Pawolo ēdī vidī kayo kofō, anza dē nje mī Efeso, mora ta ga bi ne biya mī Asiya. Mo iya henye, wirī mati ze vidī kōndu dēdī ko'do mo ne, anza wirī ma tūnyō ra dē. ²⁷ Vidi biya akayeto kō'du kyēnyē kiya ra loo 'beze. Vidi atoronnī ta bi koro wirī kyedre 'ba Aratemisi, mati ēdī mōtu mī Asiya ehe biya mī damōku ne.”

²⁸ Mati vidī 'ba loo owonnī nenye, ēnyinnī na kamo ehe ayetonnī hē nni gbōgbō, “Kyedre ra Aratemisi, wirī 'ba Efeso.” ²⁹ Kandi gawo kyedre ne ku ha gbōgbō aba, ehe vidī kora maakowe irinnī Gayisu ehe Aristarisi, mati ayinnī ta Mesedōniya Pawolo aba. Here vidī biya ahonnī bi 'ba ratoto 'ba gawo. ³⁰ Pawolo na bi dē nī omba tī'bē komo vidī kayo, vo kome ilannī mo dē. ³¹ Kya 'ba vo kalakonda maakowe mati na aboka 'bomowe utunnī kō'du kise kpa zi mo, mo lenze kazi tī'bē. ³² Vidi kayo bi 'ba ratoto ne, hē nni gbōgbō kō'du wa maako, ehe agamowe kpa hē nni gbōgbō ga kō'du maakowe. Da vidī biya na wirī wirī, ehe na kayo tēmī zē ayolonnī dē kō'du a'di nayinnī go mo bi kolō. ³³ Vo dagba 'ba Yude adu'dunnī kora maako ru mo Alekazende komo vidī kayo, ehe ayetonnī yada zi mo a'di ra zi kiya. Mo ame'do kala nī aba zi zē tōro ti, ehe ayonzo zi mī kō'du ne ya'ba, a'di ra ēdī tī'bē dagba. ³⁴ Mora mati vidī kayo ongonnī mo Yuda ra, zē biya agbōgbō hē nni kadra riyō aba, “Kyedre ra Aratemisi, wirī 'ba Efeso.”

³⁵ Ndundu mo aba vo mī turu 'ba gawo ne, o'do vidī kayo zi tēdī ti. Here mo iya henye, “Vidi 'ba Efeso, vidī biya mī damōku ne ayolonnī

henye yēkēlu ēdī mī kutē gawo kyedre 'beze, ga kō'du zi mōtu kyedre wīri Aratemisi. Ēyī ra ayōlo dē henye, kyīnē mo, mati alēpī ta komoriyē, ēdī kinye? ³⁶ Vidī maako ɔ'bo dē tandi ga kō'du nenyē. Here, alime ti, o'de kō'du kyēnyē maako dē. ³⁷ Ike kora nenyee kinye, anza dē le, zē ra olōnni yēkēlu mandere lidi wīri 'beze. ³⁸ Ēzē Demetrisi vo loo 'bēnī ētī asusunnī vidī maako, dēdī ze kalakonda aba, 'duwī bi 'ba vurē ēdī na yēhu. Vurē akikye rē nī 'da ani. ³⁹ Ēzē waako ēdī ndra ta da mati ombe, akako'jo mī bi 'ba vurē. ⁴⁰ Tapētī kō'du mati o'do rē nī ndenye, kyēnyē mo ēdī, akasusu ze ra, na vo kō'du kī'dī pere. Wakila anza dē ga kō'du biya 'ba kō'du kī'dī pere ne, da t'be dē zi hu kō'du ma laka ne kiya." ⁴¹ Tapētī kō'du nenyē kiya, mo apere ratoto ne, mo ayada zi vidī ti'bēnnī.

20

Pawolo i'bē kpuru Mesedoniya ehe Giriḡi

¹ Tapētī ha gbōgbō inde rē nī ku, Pawolo ise kō'du zi vo lō'bōwē ehe ame'do me'do 'ba rakyigo zi zē. Mo ila zē, ehe i'bē zi Mesedoniya. ² Kaa mati mo i'bē ta bi maako zi agamo, mo ame'do me'do 'ba rakyigo zi vo lō'bōwē kō'du kise kayo aba. Ndundu mo, mo i'bē Giriḡi ³ ehe alima ani yehe wota. Pawolo omba ku zi ti'bē Siriya. Mora Yude o'dōnni yēre ɔ mo, here mo omba zi ti'bē hulēhu ta gēri 'ba Mesedoniya. ⁴ Mo oba Sapatere wisi 'ba Piyasi ta Beriya, Arisitarisi, Sekandusu ta Tasalanika, Gayisu ta Dēbē, Timotiyo, ehe vidī riyo 'ba Asiya ru zē Tayihikasi ehe Trohimusu nī aba. ⁵ Zē i'bēnnī dagba zi Trowasi, ehe isinnī bi ze ani. ⁶ Tapētī karama 'ba mangolo'bo konyo kazi langa, dayi ze ta Filipi. Yaa ko'do da muyī aba, di'ja zē mī Trowasi, ehe da lima ani ko'do 'ba gīma kōlō.

Pawolo mī Trowasi

⁷ Mī dagba ko'do 'ba gima, da toto re ze wakonyo bi kōlō. Pawolo ame'do zi vidī le mī kutē yōndo, ga kō'du mo omba ti'bē mindō aba. ⁸ Riyē mī lokotoɔ bi ma dēdī re ze toto, ani lamba kayo ēdī. ⁹ Kora obi maako ru mo Yuteyusi ēdī alima mī bingō 'ba loko. Mati Pawolo ame'do, ame'do na konda, Yuteyusi anano. Ndundu mo aba, mo i'bē ko'do ehe alēpī tēmī lokotoɔ ma wota 'ba riye le dakaḡo. Mati injēnnī mo riye, mo oli wēni ku. ¹⁰ Pawolo i'bē akaḡo ehe idē rē nī da Yuteyusi. Mo iri mo mī kanza nī ehe iya henye, "Asōsuwē dē! Mo ēdī na didī." ¹¹ Tapētī Pawolo i'bē hulēhu riye mī lokotoɔ, mo owe mangolo'bo ehe onyo. Mo ame'do le ra bi kezi ehe i'bē. ¹² Here zē obannī kora obi ne liḡo na didī, ehe zē rakyenyi aba.

Ta Trowasi zi Meletusu

¹³ Di'bē ze dagba zi baburu ehe di'bē baburu aba zi Asoso, ehe domba ti'bē zi Pawolo koba mī baburu. Mo ako'jo nenyē ga kō'du mo ēdī ti'bē ani ndī aba. ¹⁴ Mati mo i'ja ze mī Asoso, mo ayi mī baburu ehe di'bē zo dagba zi Mitiyilina. ¹⁵ Mī ko'do vere, dayi zi bi maako kara ra Kiyosi ehe mī ko'do vere doko Samoso. Tapētī ko'do ma nani, di'bē ze Meletusu. ¹⁶ Pawolo omba zi ti'bē dagba Efeso kopi, ga kō'du mo omba dē zi kadra yaḡa mī Asiya. Mo na kōɔkōɔ ehe omba zi tēdī mī Yerusalema mī ko'do karama 'ba wakumu ta yaka.

Pawolo iya alime laka zi kyedree 'ba kanisa 'ba Efeso.

¹⁷ Ta Meletusu Pawolo utu kō'du kise zi kyedree 'ba kanisa 'ba Efeso zi tayinnī zi nī. ¹⁸ Mati zē okōnnī ani, mo iya henye, "Ayole wa mati mo'do

ku biya mī kadra mēdi ēti, mati mayi dagba zi Asiya. ¹⁹ Yuda maakowe o'donni mala ra ma ehe o'do ma na rasosu ehe riti. Mora mēdi loo 'ba Yere ko'do kamo tolɔ aba ehe kazi rakisi. ²⁰ Mati ma yēti kō'du mī vidī kayo, mandere yandi kō'du mī liɔ 'be, mīri wa maako dē hulēhu ta bi yada wa mati akakonyiye. ²¹ Ma yada zi Yude ehe tu'dē maakowe zi dē nni koto zi Wiri tēmi kō'du kyēnyē ko'do 'benni ehe zi koma mī Yere 'beze Yēsu. ²² Ma yolo dē, a'di ra ako'do rē nī zi ma mī Yerusalema, mora ma koro Lawo Laka 'ba Wiri ehe ti'bē ani. ²³ Mī gawo kyedre biya mī'bē, Lawo Laka ayada zi ma henye, akī'di ma mī kamba ehe ma tēdi mī riti. ²⁴ Mora ma sōsu wa ma ako'do rē nī zi ma dē, momba nje zi taho zi kinde loo mati Yere Yēsu i'di zi ma ko'do. Loo nenyē zi yada kō'du yōyō laka 'ba Wiri, waki'di 'ba rakyēyi."

²⁵ "Mī'bē tēmi bi maako, zi bi maako, yēti zi ye kō'du 'ba damōku 'ba Wiri, mora yaanya aba ma yolo ku, vidī maako tēmi yē ongo ma dekpe lōhu. ²⁶ Ma yada zi ye ndenye, mo'do wa kyēnyē maako dē zi ye. ²⁷ Ma yada wa mati Wiri omba zi ye yolo ne, ku biya. ²⁸ Ongō ga re, ehe vidī biya Lawo Laka i'di ku kale ze zi gē zē kongō. Ēdiyē na vo yako 'ba kanisa 'ba Wiri, kanisa mati Wiri ogo yama 'ba wisi 'bēni aba. ²⁹ Ma yolo ku, tapēti ti'bē 'bama, maakowe atayinni kaa wōliwōli kyēnyē lēpi de kamo aba. ³⁰ Kya 'ba vidī 'be maakowe, akiganni mbērē zi vo lō'bō 'ba Yere ta'da. ³¹ Ēdiyē bi kida aba! Asōsuwē hala kadra ehe yondɔ aba koo wota ma sesi yandi ye tolɔ aba komo ma."

³² Yaanya aba, mī'di yē ku da kala Wiri. Asōsuwē kō'du kise 'ba waki'di 'bomo 'ba rakyēyi. Kō'du kise nenyē, ato'bo konyi ye, ehe akī'di zi ye drīvu mī kutē zē biya mati o'do zē ŋbala. ³³ Momba kōhi 'ba vidī maako dē, mandere bongo. ³⁴ Ayole ku hala mo'do loo kala 'bama aba zi ko'do ma na didi ehe aboka me. ³⁵ Mora wa biya mati mo'do, yada hala ako'de zi konyi vo leriye. Asōsuwē, Yere 'beze Yēsu iya henye, 'Ya'da ayi kayo ta bi waki'di ndra ta da wakiri.'"

³⁶ Tapēti Pawolo inde me'do kiya ku, mo alomvo akaŋo zē eti biya ehe amotunni. ³⁷ Vidī biya udunni ehe onzonni mo ehe unzunni ho mo. ³⁸ Zē na rasosu ga kō'du Pawolo ayada zi zē henye, "Ongē ma dekpe lōhu." Here zē i'benni mo aba zi baburu.

21

Pawolo i'bē Yerusalema

¹ Tapēti kiya alime gbo, di'bē mbiyi zi Kosi baburu aba. Mī damindō mo aba doko Rudasiya ehe ta karani, di'bē zo Patara. ² Di'ja baburu ēdi ti'bē Ponisiya, dōdu ze mī mo di'bē gbo. ³ Dayi ze bi mati dongo ze Seyipurusu ehe di'bē zo daaba 'bomo, bitoro 'ba baburu 'ba Tiyere mī Siriya, ani baburu omba ku zi wakinjē yasi tēmi nī. ⁴ Di'ja ze vo lō'bōwē 'ba Yere ehe da lima zē eti gima kōlō. Here Lawo Laka ayada zi zē, zi yada zi Pawolo mī'bē dē Yerusalema. ⁵ Mora mati Gima inde rē nī ku, da yeto ti'bē dagba da gēri 'beze lōhu. Vidī kora biya mbara 'benni eti ehe gisisi alasinni ze aba tēmi gawo zi ha ranga kyedre. Dodro domo ze akaŋo dagōti, damōtu. ⁶ Tapēti kiya alime gbo zi oka kōlō maako, dēkyi mī baburu ehe zē i'benni hulēhu liɔ.

⁷ Di'bē ze ta Tiyere zi Potemasi, ani da mētē ze onduwē ehe da lima zē eti ko'do kōlō aba. ⁸ Mī ko'do ma vere di'bē zi Kasariya ehe da lima ze liɔ 'ba Pilipo vo kō'du yēti. Mo kōlō tēmi vidī kora madomoriyō mati

akonyinni vo lō'bōwē. ⁹ Mo ēdī gisi mīnzō kazi koze aba sowo. Zē na vo kumē kō'du.

¹⁰ Dēdī ze mī Kasariya ko'do kayo aba, mati nēbī ru mo Agabusu ayi zi ze ta Yudiya. ¹¹ Mo irī ko'di ga Pawolo, ehe mo ida kala nī ehe ndī mī mo aba. Here mo ayada zi ze, iya nenyē, “Lawo Laka iya henye, Yude mī Yerusalema akidannī kora vo kyeti 'ba ko'di nenyē. Zē akī'dinnī mo kpa zi tu'dē maakowe.”

¹² Tapētī Agabusu iya nenyē, ze ehe vīdī ma ēdinnī lima ani, alenzenni Pawolo zi tī'bē dē zi Yerusalema. ¹³ Mora Pawolo aya'ba da me'do iya henye, “Kō'du a'di, ēdiyē kudu ehe di'di ma kowe? Manza dē nje nzo zi kida, mora mēdi kpa nzo zi koli ga kō'du 'ba Yere Yēsu mī Yerusalema.”

¹⁴ Kyere dō'bo dē zi Pawolo ko'do zi dē nī kopi, dila mo ehe damōtu, “Akō Yere, o'do zi ze wa mati omba zi rē nī ko'do.”

¹⁵ Here ze nzo zi tī'bē Yerusalema. ¹⁶ Kya 'ba vo lō'bō maakowe tēmi Kasariya, i'bēnnī ze aba ehe obannī ze zi lima lijo 'ba Manasōno. Mo ta Seyipurusu ehe vo lō'bō ra biyeto aba.

Pawolo ehe Yemisi

¹⁷ Mati doko mī Yerusalema, onduwē na rakyenyi irīnnī ze kalakyedre aba. ¹⁸ Pawolo i'bē ze aba zi Yemisi kongo ko'do vere aba, ehe kyedree 'ba kanisa ēdinnī biya ga bi mo. ¹⁹ Pawolo amētē zē ehe ayada hala Wiri o'do nī zi konyi tu'dē maakowe. ²⁰ Vīdī biya mati owonnī nenyē ayetonni Wiri, ehe iyannī zi Pawolo henye, “Ondu ze, ato'bo kongo hala kpuluku 'ba vīdī 'beze Yude ayinnī ku na vo lō'bōwē! Ehe zē biya nzo zi koro kō'du ki'di 'ba Mosa. ²¹ Mora ayada zi zē henye, ēdi ayandi Yude mati ēdinnī alima mī kutē tu'dē maakowe, kazi koro kō'du ki'di 'ba Mosa. Zē iyannī henye, ayada zi nni n̄bete gisi kora 'bēnnī dē mandere lō'bō ga dalēti 'beze. ²² A'di ra da ko'do yaanya aba, vīdī owonnī kē ēdī kinye? ²³ Akō, o'do wa ma da ko'jo kō'du mo. Vīdī kora sowo 'beze maakowe o'donnī lōmu ku zi Wiri. ²⁴ Oba kora nenyee o'do rē yī n̄bala zē eti na kō'du ki'di 'ba Mosa, ehe opi waki'di 'bēzē here zē mohi dē nni. Here zi vīdī biya yolo henye, kō'du ako anza dē mī kō'du yada 'bēzē ne. Zē akayōlōnnī orowe kō'du ki'di 'ba Mosa. ²⁵ Kadra ma alaga nani aba, da yada zi vo lō'bōwē 'ba tu'dē maakowe, mati da sōsu zi zē ko'do. Diya zi zē, monyonnī wa mati i'di zi wiri ma mbiya ne dē. Ayada zi zē, monyonnī yama dē, mandere ida 'ba ngōtu mati urī gu mo. Ayada kpa zi zē, mo'donnī kō'du kyēnyē 'ba ndoro dē.”

²⁶ Mī ko'do vere aba, Pawolo oba kora sowo nī aba ehe akō'jo rē nni nzo mī kadra kōlō. Here mo i'bē mī yēkēlu ehe ayada ndala aba kadra 'ba ra ko'do n̄bala ne akinde rē nī ehe ndala aba akī'di wakumu zi ma kōlō tēmi zē.

Irī Pawolo mī yēkēlu

²⁷ Mati kadra 'ba ra ko'do n̄bala ku kara zi rē nī kinde, kya 'ba Yuda maakowe tēmi Asiya ongōnnī Pawolo mī yēkēlu. Zē o'donnī vīdī kayo na kamo Pawolo aba, ehe zē irīnnī mo. ²⁸ Vīdī kayo hē nni gbōgbō aba, iyannī henye, “Kora 'ba Yuda akonyi ye ze! Kora nenyē i'bē ta bi ne toko, kō'du kyēnyē kiya aba ra vīdī 'ba Yiserele, ehe kō'du ki'di 'ba Mosa, ehe yēkēlu nenyē. Mo ika komokaya kpa zi yēkēlu laka nenyē, tu'dē maakowe kika mī mo.” ²⁹ Kya zē maakowe asōsunnī henye Pawolo ika Trōhimusu ta Efeso mī yēkēlu, ga kō'du zē ongōnnī zē 'dō riyō mī gawo kyedre ne.

³⁰ Mī gawo kyedre ne biya kpōro aba, ehe vīdī ayinnī taho aba. Zē irīnnī Pawolo ehe otōnnī mo yaga tēmi yēkēlu. Here ha loko biya isi rē nī. ³¹ Vīdī ombannī ku kara zi Pawolo kofo, mati kyedre 'ba turu anjiya mī turu 'ba

Roma owo henye biya Yerusalema ayeto ku zi kamo ko'do. ³² Kandi mo oba kya vo kanya maakowe ehe vo da kanye, ehe ahonni bi mati vidi kayo atoto re nni zi mo. Kandi mati vidi kayo ne onganni vo kyelu ne, ehe vo hu kanye, ze onni ta bi Pawolo ku'bo.

³³ Kyedre 'ba vo kyelu ne i'be ehe iri mo, ehe ida mo nyori riyö aba. Here mo ayonzo zi yolo, eyi ra Pawolo ehe a'di ra mo o'do. ³⁴ Kya 'ba vidi kayo maakowe agbögbo he nni ko'du wa maako, ehe maakowe agbögbo he nni ko'du wa maako 'beri. Mora edinni ku ko'do kporo kyo kyedre 'ba vo kyelu o'bo de zi wa maako ki'ja. Here mo i'di ko'du zi Pawolo koba bi 'ba vo kanye. ³⁵ Mati ze onni ani, vidi kayo ayinni na kamo, here vo kanya irinni Pawolo riyé ehe injenni mo. ³⁶ Vidi kayo alo'hönni ga ndi ze ehe nduwé he nni gbögbo aba henye, "Ofo mo! Ofo mo!"

Pawolo ame'do zi vidi kayo

³⁷ Mati ombanni ku zi Pawolo koba mi bi 'ba vo kanye, mo ako'jo ha kyedre 'ba vo kyelu ne, iya henye, "Ma to'bo de kiya ko'du maako zi yi?" Kyedre 'ba vo kyelu ne ako'jo ho mo iya henye, "Hala ayolo ha 'ba Girigi?" ³⁸ Anza de vidi 'ba Ezipeto mati ayeto kamo anza na kowo ehe alépi dagba zi vo wehe ko'do kpulukusowo yaga mi da lipi?"

³⁹ Pawolo aya'ba do mo iya henye, "E e. Ma Yuda ra, ta Tasisi gawo kyedre laka mi Silisiya. Ako ila ma, ma me'do zi vidi kayo nee."

⁴⁰ Kyedre 'ba vo kyelu ayada zi mo, mo ato'bo me'do. Here Pawolo oro riyé ame'do kala ni aba zi vidi. Mati de ze ku liwo, mo ame'do zi ze ha 'ba Hibiru aba.

22

¹ "Önduwé ehe 'buwé, owowe kaa miya wa mati o'do re ni." ² Mati vidi kayo ne owonni Pawolo ame'do zi nni mi ha 'ba Hibiru, ze ayinni ndra liwo. Here Pawolo iya henye, ³ "Ma Yuda ra, o'jo ma mi gawo kyedre 'ba Tasisi mi Silisiya. Mora movu kinye mi Yerusalema na vo ko'du ko'jo 'ba Gamalili, ehe ayandi ma zi kusu ga ndi ko'du ki'di 'ba zutu 'beze biya. Tinyö, ma kpa momba zi Wiri koro, kaa e biya mati ndenye."

⁴ "Ma yaza vidi mati usu Gëri 'ba Yere, ehe mofu kya maakowe. Miri maakowe ehe mi'di mi kamba. Ma sösu de, ezé ze kora mandere mbara.

⁵ Kyedre 'ba vo karase, ehe biya vidi mi magalesi akato'bo yadanni zi yi nenye edi tinyö. Miri waraga kazi ze, zi öndu ze mi Damasika, here zi ma kiri vidi ehe zi kika ze mi Yerusalema zi yaza."

Pawolo ayada ko'du ra kopi 'beni

(Loo 9:1-19, 26:12-18)

⁶ "Ko'do kölo maako aba, kaa kadra kuté, medí ku zi toko kara Damasika, bikanyi ta komoriyé, kandi ayanyi bi toko ra ma. ⁷ Ma lépi dakanjo ehe mowo gu edi ko'jo wa, 'Sawolo, Sawolo, ko'du a'di edi yaza ma?"

⁸ "Ma ya'ba do mo henye, 'Yi 'beni eyi, Yere?' Yere aya'ba do mo iya henye, 'Ma Yésu 'ba Nazereta! Ma ra, edi ayaza ne.' ⁹ Vidi ma edinni ti'be ma aba, onganni bikanyi ne, mora owonni gu de."

¹⁰ "Ma ko'jo ko'du henye, 'Yere, omba a'di zi ma ko'do?' Here mo ayada zi ma iya henye, 'Enyi riyé ehe i'be mi Damasika. Ezé oko ani, a'di akayada zi yi ko'do.' ¹¹ Bikanyi kyedre ne ku ndra here mo'bo de zi bi kongö. Oke ra irinni ma kala aba kika mi Damasika."

¹² "Mi gawo kyedre nani, kora maako edi ru mo Ananiya, mo koma aba mi ko'du ki'di 'ba Mosa, ehe Yude biya mati alimanni ani, ombanni mo laka. ¹³ Mo ayi zi ma, ehe iya henye, 'Sawolo, öndu ma, yaanya aba akongö

bi löhu!' Kandi mo'bo bi kongö. ¹⁴ Here Ananiyasi ayada zi ma iya henye, 'Wiri mati zutu 'beze amötunnü, inzi yi ku zi yolo wa mati mo omba o'do re ni ku. Mo inzi yi zi kongö Mo Mati Tinyö, ehe zi gu mo kowo, ¹⁵ ga kö'du zi tedi na vo kiya 'ba wa mati ongö ehe owo. ¹⁶ A'di ra edi bi mo kisi? Enyi riyë! Iri bapatisi zi kö'du kyenyë 'beyi kaka, mötu aba zi Yere.'

Ako'jo Pawolo zi kö'du yeti zi tu'dë maakowe

¹⁷ "Tapëti ma nenye ma'ba Yerusalema ehe mi'bë mi yëkelu zi mötu. Ani mongö rayada ¹⁸ 'ba Yere. Mo iya zi ma henye, 'Kandi, ila Yerusalema! Vidi ombanni dë kowo, wa mati edi akiya ga kö'du ma.' ¹⁹ Ma ya'ba do mo henye, 'Yere, zë ayolanni henye mi bi 'ba mötu kayo 'beze miri, ehe mu'bö vidi mati edinni koma aba mi yi. ²⁰ Ofo Setifano ga kö'du mo ame'do kö'du yi. Mörö ani, ehe hu kö'du ki'di nduwë. Here mongö ga böngö 'ba kora mati ofonni mo.' ²¹ Mora Yere ayada zi ma ti'bë, ehe mo alömu zi kutu ma kowo zi tu'dë maakowe."

²² Vidi kayo ne owonni le Pawolo iya nenye. Here zë ayetonni hë nni gbögbö. "Ofowe kora nenye! Mo o'bo dë zi lima." ²³ Zë nduwë hë nni gbögbö. Zë akönni böngö 'benni toko ehe u'dunni durufu mi buluku. ²⁴ Kyedre 'ba vo kyëlu mi turu 'ba Roma, i'di kö'du zi Pawolo koba bi 'ba vo kanye, ehe ku'bö so'da aba. Mo o'do nenye zi yolo kö'du a'di vidi edi hë nni gbögbö da Pawolo. ²⁵ Mati vo kanya edinni ku Pawolo kida zi ku'bö, mo ako'jo ha vo da kanye ma edi törö ani, "Edi na dangölö zi ku'bö vidi 'ba Roma dagba ayönzo mo dë komo vurë?" ²⁶ Mati vo da kanye owo nenye, mo i'bë zi kyedre vo dë ni iya henye, "Edi a'di ko'do? Kora nenye vidi 'ba Roma ra!"

²⁷ Here, kyedre 'ba vo kyëlu ne i'bë zi Pawolo ehe ako'jo ho mo, iya henye, "Ayada zi ma, yi vidi 'ba Roma ra?" Pawolo aya'ba do mo lëzë aba iya henye, "Öö."

²⁸ Kyedre 'ba vo da kyëlu iya henye, "Mopi köhi kyö zi tayi vidi 'ba Roma." Mora Pawolo aya'ba do mo iya henye, "O'jo ma vidi 'ba Roma." ²⁹ Zë mati ombanni zi ho mo kö'jo, ina re nni kowo kandi ta ro mo. Kyedre 'ba vo da kyëlu na bi dë ni na rakaga mati mo ayolo henye ni'di Pawolo, nida vidi 'ba Roma ku nyöri aba.

Pawolo komo magalesi 'ba Yude

³⁰ Ko'do vere aba, kyedre 'ba da vo kyëlu omba ku zi yolo kö'du ma tinyö, kö'du a'di Yude asusunni Pawolo go mo. Here mo inga nyöri 'ba Pawolo 'de, ehe mo i'di kö'du zi kyedre 'ba vo karase ehe vo dagbe 'ba Yude biya zi re nni töto. Here mo ika Pawolo loko ehe o'do mo törö komo zë.

23

¹ Pawolo ongö bi mbiyi da gboko 'ba magalesi ehe iya henye, "Öndu me, zi ko'do ndenye, ma litu zi Wiri di'di nbala aba." ² Here Ananiya kyedre 'ba vo karase i'di kö'du zi kora mati edinni atorö kara, dakapa Pawolo zi ho mo kisa. ³ Pawolo opi komo ni zi kyedre vo karasa ehe iya henye, "Yi ta re yi yaga nbala kaa yiku kanyi, mora miyi ku na köndu kaa kalili. Wiri aku'bö yi. Alima nani zi vurë ko'do ra ma kö'du ki'di 'ba Mosa aba. Mora ni kadra kölö ne, i'di kö'du zi kora nee, zi kowe kö'du ki'di ma ku'bö."

⁴ Kora mati örönni kara dakapa Pawolo ako'jonnü kö'du iyanni henye, "Ayolo dë, edi kyedre 'ba vo karase 'ba Wiri ra lidi?" ⁵ Pawolo aya'ba do mo iya henye, "Ako öndu me! Ma yolo dë mo kyedre 'ba vo karase ra.

Wayöruwë ayada zi ze, anza dë zi me'do kyënyë kiya ra vidi vo dagba 'be."

⁶ Mati Pawolo ongö kya 'ba kyedre maakowe Sadeke, ehe maakowe Farasiye, ma agbögbö hë nï iya henye, "Öndu me, ma Farasi, ehe wisi 'ba Farasi ra. Ma kinye bi 'ba vurë ne, ga kö'du moma yöku atënyï na didi."

⁷ Kandi mati Pawolo iya henye, Farasiye ehe Sadekee ayetonni mi ha wasa kyedre, ehe vo dagbe 'ba Yude ayetonni kapa maako. ⁸ Sadekee omani dë mi malayike, lawowe, mandere yöku atënyï na didi. Mora Farasiye omani biya mi wa nenye, ⁹ ehe here ani ha gbögbö kayo edi. Kya 'ba vo komoyandi 'ba kö'du ki'di 'ba Mosa mati edinni Farasiye, zë ayinni na kamo ehe iyanni henye, "Di'ja waako dë na kyënyë ra kora nenye. A'di ra ezë lawo mandere malayika tynyö ame'do ku zi mo."

¹⁰ Ha wasa ne ayi ku na kyigö, kyedre 'ba vo da kanye edi na tere henye, vidi akizanni Pawolo na nzoyi. Here mo i'di kö'du zi vo kanye zi ti'bë loko ehe Pawolo yömo. Here, zë obanni mo hulëhu bi lima 'ba vo kanye.

¹¹ Yöndö nani aba, Yere yö dakapa Pawolo iya henye, "Akyigö rë yi! Te kaa mati ayada kö'du ma zi maakowe mi Yerusalema, akayada kö'du ma kpa mi Roma."

Yere zi Pawolo kofo

¹² Mi damindö vere, Yuda maakowe atoto rë nni ga bi kölö ehe alömunni, iyanni henye, nonyonni wa mandere uwënni wa maako dë, le ezë nofonni Pawolo ku. ¹³ Zë mati o'donni yere ne ndra ta da 'butësowö. ¹⁴ Here kya zë maakowe i'bënni zi kyedree 'ba vo karase ehe vo dagbe 'ba Yude ehe iyanni henye, "Da lömu Wirï henye, donyo wa maako dë, le ezë dofo Pawolo ku. ¹⁵ E ehe biya magalesi i'bëë zi kyedre 'ba vo da kanye ehe rakö'ba henye ombe yölo ndra vurë ma iya ra Pawolo. Ako'jowe kö'du mo zi kika komo vurë 'be. Here, da tedi bi mo kisi, zi mo kofo gba kazi mo toko ani."

¹⁶ Mati wisi 'ba emi 'ba Pawolo owo kö'du 'ba yere ne, mo i'bë bi lima 'ba vo kanye ehe ayada zi Pawolo. ¹⁷ Here Pawolo iya zi kyedre 'ba vo da kanya lamikölö maako henye, "Oba kora obi nenye zi kyedre 'ba vo da kanye. Mo edi kö'du aba zi yada zi mo." ¹⁸ Kyedre 'ba vo da kanya lami ne oba mo zi kyedre 'ba vo da kanye iya henye, "Maboso ru mo Pawolo ako'jo ma zi kika kora obi nenye zi yi, ga kö'du mo edi kö'du aba zi yada zi yi."

¹⁹ Kyedre 'ba vo kyëlu oba kora obi ne dakapa ehe ako'jo ho mo na liwo, "A'di ra omba yada zi ma?" ²⁰ Mo aya'ba dö mo iya henye, "Vidi kora maakowe edinni kö'du sösu aba zi hë yi kö'jo zi kika Pawolo akaño zi magalesi 'ba Yude mindö aba. Zë akiyanni, nombanni zi kö'du yölo ndra kö'du mo. ²¹ Mora ako, o'dö wa ma zë iyanni ne dë. Ndra ta da kora 'butësowö ombanni lödro da Pawolo. Zë o'donni lömu anza dë zi konyo mandere kuwë wa maako le ezë nofonni Pawolo ku. Yaanya aba edinni bi mo kisi zi kowo a'di ra akiya." ²² Kyedre 'ba vo kyëlu utu kora obi ne 'de tapeti mo iya zi mo henye, "Ila vidi kölö maako dë yölo kö'du mati ayada zi ma nenye."

Utu Pawolo zi Felekisi

²³ Kyedre 'ba vo da kanye ako'jo kyedre 'ba vo kanya lamiriyö ehe ayada zi zë, "Kadra madömosowö yöndö aba, lamiriyö vo kanya ma ndi medinni nzo zi ti'bë zi Kasariya. Oba 'butëmadömoriyö kora da akakya ehe lamiriyö vo kanya wehe aba. ²⁴ Ako'je akakya nzo kö'du Pawolo ehe ayole laka mo mökö kazi kö'du maako kpuru zi vo dakaño Felekisi."

²⁵ Kyedre 'ba vo da kyëlu ne ayöru waraga iya henye,

²⁶ “Wamëtë kazi Kulidasi Layisisi, zi kyedre vo dakaŋo Felekisi. ²⁷ Yuda maakowe irinnî kora nenye ehe kara zi mo kofo. Mora mati ma yolo mo vidi 'ba Roma, moba vo kanya maakowe ehe ayomonnî mo. ²⁸ Momba zi yolo kö'du a'di ra ombannî mo dë. Here mika mo komo magalesi ²⁹ ehe ma yolo henye nje kö'du ki'di 'ba yëni 'bëzë. Kora nenye o'do kö'du kyënyë maako dë zi mo koli mandere ki'di mo mi kamba. ³⁰ Kandi mati ma yolo ëdi yere ko'do ro mo, mutu mo zi yi ehe ma yada vo mo susuwë zi kika kö'du ko'do kyënyë 'bomo ne mi bi vurë 'bëyi.”

³¹ Vo kanya oronnî kö'du ki'di 'ba kyedre 'ba vo da kanye ehe mi yondo kölö nani, zë obannî Pawolo zi gawo kyedre 'ba Anitipatrissi. ³² Mi ko'do vere, vo kanye ndi'aba, a'bannî bi lima 'ba vo kanye, ehe ilanni vo kanye mati da akakya nduwë ti'bë mo aba dagba. ³³ Mati zë ayinnî zi Kasariya, zë i'dinnî waraga ne zi vo dakaŋo ehe i'dinnî Pawolo zi mo. ³⁴ Vo dakaŋo ako'jo waraga ne. Here mo ako'jo ha Pawolo, dakaŋo vala ra mo ta 'domo. Mati mo ayolo mo ta Silisiya, ³⁵ vo dakaŋo iya henye, “Ma kowo kö'du 'bëyi ne, ëzë vidi ne ayinnî, ikannî kö'du kyënyë mati ombannî yi dë go mo ne ku.” Tapëti mo iya kö'du nenye, mo i'di kö'du zi Pawolo sesi na maboso mi linjo 'ba Yere Heroda.

24

Asusu Pawolo bi vurë 'ba Felekisi

¹ Yaa ko'do muyi'aba, Ananiya kyedre 'ba vo karase, vo dagba 'bënnî ëti ehe vo me'do mi bi 'ba vurë kö'du vidi maakowe ru mo Teretalusi, i'bënnî zi Felekisi zi yada kö'du kyënyë ma Pawolo o'do. ² Here, ako'jo Pawolo loko ehe Teretalusi ayeto me'do, “Kyedre Felekisi, ika vidi 'bezee mi rakyëyi konda, ehe ga kö'du ko'do 'bëyi, ga kö'du dakaŋo 'beze, ëdi ndra na laka. ³ Ze biya 'duwi dëdi na rakyenyi ga kö'du wa mati o'do. ⁴ Momba dë zi yi yaza, mora ako, ëdi na mikuku ze aba, ehe owo ha ma nje kadra tisi aba. ⁵ Di'ja kora nenye na vo mikile, mo ayeto kö'du kyënyë ko'do mi kutë Yude ehe biya tëmi damöku ne. Mo ëdi kpa na vo dagbe 'ba gboko maako ako'jo Nazarenesi. ⁶⁻⁷ Mati mo ayonzo zi komokaya kika ra yëkëlu ne, diri ze mo. ⁸ Èzë ako'jo ho mo, aki'ja na bi dë yi henye, me'do 'beze ne tinyö, akayolo biya kazi mo wa mati da susu mo kö'du mo.” ⁹ Yuda kayo ame'donnî riyë ehe ombannî da kö'du mati Teretalusi iya.

Pawolo agaga gë ni komo Felekisi

¹⁰ Vo dakaŋo Felekisi o'do kala zi Pawolo zi me'do, ehe mo ayeto, kiya henye, “Ma yolo ku, o'do vurë 'ba vidi dakaŋo nenye ku koo lakyi'aba, ehe ma rakyenyi'aba, zi ga ma gaga komo vurë 'bëyi. ¹¹ Anza dë ndra ta da ko'do 'butë domoriyo mati alaga, mi'bë zi mötu mi Yerusalema. Ako'jo ha vidi maako ëzë anza dë tinyö. ¹² Gba Yude i'jannî ma dë he ze wasa vidi maako aba mi yëkëlu, mo'do kö'du kyënyë maako dë mi bi 'ba mötuwë mandere mi gawo kyedre. ¹³ Gëri maako anza dë ani, zë ato'bonnî yada kö'du kyënyë nenye, zë yaanya aba ëdinnî kika ra ma. ¹⁴ Momba do mo nenye zi ye, mëdi mötu Wirî 'ba zutu 'bezee. Gëri nani kiri'aba mati zë iyannî nenye anza dë tinyö. Mora moma kpa mi wa biya mati ayöru mi kö'du ki'di 'ba Mosa ehe mi wayöruwë 'ba Nëbiyë. ¹⁵ Mëdi kpa kö'du sösu aba mi Wirî kaa vidi nenye, henye Wirî akinjë vidi biya tëmi koli, ma laka mandere ma kyënyë. ¹⁶ Here ga kö'du tinyö ma yolo ku, mi'di ra ma

zi tëdi kò'du sòsu ma di'di ñbala aba, mi wa mati mo'do zi Wiri mandere zi vidi.

¹⁷ “Tapëti tëdi 'bama na kowo ta ra Yerusalema koo lakyi aba, mi'bë ani zi kya 'ba kóhi kiri zi vidi 'bame ehe zi wakumuwe k'i'di. ¹⁸ Nenyë ëdi wa mati mëdi kò'do, mati zë i'janni ma mi yëkëlu, ma na ñbala mi kò'du k'i'di 'ba Mosa. Manza dë vidi kayo aba, ehe kò'du kò'do kyënyë maako anza dë. ¹⁹ Yuda maakowe tëmi Asiya ëdinni mi kadra nani, ehe ëzë, zë ëdinni kò'du maako aba zi kiya ra ma, na kyënyë, zë atëdinni kinye yaanya aba. ²⁰ Mandere ako'jo hë zë, zë mati ëdinni kinye ne. Zë akato'bo yadanni zi yi henyë, zë i'janni ma dë kò'du kyënyë maako aba, mati magalesi o'donni vurë le ra ma. ²¹ Nje kò'du kyënyë kòlò mati akikanni ra ma ëdi, ma gbögbö ha ma yaga bi 'ba vurë, mati miya henyë, 'Ma ndenye bi 'ba vurë, ga kò'du moma henyë, yoku atënyi na didi!' ”

²² Felekisi ayolo Gëri 'ba Yere ndra. Mi ndundu mo, mo isi ha vurë, ehe iya henyë, “Ma kò'do ndundu vurë 'bama tapëti toko 'ba Layisisi, kyedre 'ba vo kyëluwë.” ²³ Mo i'di kò'du zi vo da kanye zi Pawolo sesi na maboso, mora mo misi go mo dë, mandere zi yata aboka mowe ta bi mo konyi.

Asesi Pawolo na maboso

²⁴ Kò'do maakowe aba yaa, Felekisi ayinni mbara 'bëni Dorosila aba. Dorosila Yuda ra. Felekisi utu litu kò'du Pawolo, ehe mo oze mbili ni mati Pawolo ëdi ame'do zi mo, zi tëdi koma aba mi Yësu Korisito. ²⁵ Mora Felekisi na tere, mati Pawolo ayeto me'do zi mo, zi kò'du laka kò'do, asesi rë yi kazi kò'du kyënyë, ehe vurë ma ëdi atayi. Here mo iya zi Pawolo henyë, “O'bo ku, yaanya aba. I'bë. Mora ëzë mëdi kadra aba, ma kutu litu kò'du yi.” ²⁶ Tapëti ma nenyë, Felekisi 'duwi litu kutu kò'du Pawolo ehe me'do mo aba, ga kò'du mo asòsu 'bëni Pawolo akogo komo ni.

²⁷ Koo riyö aba, Porosiyasi Fesitösi ayi na vo dakaño tapëti Felekisi. Mora Felekisi omba zi kò'do vo dagbe 'ba Yude na rakyenyi, mo asesi Pawolo mi kamba.

25

Pawolo komo Fesitösi

¹ Kò'do wota aba tapëti Fesitösi ayi mi dakaño, mo i'bë ta Kasariya zi Yerusalema. ² Ani kyedree 'ba vo karase ehe vo dagba 'ba Yude maakowe ayadanni zi mo kò'du kyënyë mati zë ongönni Pawolo o'do. ³ Zë ako'jonnii ha Fesitösi ëzë mo akomba zi Pawolo kika Yerusalema. Zë alenzenni zi zi kò'do nenyë ga kò'du zë ëdinni yere kò'do zi lodro da Pawolo ehe mo kofo ta da gëri. ⁴ Mora Fesitösi ayada zi zë, “Akasesi Pawolo mi Kasariya, ehe kandi mëdi ati'bë ani na bi da ma. ⁵ Èzë mo o'do kò'du kyënyë maako, vo dagba 'be mi'bënni ma aba ehe mikanni kò'du kyënyë mati mo o'do ne ani.”

⁶ Fesitösi alima mi Yerusalema kò'do madomowota mandere kò'do 'butë ndra gba kazi ti'bë Kasariya. Here kò'do vere aba, mo alima bi 'ba vurë, ehe ika Pawolo bi 'ba vurë. ⁷ Kandi mati Pawolo ayi loko, vo dagbe ta Yerusalema orönni toko ro mo ehe iyanni henyë, i'ja mo kò'du kyënyë kayo maako aba. Mora zë o'bonni dë zi yada kò'du ne ëdi tinyö. ⁸ Here Pawolo ame'do gë ni gaga aba, “Mo'do kò'du kyënyë maako dë ra kò'du k'i'di 'ba Yude ehe mo'do kò'du kyënyë ako kpa dë ra yëkëlu mandere ra Yere 'ba Roma.”

⁹ Fesitosi omba zi vo dagbe ko'do na rakyenyi. Here mo ako'jo ha Pawolo iya henye, “Omba ku zi ti'bē Yerusalema, ehe zi ma vurē 'bēyi kiya ga kō'du nenyee?”

¹⁰ Pawolo aya'ba iya henye, “Ma mēdi mī bi 'ba vurē 'ba Yere 'ba Roma, ehe nani bi ma akikye vurē ra ma. Ayolo na laka mo'do kō'du kyēnyē ako dē zi Yude. ¹¹ Ēzē mo'do kō'du maako na kyēnyē zi ma koli hō mo, mo'bo dē kiya henye, momba dē zi koli. Mora mo'do kō'du kyēnyē maako dē, ehe vidī maako anza dangōlō aba zi ma ki'di zi vidī nenyee. Yaanya aba ma ko'jo kō'du zi Yere 'ba Roma ra zi vurē 'bama kiya.”

¹² Tapēti Fesitosi ame'do vo magalesi 'bēni ēti, mo ayada zi Pawolo iya henye, “Ako'jo kō'du zi Yere 'ba Roma ra vurē 'bēyi kiya, ehe zi Yere 'ba Roma akati'bē!”

Pawolo ame'do zi Agiriba ehe Berenisi

¹³ Ko'do maako aba yaa, Yere Agiriba ehe Berenisi ayinni Kasariya na yingō 'ba Fesitosi. ¹⁴ Alimanni ani ko'do lakyi aba, mati Fesitosi ayada zi yere kō'du 'ba Pawolo, mo iya henye, “Felekisi ila kora maako kinye mī kamba, ¹⁵ ehe mati mī'bē Yerusalema, kyedre 'ba vo karase ehe vo dagbe 'ba Yude ayinni ehe ayadanni zi ma kō'du kyēnyē ko'do 'bomo, ehe ako'jonnī ha ma zi vurē 'bomo kikye. ¹⁶ Ma yada zi zē, anza dē mī dalēti 'ba Roma zi vidī kora ki'di zi vidī mati ikanni kō'du kyēnyē rō mo, gba kazi mo i'ja gērī maako dē zi gē nī gaga. ¹⁷ Here mati zē ayinni kinye ma aba, ma yaŋa kadra dē. Mī ko'do vere ne, mīri bi lima 'bama da kyiti 'ba vurē, ehe mī'di kō'du zi mo kika. ¹⁸ Mora mati kora nee orōnni riyē, zi kō'du kyēnyē 'bomo kiya, zē asusunni mo ga kō'du kyēnyē ma anza dē mī kō'du sōsu 'bama. ¹⁹ Zē awasa hē nni mo aba kō'du koma yēni 'bēnni ehe kora mati oli ru mo Yēsu, Pawolo iya mo ēdi na didi. ²⁰ Ma yolo dē hala zi vurē 'bomo kiya tīnyō ga kō'du nenyē biya, ma ko'jo ha Pawolo ēzē mo omba ku zi ti'bē Yerusalema, ehe zi vurē ko'do rō mo ani. ²¹ Mora Pawolo ako'jo kō'du zi sesini mī kamba le Yere 'ba Roma ra ako'do kō'du ma nomba. Here, mī'di kō'du zi mo sesi kinye le ma kutu mo zi Yere 'ba Roma.”

²² Agiriba iya zi Fesitosi henye, “Momba kpa zi kowo a'di kora nenyē akiya.” Fesitosi aya'ba do mo iya henye, “Akowo hō mo mindō aba.”

²³ Ko'do ma vere aba, Agiriba ehe Berenisi aba o'dōnni wayada kyedre mati zē ayinni mī loko 'ba ratoto. Vo kyēluwē 'ba anjiya ehe vidī ma dagbe 'ba gawo ēdinni kpa ani. Fesitosi i'di kō'du zi Pawolo kika loko ²⁴ ehe iya henye, “Yere Agiriba ehe yinge, onge bi da kora nenyē. Yude biya ta Yerusalema ehe Kasariya ayinni zi ma, iyanni henye, nombanni zi kofō mo. ²⁵ Mī'ja kō'du kyēnyē maako zi mo kofō dē. Mora ga kō'du mo ako'jo ku zi Yere 'ba Roma ra zi vurē 'bēni ko'do, momba ku zi mo kutu Roma. ²⁶ Ma kayōru kō'du tīnyō maakowe ga kō'du kora nenyē zi Yere 'ba Roma. Here, mika mo komo we biya, mora gogo komo yi, Yere Agiriba. Tapēti me'do 'beze ga kō'du 'bomo, ehe mēdi wa maako aba zi yōru. ²⁷ Anza dē na laka zi maboso kutu zi Yere 'ba Roma gba kazi yolo kō'du kyēnyē mati mo o'do.”

26

Pawolo komo Agiriba

¹ Agiriba iya zi Pawolo henye, “Yi yaanya aba ame'do ga kō'du yi.” Pawolo iza ga kala nī yaga ehe iya nenyē,

² “Yere Agiriba, ma na rakyenyi ga kò'du nenyē, zi me'do 'bama kiya komo yī ndenyē tēmī kò'du biya, mati Yude asusunnī ma gɔ mo. ³ Ayolo na kayo kò'du dalētī 'ba yēni 'beze ehe koma mati inye mī ze. Here ma ko'jo hē yī zi kowo mikuku aba zi ma. ⁴ Yude biya ayolonnī ma ku kyere ma gba na wisi obi. Zē ayolonnī kyinē 'ba lima a'di mēdi mo aba, mī dakaŋo 'bama ehe mī Yerusalema. ⁵ Ehe ezē zē ombanni, zē ato'bonnī yada zi yī ma Farasi ra, mī gboko mati oro kò'du kī'dī ndra ta da maako. ⁶ Yaanya aba, mēdi ku komo vurē ga kò'du moma mī lōmu mati Wiri o'do kyere zi vidī 'bezee. ⁷ Kadra ehe yondo 'butē dōmoriyō tu'dē 'beze alitunnī zi Wiri, kisi bi lōmu ya'da omo. Yere Agiriba, ga kò'du sōsu nenyē, kya 'ba vo dagba 'beze maakowe ikannī wasusu maako ra ma. ⁸ Kò'du a'di e biya da jiji aba, Wiri injē yōku zi didi?”

⁹ “Ma kadra maako aba, ma sōsu henyē, ma ko'do wa maako biya ma tɔ'bo, zi wehe ko'do ra Yēsu 'ba Nazereta. ¹⁰ Mo'do nenyē dagba mī Yerusalema, ehe kalakonda 'ba kyedree 'ba vo karase mī'di vidī 'ba Wiri kayo mī kamba. Momba da kò'du zi zē kofo. ¹¹ Mēdi zē yaza 'duwī mī bi 'ba mōtu 'beze, ehe ma yonzo ko'do zē, zi kò'du kyēnyē kiya ra Wiri. Tinyō, ma na kamo zē eti, henyē, mī'bē zē koma mī gawo kyedre 'ba vo leze maakowe.”

Pawolo ayada kò'du ra kopi 'bēni

(Loo 9:1-19, 22:6-16)

¹² “Yere Agiriba, kadra maako aba, mēdi da gērī 'bama zi Damasika kalakonda ehe dangōlo aba kazi kyedree 'ba vo karase. ¹³ Kaa kadra kutē, mongo bikanyi, anyi ndra ta da kadra. Ayanyi bi da ma ta komoriyē ehe da vidī biya mati ēdinnī ti'bē ma aba. ¹⁴ Ze biya da lēpī dakaŋo. Here mowo gu iya zi ma ha 'ba Hibiru aba henyē, 'Sawolo, Sawolo, kò'du a'di ēdi yaza ma? Ēdi na lumē zi wehe ko'do ma aba!”

¹⁵ “Ma ko'jo kò'du henyē, 'Yere, yī 'bēyī ēyī ra?”

“Yere aya'ba do mo iya henyē, 'Ma Yēsu ra! Ma ra ēdi ayaza. ¹⁶ Yaanya aba o'zo riyē da ndi yī. Ma yada ra ma zi yī, ga kò'du minzi yī ku zi tēdi na vo litu ama. Ayada zi maakowe wa ma ayolo kò'du ma ehe a'di ma kayada zi yī yaa.’ ¹⁷ Yere iya kpa henyē, 'Ma kagaga gē yī kazi vidī 'ba Yude ehe kazi tu'dē maakowe mati mēdi yī kutu zi zē, ¹⁸ zi komo zē yēhu here zi dē nnī koto tēmī bikōndu zi bikanyi ehe tēmī kyigo 'ba Satani zi Wiri. Here akila kò'du kyēnyē 'bezē ehe koma mī ma, zē ra rīdi laka ma Wiri inzi.’”

Pawolo ayada kò'du loo 'bēni

¹⁹ “Yere Agiriba, moro rayada mati ta komoriyē zi ma nenyē. ²⁰ Dagba mo ma yēti kò'du zi vidī mī Damasika, ehe here mī'bē zi Yerusalema, ehe biya mī Yudiya. Ndundu mo, mī'bē zi tu'dē maakowe ehe miya henyē, 'Ore ta bi kò'du kyēnyē ko'do, ehe oto de zi Wiri! Here ayada wa ma o'de tēmī gērī lima 'be.’ ²¹ Ga kò'du nenyē ra kora maakowe irinnī ma mī yēkēlu ehe ayonzonni zi ma kofo. ²² Mora mī kadra nenyē biya Wiri akōnyi ma, ehe ma yēti kò'du 'dō zi vo wadakayowe ehe zi vo leriye. Ma yada zi zē nje wa ma nēbiyē ehe Mosa iyannī ako'do rē nī. ²³ Ma yada zi zē hala Korisito ne akayaza ehe atēdi vo dagba zi tēnyi tēmī koli, here mo akika bikanyi zi vidī 'bēniyē ehe zi tu'dē maakowe.”

²⁴ Gba kazi Pawolo inde gaga gē nī, Fesitōsi ambere, “Pawolo! Yī vo lōkyī ra. Kò'du yolo kyedre 'bēyī ne ēdi ku yī ko'do na lōkyī.”

²⁵ Mora Pawolo aya'ba do mo iya henyē, “Kyedre, Fesitōsi, manza dē vo lōkyī. Wa ma, mēdi akiya, ēdi tinyō, ehe me'do laka ra. ²⁶ Yere Agiriba, ma

to'bo me'do zi yi biya kazi tere ga kö'du ayolo kö'du nenyee ku. Ma yolo ku tinyō, Yere Agiriba, ayolo zē ku biya na kölō kölō ga kö'du wa nenyee o'do rē ni dē na koho na kowo mi ga bi golo'bo maako.”²⁷ Pawolo iya zi Yere Agiriba henye, “Oma ku mi nēbiyē? Ma yolo oma ku.”

²⁸ Agiriba iya zi Pawolo henye, “Mi kadra kodo nenyee, asōsu 'bēyi ako'do ma Korisito 'ba?”

²⁹ Pawolo aya'ba do mo iya henye, “Ēzē iri kadra kodo mandere kadra konda, ma sōsu yi ehe vidi biya mati owonni ma ndenye atēdinni kaa ma kazi nyori nenyee.”

³⁰ Here, Yere Agiriba, vo dakaŋo Fesitōsi, Berenisi ehe vidi biya maakowe zē eti, ēnyinni riyē. ³¹ Mora gba zē i'bēnni dē, zē iyanni henye, “Kora nenyee, i'ja mo dē kö'du kyēnyē maako aba. Anza dē laka zi mo koli mandere mo ki'di mi kamba.” ³² Agiriba ayada zi Fesitōsi henye, “Kora nenyee o'bo zi kila na danglōlō, ēzē mo ako'jo kö'du dē zi Yere 'ba Roma ra zi vurē 'bēni kiya.”

27

Pawolo i'bē Roma

¹ Mati oko ku kadra 'beze zi ze ti'bē Italiya, vo da kanye mi turu 'ba Roma, Juliyasi, mo vo da kanya lamikölō 'ba Yere 'ba Roma. I'di mo zi ga Pawolo kongō ehe maboso maakowe eti. ² Di'bē ze yaga baburu 'ba Dramatiyumu, mati ku nzo zi ti'bē bi toro 'ba baburu maakowe, na ga konda ta ha föfō 'ba Asiya. Arisitarisi tēmi Tasalanika mi Mesedōniya, i'bē ze aba mi baburu. ³ Mi ko'do vere aba, do'ko dagōti 'ba Sidoni. Juliyasi kö'du ko'do 'bomo na laka zi Pawolo. Mo ila mo kpa ti'bē oka niyē kongō, here zē o'bōnni ki'di zi mo wa ma mo omba.

⁴ Mati dila Sidoni ku, buluku ēdi zo luku ki'di zi ze, ehe di'bē ze kara zi rutu 'ba Seyipurusu zi tomo kazi buluku. ⁵ Here di'bē ze dambaro 'ba Silisiya ehe Pambaliya le dayi ze, zi bi toro 'ba baburu 'ba Mayira mi Lasiya. ⁶ Ani vo kyēlu ne i'ja baburu ta Alikazenderiya mati ēdi ati'bē Italiya. Mo i'di kö'du zi ze ti'bē mi baburu nani.

⁷ Di'bē ze na konda liyaa ko'do kayo aba ehe riti kyedre aba, toko Sinodusi. Buluku ila ze dē zi ti'bē kowo mi bi nani, here di'bē dopi Salamona, bi ma rutu 'ba Keriti akagaga ge ze kazi buluku ⁸ Di'bē ze liyaa na konda ta ha föfō kyedre ehe ndundu mo aba do'ko bi ma ako'jo Bitoro 'ba Wayomo, anza na kowo ta ra gawo 'ba Lasiya.

⁹ Yaanya aba da yaŋa kadra ku na kayo, ehe da lima na konda, le Ko'do Kyedre 'ba Wakila alaga. Here anza dē na laka zi ze ti'bē. Here Pawolo ame'do zi vidi 'ba mi baburu, ¹⁰ “Kora nenyee, oze mbili ye zi ma. Ēzē di'bē ze yaanya aba, baburu 'beze ehe sōndu 'bomo akayaŋa rē ni na kyēnyē, ehe vidi kayo akoli.” ¹¹ Mora Juliyasi oze mbili ni da me'do 'ba vo baburu kopi ehe vo kyeti mo, anza kö'du Pawolo. ¹² Bitoro 'ba baburu anza dē na laka zi lima 'domo tona aba. Ga kö'du nenyee, vidi kayo idanni kö'du henye, da yonzo ze, zi ti'bē na konda ta ha föfō kyedre zi Fenekisi. Fenekisi ēdi bitoro 'ba baburu ra mi Keriti mati ayēhu zi dambaro-damirē ehe daaba-damirē, ehe da to'bo lima tona aba ani.

Buluku da föfō kyedre

¹³ Mati buluku liyaa ta dambaro ayeto luku, kora nee asōsunni zi mala 'bēnni ko'do. Here zē otōnni mongo 'ba baburu, ehe di'bē na konda kara ta dagōti 'ba Keriti. ¹⁴ Mora kandi buluku kyigo mati ako'jo “Daaba-humirē”

aluku zo ki'di zi ze temi rutu. ¹⁵ Buluku otra baburu, ehe do'bo de zi ti'be zi mo. Here dila buluku baburu kinje. ¹⁶ Di'be ze na konda zi rutu tisi 'ba Kawuda kapa mati buluku anza. Ze riti kyedre aba zi ga to'ngbo 'ba baburu kiri. Mora ndundu mo aba di'ja ze bi 'bomo. ¹⁷ Here vidi otanni to'ngbo mi baburu ehe olonni ko'di nbiri toko ra baburu zi nda'ba ga bi kolö. Ga ko'du ze na tere, henye akotra yayi dagoti 'ba Seyiritisi, ze obanni bongö 'ba baburu akaño, ehe buluku injé baburu na konda. ¹⁸ Buluku ku na kyenyé, ko'do vere aba, ze u'dunni kya söndu 'ba baburu maakowe yaga. ¹⁹ Mi ko'do ma wota kala nni aba, ze u'dunni kya 'ba wa 'ba baburu maakowe yaga. ²⁰ Ko'do kayo aba, do'bo de kadra kongö mandere kyéluwé. Buluku kyigö zo nduwé luku, ehe ndundu mo aba, dila biya ko'du sösu 'ba zi tömö.

²¹ Kyere vidi maako temi ze onyo wa maako de ndi kadra konda aba, Pawolo o'ro riyé ehe ayada zi kora nenye, "Ézè owowe ha ma, da lime mi Keriti, wa 'be nenye ayaña ré ni de ehe ölu kpa de. ²² Mora yaanya aba, ma lenzee, ere de édiyé rakyenyi aba ga ko'du akayöme. Nje baburu ra atölu. ²³ Ma 'bama zi Wirí, ehe ma mötu mo. Yöndo ma alaga ne, mo utu malayika ²⁴ zi yada zi ma, iya henye, 'Pawolo ere de! Akatöro mi vuré komo Yere 'ba Roma. Ehe ga ko'du yi, Wirí laka akayömo didi 'ba vidi mi baburu biya.' ²⁵ Édiyé na rakyenyi. Ma yolo ku tinyö henye, Wirí ako'do te wa ma mo alömu. ²⁶ Mora buluku akadrönyi ze zi rutu maako, ehe baburu akayaña ré ni."

²⁷ Ko'do 'buté dömosowo ehe yöndo, buluku 'ba wini kagba adrönyi ze toko ta ra Föfö Mediterina. Mora édi kaa mi kuté yöndo, vidi mati mi baburu ayolönni ze ku kara dakaño aba. ²⁸ Zé ayerinni, ehe i'janni henye, wini ne édi mitiri 'butésowo na yöndu. Yaa zé ayerinni löhu ehe i'janni édi nje mitiri 'butéwota. ²⁹ Vidi mi baburu na tere da kotra kya ri'di maakowe, here ze izanni akaño mongö sowö ta kafa 'ba baburu. Here ze amötunni kö'du bikanyi 'ba kadra. ³⁰ Vidi mati mi baburu ombanni zi taho. Here izanni to'ngbo mi wini, o'ba ré nni nédinni kya 'ba mongö maakowe ra kiza akaño ta komo dagba 'ba baburu. ³¹ Mora Pawolo iya zi vo kyélu Juliyasi ehe vo kanye henye, "Ézè vidi nenye alimanni de da baburu, anze de geri maako aba zi didi yé yömö." ³² Here, vo kanye ikyenni ko'di mati iri to'ngbo 'ba tömö ne, ehe ila lépi mi föfö.

³³ Gba kazi bikanyi 'ba kadra, Pawolo alenze vidiyé zi wakonyo. Mo ayada zi ze iya henye, "Ko'do 'buté dömosowo aba édiyé kö'du sösu aba henye onyowe waako de. ³⁴ Ma lenzee zi wa maako konyo. Didi 'be o'ro do mo. O'de nenye ehe vidi ma kolö maako temi yé aki'ja riti." ³⁵ Tapéti Pawolo iya nenye, mo oba nzoyi mangö'bo ehe i'di öwö'di zi Wirí. Here ta da komo vidi biya, mo owe mangö'bo ne ehe onyo kya mo. ³⁶ Zé biya rakyenyi aba, ehe vidi biya temi ze onyo wa maako. ³⁷ Vidi ma édinni mi baburu ne, lamiriyö 'butémadömoriyö dömomodaka, ³⁸ ehe tapéti vidi biya onyönni wa ku, ze u'dunni söndu 'ba wakonyo mi föfö zi baburu ko'do na péle.

Baburu ayaña ré ni

³⁹ Damindö ayi, ehe vidi wa mi baburu ne ongönni föyi maako ze ayolönni de. Mora ze ongönni yayi 'ba ha föfö. Here ze ombanni zi yönzö zi taho baburu aba dakaño da ha föfö. ⁴⁰ Zé ikyenni mongö nee ehe ila ze aléndi mi föfö. Mi kadra kolö ne ze inganni ko'di mati édi geri yada zi baburu ne. Tapéti mo, ze injenni bongö ma dagba komo baburu ehe ila

buluku ra zi baburu drɔnyi dagōti. ⁴¹ Mora aho dakaŋo otra rē nī ra lumu 'ba yayi 'ba ha fōfō. Kapa baburu ma dagba ne alaka mī yayi, ehe kapa mo, ma hulēhu alowe na nzoyi kazi kyigɔ 'ba wini kagba.

⁴² Vo kanye ombanni ku zi mabosowe kofo zi sesi zē ta bi tele ehe kazi ahonni. ⁴³ Mora kyedre vo kyēlu omba zi didi 'ba Pawolo yomɔ, ehe mo ila vo kanye dē zi mala ma zē ombanni zi ko'do. Tapēti mo, mo i'di kō'du vidi biya mati atɔ'bo tele zi tōfu mī wini ehe dagba zi dagōti. ⁴⁴ Here mo ayada zi maakowe mirinni nzoyi kaga 'ba baburu. Ndundu mo aba, vidi biya oko dagōti kazi kō'du maako.

28

Mi Malata

¹ Mati dayi ze dagōti, da yolɔ ze rutu ne ako'jo Malata. ² Vidi bi naniye na aboka, ehe zē irinni ze kalakyedre aba wa'do drɔko, ga kō'du mirē ēdi ata'di ehe bi na bikyēyi. ³ Tapēti Pawolo atɔtɔ dawanya yēri, ehe i'di da wa'do, bikyitu o'do wiri zi tele yaga ehe onyo kala mo. ⁴ Mati vidi bi naniye ongonni wiri ove rē nī ra kala Pawolo, iyanni zi oka ma kōlō maako henye, “Kora nenye vo wakofu ra! Mo aluyi dē mī fōfō, mora kō'du laka ko'do akila mo dē zi lima.” ⁵ Pawolo akohɔ wiri ne mī wa'do ehe o'do wa kyēnyē maako dē. ⁶ Vidi asesinni sōsu henye kala Pawolo ne atō'bu riyē mandere kandi akalēpi brua. Alimanni mo kongɔ kadra konda aba, ehe mati kō'du ako o'do rē nī dē zi mo, zē ofo kō'du sōsu 'bēnni ehe iyanni henye, “Kora nenye, wiri ra.”

⁷ Vo dagba 'ba rutu ne ako'jo Pobilyō, ehe mo ēdi kaŋo maako aba ani na 'bēni. Mo iri ze kalakyedre aba linɔ 'bēni ko'do wota aba. ⁸ 'Bu mo mī sora, na koo rakyitu aba, ehe mikoo kindri aba. Pawolo i'bē zi mo, ehe i'di kala nī do mo, ehe ako'jo kora ne mōtu aba. ⁹ Tapēti kō'du nenye o'do rē nī, vidi biya da rutu ne ika vidi 'bēnni 'ba rakoo zi Pawolo, ehe ako'jo zē biya. ¹⁰ Vidi nee oronni ze, ehe mati di'bē, zē i'dinni zi ze wa biya ma domba.

Ta Malata zi Roma

¹¹ Yehe wota aba yaa, di'bē ze mī baburu mati alima mī Malata tona aba. Baburu ne ta Alikazenderiya mī Ezipeto, ehe ēdi na yolɔ henye, “Wiri loŋa.” ¹² Doko ze mī Seyirakusi da lima ze ani ko'do wota aba. ¹³ Ta karani, di'bē ze zi Rahagimu. Ko'do vere aba, buluku 'ba dambaro ayeto luku, ehe ko'do riyō aba yaa, doko ze Putali. ¹⁴ Ani di'ja ze ōndu maakowe. Zē alenzenni ze zi lima rē nni. Ko'do kōlō 'ba gima aba yaa, di'bē gawo kyedre 'ba Roma. ¹⁵ Kya ōndu maakowe mī Roma owonni kō'du ze, ehe ayinni de ze kutrē Bi Wakogo 'ba Apiyusi ehe, Loko 'ba Yingɔ Wota. Mati Pawolo ongo zē, mo o'do ōwō'di zi Wiri rakyenyi kyedre aba.

Mi Roma

¹⁶ Doko ze mī Roma, ehe ila Pawolo zi lima mī loko na bi dē nī, vo kanya aba kōlō zi go mo kongɔ. ¹⁷ Tapēti ko'do wota aba mati doko ani, Pawolo ako'jo bi kōlō kya 'ba vo dagbe 'ba Yude, ehe iya henye, “E ōndu me, mo'do waako dē na kyēnyē zi vidi 'bezee, ehe mo'do waako kpa dē na kyēnyē ra dalēti 'ba zutu 'bezee. Mora mī Yerusalema i'di ma na maboso mī Roma. ¹⁸ Zē ongonni mī kō'du kyēnyē ma asusu ma go mo, ehe omba zi ma kinga na dangōlō. Zē i'janni mo'do kō'du ako dē na kyēnyē zi koli. ¹⁹ Vo dagba 'ba Yude ombanni da kō'du ne dē, here ma ko'jo kō'du zi Yere 'ba Roma zi vurē 'bama kiya. Mora manza dē kō'du kyēnyē maako aba zi kiya ra

dakaŋo 'bama. ²⁰ Ida ma nyɔri nenyee aba ga kò'du wa ma ze vidi 'ba Yiserële domba zi rë nì ko'do. Kò'du nenyee ra ma ko'jowe kinye zi me'do ga kò'du wa ma domba ze nenyee."

²¹ Vo dagbe aya'bannì do mo iyannì henye, "Vidi kòlò maako tēmì Yudiya ayöru waraga dë zi ze ga kò'du yi. Ehe ma kòlò tēmì zë ayi dë zi kò'du ko'do 'bëyi yada mandere zi kò'du kyënyë maako kiya rë yi. ²² Mora domba ze zi kowo wa ma akiya. Da yolo ze ku henye, vidi biya ta bi ne ombannì gboko kyiyi nenyee dë."

²³ Here, zë i'dinnì kadra 'ba ko'do zi Pawolo, watiti kyedre 'bëzë ayinnì mī kadra nani, bi mati Pawolo ëdi lima 'domo. Ta damindò le yondò aba, mo ayada zi zë kò'du kise 'ba Damöku 'ba Wirì. Mo iri tēmì kò'du ki'di 'ba Mosa ehe wayöruwë 'ba Nëbiyë zi yonzò zi kika zë zi Yësu. ²⁴ Kya vo dagba maakowe ombannì da kò'du ma Pawolo iya ne, mora maakowe ombannì dë. ²⁵ Kyere zë ombannì da kò'du tēmì kutë nnì dë, ayetonnì tì'bë wënnì. Mora Pawolo iya henye, "Lawo Laka iya kò'du tinyò mati mo utu nëbì Yisaya ²⁶ zi yada zi zutu 'bezee, 'T'bë zi vidi nenyee ehe ayada zi zë, "Akowowe ehe akowowe, mora ayole dë. Akonge ehe akonge mora ayole dë."

²⁷ Ge biya ëdiyë di'di kyënyë aba. Mbili ye owo kò'du dë ehe komowe ayöfu ku. Zë ɔ'bønnì dë zi bi kongò, mandere kò'du kowo, mandere kò'du yolo.

Èzë atɔ'be, otɔ de zi ma, ehe ma kako'je.' "

²⁸⁻²⁹ Pawolo iya henye, "Momba zi ye yolo henye, Wirì omba zi yomo tu'dëë, ehe zë akowonnì."

³⁰ Koo riyò aba Pawolo alima mī loko kopi ehe iri vidi biya ma ëdi tayi mo kongò ne kalakyedre aba. ³¹ Mo ayëtì kò'du 'ba Damöku 'ba Wirì kazi tere ehe yandi kò'du 'ba Yere Yësu Korisitò, ehe vidi maako ayonzò dë zi mo yata.

Waraga kazi Yemisi

Koma kō'du yɔɔ aba

¹ Kazi Yemisi, vo litu 'ba Wiri ehe 'ba Yere Yesu Korisito. Wamētē biya zi vidī a Wiri mati opere rē nni mī damōku ne biya.

² Öndu ma'e emi ma eti, edi 'e na rakyenyi ezē kyinē 'ba kō'du yonzo biya ayi le gērī 'be'e, ³ ga kō'du ayɔɔ 'e koma 'be'e yonzo, atēdi nduwē zi ye. ⁴ Ayɔɔ 'e nduwē 'be'e, ako'do 'e ndo na kyigo. ⁵ Mora ezē vidī maako tēmi 'e omba kō'du yɔɔ, mo ma mötu zi Wiri, mati akī'di zi mo kyɔ ndra, kazi kō'du kyēnyē kī'ja mī mo.

⁶ Mora ezē mo amōtu, mo moma kazi da jijiji. Vidī mati do mo jijiji edi kaa kagba 'ba wini mī ranga mati edi kope ehe buluk injē. ⁷ Vidī ma here ne'e ma asōsunnī dē na kīrīnnī wa kazi Wiri. ⁸ Zē ɔronni dē da gērī kōlō.

Leri wa kyɔ aba

⁹ Öndu mati na vo leri, mo mēdi rakyenyi aba ga kō'du mo edi vo da wa kayo. ¹⁰ Mora vo da wa kayo, mo mēdi rakyenyi aba ga kō'du mo vo leri. Wa kayo 'bomo akalaga kaa dōru 'ba wevo 'ba möku. ¹¹ Kadra asi nzere, bi kyitu o'bo weno ne, dōru mo alēpi, ehe teme 'bomo ne ayaŋa gbɔ. Mī gērī kōlō ne, vo wa kayo akayaŋa mī lo'ɔ 'bomo.

¹² Vo rakyenyiye ra mati alimannī koma aba hu wa yonzo. Ezē zē ɔronni na kyigo mī wa yonzo, akīrīnnī biriti 'ba didi mati Wiri alōmu ku zi zē mati o'donni lo'ɔ mo. ¹³ Ezē ayonzo vidī, mo miya dē henye, "Wa yonzo nenyē ayi kazi Wiri." Ga kō'du Satani o'bo yonzo Wiri dē, ehe Wiri o'bo yonzo vidī maako dē. ¹⁴ Mora ayonzo vidīye, mati kō'du komba kyēnyē 'bēzē oto zē ku 'de, ehe kuyi zē akpa kō'du kō'do 'bēzē aba. ¹⁵ Here kō'du sōsu kyēnyē 'bēzē ne ɔmo, ehe o'jo kō'du kyēnyē, ehe kō'du kyēnyē, mati ovu ku kyedre, o'jo koli.

¹⁶ Öndu ma'e emi ma eti, mo'ba 'e dē. ¹⁷ Wa kī'di biya laka ne, ehe waki'di biya nbala ne ayi ta komoriyē, ayi akaŋo kazi Wiri 'Bu 'ba bi kanyi 'ba komoriyē. Mo ofo dē kaa galili. ¹⁸ Mī kō'du kō'do ɔmo, mo ika ze zi tēdi nenyē kpuru tēmi me'do 'ba tīnyō, here zi ze tēdi na vo dagba mī kutē wa kō'do ɔmo'e biya.

Kowo kō'do aba

¹⁹ Öndu ma'e emi ma eti, asōsu 'e kō'du nenyē. Vidī biya mē'di kandi zi me'do kowo, mora liya zi me'do ehe liya zi tayi na kamo. ²⁰ Kamo 'ba vidī kōndu o'do kō'du laka dē, mati Wiri omba. ²¹ Here ayaŋa 'e kō'du kō'do ma kyēnyē, ehe biya rasesi tēmi kō'du mati eme dē, mati kyɔ mī kutē 'e. Ra kī'di zi Wiri, ehe njē me'do mati mo iyī mī di'di 'e, mati atɔ'bo yomɔ 'e.

²² O'ba'e re 'e dē nje mbiliye koze aba da me'do ɔmo. Ta go mo, i'di 'e mī go mo yonzo. ²³ Vidī mati oze mbili nī da me'do, mora i'di dē mī go mo yonzo, edi kaa kora mati ongo bi mī ngana, ehe ongo rē nī kaa mati nēdi, ²⁴ ehe i'bē gbɔ 'de, kandi atōlu tēmi mo wa mati mo ongo ne alaya kaa a'da. ²⁵ Mora kora mati ongo bi kara mī kō'du kī'di ma tīnyō, mati inga vidī na da ngōlō, ehe mo nduwē mbili nī koze go mo, anza dē nje kowo mo mora kpa kō'do mo, Wiri akī'di ya'da zi mo mī wa mati mo o'do.

²⁶ Èzè vidī mati onḡ rē nī 'ba yēni, ehe asesi ndende nī dē, mo ēdī rē nī ko'ba, ehe yēni 'bomo ne o'do waako dē. ²⁷ Yēni mati Wirī 'Bu ze omba ēdī ḡbala kazi ndondo ēdī henye: Zi ga gisiwala ehe ga mbara lu'bē kongo tēmi riti 'bēzē, ehe rasesi kazi wa kyēnyē 'ba damōku ne.

2

Ko'do vidī 'e mī gēri maako

¹ Öndu ma'e ēmi ma eti, kaa vo koma'e mī Yere 'beze Yēsu Korisito, Yere 'ba bikanyi, o'do 'e vidī 'e dē mī gēri maako 'beri tara da laya 'bēzē ta yaga. ² Kaa kora vo wa aba kyo usu inzī 'ba dahabo ehe bongḡ ma laka ayi mī ratoto 'be'e ehe kora vo leri mī bongḡ liza ayi kpa. ³ Èzè, ayada wa tḡwo ndra zi kora mati usu rē nī na laka ehe iya, henye zi mo, "Alima da bi lima makaka nenye kinye. Mora iya zi kora vo leri henye, ḡro nani, mandere alima kinye dakaḡo da ndī yī." ⁴ Here, o'do 'e kō'du kyēnyē 'ba rakinye ku mī kutē 'e. Èdī 'e na vo vurē 'ba kō'du sōsu 'ba Satani aba.

⁵ Owo'e te, öndu ma'e ēmi eti. Wirī inzī vidī leri 'ba damōku nenye, zi tēdī ndo koma aba ehe zi tēdī damōku mati mo alōmu ku zi zē, mati o'donnī loḡo mo. ⁶ Mora alidī 'e vo leri. Anza dē vo wa aba kyo'e ra ēdinnī 'e ko'do na kyēnyē kika mo komo vo vurē'e? ⁷ Zē ra dē mati ame'donnī mī kō'du kyēnyē mī ru laka nani mati i'dī zi ye ne?

⁸ Ako'do 'e kō'du ma laka, èzè oro 'e kō'du ki'dī 'ba damōku mati i'ja mī kō'du yöru, "O'do loḡo vo halinḡ oka, kaa o'do loḡo yī." ⁹ Mora èzè o'do kō'du zi vidī 'e tada ra laya 'bēzē, o'do kō'du kyēnyē ku, ehe kō'du ki'dī akī'dī yī mī kamba kaa vo kō'du ki'dī kowe. ¹⁰ Vidī mati owe kō'du ki'dī kōlō o'do kō'du kyēnyē ku zē kowe aba biya. ¹¹ Iya henye, "O'do ndoro dē." Iya kpa henye, "Ofo vidī dē." Èzè o'do ndoro dē, mora ofo vidī ku, ayi ku na vo kō'du ki'dī kowe. ¹² Ame'do ehe o'do kaa vidī mati akiya vo vurē ro mo kō'du ki'dī aba, mati akila 'e na dangölō. ¹³ Wirī ayada mīkyēyī 'bēnī dē, zi vidī mati ikye vurē kazi mīkyēyī. Mīkyēyī i'bē ndra tada vurē kiya!

Koma ko'do aba

¹⁴ Öndu ma'e ēmi ma eti, èzè vidī maako iya noma, mora mo o'do kō'du laka, a'di ra ēdī na laka zi mo? Koma nani ato'bo mo yomo? ¹⁵ Èzè öndu maako'e ēmi maako'e etī anzannī bongḡ aba ehe wakonyo, ¹⁶ a'di ra ēdī na laka mī kō'du kiya 'bēyī zi zē, "Wirī mī'dī ya'da zi ye, asesi 'e na kyētu, onyo 'e na laka," èzè i'dī wa ma laka dē zi zē? ¹⁷ Here èzè koma ēdī kōlō ehe o'do waako dē, anza koma laka ra dē.

¹⁸ Mora vidī maako akiya henye, "Vidī kōlō maako ēdī koma aba, agamo ēdī 'ba ko'do mo." Kō'du ya'ba 'bama ēdī henye, "Ayada zi ma, halā vidī maako ato'bo tēdī koma aba kazi ko'do mo, makayada koma 'bama zi mo kō'du ko'do aba." ¹⁹ Oma ku henye Wirī ēdī nje kōlō? Laka. Dakyikyī esennī kpa tere aba koma Wirī. ²⁰ Yī kora vo lumē. Omba yolo koma kazi ko'do mo, eme dē? ²¹ Anza dē zutu 'beze Abarayama ra komo Wirī na laka tēmī kō'du ko'do 'bomo, mati mo i'dī wisī ēnī Yisika da bi 'ba wakumu? ²² Ḳ'bo 'e dē kongo? Koma omo kō'du ko'do omo aba o'donnī lo'ḡo bi kolo. Koma omo ēdī ndo tēmī lo'ḡo ko'do omo. ²³ Kō'du yöru ayi ku tūnyō, mati iya henye, "Abarayama oma mī Wirī, Wirī irī mo na vo kō'du laka ko'do tēmī koma omo." Here ako'jo Abarayama na aboka a Wirī.

²⁴ Onḡo te henye, ēdī lo'ḡo ko'do 'ba vidī 'e ra i'dī zē na laka Wirī aba, anza dē nje koma 'bēzē aba. ²⁵ Èdī kpa te kaa vo rōnyī Rahaba aba here.

Ī'di mo na laka komo Wiri tēmi kō'du ko'do omo vo buluku'e 'ba Yiserele kīri kala kyedre aba, kōnyi tahonnī ta gēri 'beri maako. ²⁶ Here ida ra ma kazi lawo ne yōku ra. Kpa here koma ma kazi lo'o ko'do ne yōku.

3

Ndende

¹ Ōndu ma 'e emi ma eti, anza de kyo tenū 'e zi tayinni na vo komo yandi 'e. Kaa ayolo 'e henye, ze vo komoyandi 'e akiya vurē kyedre kyigo re ze ndra tada oka'e. ² Ge ze biya 'duwi dēdi kō'du litē ko'do. Ēzē vidi o'do kō'du litē dē mi ko'do kiya 'bēni, mo ēdi tūnyō laka, ato'bo kpa zi gē ni kongō laka. ³ Di'di ze ko'di ha akakya zi ko'do zi he ze kowo zi ko'do mo ti'bē bi mati domba ze. ⁴ Mandere akoba tōḡbō kyedre kaa ga kō'du yada, mati buluku kyigo adu'du, dato'bo kopi wa tisi 'ba dahu tōḡbō aba, mati domba ti'bē zi mo. ⁵ Here ēdi ndende aba. Tisi wa aba kaa ēdi, ato'bo me'do kō'du wa kyedre'e.

Asōsu 'e te hala mōku kyedre ato'bo kusu mo wa'do tisi aba. ⁶ Ndende ēdi kaa wa'do. Ēdi damōku 'ba kō'du kyēnyē, i'ja bi 'bēni mida re ze ehe apere kō'du kyēnyē kpuru tēmi lima 'beze. Usu wa'do mi bi tūnyō lima 'beze, wa'do mati ayi zi mo kazi gehena.

⁷ Vidi kōndu ato'bo kopi wa widi maako'e biya, ngōtu mōku'e, aliye, watele'e, kyenze eti. ⁸ Vidi maako gba o'bo dē zi ndende kopi. Ēdi kō'du kyēnyē ko'do, ēdi kyo waroso 'ba koli aba. ⁹ Di'di ze owō'di zi Yere ehe 'Bu ndende ze aba, ehe kpa zi vidi maako'e sēnē mo aba, mati o'do zē kpa na kyinē 'ba Wiri. ¹⁰ Me'do 'ba owō'di ki'di ehe wa sēnē ope yaga tēmi ha kolō ne. Ōndu ma 'e emi ma eti, nenye o'do rē ni dē here. ¹¹ Ku'ju 'ba wini ope yaga wini ma ndili ehe ope wini ma kata dē tēmi bi hwērē kolō ne. ¹² Ōndu ma 'e emi ma eti, kaga liḡo o'bo dē tana manga, manga o'bo dē tana liḡo. Ku'ju alōwu 'dō wini ma yo'do ehe wini ma ndili dē.

Kyinē 'ba kō'du yolo riyō

¹³ Ēyi ra na vo kō'du yolo mi kutē 'e? Mo ma yada mi lima laka 'bēni, kō'du ko'do mati ayi kazi vo kō'du yolo. ¹⁴ Mora ēzē yi na mikumbē 'ba mikata mi di'di yi, o'do dakumbē dē ehe iga ndōndō dē ra kō'du tūnyō. ¹⁵ Kyinē 'ba kō'du yolo nani ayi dē akaḡo ta komoriyē, ayi kazi dakyikyiyē. ¹⁶ Bi ma mikumbē mikata aba 'do mo, kpa kyinē 'ba kō'du ko'do kyinē 'ba Satani aba biya. ¹⁷ Kō'du yolo 'ba riyē ēdi biya na ḡbala, na rakyēyi, liya, akōnyi aboka, mikyēyi ndo, kō'du ko'do laka aba. Ēdi vo tūnyō, anza vo komokandi. ¹⁸ Vidi 'ba mikyēyi o'dōnni kō'du laka.

4

Ī'di re 'e zi Wiri

¹ Kamo ralamo aba mi kutē 'e ne ayi ta kila? Ayinni tēmi da kō'du komba 'ba mi di'di 'e, mati lifonni mi re 'e. ² Omba 'e wa, mora i'ja 'e zē dē. 'E gbo nzo zi wakofō, ehe omba'e wa'e, mora i'ja 'e zē dē. Alamo re 'e ehe u'bō re 'e. Anza dē wa mati omba 'e, ga kō'du ako'jo 'e ha Wiri dē kō'du mo. ³ Ēzē ako'jo'e, iri 'e dē, ga kō'du ako'jo 'e kō'du wa zi ko'do mo mi da kō'du komba 'be'e.

⁴ Vidi kazi koma'e ra. Ayolo 'e dē henye ere, zi tēdi na obaka 'ba damōkū, ne ku vo wehe 'ba Wiri. ⁵ Asōsu'e dē henye ere, kō'du tūnyō anza dē mi

kö'du yöru mati iya henye, “Lawo mati Wirī i'dī mī ze, oso ndo na kö'du komba.” ⁶ Mora rakyēyi mati Wirī i'dī ēdi ndrē. Kaa wayöru iya henye, “Wirī omba vo rakisiye dē, mora i'dī rakyēyi zi vo raya'ba'e.”

⁷ Here, i'dī re 'e zi Wirī. Agaga ge 'e kazi Satani, ehe mo ataho 'de kazi 'e. ⁸ Ayiye kara zi Wirī, ehe mo atayi kara re 'e. Akaka kala 'e, 'e vo kö'du kyēnyē ne'e. O'do di'di 'e ḡbala, 'e vo komokandi ne'e. ⁹ Ēdi 'e rasösu, kudu lu'bē aba. Opi 'e kogo 'be'e mī kudu. Opi 'e rakyenyi mī da komo yaḡa. ¹⁰ Ala'ba re 'e di'di Yere, mo akinjē 'e riyyē.

¹¹ Öndu ma'e, emī ma eti, ame'do 'e dē na kyēnyē ra aboka maako. Ēzē ame'do 'e na kyēnyē ra aboka maako, ame'do 'e na kyēnyē ra kö'du ki'di. Ēzē ame'do 'e na kyēnyē ra kö'du ki'di, oro 'e kö'du ki'di dē, mora ēdi 'e vurē ra kö'do. ¹² Vo kö'du ki'di kölö, vo vurē kölö, mati ato'bo yomo ehe yaḡa. Yi ēyi ra zi vurē 'ba aboka yi kö'do?

¹³ Yaanya aba owo'e ha ma, 'e mati iya 'e henye, “Ndenye mandere mündö aba dat'i'bē zi gawo kyedre maako, bi ma dakalima koo, ti'bē mī lo'ö maako, kahi kö'do kyö.” ¹⁴ Ayol o'e dē, a'di ra ako'do rē ni mündö aba. 'E kaa kyētu 'ba wa'do, mati alaya mī kadra tisi, ehe inde rē ni gbo. ¹⁵ Wa mati akiya 'e ēdi henye, “Ēzē Yere omba, dakalima ze da kö'do nenye mandere nani.”

¹⁶ Mora yaanya aba 'e na rakisi, ame'do 'e na rakisi. Rakisi ne biya anza laka. ¹⁷ Here zē maako'e mati ayolönni kö'du laka zi kö'do, mora zē o'dönni dē, zē o'dönni kö'du kyēnyē ku.

5

Kö'du zi vo wa kyö

¹ Yaanya aba, 'e vidi 'ba wa aba kyö, oze mbiliye zi ma. Udu 'e tolo aba, ga kö'du riti kyēnyē mati ēdi tayi de 'e ne. ² Wa da kayo 'be'e ne enje ku 'de, bongö 'be'e kuru onyo ku. ³ Dahabo 'be'e manzede aba ayöfu do mo ku wa lëndrē aba. Wa lëndrē nenye atēdi na vo kiya ma ra 'e, akonyo ida re 'e kaa wa'do. Ulu 'e ha wa ku kyö mī kö'do ma alaga nenye'e. ⁴ I'di 'e biriti kpa dē zi zē mati o'dönni lo'ö mī yaka 'be'e. Yere kyedre owo kudu 'bēzē ku. ⁵ Lima 'be'e ma dakaḡo kinye ne, kyö na rakyenyi. O'do re 'e ku nzo zi riti ki'di zi ye. ⁶ Asusu 'e vidi mbiya kofu mo, agaganni gē ni kpa dē kazi 'e.

Mikuku mötu aba

⁷ Öndu ma 'e emī ma eti, ēdi 'e mikuku aba le Yere 'boko. Ongö 'e te hala vo yaka uku mī ni, bi kaḡo eni kisi zi tana wa kyö. Mo isi bi mo mikuku aba zi mirē tayi. ⁸ Ēdi 'e kpa na mikuku. Asezi 'e kö'du sösu 'be'e ri yē, ga kö'du tayi 'ba Yere ēdi ku kara. ⁹ Öndu ma'e emī ma eti, ame'do 'e dē ra oka maako, kazi Wirī ikye vurē re 'e. Vo vurē kikye ēdi ku kara, nzo zi laya.

¹⁰ Öndu ma 'e emī ma eti, asösu 'e kö'du nēbi mati ame'do nni mī ru 'ba Yere. Oba zē kaa ga kö'du yada 'ba mikuku mī riti. ¹¹ Dako'jo zē na vo rakyenyi, ga kö'du zē nduwē kö'du laka kö'do. Owo 'e hala Yakoba nduwē kö'du laka kö'do, ayolo 'e ku hala Wirī i'di zi mo mī ndundu mo. Kö'du Yere ndo na mikyēyi ehe lovo.

¹² Ta da mo biya, öndu ma 'e emī ma eti, alömu 'e dē komoriyyē aba, mandere dakaḡo aba, mandere kpa wa maako aba. Iya 'e nje henye “oo,”

ëzë omba kiya ɔɔ, ehe “e’e” ëzë omba kiya 'e'e. Here ayi 'e dë mī vurë a Wiri.

¹³ Vidi maako temi 'e mi riti? Mo ma motu. Vidi maako na rakyenyi? Mo ma ya'bi ngala 'ba wayeto. ¹⁴ Vidi maako temi 'e na ko'ɔ? Mo ma ko'jo vidi kyedre 'ba kanisa'e zi motu dë ni yëni kulô ro mo mi ru 'ba Yere. ¹⁵ Motu mati koma aba ne, ako'do vidi ko'ɔ ne na laka, Yere akinjë mo riyë. Èzë mo o'do kö'du kyënyë, akila mo. ¹⁶ Here ayasi kö'du kyënyë 'bëyi zi oka ma kölô maako, ehe amötu kö'du oka ma kölô maako, here zi ko'jo na laka. Motu 'ba vidi laka ëdi na kyigo.

¹⁷ Eliya mo kora kaa ze. Mo amötu henye mire a'di dë, ehe mire a'di dë dakanjo koo wota dëni aba. ¹⁸ Lohu mo amötu, ehe komoriyë i'di mire, dakanjo o'jo wa tana 'bëni gbo.

¹⁹ Öndu ma 'e, ëzë vidi kölô maako temi 'e awiri dë ni temi kö'du tynyö, ehe vidi maako mika mo hulëhu, ²⁰ asösu 'e kö'du nyenyë: Vidi mati opi da vo kö'du kyënyë ko'do ku temi geri litë 'bomo, akayomo mo temi koli, akayöfu da kö'du kënyë kayo ne'e biya.

Dagba waraga 'ba Yowani

Me'do 'ba dīdī

¹ Dayōru zi ye kō'du me'do 'ba dīdī, mati ēdī kyere biyeto aba. Dowo ze ku, dongɔ ze ku komo ze aba. ɔɔ, dongɔ ze ku, kala ze ise rɔ mo ku.

² Mati dīdī nenyē alaya ku, dongɔ ze, here da me'do kō'du mo ehe yada zi ye kō'du 'ba dīdī nburu nburu mati 'Bu o'do na yɔɔ zi ze. ³ Wa mati dongɔ kowo mo aba, dayōyō ze kpa zi ye, here zi ye re 'e drokɔ ze aba mī mōtu 'ba ga bi kōlō mati dēdī mō aba, Wīrī ehe Wīsi ɔmo Yēsu Korisitɔ.

⁴ Dayōru ze henye zi rakyenyi 'beze kinde.

Wīrī bikanyi ra

⁵ Yaanya aba kō'du kise mati dowo ze kazi Wīsi ɔmo, ehe yōyō mo ēdī henye, Wīrī bikanyi ra, bikōndu ako anza dē mī mo. ⁶ Ēzē diya ze henye, ze na radrɔko mo aba, mora mī kadra kōlō ne ɔɔ lima mī bikōndu, ze ne 'dō ndɔndɔ kiga mī me'do 'beze kpa kō'du ko'do 'beze aba. ⁷ Mora ēzē dalima ze mī bikanyi, kaa mo ēdī mī bikanyi, here datēdī ze mī lima kōlō oka maako aba, ehe yama 'ba Yēsu, Wīsi ɔmo o'do ze ku nɔbala tēmī kō'du kyēnyē.

⁸ Ēzē diya ze danza kō'du kyēnyē aba, do'ba re ze ku, ani kō'du tīnyō ako anza dē mī ze. ⁹ Mora ēzē dayasi kō'du kyēnyē 'beze zi Wīrī, mo akasesi kō'du kī'dī ēnī ako'do wa mati ēdī laka, mo akila ze tēmī kō'du kyēnyē 'beze, maɔbala biya tēmī kō'du ko'do kyēnyē 'beze. ¹⁰ Ēzē diya ze henye, do'do kō'du kyēnyē dē, do'do ze Wīrī yada zi tēdī na vo ndɔndɔ, me'do 'bomo anza dē mī ze.

2

Korisitɔ vo kanyi 'beze

¹ Mēdī nenyē yōru zi ye, gisi ama'e, kazi o'do'e kō'du kyēnyē, mora ēzē vidī maako o'do kō'du kyēnyē ku, dēdī maako aba mo akayata ge ze zi 'Bu, Yēsu Korisitɔ ra tīnyō laka. ² Korisitɔ ra na bi dē nī umu rē nī zi kō'du kyēnyē 'beze kila, anza dē nje kō'du kyēnyē 'beze, mora kpa kō'du kyēnyē 'ba vidī biya.

³ Ēzē dowo 'e kō'du kī'dī a Wīrī, ani tīnyō dayɔɔ mo ku. ⁴ Zē mati iyannī henye na yɔlɔnni mo ku, mora owonnī ko'du kī'dī 'bomo dē, vo ndɔndɔ 'e ra, kō'du tīnyō anza dē mī zē. ⁵ Zē biya mati owonnī me'do 'bomo, loɔɔ 'ba Wīrī ēdī ndo mī mo. Nenyē ēdī hala dato'bo yɔɔ henye, dēdī mī ra drokɔ Wīrī aba. ⁶ Zē mati iyannī henye, nēdinnī ku na radrɔko Wīrī aba, ma limannī te kaa Yēsu Korisitɔ o'do.

⁷ Aboka ma'e, kō'du kī'dī nenyē mēdī ayōru zi ye anza na kyīyī, ēdī kō'du kī'dī kɔ'ɔ ra, mati owo'e tēmī biyeto aba. Kō'du kī'dī kɔ'ɔ ne ēdī kō'du kise mati owo'e ku nzo ne. ⁸ Here, kō'du kī'dī mati yaanya aba mēdī ayōru zi ye ne, kō'du kī'dī kyīyī ra. Nenyē kō'du tīnyō ongo mī Yēsu kpa mī ye, ga kō'du bikōndu ēdī laga 'de, bikanyi ma tīnyō ēdī ku nzo biyani.

⁹ Zē mati iyannī henye, nēdinnī lima mī bikanyi, mora zē nduwē koyi ōndu nni 'e ēmī ētī, ēdinnī mī bikōndu mī kadra nenyē. ¹⁰ Zē mati o'donnī loɔɔ ōndu nniye, ēdinnī mī bikanyi, here waako anza dē mī zē zi vidī maako zi kō'du kyēnyē ko'do. ¹¹ Mora zē mati oyi ōndu nni 'e ēmī ētī, zē

ēdīnni mī bikōndu, zē ēdīnni alasi mī mo, ayōlōnni dē kila nēdīnni atī'bē,
ga kō'du bikōndu ne o'do zē ku na komo kōndu.

¹² Mēdī ayōru zi ye gisi a ma 'e,
ga kō'du kyēnyē 'be 'e ila ku ga kō'du 'ba Korisitō.

¹³ Mēdī ayōru zi ye, 'bu 'e,
ga kō'du ayōlo 'e mo ēdī kyere biyeto aba.
Mēdī ayōru zi ye, vīdī mati zē gba na obi,
ga kō'du a'da 'e Satani ku.
Mēdī ayōru zi ye gisi ama 'e,
ga kō'du ayōlo 'e 'bu ne ku.

¹⁴ Mēdī ayōru zi ye 'bu'e,
ga kō'du ayōlo 'e mo ēdī kyere biyeto aba.
Mēdī ayōru zi ye vīdī mati zē gba na obi,
ga kō'du 'e na kyigo,
me'do 'ba Wīrī alima mī ye,
a'da'e Satani ku.

Lɔvɔ 'ba damōku

¹⁵ O'do 'e lɔvɔ damōku dē mandere wa mati ēdī na 'ba damōku ne. Ēzē o'do'e lɔvɔ damōku, o'do'e lɔvɔ 'bu ne dē. ¹⁶ Wa mati biya 'ba damōku ne, wa mati ra 'ba kō'du kyēnyē omba ne, wa mati vīdī ongo komba aba, wa biya mī damōku nenyē mati vīdī ēdī rē nni kisi kō'du mo, ma kōlō tēmī zē ayi dē kazi 'bu, ayi biya tēmī damōku ne. ¹⁷ Damōku wa biya mī mo aba mati vīdī omba ēdī alaga 'de, mora zē mati o'dōnni da kō'du komba 'ba Wīrī, akalimanni ŋburu.

Vo wehe 'ba Korisitō

¹⁸ Gisi ama 'e, ndundu mo ēdī ku kara. Ayada zi ye henye, vo wehe 'ba Korisitō atayi, yaanya aba vo wehe kayo 'ba Korisitō alayanni ku nzo, here dayolo zē ndundu mo ēdī ku kara. ¹⁹ Vīdī nenyē'e anza nni dē tīnyō mī gboko 'beze, kō'du nere ra zē ilanni ze. Ēzē ēdīnni mī gboko 'beze, zē akalimanni ze aba. Mora zē i'bē wēnni, here ēdī na yolo henye ma kōlō maako anza dē tēmī gboko 'beze.

²⁰ Mora Lawo Kōlō Laka aloko yaga de 'e, here 'e biya ayōlo'e tīnyō ku. ²¹ Mēdī ayōru zi ye, anza dē ga kō'du ayōlo tīnyō dē, ēdī ga kō'du ayōlo 'e ku, ehe ayōlo 'e kpa henye, ndōndo ayi dē tēmī kō'du tīnyō. ²² Ēyi ra ēdī na vo ndōndo ne? Ēdī zē mati iyanni henye, Yēsu anza dē Korisitō. Vīdī ma here ne'e zē vo wehe 'ba Korisitō, zē ombanni 'bu dē 'dō Wisi aba. ²³ Kō'du zē mati biya ombanni Wisi dē, kpa ombanni 'bu dē. Zē mati ombanni Wisi, ombanni 'bu kpa.

²⁴ Ayōlo'e laka zi sesi kō'du kise ne mī di'di 'e tēmī biyeto aba. Ēzē asesiye kō'du kise nani, ēdiye 'duwi na radrōko mī Wisi 'bu aba. ²⁵ Nenyē ēdī wa mati Korisitō na bi dēni alōmu zi dīdī ŋburu kī'di zi ze.

²⁶ Mēdī nenyē yōru zi ye kō'du zē mati ēdīnni yonzō zi ye ko'ba. ²⁷ Mora kō'du 'e, Korisitō ope yaga Lawo Kōlō Laka ēni de 'e. Lawo Kōlō Laka omo ayandi kō'du wa ku biya zi ye, wa mati mo ayandi ēdī tīnyō anza ndōndo ra dē. Oro'e wa yandi 'ba Lawo Kōlō Laka, alima'e na radrōko mī Korisitō.

²⁸ ɔ, gisi ama'e, alima 'e na radrōko mo aba, here ēzē mo alaya, datēdī ze kyigo aba, doho re ze dē kazi komokaya mī kadra mati mo ayi. ²⁹ Ēzē ayōlo'e ku mo ēdī laka, akayōlo'e henye, vīdī biya mati o'do wa mati na laka, mo Wisi omo ra.

3

Gisisi 'ba Wiri

¹ Ongɔ 'e te, hala 'bu o'do lovo ze ndra. Lovo 'bomo edi kyedre ne re ra ako'jo ze gisisi 'ba Wiri, here tinyo, dedi ze. Ko'du ne re ra damoku ayolo ze de, ayolo Wiri de. ² Aboka ma'e, yaanya aba ze gisisi a Wiri, mora anza de gba na yolo datayi ze na a'di. Mora dayolo ze ku henye ezê Korisito alaya, datedi ze kaa mo, ga ko'du dakongo ze mo tinyo kaa mati mo edi. ³ Vidi mati edi ko'du sosu henye aba mi Korisito, ma sesi re ni nbala, kpa te kaa Korisito edi nbala.

⁴ Vidi mati o'do ko'du kyenyê, o'do ko'du kyenyê ku ko'du ki'di 'ba Wiri kowe. ⁵ Ayolo'e ku henye, Korisito alaya zi ko'du kyenyê koba 'de, ani ko'du kyenyê anza de mi mo. ⁶ Here, vidi mati alima na radroko Korisito aba, anza de nduwê zi ko'du kyenyê ko'do, mora mo mati zo nduwê zi ko'du kyenyê ko'do, ongo mo de mandere ayolo mo de.

⁷ Vidi maako mo'ba 'e de, gisi a ma. Vidi mati o'do wa ma laka, edi nbala, kpa te kaa Korisito edi nbala. ⁸ Vidi mati nduwê zi ko'du kyenyê ko'do, 'ba Satani ra, ga ko'du Satani o'do ko'du kyenyê akpa biyeto aba. Wisi 'ba Wiri alaya ga ko'du henye zi yaja wa mati Satani o'do. ⁹ Vidi mati zê na gisi 'ba da ko'du ko'do komba 'ba Wiri edi mi di'di zê, ga ko'du Wiri 'bu zê, obonni de nduwê zi ko'du kyenyê ko'do. ¹⁰ Nenyê ko'du 'beri mi kutê gisi a Wiri gisi 'ba Satani aba. Zê mati biya o'do nni wa ma laka de mandere o'donni lovo oka'e de anza nni de gisi 'ba Wiri.

O'do lovo oka maako

¹¹ Ko'du kise mati owo'e biyeto aba edi henye do'do 'e lovo oka. ¹² Danza 'e de kaa Kayina, mo 'ba Satani, ofo ondu ni Abele. Ko'du a'di Kayina ofo mo? Ga ko'du wa mati mo o'do biya na kyenyê, mora wa mati ondu mo o'do biya na laka. ¹³ Here, re 'e maga de, ondu ma'e emi eti. Ezê vidi 'ba damoku henye oyinni 'e. ¹⁴ Dayolo ze dila koli ku, dayi ku mi di'di, dayolo ze here, ga ko'du do'do ze lovo ondu ze 'e emi ze eti. Vidi mati o'do lovo de gba hu kyigo 'ba koli. ¹⁵ Zê biya mati na vo wa koyi 'e ne, zê vo wa kofo 'e ra, ayolo 'e ku henye, vo wa kofo 'e anzanni de didi nburu nburu aba mi nni.

¹⁶ Nenyê dayolo hala lovo edi, Korisito i'di didi ni ko'du ze. Ze kpa zi didi ze ki'di ko'du ondu ze 'e emi ze eti. ¹⁷ Vidi mati zê wa aba kyo, ongo ondu mandere emi mati omba wa maako, isi di'di nni kazi zê, obo de zi kiyanni henye, no'donni lovo Wiri. ¹⁸ Gisi ama'e, lovo 'beze anza de nje me'do kiyi, medi lovo ma tinyo, mati ayada re ni mi lo'vo ko'do.

Kyigo komo Wiri

¹⁹ Nenyê edi hala dakayolo henye ere, ze 'ba tinyo. Nenyê edi hala ²⁰ ezê didi ze o'do ze na komo kaya daiya ze ralawo tinyo a Wiri. Dayolo ku henye Wiri edi kyedre ndra tada ko'du 'ba mi di'di ze, ehe mo ayolo wa biya. ²¹ Aboka ma'e, ezê ko'du sosu mi di'di ze o'do ze de na komokaya, dedi ze kyigo aba mi komo Wiri. ²² Diri ze kazi mo wa mati da ko'jo, ga ko'du doru ze ko'du ki'di omo ehe ko'du wa mati o'do mo na rakyenyi. ²³ Wa mati mo i'di mi ko'du ki'di edi henye, doma ze mi Wisi eni Yesu Korisito ehe do'do ze lovo oka maako te kaa mati Korisito i'di ko'du mo zi ze. ²⁴ Zê mati oronni ko'du ki'di a Wiri alimanni na radroko Wiri aba, ehe Wiri alima mi radroko ze aba. Nenyê hala dayolo mo alima mi ze, dayolo ga ko'du mo i'di Lawo Kolô Laka zi ze.

4

Lawo ma tinyö ma ndondo aba

¹ Aboka ma'e, oma 'e dë mi lawo biya, mora ayonzo'e lawo ne'e ezë edinni kazi Wirī. Nēbī vo ndondo 'e kyō i'bēnnī yaga taga bi ne biya. ² Nenye ēdī hala akato'bo yolo'e Lawo Laka a Wirī: Vidi maako mati iya tinyö henye, Yēsu Korisito ayi kaa vidi kōndu, ēdī Lawo Laka mati ayi kazi Wirī aba. ³ Mora lawo maako mati andi kō'du 'ba Yēsu, anza dë kazi Wirī. Lawo mati mo ēdī mo aba, ēdī vo wehe 'ba Korisito, owo'e henye, atayi ehe yaanya aba ēdī ku kinye mī damōku ne nzo.

⁴ Mora 'e 'ba Wirī ra, gisi ama 'e, a'da 'e da nēbī vo ndondo 'e ku ga kō'du Lawo Laka mati ēdī mī ye ne, ēdī ndra na kyigo tada lawo mī zë mati 'ba damōku. ⁵ Nēbī vo ndondo naniye ame'donni kō'du wa 'ba damōku, ehe damōku oze mbili dë zë ga kō'du zë 'ba damōku ne. ⁶ Mora ze 'ba Wirī ra. Vidi mati ayolo Wirī owo de ze, vidi mati anza dë 'ba Wirī, owo de ze dë. Nenye ēdī hala daka to'bo yada wa mati 'beri mī kutë 'ba Lawo ma tinyö lawo ma anza dë tinyö aba.

Wirī ēdī lovo

⁷ Aboka'e, do'do 'e lovo oka maako, ga kō'du lovo ayi kazi Wirī. Vidi mati o'do lovo, mo Wisi 'ba Wirī ra, ayolo Wirī. ⁸ Vidi mati o'do lovo dë, ayolo Wirī dë, ga kō'du Wirī lovo ra. ⁹ Wirī ayada lovo eni zi ze Wisi kolō eni kutu mī damōku ne, ga kō'du zi ze tēdī didi aba kpuru kazi mo. ¹⁰ Nenye ēdī hala lovo ēdī. Anza dë henye do'do ze lovo Wirī, mora mo o'do lovo ze, ehe utu Wisi eni zi kumu rē nī zi kō'du kyēnyē 'beze kila.

¹¹ Aboka'e, ezë ēdī nenye hala Wirī o'do lovo ze, do'do lovo oka maako. ¹² Vidi maako gba ongo Wirī dë, mora ezë do'do lovo oka maako, Wirī alima mī radroko ze aba, lovo omo ēdī ndo mī ze.

¹³ Dayolo ku henye, dalima mī radroko Wirī aba, here mo alima mī radroko ze aba, ga kō'du mo i'di Lawo Laka eni ku zi ze. ¹⁴ Dongo ze dayada zi zë maako'e henye, 'Bu utu Wisi eni zi tēdī vo wa yomo 'ba damōku. ¹⁵ Ezë vidi mati iya henye Yēsu Wisi 'ba Wirī ra, mo alima mī radroko Wirī aba, ehe Wirī alima mī radroko mo aba. ¹⁶ Ze na bi de ze dayolo, doma ku lovo mati Wirī ēdī mo aba kō'du ze.

Wirī lovo ra, zë mati alimannī mī lovo, alimannī mī radroko Wirī aba, ehe Wirī alima mī radroko zë aba. ¹⁷ Lovo o'do ndo mī ze, zi ze tēdī ze na kyigo da kadra 'ba vurë, ehe datēdī ze mo aba, ga kō'du didi 'beze mī damōku nenye ēdī kpa te kaa 'ba Korisito. ¹⁸ Ani tere anza dë mī lovo, lovo ma laka ore tere biya yaga. Here, lovo o'do dë ndo mī vidi mati ēdī na tere, ga kō'du tere ēdī zi riti kō'do.

¹⁹ Do'do lovo ga kō'du Wirī o'do lovo ze dagba. ²⁰ Ezë diya do'do lovo Wirī, mora doyi öndu'e emi eti, ze vo ndondo. Kō'du vidi ma o'do lovo öndu nī 'e dë, mati mo ongo, mo o'bo dë lovo Wirī, mati mo ongo dë ne kō'do. ²¹ Kō'du ki'di mati Korisito i'di zi ze ēdī nenye, zë biya mati o'donni lovo Wirī, mo'donni lovo öndu nni mandere emi 'e kpa.

5

Da'da damōku ku

¹ Mo mati oma henye ere, Yēsu ne Korisito ra, ēdī wisi 'ba Wirī ra, ehe mo mati o'do lovo 'Bu, o'do lovo Wisi kpa. ² Nenye ēdī hala dayolo ze henye ere, do'do lovo gisi a Wirī, ezë do'do lovo Wirī, ehe dorō kō'du ki'di omo kpa. ³ Kō'du lovo Wirī kō'do 'beze ēdī henye, dorō kō'du ki'di omo.

Kö'du ki'di omo anza de na kyigo kö'du ze, ⁴ ga kö'du gisi 'ba Wirī biya ato'bo ta'da damöku ne. Da'da ze damöku nenyē tēmi gēri 'ba koma. ⁵ Ēyī ra ato'bo ta'da damöku? Nje vidī mati oma henye, Yēsu Korisitō Wisi 'ba Wirī ra.

Hu kö'du doro ga kö'du Yēsu Korisitō

⁶ Yēsu Korisitō ra ayi wini 'ba bapatisi 'bēni aba, ehe yama 'ba koli 'bomo. Mo ayi de nje wini aba, mora 'dō wini yama aba. Lawo Kölō Laka ayada, ga kö'du mo ēdi tnyō. ⁷ Vo kiya ēdinni wota: ⁸ Lawo Kölō Laka, wini, yama. Zē wota ne ayadanni biya kpa te kö'du kölō ne. ⁹ Doma ze kö'du kiya 'ba vidī kōndu, mora kö'du kiya a Wirī ēdi ndra na kyigo, mati mo iya kö'du Wisi ēni. ¹⁰ Here zē biya mati omanni mī Wisi 'ba Wirī, ēdinni kö'du yada nenyē aba mī di'di nni, mora zē mati omanni de mī Wirī, o'dōnni Wirī zi tēdi na vo ndōndō. ¹¹ Kö'du yada ne ēdi: Wirī i'di zi ze didi ma nburu nburu, ehe didi nenyē ēdi Wisi omo aba. ¹² Mo mati ēdi Wisi ne aba, ēdi didi nenyē aba. Mo mati anza de Wisi 'ba Wirī aba, anza de didi aba.

Didi nburu nburu

¹³ Mēdi nenyē yōru zi ye, zi ye yolo 'e ēdi 'e didi nburu nburu aba, ēzē oma 'e mī Wisi 'ba Wirī. ¹⁴ Dakyigo re ze komo Wirī, ga kö'du dayolo ze henye, mo owo de ze ēzē dako'jo ze ho mo kö'du wa maako'e kaa da komba 'bomo. ¹⁵ Mo owo de ze ēzē da ko'jo ze ho mo, kyere dayolo ze nenyē ēdi tnyō. Dayolo kpa henye mo i'di zi ze wa mati dako'jo kö'du mo ku nzo.

¹⁶ Ēzē öndu yī mandere emi o'do kö'du kyēnyē, mati ika zē de zi koli, amötu zi Wirī mati aki'di didi zi zē. Nenyē zi zē mati kö'du kyēnyē ika zē de zi koli. Kö'du kyēnyē maako ika koli. Damötu de zi Wirī ga kö'du nani. ¹⁷ Biya wa ko'do mati eme de, ne na kö'du kyēnyē, mora ani kö'du kyēnyē maako ēdi ika koli de.

¹⁸ Dayolo ku henye, gisi a Wirī maako anza de sesi nduwē kö'du kyēnyē ko'do, ga kö'du Wisi 'ba Wirī asesi zē ne laka, ehe Satani o'bo de zi zē ko'do na kyēnyē. ¹⁹ Dayolo ku henye, ze gisi 'ba Wirī ra, ehe damöku ne ēdi mī kyigo 'ba Satani. ²⁰ Dayolo ku Wisi 'ba Wirī ayi i'di kö'du yolo ku zi ze, here zi ze yolo Wirī ma tnyō ne. Dalima mī radroko Wirī ma tnyō aba, kpa mī radroko Wisi omo Yēsu Korisitō aba. Nenyē Wirī tnyō ra, ehe nenyē ēdi didi ma nburu nburu ra. ²¹ Gisi ama'e, asesi re 'e laka kazi wiri ndōndō 'e.